

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Zeynep TOPRAK

HAZĀ KİTĀBÜ'L-‘İLM-İ HĀL VE HAZĀ KİTĀBÜ'L-FÜTÜVVET-NĀME
(GİRİŞ-METİN-DİZİN)

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2022

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Zeynep TOPRAK

HAZĀ KĪTĀBŪ'L-‘İLM-İ HĀL VE HAZĀ KĪTĀBŪ'L-FŪTŪVVET-NĀME
(GİRİŞ-METİN-DİZİN)

Danışman

Prof. Dr. Abdullah KÖK

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2022

Akdeniz Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne,

Zeynep TOPRAK'ın bu çalışması, jürimiz tarafından Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Prof. Dr. M. Vefa NALBANT (İmza)

Üye (Danışmanı) : Prof. Dr. Abdullah KÖK (İmza)

Üye : Doç. Dr. Enfel DOĞAN (İmza)

Tez Başlığı: HAZĀ KĪTĀBŪ'L-'İLM-İ HĀL VE HAZĀ KĪTĀBŪ'L-FŪTŪVVET-NĀME
(GİRİŞ-METİN-DİZİN)

Tez Savunma Tarihi : 28/06/2022

Mezuniyet Tarihi : 28/07/2022

AKADEMİK BEYAN

Yüksek LisansTezi olarak sunduğum “HAZĀ KİTĀBÜ’L-‘İLM-İ HĀL VE HAZĀ KİTĀBÜ’L-FÜTÜVVET-NĀME (GİRİŞ-METİN-DİZİN)” adlı bu çalışmanın, akademik kural ve etik değerlere uygun bir biçimde tarafımdan yazıldığını, yararlandığım bütün eserlerin kaynakçada gösterildiğini ve çalışma içerisinde bu eserlere atıf yapıldığını belirtir; bunu şerefimle doğrularım.

İmza

Zeynep TOPRAK

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU BEYAN BELGESİ

Öğrenci Bilgileri	
Adı-Soyadı	Zeynep TOPRAK
Öğrenci Numarası	20185242032
Anabilim Dalı	Türk Dili ve Edebiyatı
Programı	Tezli Yüksek Lisans
Danışman Öğretim Üyesi Bilgileri	
Unvanı, Adı-Soyadı	Prof. Dr. Abdullah KÖK
Yüksek Lisans Tez Başlığı	HAZÂ KİTÂBÜ'L-İLM-İ HÂL VE HAZÂ KİTÂBÜ'L-FÜTÜVVET-NÂME (GİRİŞ-METİN-DİZİN)
Turnitin Bilgileri	
Ödev Numarası	1875775209
Rapor Tarihi	27.07.2022
Benzerlik Oranı	Alıntılar hariç: %6 Alıntılar dahil: %7
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE, Yukarıda bilgileri bulunan öğrenciye ait tez çalışmasının a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana Bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 309 sayfalık kısmına ilişkin olarak Turnitin adlı intihal tespit programından Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esaslarında belirlenen filtrelemeler uygulanarak yukarıdaki detayları verilen ve ekte sunulan rapor alınmıştır. Danışman tarafından uygun olan seçenek işaretlenmelidir: (X) Benzerlik oranları belirlenen limitleri aşmıyor ise: Yukarıda yer alan beyanın ve ekte sunulan Tez Çalışması Orijinallik Raporunun doğruluğunu onaylarım. () Benzerlik oranları belirlenen limitleri aşıyor, ancak tez/dönem projesi danışmanı intihal yapılmadığı kanısında ise: Yukarıda yer alan beyanın ve ekte sunulan Tez Çalışması Orijinallik Raporunun doğruluğunu onaylar ve Uygulama Esaslarında öngörülen yüzdelik sınırlarının aşılmasına karşın, aşağıda belirtilen gerekçe ile intihal yapılmadığı kanısında olduğumu beyan ederim.	
Gerekçe:	
Benzerlik taraması yukarıda verilen ölçütlere uygun olarak tarafımda yapılmıştır. İlgili tezin orijinallik raporunun uygun olduğunu beyan ederim.	
Danışman Öğretim Üyesi Prof. Dr. Abdullah KÖK (İmza)	

İÇİNDEKİLER

YAZI ÇEVİRİMİ İŞARETLERİ	iii
KISALTMALAR.....	iv
ÖZET	v
SUMMARY	vi
TEŞEKKÜR.....	vii
ÖN SÖZ	viii

BİRİNCİ BÖLÜM

1.1. İLMİ-İ HÂL TERİMİ VE İLM-İ HÂL'İN TÜRKLERDEKİ YERİ	1
1.2. ANADOLU TÜRKÇESİYLE YAZILMIŞ İLMİHÂLLER	2
1.3. FÜTÜVVET TERİMİ VE FÜTÜVVET'İN TÜRKLERDEKİ YERİ	3
1.4. ANADOLU TÜRKÇESİYLE YAZILMIŞ FÜTÜVVET-NÂMELER	4
1.5. HAZÂ KİTÂBÜ'L- 'İLM-İ HÂL VE HAZÂ KİTÂBÜ'L-FÜTÜVVET-NÂME	6
1.5.1. Eserin Müellifi.....	6
1.5.2. Eserin Yazılış Tarihi.....	7
1.5.3. Eserin Biçim Özellikleri	7
1.5.4. Eserin İçeriği.....	8
1.5.5. Eserin Dil Özellikleri.....	10
1.5.5.1. Ses Bilgisi	10
1.5.5.1.1. Ünlüler	10
1.5.5.1.1.1.Ünlü Uyumu	10
1.5.5.1.1.1.1.Kalınlık-İncelik Uyumu.....	10
1.5.5.1.1.1.2.Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu	11
1.5.5.1.1.2.Ünlü Düşmesi	12
1.5.5.1.2. Ünsüzler.....	13
1.5.5.1.2.1.(η) yazımı.....	13
1.5.5.1.2.2.Ünsüz Değişimleri	14
1.5.5.1.2.2.1./b-/>/m-/ Değişmesi.....	14
1.5.5.2. Eski Türkçe sözcükler	14
1.5.5.3. Sözcüklerde Farklı Yazımlar	16

İKİNCİ BÖLÜM

METİN

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

DİZİN

3.1.	SÖZCÜK DİZİNİ	60
3.2.	KİŞİ ADLARI DİZİNİ	263

DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

KAYNAKÇA.....	288
ÖZGEÇMİŞ.....	294

YAZI ÇEVİRİMİ İŞARETLERİ

ا	a/ā/e
ب	b
پ	p
ت	t
ث	ṡ
ج	c
ح	ḥ
خ	ḫ
د	d
ذ	z, d
ر	r
ز	z
س	s
ش	ṡ
ص	ṡ
ض	z, d
ط	ṡ
ظ	z
ع	‘
غ	ġ
ف	f
ق	q
ك	k
ل	l
م	m
ن	n
ه	h
و	o/ō/u/ū/ü/v
ی	y/ı/i/î

KISALTMALAR

[A.]	Arapça
[A.+ F.]	Arapça + Farsça
[A.+T.]	Arapça + Türkçe
a.g.e.	adı geçen eser
a.g.m.	adı geçen makale
Akt.	Aktaran
bk.	Bakınız
C	Cilt
çev.	çeviren
DLT	Divanu Lugati't- Türk
EAT	Eski Anadolu Türkçesi
D	Dipnot
[F.]	Farsça
[F.+A.]	Farsça + Arapça
[F.+T.]	Farsça + Farsça
İA	İslam Ansiklopedisi.
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
No.	Numara
RUS.	Rusça
S	Sayı.
s	sayfa
SBE	Sosyal Bilimler Enstitüsü
[T.]	Türkçe
TDV	Türkiye Diyanet Vakfı
TDVİA	Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
TTK	Türk Tarih Kurumu
TİEM	Türk İslam Eserleri Müzesi
[YUN]	Yunanca
Yay.	Yayınları
yy.	Yüzyıl

ÖZET

Eski Oğuz Türkçesi döneminde birçok alanda eserler kaleme alınmıştır. Bunlar arasında ilmiyhâllerin de konu edinildiği eserler azımsanmayacak kadar çoktur. Bu dönemde İslâmiyetin etkisiyle halk arasında her müminin bilmesi gerektiğine inanılan inanç ve ibadetlere dair gündelik bilgileri içeren ilmiyhâl kitaplarına ihtiyaç duyulmuş ve bu konu ile ilgili eserler kaleme alınarak halkın dini beklentileri karşılanmaya çalışılmıştır.

İslâmdaki dini inançları temel alarak yazılan Hazā Kitābü'l-‘İlm-i Hāl ve Haza Kitābü'l-Fütüvvet-nāme adlı eser, Şeyh Hacı İsmail tarafından 1730 tarihinde tamamlanmıştır. Söz konusu eserde, İslâmiyetteki inanç ve ibadetler soru-cevap şeklinde verilerek dinî konulara ait şüphelere çözüm getirilmeye çalışılmıştır. Dinî konulara ait bilgiler, dönemin ihtiyaçları da göz önünde bulundurularak halkın anlayabileceği bir dille açıklanmıştır. Dinî terminoloji bakımından oldukça geniş söz varlığına sahip olan bu eserde konuların ayrıntılı olarak verilmesi ise ilmiyhâli, döneminin diğer ilmiyhâllerinden ayrıcalıklı hale getirmiştir. Eser, Eski Türkçe sözcüklerin varlığını koruması ve Doğu Türkçesi dil özellikleri taşıması bakımından döneminin diğer ilmiyhâllerinden içerik ve dil özellikleri bakımından ayrı bir yere ve kıymete sahiptir.

Bu çalışmada giriş bölümünde eserin cilt, yazı tipi, varak sayısı gibi fizikî özelliklerinin yanı sıra eserin muhtevâsı, dil özellikleri vemüellifi hakkında bilgi verilecektir. Akabinde eserin metin neşri oluşturulup sözcük dizini yapılacaktır. Sonuç bölümünde ise eserin dil malzemesinden hareketle Türk ilmiyhâl tarihi içerisindeki yeri ve önemi tespit edilecektir.

Anahtar Kelimeler: İlmihâl, fütüvvet, Hazā Kitābü'l-‘İlm-i Hāl ve Haza Kitābü'l-Fütüvvet-nāme, 18. Yüzyıl Türk Din Dili, Doğu Türkçesi.

SUMMARY
HAZĀ KİTĀBÜ'L-‘İLM-İ HĀL VE HAZĀ KİTĀBÜ'L-FÜTÜVVET-NĀME
(INPUT-TEXT-INDEX)

During the Old Oghuz Turkic period, works were written in many fields. Among these, there is a considerable number of works in the type of catechism. In this period, with the influence of Islam, there was a need for catechism books containing daily information about the beliefs and worships that every believer should know among the people and the religious expectations of the people were tried to be met by writing works on this subject.

Hazā Kitābü'l-‘İlm-i Hāl ve Hazā Kitābü'l-Fütüvvet-nāme, written on the basis of religious beliefs in Islam, was completed in 1730 by Sheikh Haji Ismail, one of the caliphs of the Sufi scholar Sheikh Sadü'd-din al-Jibāwī eş-Şeybānī (1069-1180), who influenced a large mass with the Sa'diyya sect established in Jaba. In the work in question, the beliefs and worships in Islam are given in the form of questions and answers and the doubts of religious issues are tried to be solved. The information on religious issues was explained in a language that the public could understand, taking into account the needs of the period. In this work, which has a very wide vocabulary in terms of religious terminology, the detailed giving of the subjects has made catechism privileged from other catechism books of the period. The work has a distinct place and value in terms of content and language features from other catechism books of the period in terms of preserving the existence of Old Turkic words and having Eastern Turkic language features.

In this study, in the introduction, in addition to the physical features of the work such as volume, font, number of leafs, information will be given about the content, language features and author of the work. Afterwards, the text publication of the work will be created and the word index will be made. In the concluding section, the place and importance of the work in the history of Turkish catechism will be determined based on the language material.

Keywords: Catechism, futuwwa, Hazā Kitābü'l-‘İlm-i Hāl ve Hazā Kitābü'l-Fütüvvet-nāme, 18th Century Turkish Religious Language, Eastern Turkic.

TEŞEKKÜR

Tez çalışmam sırasında kıymetli bilgi, birikim ve tecrübeleri ile bana yol gösteren ve destek olan, beni gelecekte söz sahibi yapacak bilgilerle donatan, değerli zamanını ayırıp büyük bir sabır ve tevâzu' ile rehberlik eden, yaşadığım her sorunda yanına çekinmeden gidebildiğim, güler yüzünü ve samimiyetini esirgemeyen ve kullandığı her sözcüğün hayatıma kattığı önemi asla hatırımdan çıkarmayacağım değerli danışman hocam sayın Prof. Dr. Abdullah KÖK'e sonsuz teşekkür ve saygılarımı sunarım.

Tanıdığım günden beri beni tüm çalışmalarında destekleyen, en zor günlerimde beni cesaretlendiren ve daha çok çalışmaya teşvik eden; yeri geldiğinde bana yardım elini uzatmayı hiç ihmal etmeyen ve benim için elinden gelen tüm çabayı göstermeye çalışan bir baba, yeri geldiğinde beni karşısına alıp akademik açıdan yön gösteren, yazma eserin sahibi olan arkeolog-sanat tarihçisi Dr. Öğr. Üyesi merhum Hakan Tazecan'a sonsuz şükranlarımı sunarım.

Son olarak çalışmamda desteğini ve bana yardımlarını esirgemeyen Özge Eker, Berkay PEHLİVAN ve beni bu günlere sevgi ve saygı sözcüklerinin anlamlarını bilecek şekilde yetiştirerek getiren, benden hiçbir zaman desteğini esirgemeyen, her zorluğu destekleriyle aştığım, bu hayattaki en büyük şansım olan aileme sonsuz teşekkürler.

ÖNSÖZ

Hazā Kitābü'l-‘İlm-i Hāl ve Haza Kitābü'l-Fütüvvet-nāme, İslâmdaki dini inançları temel alarak Eski Anadolu Türkçesiyle yazılan bir ilmihâl eseridir. Didaktik özelliklere sahip olan eser; dini terminoloji bakımından geniş bir yelpazeye sahip olması, içerdiği konuların her birini örneklerle açıklaması, içerisinde bulunan Eski Türkçe sözcüklerin varlığını koruması ve Doğu Türkçesi dil özelliklerini taşıması bakımından döneminin diğer ilmihâllerinden gerek içerik gerekse dil özellikleri bakımından ayrı bir yere ve değere sahiptir.

Çalışmamız, Eski Anadolu Döneminde yazılan bir ilmihâl eseri olduğundan ilk olarak ilmihâl kavram alanı ve bu kavramın Türklerdeki önemi üzerinde durduk. Anadolu Türkçesi ile yazılmış ilmihâllere örnekler verdikten sonra tez konumuz olan işbu eser ile ilgili bilgiler vermeye çalıştık.

Çalışmamız; Giriş, Metin ve Dizin olmak üzere üç ana bölümden oluşmaktadır. Bu bölümlerden sonra sonuç ve kaynakça gelmektedir. Giriş bölümünde metinde kullanılan kısaltmalar ve çeviri yazıdaki işaretler verildikten sonra kitabın temettü kaydından hareketle eserin ismi, yazarı, yazıldığı yer ve tarih, eserin nitelikleri ve dil özellikleri üzerinde durulmuştur.

Metin bölümünde 152 varaktan oluşan metnin transkripsiyonu verilmiştir. Metinde geçen sözcüklerdeki hatalı yazımlar veya farklı şekillerde yazılan aynısözcükler değiştirilmeksizin orijinal metne sadık kalınarak transkribe edilmiş olup bu sözcükler dipnotta görselleriyle birlikte verilmiştir.

“TürkSözDiz” adlı programdan yararlanılarak oluşturulan Dizin bölümünde, metinde geçen tüm sözcükler, birleşik yapıli sözcükler, tamlamalar ve özel isimler; çeşitli sözlüklerden yararlanılarak mümkün olduğunca geçtiğı yerlerdeki anlamlarına göre verilmeye özen gösterilmiştir. Eserde bulunan kişi adları ise “Kişi Adları Dizini” başlığı altında ayrı olarak verilmiştir. Bu başlık altında geçen isimlerden kimisi araştırmalarda geçen kişiler olup hakkında bilgi toplanarak kayda geçilen kişiler iken kimisi hakkında herhangi bir bilgi bulamadığından eserde geçtiğı şekliyle verilmiştir. Hakkında hiçbir bilgiye ulaşıl原因 olan sözcüklere dizinde göndermeler yapılmıştır. Eserin söz varlığı içerisinde yüksek oranda bulunan Arapça ve Farsça kökenli sözcüklere ek olarak Yunanca ve Rusça kökenli (Rusçadan

Kazakçaya geçmiş bir sözcük) birtakım sözcüklerin kullanılması da dikkate değer bir durumdur. Bu da eseri söz varlığı dönemin diğer ilmi hâllerine göre daha hacimli kılmakla birlikte kullanılan dinî terminoloji bakımından da oldukça geniş bir yelpazeye sahip olmasını sağlamıştır.

Sonuç bölümünde eserin nitelikleri üzerinde göz önünde bulundurularak eserin Türk ilmi hâl tarihindeki yeri ve önemi üzerinde durulmuştur.

Kaynakça bölümünde çalışmamızda faydalandığımız kitap, makale, yayımlanmamış tez, ansiklopedi ve internet yayınları listelenmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

Türklerin İslâm dinini kabulünden itibaren sayısız dinî didaktik eser kaleme alınmıştır. Bunlar arasında ilmihâl türündeki eserler azımsanmayacak sayıdadır. İslamiyet'in kabulü ile halk arasında gündelik bilgileri içeren ilmihâl kitaplarına duyulan ihtiyaç neticesinde halka dinî kuralları öğretmek üzere ilmihâl kitapları yazılmıştır. Söz konusu ilmihâl eserinde İslâm'daki inanç ve ibadetler ile ilgili her bir bilgi gerek birtakım ayetler ve dualar gerekse soru-cevap şeklinde verilerek meselelerle pekiştirilmiş ve böylece her bir konuya dönem halkının açıkça anlayabileceği bir açıklık getirilmiştir.

Eser; **Hādımü'l-Fuḫarā Şeyhü'l-Hācī İsmā'il 'Anü'l-Hulefā' Eş-Şeyh Sa'düddin El-Cibāvī Eş-Şeybānī** tarafından yazılan "**Hazā Kitābü'l-İlm-i Hāl ve Haza Kitābü'l-Fütüvvet-nāme**" adlı bir yazma eserdir. Yazma eserin müellifi hakkında bir bilgiye ulaşılamamıştır. Fakattemettü kaydından hareketle 11-12. yüzyılda yaşamış olup Ceba'da kurduğu Sadiyye¹ tarikatı ile birçok kitleyi etkisi altına alan **Sa'düddin El-Cibāvī Eş-Şeybānī**'nin halifelerinden biri olduğu ve aynı tarikatın 17-18. yüzyıldaki bir şeyhi olduğu söylenebilir.

Bu çalışmada, 152 varaktan oluşan "**Hazā Kitābü'l-İlm-i Hāl ve Haza Kitābü'l-Fütüvvet-nāme**" adlı esertanıtılacaktır. Elimizdeki eser Anadolu Türkçesiyle yazılmış bir ilmihâl eseridir. Önce ilmihâlin kavram alanı ve bu kavramın Türklerdeki önemi üzerinde durulacaktır. Takiben temettü kaydından hareketle eserin yazarı ve eserin hangi tarihte yazıldığı ile ilgili malumat verilip eserin cilt, yazı tipi, varak sayısı gibi fizikî özelliklerinin yanında dil özelliklerine değinilecektir. Çalışmanın bir diğer bölümünde eserin içeriği ana hatlarıyla verilecektir. Tarafımızda yapılacak olan tespitler eserden yapılacak alıntı veya fotoğraflarla desteklenecektir. Son olarak eserin metin neşri oluşturulup sözcük dizini yapılacaktır. Sonuç bölümünde ise eserin dil malzemesinden hareketle Türk ilmihâl tarihi içerisindeki yeri ve önemi tespit edilecektir.

1.1. İlm-i Hāl Terimi ve İlm-i Hāl'in Türklerdeki Yeri

Arapça 'ilm ve hāl sözcüklerinin bir araya gelmesiyle oluşan ilmihâl sözcüğü sözcük olarak "İslâm dininin kurallarını öğretmek için yazılmış kitap." anlamına gelmektedir (Türk

¹Sa'diyye, Suriye'nin Kunaytara bölgesinde, bugün bir kasaba hüviyetinde olan Cebâ'da, Sa'deddin el-Cebâvî b. Yûnus el-Hasenî el-Mekkî eş-Şeybânî (ö. 575/1180) tarafından kurulan, Kâdiriyye, Rifâiyye gibi kıyâmî usulü benimseyen bir tarikattır (Yücer, 2015:223). Şeybâniyye tarikatının geleneğini sürdürmek suretiyle ortaya çıkan Sa'diyye sonraki dönemlerde onun yerini almış ve zaman içerisinde Tağlibiyye, Şerrâbiyye, Selâmiyye, Vefâiyye ve Âcizî yye isimleriyle beş ayrı kola ayrılmıştır. Tarikat sonraki dönemlerde Mısır, Filistin, Suriye, ve Anadolu ve Rumeli'de yaygınlık kazanmıştır.

Dil Kurumu Sözlüğü, 2005). Terim olarak ise “inanç, ibadet, muâmelât (günlük yaşayış), ahlâk konuları, yer yer büyük peygamberler, ayrıca Resûl-i Ekrem’in hayatına dair özlü bilgileri içeren el kitabı” olarak tanımlanmıştır(Arpaguş, 2000: 139-141).

Kısaca "davranış bilgisi" demek olan ilmihâl, Rabbine, kendine ve içinde yaşadığı toplum ve çevreye karşı sorumlulukları olan ve bunu yerine getirme gücüne sahip bulunan insanın, kendisinden beklenenleri yerine getirmesinde ona kılavuzluk etmeyi hedefleyen derli toplu bilgilerden ibarettir. Bu bilgiler hem dinî metinlerin doğrudan belirlemelerini hem de bu belirlemeler etrafında oluşan yorumları, tecrübe birikimlerini ve uzun dönemlerden süzülüp gelen bir dinî yaşayış geleneğini temsil eder. (Kahraman-Bardakoğlu-Apaydın, 1994: XX).

İlmihâl geleneğinin X.yüzyıldan itibaren oluşmaya başladığını söylemek mümkündür. İlim öğrenmenin her Müslümana farz olduğunu bildiren hadisteki (İbn Mâce’den akt. Arpaguş, 2000: 139-141). “ilim” sözcüğü “ilm-i hâl” olarak yorumlanmış ve bunun kapsamına iman, namaz, oruç, helâl ve haram gibi temel bilgilerin girdiği belirtilmiştir (Ebü’l-Leys es-Semerkindî’den akt. Arpaguş, 2000: 139-141).

Türklerde ilmihâl geleneği ilk olarak, Arapça yazılmış birtakım eserlerin Türkçe’ye çevrilmesi ve eksik görülen kısımların tamamlanmasıyla başlamıştır. (Arpaguş, 2002:25-56).

Osmanlı Dönemi öncesinde ilmihâl örnekleriyle ilgili çok az sayıda kaynağa ulaşılmakla birlikte bunlar hakkında kesin değerlendirmelerde bulunmak güçtür. Bu nedenle ilmihâl’in oluşum aşamasını Osmanlı’nın kuruluşuyla başlatmak söz konusudur. Ancak Osmanlı dönemi öncesinde ilmihâl kapsamına girebilecek Arapça, Farsça veya nadiren Türkçe yazılmış örnekler bulunmaktaysa da bu geleneğin Osmanlı devletinin kurulmasıyla sistemli hale geldiği söylenebilir. Nitekim araştırmalardan elde edilen neticelere göre Osmanlı devletinin kuruluşuyla beraber bu coğrafyada halkın anlayabileceği bir dille dinî bilgiler içeren kitaplara ihtiyaç doğmuş, bu da bu dönemin ilmihâl’in oluşum aşaması olarak değerlendirilmektedir. (Arpaguş, 2002:25-56). Osmanlı devletinin kuruluşundan Tanzimat dönemine kadarki süreçte köklü bir değişikliğe uğramaksızın zengin çeşitliliğiyle oluşum ve gelişim evresinde bulunan ilmihâl geleneği, Tanzimat döneminde çeşitlilik bakımından birtakım değişikliklere uğrayarak örnekler bakımından zenginlik kazanmıştır.

1.2.Anadolu Türkçesiyle Yazılmış İlmihâller

Günlük dini bilgileri ayrıntılı bir şekilde ele alan ilmihâller, hoca merkezli olduğu ve sözlü bir geleneğe dayandığı için halk tarafından dili sade, ezberlenmeye uygun eserlere ihtiyaç duyulmuş. Böylelikle Osmanlılar Döneminde ilk olarak Arapça yazılmış bazı

ilmihâller Türkçeye çevrilmiş ve eksik olduğu düşünülen kısımlar tamamlanmıştır (Baltacı, 1993: 9-15). Bu eserler içerisinde verilecek örnekler şöyle sıralanabilir:

Kitabü'l-Mukaddime: Ebü'l-Leys es-Semerkindî tarafından yazılan “Muḳaddime” isimli namaz risâlesinin Kutbüddün İznîkî tarafından Türkçeye çevrilip birtakım eklemeler de yapılması suretiyle yazmış olduğueserdir(Üstünova, 2016).

İmâdü'l-İslâm: Abdülaziz Fârisî'ye ait olan ‘Umdetü'l-İslâm adlı eserin Abdurrahman Aksarayî tarafından Türkçeye çevirisidir. Aksarayî eseri çevirirken bazı konuları esere eklemiştir(Açıkgöz, 1996).

Kitâb-ı Güzîde: 12-13. yüzyıllarda Harezmi Türkçesiyle yazılan bu eser, 15. yüzyılda Muhammed b. Balî tarafından Anadolu Türkçesine çevrilmiştir (Küçük, 2014).

Mızraklı İlmihâl: 16. yüzyılda yazılmış olan Risâle-i Birgivî adlı eserden ilham alınarak yazılmıştır. Ayrıca ilmihâl adının kullanıldığı ilk ilmihâl eseri olan Mızraklı İlmihâl'in 16. yüzyıldan sonra yazıldığı tahmin edilmektedir(Musa Doğan'dan akt. Arpaguş, 2000: 139-141).

Cevhere-i Behiyye-i Ahmediyye fî şerhi'l-vasıyyeti'l-Muhammediyye: Kadızâde İstanbûlî tarafından yazılmıştır.

Elde bulunan bilgilerden hareketle uzun bir süre farklı isimler altında yazılan ilmihâl niteliğindeki eserler, yakın dönem Osmanlı'da “ilmihâl” adıyla varlığını devam ettirmiştir. Öyle ki Yusuf Ziya Yörükan “ilmihal” tabirinin eskiden beri var olduğunu; fakat bir bilim dalı olarak sadece Türkçe yazılan eserlerde kullanıldığını ve buna da son dönemde rastlandığını belirtmektedir(Yörükan, 1952: 5-21).

1.3. Fütüvvet Terimi ve Fütüvvet'in Türklerdeki yeri

Fetâ sözlükte “genç, yiğit, cömert”; fütüvvet ise “gençlik, kahramanlık, cömertlik” anlamlarına gelir. Tasavvuf kaynaklarında, VIII. yüzyıldan itibaren İran ve Irak'ta başlayıp zamanla tasavvuf çevrelerine nüfuz eden fütüvvet kavramının önde gelen sûfilerce tasavvufî bir terim olarak kullanılmaya başlandığı kaydedilir. Tasavvufa dayanan fütüvvet kavramı, aynı zamanda iktisadi teşekküleri de kavraması ve sanatkarları teşkilatlandırması açısından ekonomik bir kimlik de taşıyan bir sözcük haline gelmiştir. (Gölpınarlı, 1950: 17).

Fütüvvet kavramı, fütüvvet hakkındaki sözler, rivayetler ve fütüvvet ehlinin erkânı birtakım risaleler aracılığıyla tespit edilmiştir. Bu risâlelere Arapça'da “kitâbü'l-fütüvvet”,

Farsça ve Türkçe’de “fütüvvetnâme” denilmekle birlikte bu iki isim arasında dikkate değer bir fark bulunduğu söylenebilir. Kitâbü’l-fütüvve ismi, daha çok klasik tasavvuf kaynaklarında sûflîlikteki anlamıyla fütüvvet kavramına dair konuları veya müstakil risâleleri çağrıştırırken fütüvvetnâme, özellikle XIII. yüzyıldan başlayarak fütüvvet ve ahî teşkilâtı çerçevesinde bahsedilen meslekî nitelikteki nizamnâmeleri ifade eden bir anlam kazanmıştır.(Ocak, 1996: 264-265).

Fütüvvet ilgili araştırmalar, ilk defa oryantalistler tarafından yapılmış. Türkiye’de ise fütüvvet ve fütüvvetin kavram alanıyla ilgili ilk araştırma, Fuad Köprülü tarafından başlatılmış, daha sonra da diğer ilim adamları bu konular üzerine eğilmişlerdir.

Anadolu Selçuklu Sultanı I. İzzeddin Keykavus zamanında halifenin, onu Fütüvvet Teşkilatı’na almak için elçi göndermesinin ardından, Anadolu’da fütüvvet hareketinin yayılmaya başladığı bilinmektedir. Keykavus’un ölümünden sonra yerine geçen I. Alaeddin Keykubad Dönemi’nde de yine aynı halifenin gönderdiği elçilik heyeti aracılığıyla fütüvvet hareketinin yayılışı hız kazanmıştır. Aynı şekilde I. Keykubad da Fütüvvet Teşkilatı’na girmiştir (Erzi,1956:229-230).

Köprülü’nün,fütüvvetin Anadolu’ya yerleşimi ve Anadolu’daki gelişimi ile ilgili tespitleri dikkate değerdir: “Büyük bir ihtimalle, I. İzzeddin Keykavus’un Fütüvvet Teşkilatı’na girmesinden sonra, bu teşkilat Anadolu merkezlerinde daha kuvvetlenmiş, devrin umumi temayülüne ve Anadolu’nun manevi muhitindeki fikri cereyanlara uyarak biraz tasavvufî bir renk de almış, bir taraftan korporasyonlara hulûl ederek onlardan kuvvet aldığı gibi, kendisi de onları canlandırmış, diğer taraftan da köylere kadar yayılarak Alplar teşkilatı ile de, yani toprak sahibi sipahilerle de münasebet peyda etmiştir. XIII. asrın ikinci nısfından XIV. asra kadar Anadolu’da birtakım büyük devlet ricalinin, kadıların, müderrislerin, muhtelif tarikatlara mensup şeyhlerin, büyük tacirlerin Fütüvvet Teşkilatı’na dahil olduklarını görüyoruz ki, bu, teşkilatın içtimâî kıymetinin yükseldiğine alamettir. Fütüvvet prensiplerinin bu suretle kuvvetlenerek esnaf korporasyonlarına girmesi, yani bu teşkilatın fütüvvet kadrosu içinde yeniden tanzimi, Anadolu’da XIII. asrın ilk yirmi beş yılından sonra vukua gelmiş olmalıdır.”(Köprülü, 1991:91).

Köprülü’nün tespitleri de göz önünde bulundurulduğunda; temellerinin İslamî dönemde atıldığını gördüğümüz Fütüvvet, tarih boyunca birtakım oluşum ve gelişim sürecine uğramıştır. Ortaya çıkışından itibaren içtimâî bir özellik gösteren fütüvvet, gerek iç gerekse dış birtakım hareketlerden etkilenmiş ve oldukça geniş bir kitleye nüfuz ederek Türk İslam Tarihi’ndeki yerini almıştır.

1.4. Anadolu Türkçesiyle yazılmış Fütüvvet-nâmeler

Bugün başta İstanbul olmak üzere Türkiye’deki kütüphanelerde kayıtlı yüz yirmi civarında Fütüvvetname nüshası bulunmaktadır. Bunlardan yazarı bilinen mükerrer nüshaları dikkate alınırsa yüz civarında eserden bahsetmek mümkündür. Özel kütüphanelerde bulunanlarla bu sayı daha yukarılara çıkacaktır(Sarıkaya, 2010:367-379).

Fütüvvetnâmesi(Burgâzî): Tespit edilen en eski Türkçe fütüvvetnâmedir.XIII. yy’ın ortalarında Yahya b. Halil b. Çoban el-Burgâzî tarafından yazılmıştır. Çeşitli kütüphanelerimizde yazmaları bulunan eserin bilinen en eski nüshası, 923/1517 istinsah tarihli Ali Emîrî kitapları arasında bulunan nüshadır(Gölpınarlı, 1954:111-149).

Fütüvvetnâme(Şeyh Eşref bin Ahmed): Tespit edilen en eski manzum Türkçe *Fütüvvetname* de Şeyh Eşref b. Ahmed (öl. IX/XV. asrın ilk yarısı ?)'in eseridir. Müellif hakkında fazla bilgi yoktur. müellifin meşhur Eşrefoğlu Rûmî (öl.874/1469)'nin babası olduğunu tahmin edilmektedir.Mesnevî tarzıyla 444 beyt olarak yazılan eser bir ilmihâl niteliğindedir. (Bilgin, 1992:5-6).

Fütüvvetnâme (Seyyid Hüseyin b. Seyyid Gaybî): Eserin müellifi olanSeyyid Hüseyin b. Seyyid Gaybî (IX/XV. asrın üçüncü çeyreği ?),Şîî metinler arasında yer alan ve Alevî çevrelerde de iyi bilinen *Hutbetü'l-Beyân*ve *Nad-ı Ali*'ye şerhler yapmıştır. Seyyid Hüseyin'in eseri kendisinden önce yazılan Fütüvvetnamelere göre bariz Şîî unsurlara sahip olduğu için dikkate değer bir metindir(Gölpınarlı, 1956: 30-32).

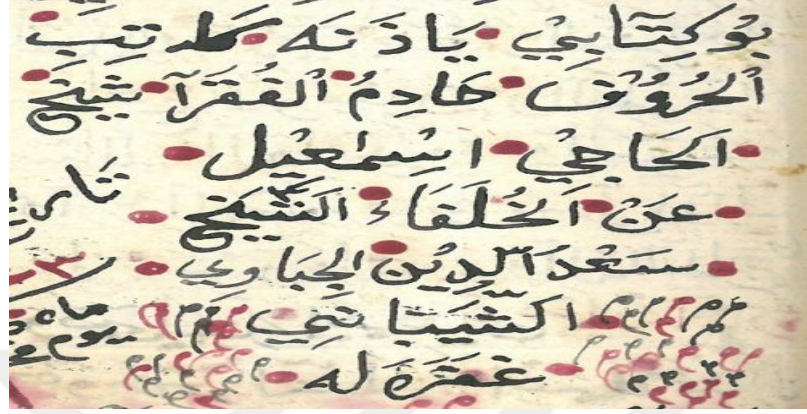
Miftâhu'd-Dekâik fî Beyâni'l-Fütüvve ve'l-Hakâik(Razâvî): Seyyid Muhammed b. Seyyid Alâuddin el-Hüseyin er-Razavî (931/1514'den sonra?) tarafından yazılan bu eser, “Fütüvvet-nâme-i Kebîr” olarak da bilinir. Türkçe Fütüvvetnameler arasında en fazla nüshasına rastlanan, fütüvvet erkânı ve merasimi hakkında oldukça zengin bilgileriçeren bir eserdir.

Fütüvvetname-i Ca'fer Sâdık:. Çeşitli verilerden, eserin Hacı Bektaş zaviyesine bağlı (muhtemelen de zaviye yakınında görevli) bir şeyh veya halife tarafından derlendiğini söylemek mümkün görünmektedir. Eserin içeriğinden XVI. yüz yıldan sonra yazıldığı anlaşılmaktadır.(Sarıkaya:2008).

1.5. Hazā Kitābü'l-‘İlm-i Hāl ve Hazā Kitābü'l-Fütüvvet-nāme

1.5.1. Eserin Müellifi

Eserin müellifi, 130v/4-130v/9'da geçtiği üzere “kātibü”(5) l-hurūf hādımü'l-fuḳarā şeyhü”(6) l-hācī ismā‘īl (7) ‘anü'l-ḫulefā’ eş-şeyḫ (8) sa’düddīn el-cibāwī (9) eş-şeybānī”dir.

Temmet kaydında halifelerinden biri olduğu bildirilen ve kayda göre 17-18. yüzyıllarda yaşayan Şeyh Hacı İsmail ile ilgili bir bilgiye ulaşılamamıştır. Temettü kaydından hareketle Sadeddin Cibavi tarafından kurulan Sadilik tarikatının 18. yüzyıldaki hilafet sahibi bir şeyh olduğu söylenebilir. Öte yandan eserde zikredilen Sadeddin Cibâvî ile ilgili birçok kaynakta doğum ve ölüm tarihleri kaydedilmişse de Sa’diyye tarikatı üzerine önemli bir çalışma yapan Muhammed Gâzî Hüseyin Âgâ, birçok veriye dayanarak Sadeddin Cibâvî ’nin yaşamının 460-575(1068-1180) tarihleri arasında olduğunu saptamıştır. (Âgâ’dan akt Yücer,2008:387-388). Zekâsı ve güzel sesiyle dikkatleri çeken Sa’deddin el-Cebâvî ilk eğitimini başta babası olmak üzere Mekke’deki âlimlerden aldı. Yedi yaşlarında iken Kur’ân-ı Kerîm’i ezberledikten sonra tefsir, hadis ve Şâfiî fıkhi okudu. Aynı zamanda şeyh olan babasının yanında tasavvûf eğitimini sürdürdü. İlmîni daha da ilerletmek için Yemen, Mısır, Mağrib, Şam, Kudüs ve Irak’a seyahatlerde bulundu(Âgâ’dan akt Yücer,2008:387-388). Ata binmede ve atıcılıkta usta olduğu belirtilen Sa’deddin el-Cebâvî’nin Haçlı saldırılarına karşı koymak için kardeşleri ve bir grup atlıyla birlikte Mekke’den Şam(Dımaşk)’a gitmesi hayatının ikinci devresini oluşturur.(Yücer,2008:387-388). Kaynaklara göre Cibâvî tarikat faaliyetlerine başlamadan önce Şam bölgesinde yol kesen haydutların arasına karıştığından babasının duası üzerine Peygamber ve ashâbi Cibâvî ’nin rüyasına girerek onu uyarmış. Bu uyarı üzerine Cibâvî tövbe edip Mekke’ye babasının yanına gitti ve tasavvûfî eğitimini tamamlayarak icâzet aldı. Ardından Dımaşk’a 60 km. mesafedeki Akkâ güzergâhında bulunan Cebâ bölgesinde tekkesini kurdu ve irşad faaliyetine başladı. O döneme kadar küçük ve metrük bir yerleşim yeri olan Cebâ, bundan sonra hem ilim ve mârifet makamı hem de Haçlılar’la savaşta Müslümânların merkezi haline geldi. (Yücer,2008:387-388). Ceba’da kurduğu Sadiyye² tarikatı ile birçok kitleyi etkisi altına alan Sadeddin Cibâvî, çoğunluğu virdlerden oluşan

²Sa’diyye, Suriye’nin Kunaytara bölgesinde, bugün bir kasaba hüviyetinde olan Cebâ’da, Sa’deddin el-Cebâvî b. Yûnus el-Hasenî el-Mekkî eş-Şeybânî (ö. 575/1180) tarafından kurulan, Kâdiriyye, Rifâiyye gibi kıyâmî usulü benimseyen bir tarikattır(Yücer, 2015:223). Şeybâniyye tarikatının geleneğini sürdürmek suretiyle ortaya çıkan Sa’diyye sonraki dönemlerde onun yerini almış ve zaman içerisinde Tağlibiyye, Şerrâbiyye, Selâmiyye, Vefâiyye ve Âcizîyye isimleriyle beş ayrı kola ayrılmıştır. Tarikat sonraki dönemlerde Mısır, Filistin, Suriye, ve Anadolu ve Rumeli’de yaygınlık kazanmıştır.

birçok eser kaleme almıştır. Dokuzu erkek, dördü kız olmak üzere on üç evlād sahibi Sadeddin Cibāvi'nin ölümünden sonra çocukları onun tarikatını neşretmişlerdir. Böylelikle Sadilik tarikatı birçok ülkeye yayılmıştır.

1.5.2. Eserin Yazılış Tarihi

Eser, 130v'de kayıtlı temmet bölümündeki tarih kaydına göre Hicrî 1143 mäh-ı şafer gürresi (1 Şubat 1143)'de tamamlanmıştır. Miladîye göre 16 Ağustos 1730 tarihinde tamamlanmıştır.

1.5.3. Eserin Biçim Özellikleri

Yaprakları birbirine dikilerek ve bunların üzerine deri ile kaplı kapak geçirilerek cilt hâline getirilmiş ve ölçümü 17 x 12 santim olan eserin başındaki deri kapak tahribat nedeniyle zaman içerisinde sökülmüş ve geriye arka kapak kalmıştır. Saman sarısı renkli âharlı kağıt³kullanılarak yazılan bu eserin toplamı 271 varak olup, ilk sayfada 7 satır, hemen sonraki sayfada 8, kimi sayfalarda 12 satır (016v/12, 017r/12, 018r/12, 018v/12, 020r/12, 040r/12, 130v/12, 152r/12) ve başka bir sayfada da 13 satır (152r/12) bulunmakla birlikte diğer tüm sayfalarda 11 satır bulunmaktadır. Anadolu sülüsü hattı ile harekeli bir şekilde yazılmış olan eserde yer alan bölüm başlıkları ve müellif tarafından önem arz edildiği düşünülen birtakım sözcükler(gün sayıları, din adamları, peygamber isimleri, Allah ve Allahın sıfatları, vb.) kırmızı mürekkep ile yazılırken diğer yazılar siyah mürekkep ile yazılmıştır. Eserin 13. varaktan sonrasında eksik sayfalar olduğu sayfadaki reddâdeden⁴ ve konunun değişmesinden anlaşılmaktadır. Bu eksik olan varak veya varaklar ise konu itibariyle ilk bölümün bitiş ve

³Farsça'da âhar, "kuvvetli yiyecek, kahvaltı; parlatılmış çelik" gibi mânalara da gelmektedir. Kelimenin kâğıtçılık ve kitap sanatlarında bir terim olarak kullanılması, âharın kâğıda yedirilmesi ve böylece kâğıdın beslenmesi, takviye edilmesi, su ve rutubet gibi dış tesirlerden korunması, daha dayanıklı hale gelmesiyle ilgilidir. Dış etkenlerden korunması amacıyla kâğıda yapılan âharın çeşitli yöntemleri vardır. Bunlardan en önemli yöntemler yumurta, un ve nişasta âharı olmakla birlikte gomalak âharı da kullanılan yöntemlerdendir. (Derman, 1988:485)

⁴Yazma eserlerde sayfaların sıralanışını göstermek için bugün uygulanmakta olan sayfaların üstüne veya altına numara koyma sistemi mevcut değildi. VI. (XII.) Yüzyıla kadar sadece bir eseri oluşturan cüzlerin sırasını göstermek için rakam kullanılmaktaydı. Bir cüz içinde birbirini takip eden sayfalar ise bir önceki sayfanın altındaki sol köşeye sonra gelen sayfanın ilk kelimesi yazılarak gösterilirdi. Bu kelimelere yaygın biçimde reddâde ismi verilmekle birlikte fonksiyonları göz önünde bulundurularak farklı şekilde adlandırıldıkları da görülmektedir. Sayfaları birbirine bağladığı için "râbıta"; bir sonraki sayfayı gözetlediği için "murâkib", "rakabe" veya "müşâhide"; bir sonraki sayfaya işaret ettiği için müş'ir veya müş'ire; bir sonraki sayfayı izlediği için "ta'kibe"; bir sonraki kelimeyi göz önünde bulundurup gözünü ondan ayırmadığı için "pâyende". Halk arasında reddâde yerine bir sonraki sayfayı kolladığı veya güttüğü için "çoban", sayfanın alt kısmında bulunduğu için "ayak", sayfanın altında tek başına kalmış bir kelime olduğu için "garip" terimleri kullanılmıştır. (Erünsal, 2007:515).

ilmihâl bölümünün başlangıç kısmına denk gelmiştir. Dolayısıyla eserdeki ilk bölümün tam olarak nerede bittiği ve ilmihâl bölümünün tam olarak nerede başladığı bilinmemektedir.

1.5.4. Eserin İçeriği

Söz konusu eserin İlmihâl bölümü, kendi içerisinde “sure ve ayetler”, “meselelerle ilmihâl”, “ilmihâl” ve “fütüvvet” olmak üzere dört başlığa ayrılmış ve bu başlıklar da yine kendi içerisinde alt başlıklara ayrılmıştır.

Eserdeki varak eksikliği, birinci bölümün bitiş ve ilmihâl bölümünün başlangıcına denk geldiği için ilk bölümün tam olarak hangi konu ile bittiği ve ilmihâl bölümünün hangi konu ile başladığı muamma olan bu eserde 13v’den itibaren süre ve ayetlerin olduğu uzunca bir bölüm gelmektedir. Bu bölümde 18 süre(Vakıa, Tebareke, Amma, Tekāsür, Asr, Hümeze, Fil, Kureys, Maun, Kevser, Kafirün, Nasr, Tebbet, İhlās, Felāk, Nas, Fātihā ve Sure-i Feth-i Şerif), 4 ayet(Bakara 128, 129 ve 201. ayet, Āl-i İmrān süresi 147. ayet), Esmā-yı Hüsnā ve bazı dualar yer almaktadır.

Yukarıda zikredilen bölümden sonra kitap adının yer aldığı meselelerle ilmihâl bölümünde (1r-23v) A’rāf Süresi 43. ayetten bir kesit yazılmıştır. Sonra ilmihâl üzerine nelerin anlatılacağı ile ilgili bir giriş yapılmıştır. Ardından bunların başlık olarak verilip açıklanacağı bu giriş kısmında müellif tarafından bildirildikten sonra meseler verilip üzerine açıklamalar yapılmıştır. Müellif, meselelere değinirken Hülāsātü’l-fetāva⁵, Fetāva-i Bezzāziyye⁶, Münyetü’l-Muṣallī⁷, Baḥrū’l-Rāiḳ, Mülteḳa⁸, Zevācir⁹, Cevāhir-i Fıkh¹⁰ eserlerinin yanı sıra İbrāhīm-i Halebj, Kūhistānī¹¹, İbn-i Hümām gibi fıkıh âlimlerinden alıntılar yapmış ve bunu alıntı yaptığı her meselenin hemen altında belirtmiştir.

⁵(Hülāsa): (Hülāsātü’l-fetāvā): (Hülāsātü’l-Fetāvā):Risāle fi Mesâ’ili’l-Fıkhıyye:Risāle fi Mesâ’ili’l-Fıkhıyye: İftihārūddin Tahir b. Ahmed el-Buharî (ö.542/1147) tarafından yazılmış bir fetva kitabıdır.Müellif bu eserde Hizānetü’l-vākāt ve en-Nisāb adlı kitaplarını kısaltarak meseleleri özlü şekilde ele almıştır. Eser matbu olup I-IV Lahor kenarında Leknevinin “Mecmuai Fetāvā”nın Farsça tercümesi olarak; leknev’de basılmıştır. Muhaddis Cemalüddin ez-Zeylâi tarafından da hadisleri tahrir edilmiştir. (Özel’den akt. Özdirek, 2016:127-128). Eserin muhtelif yazmaları var. İmam Muhammed b. Suud üniversitesi kütüphanesi no: 601 ve 86’da nüshalar var. Müellif: İftihārūddin el-Buhari, Tahir b. Ahmed b. Abdürreşid (ö.542/1147). Hanefî Alimidir. Babası, dayısı Zahirüddin Hasan b. Ali el-Merginânî, Hammad b. İbrahim es-Seffâr, Kâdihân gibi alimlerden ders aldı. Zamanında Hanefîlerin önde gelen âlimlerindendir(Özel’den akt. Özdirek, 2016:127-128).

⁶(Bezzāziyye): Eserin asıl adı el-cāmiu’l-veciz olup Fetāvā’l-Bezzāziyye ve Fetāvā’l-Kerderî olarak da bilinir. Müellif bu eserini Anadolu’ya gitmeden önce 812 (1409-10) yılında bitirmiştir(Özdirek,2016:129-130). Müellif: Hafizuddin Muhammed b. Şihāb el-Kerderî el-Hārizmî el-Bezzāzî (ö.1424) tarafından yazılmıştır(Özel’den akt. Özdirek, 2016:130).

⁷Münyetü’l-Muṣallī : Sedidüddin el-Kāşgarî’nin (ö. 705/1305) namaza dair eseri.(Kayapınar,2006:32-33)

⁸Mülteḳa: Müellif nüshasında belirtildiğine göre (Beyazıt Devlet Ktp., Feyzullah Efendi, nr. 930, vr.136a) 23 Receb 923’ta (11 Ağustos 1517) tamamlanan Mülteḳā Osmanlı coğrafyasının en yaygın fıkıh metnidir(Has, 2006:549-552)

⁹İbn Hacer el-Heytemî’nin (ö. 974/1567) büyük günahlara dair eseri(Topaloğlu,2013:301-302).

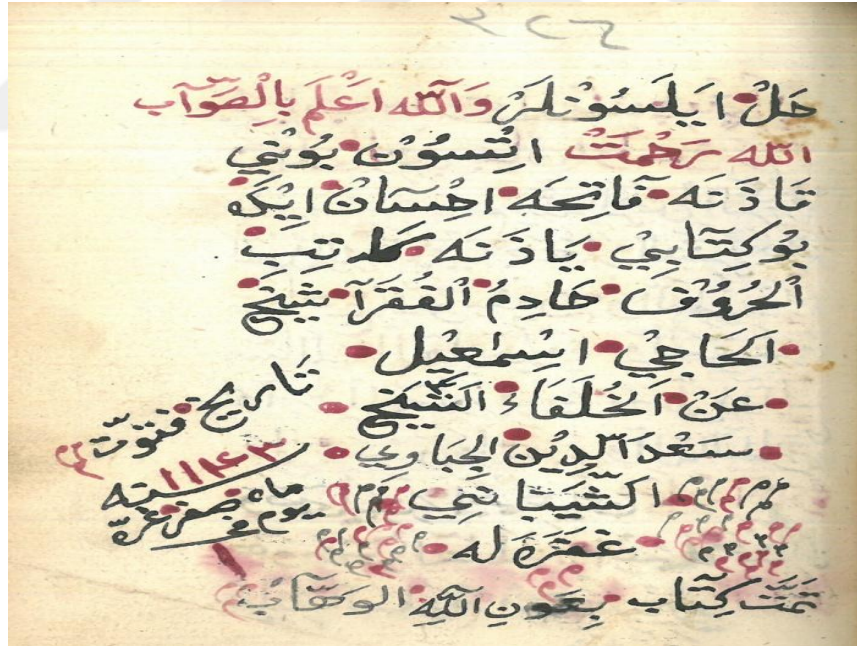
¹⁰Asıl adı Risāle fi isbātı’s-Sānî’ min Cevāhiri’l-fikh olan eserin müellifi Ebû Sa’id Tāhir b. İslām b. Kāsim b. Ahmed el-Ensārî el-Harizmî olup istinsah tarihi 1 Recep 1240 [19 Şubat 1825] olarak müstensih tarafından kaydedilmiştir. Yazma eser nüshası şuan Diyanet İşleri Başkanlığı Kütüphanesi’nde 005446-IV numara da kayıtlıdır.

¹¹Horasan kasabalarından Kuhistan’da (Kūhistān) doğdu. Timurlu hükümdarlarından Muzaffer Hüseyin Mirza devrinde Şeyhülislām Herevî’nin talebesi ve İsamüddin el-İsferâyînî’nin ders arkadaşlarındandı. Geçimini kitap istinsah etmekle sağlıyordu. Güçlü bir hâfızaya sahip olan Kuhistānî fıkıh sahasında ilerleyerek fetva vermeye başladı. Hanefî mezhebinde “mütûn-i erbaa” diye anılan dört muteber kitaptan biri olan Tâcüşşerîa’nın

Evvelki bölümde girişi yapılan ilm-i hâl, bu bölümde daha detaylı bir şekilde ve soru-cevap vasıtasıyla verilerek her konu için pekiştirme amaçlı konu edinen meseleler ile ele alınmıştır. Bu bölümde iman, din, şeri'at, şehadet bilgileri ve imân, İslâm, namaz, abdest, gusûl, vs. şartları, farzları, vacip ve sünnetleri ve din, millet, şeri'at, mezheb, şeyh, mürşid, hakikat, tarikat konularıyla birlikte ef'âl-i mükellef¹² konusuna da detaylıca değinilmiştir. Son olarak ümmet olmanın şartları, salih amel olmanın şartları, Kurban Bayramı vacipleri ve cenaze namazına dair bilgiler ile birtakım dualardan sonra müellif tarafından açılan bir bâb ile bu bölüm yerini fütüvvet bölümüne bırakır.

Eserin büyük bir hacmini kapsayan fütüvvet başlığı altında ise sırasıyla fütüvvet silsilesi, kardeş tutma ve şedd bağlama, fütüvvet ve fütüvvetin erkânları, tarikat erkânı, taş, tırâş, ustura ve tığ erkânı, On İki Farıza Öğretisi, Fütüvvet teşkilatında bilinmesi gereken farzlar, şedd, üstad, dört kapı ve dâ'ire-i fütüvvet konuları soru-cevap yoluyla ve birtakım meselelerle etraflıca ele alınmıştır. Hemen ardından 130v/1-11'de bulunan temmettû kaydında ise eserin müellifi verilip temmet tarihi kaydedilmiştir.

[130v/1] ħal eylesünler vallâhü a'lem bi's-şavâb. (2) allâh rahmet etsün bunı (3) kazana. fâtiha ihsân ide (4) bu kitâbı yazana. kâtibü'(5) l-ħurûf ħâdimü'l-fuķarâ şeyhü' (6)l-ħâcî ismâ'il (7) 'anü'l-ħulefâ' eş-şeyh (8) sa'düddîn el-Cibâvî (9) eş-şeybânî (10) ġafera leh (11) temmet kitâb bi 'avnillâhi'l-vahhâb (sayfa kenarındaki ek yazı: târih-i fütüvvet / sene 1143 / mâh-ı şaferguresi / yevm fi 1)

Temettû kaydından sonra fütüvvet kısmına devam eden müellif, Hz. Adem'in şedd kuşanması, Cennetten kovulması ve dünyada ilim ve sanat öğrenmesi gibi konulara değindikten sonra fütüvvet ağacı, fütüvvetin aslı olan harfler, fütüvvette selam erkânı, Ahilik

Vikâyetü'r-rivâye'sine Sadrüşşerîa'nın yazdığı en-Nukâye adlı muhtasarın şerhi olan Câmi'u'r-rumûz adlı eserini 8 Zilhicce 941 (10 Haziran 1535) tarihinde tamamlayıp Ubeydullah Bahadır Han'a ithâf etmiştir. (Yaman, 2002:348).

¹²46r/8- 49r/9 varakları arasındaki bölümde sekiz ef'al-i mükellef olduğu belirtilerek bunların her biri kendi içerisinde açıklanmıştır. Bunlar: beyânî'l farz, beyânü'l-vâcib, beyânü'l sünnet, beyânü'l-müstehâbb, beyânü'l-mübâh, beyânü'l-ħarâm, beyânü'l-mekrûh, beyânü'l-müfsîd.

ve şeyhliğe layık olmanın öğretisi ve fütüvvet sahiplerinin niteliklerine meseleler üzerinden değinmiştir.

1.5.5. Eserin Dil Özellikleri

Yazma eserde, oldukça anlaşılır bir dil kullanılmıştır. Müellif tarafından önemli görülen yerler kırmızı mürekkep kalem ile yazılırken diğer kısımlar siyah mürekkeple yazılmıştır. Gerek söz varlığı gerekse sözcük morfolojisi olarak Harezmi-Kıpçak Türkçesi dönemine ait bazı eklerin ve sözcüklerin kullanılması dikkate değerdir.

Eserde genellikle yazıldığı dönemde kullanılan günlük dildeki Türkçe sözcükler kullanılırken kimi yerlerde Arapça veya Farsça terimler kullanılmış fakat hemen ardından bu terimler yine Türkçe sözcüklerle müellif tarafından meselelerle pekiştirilerek açıklanmıştır. Ayrıca eserde Yunanca ve Rusça kökenli (Rusçadan Kazakçaya geçmiş bir sözcük) birtakım sözcüklerin kullanılması da dikkate değer bir durumdur.

1.5.5.1. Ses Bilgisi

1.5.5.1.1. Ünlüler

Geç dönem Eski Anadolu Türkçesi ile yazılan eserde sekiz ünlü harf bulunmaktadır. Bunlar:

Kalın Ünlüler: /a/, /ı/, /o/, /u/

İnce Ünlüler: /e/, /i/, /ö/, /ü/

Eski Anadolu Türkçesinin yanı sıra Harezmi ve Kıpçak Türkçesini yansıtan eserde, ünlülerle ilgili mevcut ses özellikleri şunlardır:

1.5.5.1.1.1. Ünlü Uyumu

Bir sözcükteki seslerin çeşitli bakımlardan birbirlerine uymasındır(Ergin,1992:70)

1.5.5.1.1.1.1. Kalınlık-İncelik Uyumu

Türkçenin en eski özelliklerinden biri olan kalınlık-incelik ya da artlık-önlük uyumuna göre Türkçe sözcüğün kökündeki ilk hecenin ünlüsü, sonraki hecelerin ünlüsünü belirler.

Ergin, dil bilgisi üzerine yaptığı çalışmada Türkçe bir sözcükte ince ve kalın ünlülerin bir arada bulunamayacağını; bütün sözcüklerin, bütün eklerin kalın ve ince olmak üzere iki kısma ayrıldığını; eklerin ünlülerinin, köklerin ünlülerine göre belirlendiğini belirtir. (Ergin, 1992: 70)

Eserde bu uyumun korunduğu tespit edilmiştir.

bulına

44v/8-11[on ‘alâmet kim bir kimsede bulına âniñ ehl-i

sünnet ve’l-cemâ‘at olduğına hüküm olunur.]

inanmayan

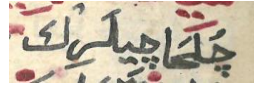
46v/1-3[...‘özürsüzterk edene ‘azāb ola farz olduğına
inanmayan kāfir ola.]

kılmayı

49v/1-5[namāzın zikir olunan farzlardan birin terk itse
namāzı fāsīd olur tekrār kılmayı farz ve i‘ādesi vācib olur]

çulhâçların

56v/7-8[çulhâçların silsilesi şit ‘aleyhi’s-selāma çıkar..]

yiseydi

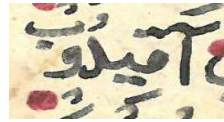

49v/5-9[kezālik bir mü’mīn ramāzanda şā’im iken
kaşden yiseydi ve yāhud ḥātūnıyla cimā’ itseydi orucı fāsīd olur]

1.5.5.1.1.2. Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu

Bir sözcükteki ünlülerin düzlük ve yuvarlaklık bakımından birbirine uyması esasına dayanan düzlük yuvarlaklık uyumu; bir sözcükte düz ünlüleri düz ünlülerin, yuvarlak ünlüleri ise düz-geniş veya dar-yuvarlak ünlülerin takip etmesidir(Ergin,1992:72).

ağıdub

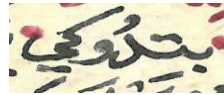
26r/4-7[yüzini baş kıllı bitdügi yerden çene altından
ve kulaklarının yumuşaklığından şuyı ağıdub yumağdır.]

bilürsin

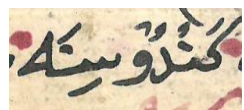
4r/6-7[mesele ḥaḳ sübhāne vü te‘ālā’yı nice bilürsin]

bitdügi

26r/3-7[abdestin farzı dördür yüzini baş kıllı bitdügi
yerden çene altından ve kulaklarının yumuşaklığından şuyı ağıdub
yumağdır.]

kendüsine

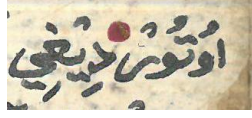
37r/6-11[su‘āl itseler dīn ve millet nedir cevāb vir
ki dīn ve millet birdir ikisi de ḥazreti muḥammed ‘aleyhi’s-selām ḥaḳ
te‘ālādan getürdigidür ki kendüsine dīn ve millet dirler]

olduğına

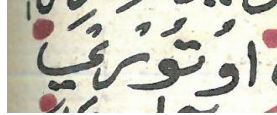
25r/5-6[allāhü te‘ālā’nın taķdiriyle ve kulların ihtiyārı ile olduğına inandım]

oturduđı

19v/2-5[mes’ele bir kimse teḥeyyātda *oturduğı* zamān parmakların bir miķdār açuk kıya ibrāhım ḥalebī’de yazar.]

ötüri

18r/7-11[mes’ele bir kimse namāz kılar-iken anası veya babası çağırsa ḥaber virmeye ve eger yardımdan *ötüri* çağırır-ise ḥaber vire dimişler. fetāva-i bezzāziyye’de meşṭürdur.]

üçüncü

26r/9[*üçüncü* başının dört bölükde bir bölükine meşṭ itmekdir.]

ķarşı

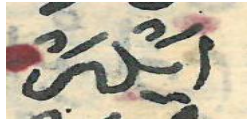

45v/9-46r/3(9) imānı şaḥiḥdir. sekizinci (10) pādişāḥ dīn-i islām’a ķarşı (11) kımayub şer’i emrini [46r/1 tıṭubķılıc çekmeyüb imāmetine (2) inanub ulularına itā‘at (3) itmekdir

1.5.5.1.1.2. Ünlü Düşmesi

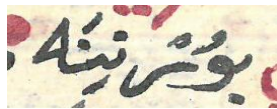
Vurgusuz orta hece ünlüsünün düşmesi sonucu ortaya çıkan ünlü düşmeleri şunlardır:

aydar(ayıt-)

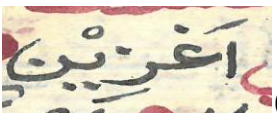
2r/2-8[ve daḥı imāmü’ş-şemsü’l-ümmet-i raḥmetü’llāhi ‘aleyhi *aydar* her kim ki er olsun ve gerek ‘avret olsun şıfat-ı imānın ve şıfat-ı islāmın bilmese ve öğrenmege taķşirāt itse ol kışının dīni dīn degildür.]

burnına(burun)

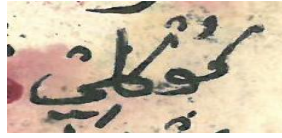
26v/3[ikinci *burnına* şu çekmekdir.]

ağzın(ağız)

026v/02 [evveli *ağzın* yumaķdır]

göŋli(göŋül)

91r/8-9[fütüvvet bir ağacdur yigidün *göŋli* tahtında

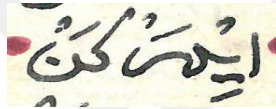
bite]

oğlı(oğul)

58r/1-2[ve oğlundan *oğlı* ibrāhīm ḥalīl yetişdi..]

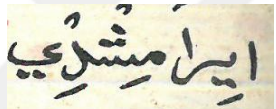
Cevheri fiilinin(/i/) kendinden önceki sözcüğe eklenmesi sonucu ortaya çıkan ünlü düşmeleri şunlardır:

iderken

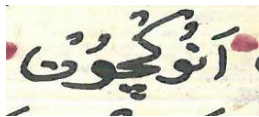

98r/7[hizmetiderken böyle ederdi.]

ıramışdı

107v/1-3[...şitü'l-nebî *ıramışdı* ve ibrāhīm 'aleyhi's-

selām yetmişdi...]

098v/02 [anuç-çün böyle iderdi]

1.5.5.1.2. Ünsüzler

Eserde yer alan ünsüz harfler ve ünsüz harflerde görülen kimi değişiklikler şu şekildedir:

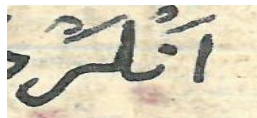
1.5.5.1.2.1. (ŋ) yazımı

Bir dönem özelliği olan pronominal n(ŋ) durumuna bakılacak olursa elimizdeki eserde ikinci teklik ve çokluk şahıs ile birlikte iyelik eklerinde kullanılan pronominal n, aynı sözcük için çoğunlukla kullanılırken kimi yerde de kullanılmakla birlikte kimi sözcüklerde kullanılmamıştır. Buna örnek olarak şu sözcükler verilebilir:

aŋa

65r/3-4[cemi' peyklerin silsilesi *aŋa* çıkar.]

anlar

32v/3-4[ve anlar nürdan ḥalk olmuşdur yemezler

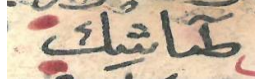
ve içmezler]

beliçe

61v/9[beliçe kuşadayım didi]

taşın

111v/1-3[evvelā bilgil kim taşın ve usturānın ve dellāklık farzını ve sünnetini ve ‘ilimlerini beyān idelüm.]

andan-şonra

58v/8-9[ve andan şonra şu‘ayib ‘aleyhi’s-selāma geldi.]

1.5.5.1.2.2. Ünsüz Değişimleri

1.5.5.1.2.2.1. /b-/>/m-/ Değişmesi

Eski Türkçe metinlerde “ben”, “beñü”, “beñizlig” ve “Buñ” sözcüklerinde görülen /b-/ ~ /m-/ nöbetleşmesi (Gabain, 1988) metinde iki sözcükte tespit edilmiştir.

ben / men

b.

142r/3-5[ve bir ‘abātoķı diyiçek *ben* neyle tokuyayım ālāt yokdur didi.]

m.

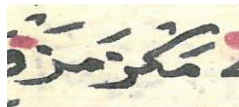
49r/10-49v/3 [şol *men* ki namāzda êken eger kaşden ve eger sehven namāzın zikir olunan farzlardan birin terk itse namāzı fāsīd olur]

beñze- / meñze-

b.+mez

5r/1[cemi‘ eşyā kim vardur yaradılmış hic biri birine *beñzemez*]

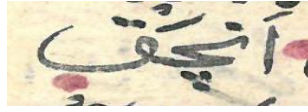
m+mez

3v/11-4v/1[bı-mişāl bı-zevāl niteliksiz hiç bir nesneye *meñzemez*.]

1.5.5.2. Eski Türkçe sözcükler

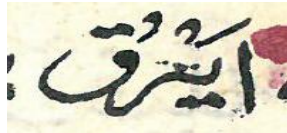
Nüşadaki sözcükler yapı olarak kendi döneminde şekillenmiş sözcüklerdir. Fakat bunlara ek olarak kimi sözcükler, bu dönemde vardığı son şeklinin yanı sıra eski halleriyle de kullanılmıştır. Bu durum iki sözcükte tespit edilmiştir. Bunlar:

ançak: Eski Türkçede “yalnız, sadece” anlamlarına gelen “inçä, inça, inçäk” şeklinde karşımıza çıkmaktadır(Gülensoy,2007:69).

- a. **13v/1-3**[tutmak gerekdir haқиkatde murādları ayakların tutmak degildür *ançak* murādları şıgınmaқdır.]

ayruk: Derleme Sözlüğünde “başka” anlamında “ayruk”, Tarama Sözlüğünde “başka, gayrı, maada, diğer” anlamında “adruk”, DLT’de başka, ayrı anlamında “ayruk” şeklinde geçmektedir(Ata, 2000:83)

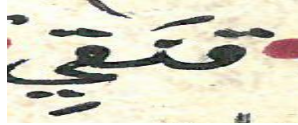

- a. **135r/9-11**[nazar idesin ki tā ki *ayruk* bi fermān olub buyruk şımayasın ve ‘āsi olmayasın.]

қанғı: Eserde genel itibariyle bu dönemde son şeklini almış olan “hangi” sözcüğünün yanı sıra bir cümlede eski Türkçedeki şekliyle “қанғı” ve қанқı“ sözcükleri kullanıldığı tarafımızdan tespit edilmiştir.

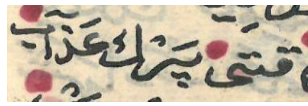

- к **50v/2-3**[*қанғı* mezhebden isen mezhebini (3) ve ‘ibādetini uydurmaқdır.]

- 147r/6-7**[pes imdi *қанқı* yigitde kim bu yedi ҳарfuң beyānı vāқи‘dir.]

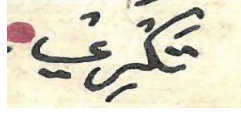
қатı berk¹³ :Eski Türkçe “sert, sıkı, zor” anlamlarına gelen “қатıғ” sözcüğünden gelmekle birlikte Harezmi Türkçesinde anlam genişlemesiyle sıfat görevinde kullanılmıştır. Berk sözcüğü ise Eski Türkçe “güçlü, muhkem, sağlam” anlamlarındaki kullanılan “bek/berk” sözcüklerinden gelmektedir. Söz konusu eserde қатı ve berk sözcüklerinin bir araya gelmesi suretiyle sıfat+isim yapısı sağlanmıştır.

- k. **12r/8-10**[cevāb vir ki ol қıyāmet güninde kāfirlere қатı perk¹⁴ ‘azāb iderler.]

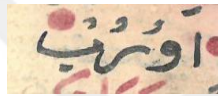
teңri: “Tanrı, gök, sema” anlamlarına gelen sözcük Eski Türkçe ve Orta Türkçede kullanılmıştır(Gülensoy,2007:857). İslamiyetin etkisiyle Eski Anadolu Döneminde ise ses değişimiyle birlikte Teңri sözcüğü yerini Tanrı sözcüğüne bırakmıştır. Elimizdeki metinde ise Tanrı sözcüğünün ilk şekli olan Teңri sözcüğü kullanılmıştır.

¹³ Eski Türkçede bek veya pek sözcüğünden evrilen “berk” sözcüğünün “perk” şekline de rastlandığı Tarama Sözlüğünde kaydedilmiştir. (Aksoy-Dilçin,1957:513).

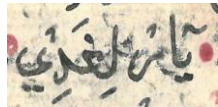
t. **43r/1**[*teğri* te‘ālā’yı bir bilüb birlemekdir.]

ur-: Clauson, *ur-* fiilinin anlamıyla ilgili olarak sözcüğün en erken dönemden itibaren iki anlamı olduğunu ve bu her iki anlamın da kolun kullanımıyla ilgili olduğunu belirtmiştir. Buna göre sözcüğün ilk anlamı yükleme, yönelme veya bulunma durumuyla kullanılabilen *yerleştirmek (to put)*; ikinci anlamı ise yükleme durumuyla kullanılabilen (*birini veya bir şeyi*) *vurmak (to strike)*’tır. Fiilin *yerleştirmek* anlamı, deyimleşmiş kullanımlardaki anlamlara dayanmaktadır (Clauson’dan akt. Öğretmen, 2017: 1316-1333). Türkçenin ilk yazılı kaynaklarından beri sözvarlığında kullanılagelen *ur-* / *vur-* fiilinin gerek *Türkiye Türkçesi Sözlüğündeki* gerekse Eski Türkçe ve Türkiye Türkçesi sözvarlığındaki kullanımlarına bakıldığında fiilin tamlayıcılarla ilişkisi açısından çok değişim göstermediği; ancak farklı nitelikteki isimlerle eşdiziminin, fiilin anlam alanını giderek genişlettiği görülmektedir. (Öğretmen,2017:1316-1333).

u.+ub **25v/6-10**[niyyet eylemek ikinci iki ellerin (7) pak toprağa *urub* yüzine (8) mesh itmekdir üçüncü yine iki (9) ellerin pak toprağa *urub* (10) kollarına mesh itmekdir]

yarlıka- : İlk defa bir Yenisey Türkçesi yazıtında (Uybat-III’ta) “üze teñri yarlıkadı” şeklinde karşımıza çıkan *yarlıka-* fiili, Orhun yazıtlarından Tonyukuk’ta da hep “teñri yarlıka-“ şeklinde Tanrı’dan kaynaklanan “ihsan etmek, yardım etmek, buyurmak, lutfetmek” anlamlarıyla görülür(Malov’dan akt. Öner, 2006:117-122). Sonraki dönemlerde özellikle Uygur, Karahanlı ve Kıpçak metinlerinde karşımıza çıkmıştır. Altın Ordu, Kırım ve Kazan yarlıkları üzerine çalışan Özyetgin, yarlık teriminin Osmanlılarda 17. yüzyıla kadar “ferman, irade, buyrultu” anlamlarında kullanıldığını belirtmiştir. (Özyetgin, 1996:73-74).

y.+dı **107v/8**[düzdiler ve dahı haq te‘ālā ol şac berekâtına ol melekleri *yarlıgadı* didi.]

Yukarıda zikredilen sözcüklere ek olarak tarafımızdan tespit edilen sözcükler şunlardır:

biñ, bodun, düğ-, egir (veya enir?), etmek / etmekci, gönlek, karavaş, karındaş, öbir, şı- tağ, tış, toğ-, toğrı, tol-, tur-, yegrek, yeñ-, yu-

1.5.5.3. Sözcüklerde Farklı Yazımlar

Yazıldığı dönemin dil malzemesini içeren eserde, kimi sözcükler hem eski şekilleriyle hem de eserin yazıldığı dönemde olduğu son şekliyle bir arada kullanılmıştır. Tarafımızdan tespiti yapılan sözcükler şunlardır:

anıñ / ānıñ / anuñ / ānuñ

a. **60r/3-4**[yarısın *anıñ*şefā‘atiyle cennete koyam]

a. 44v/9-11[*ānuḡ* ehl-i sūnnet ve'l-cemā'at olduğına hüküm olunur]

a. 098v/6-7 [*anuḡ* öñüne düşüb delil olub şeyhe ulaşdırur]

a. 38v/9[ve *ānuḡ*söziyle 'amel itdim dimek]

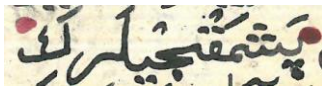
bel / bil

b. bağlamaz 095r/11-095v/1[cevāb vir ki peder *bel* bağlamaz]

b. bağlamak 132v/7-8[ve dahı *bil* bağlamak ve kuşak kuşatmak]

başmak /paşmak

b. 59r/1[ve cimcime ve başmak ve edikciydi]

p.+çıların 73v/1[cemi' paşmakçılarını silsilesi aña çıkar]

bürüvvet / mürüvvet

b. 91r/5[ت korqu. م kerem. *bürüvvet*]

m.+dür 148r/4 [*hidāyet ve mürüvvetdür*]

ko- / koy-

k. 142v/1[ve seccādeyi öñüne *ko.*]

k.+a 98r1-2[baş barmağın şol ayagın baş barmağın üzerine *koya.*]

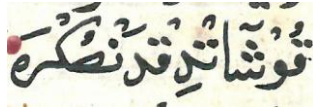
kuşad - / kuşat-

k.

064r/7[ḥalifāni bu maḥfilde qoşad]

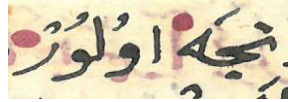
k.- dıkdan sonra
taş ile usturāyı virüb]

88r/2-4[şeddi qoşatdıkdan sonra iline

nice / niçe

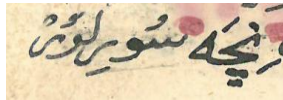
n.

137r/1-2[ve nice olur ve ol buğdāy

kandadır bilmezin]

n.

063v/11[ayıtdı kim çift niçe sürülür]

perk / berk

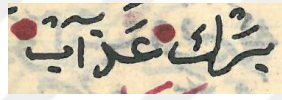
p.

012r/8-10[kıyāmet güninde kāfırlere qatı perk

‘azāb iderler]

b.

003v/2-4 [āhirete vardıkdā üç kişiyeye qatı

berk‘azāb olur demişler]

toqı- / toqu-

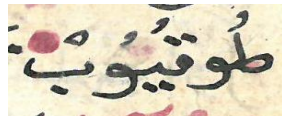
t.

141v/8-10[enüşenün egirdügi panbuq ipliginden

toqı]

t.- yub

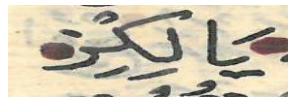

143r/6-8[pes şit toquyub tamām eyledikden sonra

cebrā’il gelüb ayıtdı]

yālınız/ yālınız

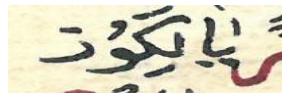
y.

015r/3-5[mes’ele bir kimse yālınız vitir namāzın

kılarken kunūt du‘āsın unudub okumasa]

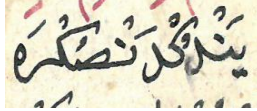
y.

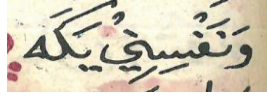
014r/4-6[eger yālınız kılınursa iki yanına selām

virüb sonra iki secde ide]

yen- / yeñ-

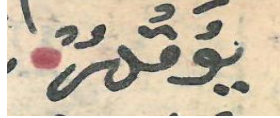

y.- dükden sonra **144r/6-9** [ta'ām *yendükden* sonra şit yerinden
turu gelüb tekbîr ve tehlîl ile âdemün başına amāme ve kaftānı geydürdi]

nefsini y.- e **150v/9-10** [zinâkılmaya ve nefsinin *yehe*]

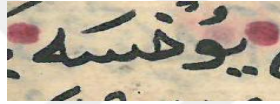
yok /yoğ / yoh

y.+dur **38r/8-9** [hata olmak ihtimālî *yokdur*]

y.- dı **134v/5-6** [ve başını kaşımağa mecālî *yoğdı*]

y.+ sa
kalur] **008v/10-11** [cānıyla mı gider *yoğsa* cesed ile mi

İKİNCİ BÖLÜM

METİN

[1r/1] بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (2) الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا (4) أَنْ هَدَانَا اللَّهُ¹⁵ وَمَا نُنْفِقُ (5) إِلَّا بِاللَّهِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي (6) خَلَقَ النَّبِيَّ عَلِيَّ فِطْرَةَ الْإِسْلَامِ (7) وَعَلَى كَلِمَةٍ لَا جَلَّاسَ وَعَلَى (8) دِينِ نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ (9) وَعَلَى مِلَّةِ آبَائِهِمْ عَلَيْهِ (10) السَّلَامُ وَعَلَى جَمِيعِ الْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ [1v/1]

pes imdi (2) ma'lûm olsun ki islâm (3) dîn içinde olan evvelâ (4) kendünün îmânın ve islâmın (5) ve dînin ve zürriyyetin ve mezhebin (6) bile ve mezheb kaçdur (7) ve dahı kimden kime kalmışdır (8) ve îmân dahı kaçdur ve kangı (9) îmân kendüniğdir anları dahı (10) bilmek gerekdür ve 'amel itmek (11) ve i'tikâd eylemek gerekdür ki [2r/1] tâ kim dîn-i islâmı şahîh (2) ola ve dahı imâmü's-şemsü'(3) l-ümmet-i rahmetü'llâhi 'aleyhi (4) aydar her kim ki er olsun ve gerek 'avret olsun (5) şıfat-ı îmânın ve şıfat-ı islâmın (6) bilme ve öğrenmege takşirât (7) itse ol kişiniğ dîni (8) dîn degildür. ve ol kişiniğ (9) namâzı kabûl olmaz dimişler (10) ve aña nikâh dahı câ'iz olmaz. [2v/1] ve andan toğan evlâd veled-i zinâ (2) olur diyü buyurmuşlar. mes'ele (3) kaçan bir küçük kıızı ere vîrseler (4) sonra 'akıl-bâlig olsa (5) şıfat-ı îmânın ve şıfat-ı islâmın (6) bilme ol 'avret erinden (7) bâyin-i tälâk boş olur (8) diyü buyurmuşlar ki zîrâ (9) şartı budur ki kişi bir yola (10) mahşûş olmak gerekdür kim (11) ol kişi öldüğü vaktin [3r/1] müselmân kabrine koyalar ve dahı (2) her kişiye borcdur ki ahâline (3) ve 'iyâline îmân ve islâmını (4) öğredeler ve dahı yedi yaşında (5) kız olsun ve oğlân olsun (6) gerek kûl olsungerek (7) qaravaş olsun şıfat-ı îmânı (8) ve islâmı bilmek gerekdür ve eger (9) er takşirât iderse ol (10) 'avret câ'izdür ki çıkub (11) bir 'âlîme varub dîn-i islâmını [3v/1] öğrene ve dahı bir kimse şart-ı (2) îmânı ve islâmı bilme āhirete (3) vardıkda üç kişiye kağı (4) berk-'azâb olur dimişler (5) biri ataya ve biri anaya ve biri (6) qarındaşa ve dahı erine niçün (7) aña dîn ve islâmını öğrenmege (8) anı ma'nî eylediğiz ve öğretmege dahı (9) takşirât eyledünüz diyü hâk (10) celle ve 'alâ hazreti hitâb ider. (11) mes'ele eger su'âl itseler müselmân [4r/1] mısığ cevâb vir ki elhamdülillâhi rabbî'(2)l-'âlemîn diyesin ve eger (3) su'âl itseler elhamdülillâh dimeniğ (4) ma'nâsı nedir cevâb vir ki (5) allahü te'âlâ'ya şükür ve minnetdir. (6) mes'ele hâk sübhâne vü te'âlâ'yı (7) nice bilürsiğ cevâb vir ki (8) bir bilürim birdir ve yalnızdır (9) şerîki ve nazîri yokdur (10) ve dahı güçlü hemîşe bâkî 'atâlu (11) bî-mişâl bi-zevâl niteliksiz [4v/1] hiçbir nesneye meñzemez ve nişânsız (2) ve şâni'i-kadîm cihetden ve zamândan (3) ve cemi' eşyâdan münezzehtir (4) dimek gerekdir. mes'ele hâk (5) te'âlânıñ birliğine delîliğ (6) nedir diyü su'âl itseler cevâb (7) vir ki iki vechile delîlim vardır (8) biri nazâr ile ve biri 'akl-ile(9) amma nazâr ile budur ki kavluhü te'âlâ (10)

¹⁵ A'râf (7) , 43.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ

(11) delîldür amma ‘aql-ile delîl budur ki [5r/1] cemi‘ eşyâ kim vardur yaradılmış (2) hic biri birine benzemez ve dahı (3) haqıkatde delîldür kim cümle’i yaradan(4) tenrî te‘âlâ’dır birdir.

وَحْدَهُ (5) لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ (6) قِيَاسُ الْحُجْدِ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

(7) ve ma‘nâsı oldur ki şerîki ve (8) nazîri ve mişâli yokdur cümle (9) eşyâ mutaşarrıf olan ançağ (10) allâhü te‘âlâ’dur. mes’ele eger su’âl (11) itse îmân nedir cevâb vir kim [5v/1] amentü billâhi ve melâ’iketihi ve kütübihî (2) ve rusûlihî ve’l-yevmi’l-âhîri ve bi’l-kaderi (3) hayrihî ve şerrihî minallâhi te‘âlâ¹⁶ (4) ya’ni îmân didigimiz bu altı şeydir. (5) mes’ele eger su’âl itseler islâm (6) nedir cevâb vir ki

أَشْهَدُ أَنْ (7) لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ (8) لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ¹⁷

(9) ya’ni islâm didigimiz budur. (10) mes’ele eger su’âl itseler îmân (11) seninle midir yâhud sen îmânla mısın [6r/1] cevâb vir ki îmân-ılayım (2) dahı benim şıfatımdır. mes’ele eger su’âl (3) itse kimün zürriyetindensin cevâb (4) vir ki hazreti âdem ‘aleyhi’s-selâm(5) zürriyetindenim. mes’ele eger su’âl (6) itseler kimiñ milletindensin cevâb (7) vir ki ibrahîm halîlullâh ‘aleyhi (8) es-selâm milletindenim mes’ele eger (9) su’âl itseler kimün ümmetindensin (10) cevâb vir ki hazreti muhammedü’(11)l-muştafâ ‘aleyhi’s-selâm ümmetindenim [6v/1] mes’ele eger su’âl itseler kimiñ (2) mezhebindensin cevâb vir ki (3) tâcü’l-muttakîn imâm ebu hanîfe-i (4) el-küfî nu‘mân bin şâbid mezhebindenim (5) mes’ele eger su’âl itseler mezheb (6) kaçdur cevâb vir ki dördür (7) evveli imâm ‘azam ebu hanîfe mezhebidir. (8) ikinci imâm şâfiî mezhebidir. üçüncü (9) imâm ahmedü’l-hanbelî mezhebidir (10) dördüncü imâm mâlikî mezhebidir (11) bu dördü bile haqdır amennâ [7r/1] mes’ele eger su’âl itseler ne vakıtden (2) beri müslimânsın cevâb vir ki (3) mine’l-‘ahd-i ve’l-mîşâk¹⁸ ya’ni hazreti (4) allahü te‘âlâ ile ‘ahd bağladuğumuzdan (5) beri kim ol vakit mü‘minler ervâhı (6) yaratdı ve anlara dahı hitâb eyledü ki (7) elest-ü bi-rabbiküm mü‘minler dahı (8) cevâb verdiler ki sen bizim (9) perverdigârimızsın didiler. (10) mes’ele eger su’âl itseler îmânın (11) ahkâmı kaçdur cevâb vir ki [7v/1] taşdıq-i bi’l-cenân ve ikrâr-ı bi’l-lisân (2) ya’ni allâhü te‘âlâ’nın birliğine (3) ikrâr idüb ve gönül ile (4) inanmağdır ve dahı imâm şâfi’î (5) katında erkân-ile ‘amel bile (6) itmek îmândan borcdur. mes’ele (7) îmânın başı nedir cevâb vir ki (8) kelime-i tayyîbedür ya’ni lâ ilahe (9) ilallâh muhammeden resûlullâh dimekdir. (10) mes’ele îmânın teni nedir cevâb (11) vir ki beş vakit namâz kılmakğdır. [8r/1] mes’ele îmânınkalbi

¹⁶ Müellif tarafından,anlamın pekiştirilmesi amacıyla amentü duasından inancı vurgulayan bir cümle alıntılanmıştır. <https://www.namazzamani.net/turkce/amentu-duasi-anlami-okunusu.htm>

¹⁷ Müslim Tahara 17/234; Ebu Davud 169 Sahih; Tirmizi 55; Nesai 148; İbn Mace 470.

¹⁸ Allahü teâlâ, Âdem aleyhisselâmı yaratınca, kıyâmete kadar bütün zürriyetini (neslini) zerrelere hâlinde onun belinden çıkarıp, "Ben sizin Rabbiniz değil miyim?" diye buyurduğunda onların; "Evet, sen Rabbinizsiniz!" diye söz vermeleri.

nedir cevāb (2) vir ki ḥazreti ḳur'āndır ḥazreti (3) ḳur'ānıḳalbi yasin-i şerīfdir. (4) mes'ele ḳimānıḳ kelāmı nedir (5) cevāb vir ki allahü te'ālāya (6) çok çokşenā itmekdir mes'ele (7) ḳimānıḳ nūrı nedir cevāb vir ki (8) gerçek söylemekdür mes'ele ḳimānıḳ (9) darlığı nedir cevāb vir ki (10) er ile 'avret bî- namāz olmamakdır (11) mes'ele ḳimānıḳḥalāveti nedir [8v/1] cevāb vir ki pākıktır mes'ele (2) ḳimānıḳ yemişi nedir cevāb vir ki (3) oruc tutmakdır mes'ele eger (4) su'āl itseler ḳimān farz mıdır (5) sünnet midür cevāb vir ki kāfirlere (6) farzdır mü'minlere sünnetdir ya'ni (7) evvel ḳimā(n) getürmek farzdır (8) sonra sünnet olur mes'ele (9) kaçan bir mü'min ölse ḳimān (10) cānıyla mı gider yoksa cesed (11) ile mi kalur eger cānıyla giderse [9r/1] cesed ḳimānsız kalur aña cevāb (2) budur ki ḳimān rūḥ ile gider (3) amma ḳimānıḳ nūrı bedenden kesilmez (4) şol güneş gibidir ki gökden (5) toğar nūrı yeryüzine düşer (6) mes'ele kaḅḅı sünnet farz yerini (7) tutar cevāb vir ki edik üzerine (8) mesh eylemek cā'izdür zıḳrā ki ayak (9) yumak farzdır mes'ele kaḅḅı (10) cenābetlıktır ki aña ḡusül itmek (11) lāzım degildir aña cevāb budur ki [9v/1] bir kimse ḡusül eylese bedeninde şu (2) degmemiş bir yeri kalsa ol (3) kimse gine cenābetdir ve eger ḥaberdār (4) olıçak ol şu degmemiş yeri (5) şu-ile yūsun aña ḡusül cā'izdür (6) kalan bedenın yūmak lāzım degildir (7) mes'ele eger su'āl itseler farz (8) ve sünnet müstecab ve nāfileyi nice (9) bildūḅ cevāb vir ki farz oldur ki (10) allahü te'ālā buyurdi ve peygamber (11) 'aleyhi's-selām anı cemī' 'ömrinde [10r/1] işledi ol bize farz oldı (2) ve daḅı sünnet oldur ki ḥazreti (3) peygamber 'aleyhi's-selām anı kendi (4) irādetiyle cemī' 'ömrinde işledi (5) ol bize sünnet oldı ve daḅı (6) nāfile müstecab oldur ki anı (7) ḥazreti peygamber 'aleyhi's-selām kendi (8) irādetiyle gāḥ işledi gāḥ işlemedi (9) ol bize nāfile oldı mes'ele (10) ḳimānıḳ aşı nedir cevāb (11) vir ki allahü te'ālānıḳ 'atāsıdır. [10v/1] mes'ele eger su'āl itseler ḳimānıḳ (2) şerī'atı nedir cevāb vir ki ḥelāl (3) ve ḥarāmı bilmekdir. mes'ele eger su'āl (4) itseler ḳimānıḳ ululuḅı nedir (5) cevāb vir ki allahü te'ālāya çok (6) zikir itmekdir. mes'ele eger su'āl (7) itseler ḳimānıḳ turaḅı nedir (8) cevāb vir ki mü'minlerin (9) göḅlıdır ya'ni ḳalbidir. mes'ele (10) eger su'āl itseler erlerden (11) evvel dıne gelen kimdir cevāb vir ki [11r/1] ḥazreti ebūbekir şıddıḳ raḳıya'llahu (2) 'anhu ve andan sonra ḥazreti 'ömerü' (3) l-fārūḳ ve andan sonra ḥazreti (4) 'oşmān zi'n-nūreyn raḳıya'llahu (5) 'anhu ve andan sonra ḥazreti 'alıyyül (6) murtaḳā raḳıya'llahu te'ālā 'aleyhim (7) ecma'ın. mes'ele eger su'āl itse (8) ḥātūnlardan evvel ḳimāna gelen (9) kimdir cevāb vir ki ḥazreti ḥadıce (10) raḳıya'llahu 'anha mes'ele eger (11) su'āl itseler atasız kaḅḅı [11v/1] peygamberdir dünyāya gelen cevāb (2) vir ki ḥazreti 'ışā 'aleyhi (3) es-selāmdır. mes'ele eger (4) su'āl itseler şerī'at (5) kimden ḳalmışdır cevāb vir ki (6) ḥazreti nūḥ'aleyhi's-selāmdan (7) ḳalmışdır. mes'ele şehādet (8) kimden ḳalmışdır cevāb vir ki (9) şehādet kelimesi ḥazreti (10) ya'ḳūb 'aleyhi's-selām dan (11) ḳalmışdır. mes'ele eger su'āl [12r/1] itseler her namāzıḅ ezānı vardır (2)

cenāze namāzının niçün yokdur cevāb (3) vir ki ol toğduğı zamān (4) anıñ kulāğına ezān okunmuşdur. (5) mes'ele eger su'āl itseler her (6) namāzın rüku'ı ve sücüdü vardır (7) cenāze namāzının niçün olmadı (8) cevāb vir ki ol kıyāmet (9) güninde kâfirlere katı perk¹⁹ azāb (10) iderler zırrā hāzreti hāk'dan (11) ğayrıya secde itdüklerinden ötürü. [12v/1] mes'ele eger su'āl itse gündüz (2) namāzlarında gizlü okurlar ve gice (3) namāzlarında katı perk okular²⁰ (4) bunun aşı nedir cevāb vir ki (5) melā'ikeler tābi' olurlar ve dağı (6) ol cümle melā'ikeler böyle iderler. (7) mes'ele eger bir kimse allahü te'ālā- (8)-nın şıfatlarından bir şıfata hādışdür (9) dise kâfir olur dimişler ve dağı (10) kitābü mecmu'-ı nevāz'de²¹ dinmiş ki (11) bir kimse dise ki bu hādışe [13r/1] allahü te'ālānın elin veya ayağın (2) tutmak gerekdir dise nażar (3) oluna ki eger müteşābihe gibi allahü (4) te'ālānın kadem-i cārihası vardır (5) deyü i'tikād iderlerse kâfir (6) olur dimişler ve eger bu hādışeden (7) kurtulmağa sebep yokdur allahü (8) te'ālāya şığınmak-ile olur dise (9) tağ kâfir olmaz dimişler zırrā bu nās (10) ortasında şāyi'dir ki dirler ki (11) bu işde felān kişinin ayağın [13v/1] tutmak gerekdir hākiqatde murādları (2) ayakların tutmak degildür ançak (3) murādları şığınmağıdır. bunun gibi (4) söz şeni'dir dinlemeye. mes'ele (5) eger bir kimse saġāyirden birine (6) irtikāb eylese ve āhirden bir kimse (7) aña dise ki gel ādem günāh işledün (8) veyā söyledün gel allahü te'ālāya (9) tövbe eyle dise ol günāh işleyen (10) adam dise ki ben ne eyledüm ki tövbe (11) ideyim dise ol sā'at kâfir olur dimişler. [14r/1] mes'ele fi's-s-sehvi's-secde.²² (2) Sehv secde vācibdir. eger cemā'atle (3) kılınursa şāğ yanına selām virüb (4) sehv secde idesin ve eger yalnız (5) kılınursa iki yanına selām (6)

virüb sonra iki secde ide (7) ve yine taḥiyyāt okuyub ba'de (8) taşliye ve du'ā okuyub ğayrı (9) namāz āhirindeki gibi iki tarafına (10) selām vire evvelki taḥiyyātında (11) taşliyeyi bile okumak olmaz [14v/1] kezā fi'd-dürer-i mestür mes'ele (2) eger bir kimse imām ile ma'an (3) üç rek'atı kılrsa imām selām (4) virdikde ol kimse bir rek'atı (5) kılmağa kılrsa ol kimse fātiḥayı (6) veya zamm-ı süreyi unudub selām (7) virdikten sonra ḥatırına gelse (8) sehv secde lāzım olur ibrahīm-i (9) halebî'de mestürdür. mes'ele (10) mes'ele namāz kılān kimse

¹⁹ perk: Eski Türkçe bek veya pek sözcüğünden evrilen “berk” sözcüğü, metinde “perk” şeklinde yazılmıştır.

²⁰ “okular” şeklinde yazılan sözcükte müelliften kaynaklı bir yazım hatası olduğu düşünülebilir.

²¹ Eserde bahsi geçen “nevâz” sözcüğünden kasıt, mezhep imamlarından sonra ortaya çıkmış fikhî meseleler için kullanılan bir terim olan “nevâzil” sözcüğüdür (Kaya, 2007 34-35).

²² metinde fi's-sehvi's-secde şeklinde geçen sözcük, sözlükte namazın rükünlerinden biri anlamındaki secde kelimesiyle yanlış, unutmama, dalgınlık gibi mânalara gelen sehv kelimesinden oluşan sehv secdesi (secdetü's-sehv) terim olarak namazdaki belirli eksiklik, fazlalık veya yanlışlıkları telâfi etmek amacıyla yapılan iki secdeyi ifade eder (Öğüt, 2009 318-319).

fātiḥanın (11) evvelinde besmeleyi unutsa sehiv- [15r/1] secde lâzım olur zıṛā kırā'ate (2) tābi'dir ḥülāṣatü'l-fetāvā'da (3) yazar. mes'ele bir kimse yalnız (4) vitir namāzın kılariken künüt (5) du'āsın unudub okumasa (6) sonra ḥātırına gelse sehiv (7) secde lâzım olur ibrahīm-i (8) ḥalebî'de yazar. mes'ele bir kimse (9) cum'a namāzı farz degıldür dise (10) kāfir olur dimişler ibn-i hümām'da (11) yazar. mes'ele bir kāfir cünüb iken [15v/1] islāma gelse ve gusül itmeden (2) namāz kılsa cā'izdir velikin vācibi (3) terk itmiş olur. müyetü'l-muṣallî'de (4) meştürdür. mes'ele bir kimse imām (5) ile ma'an tekbir itse sonra uyusa (6) imām bir rek'atı kıldıktan sonra (7) uyansa evvelki rek'atı kıla ve eger (8) imām ikinci rek'atda uyansa (9) bu muḥālifete namāzı fāsıd itmez (10) ḥülāṣatü'l-fetāvā'da yazar. me'sele (11) bir kimse lā ilahe illāllāh dise (12) ve āhirden daḥı bir kimse istihfāf [16r/1] yüzinden dise ki bin kerre (2) lā ilahe illāllāh didiyse (3) kāfir olur dimişler. mes'ele (4) bir imāmın abdesti bozulsa (5) yerine bir kimseyi ḥalīfe çekse (6) ve eger ḥalīfe olan bilmezse ki (7) imām kaç rek'at kılmışdır imām (8) daḥı işāret itmemiş olsa (9) ḥalīfe olan kimse dört rek'atı (10) kıla ve her rek'atda teḥiyyāta (11) oturur. fetāvā-i bezzāziyye'de yazar. [16v/1] mes'ele imām selāma işāret (2) itmek istese yüzün şāğ (3) ve şola çevirir bezzāziyye'de yazar. (4) mes'ele bir kimse unudub evvel (5) rek'atda kul e'üzü birabbi'n-nās (6) okusa ikinci rek'atda dilerse (7) tekrār kul e'üzü birabbi'n-nāsı okusun (8) dilerse elif lām mim²³den okusun ibrahīm (9) ḥalebî'de yazar. mes'ele bir kimse borçlu (10) olsa virecek bir şey'i olmasa (11) ve evinde abdest almağa şu bulunmasa (12) ve borçlusından korkub şuya [17r/1] çıkmasa teyemmüm itmek cā'izdir. mülteka'da (2) meştürdür. mes'ele bir kimse abdest (3) almak murād itdükde ol kimse ile (4) şunun arasında bir yırtıcı (5) cānavār olsa ve şuya varmak (6) mümkün olmasa teyemmüm ider cā'izdir (7) mülteka'da meştürdür. mes'ele (8) bir kimse abdest almak murād itdükde (9) ol kimse ile şunun arasında (10) ḥarāmı olsa ve şuya varmak (11) mümkün olmasa teyemmüm ider cā'izdür (12) mülteka'da meştürdür [17v/1] mes'ele abdest alan adam ile (2) şunun aralığı dört bin (3) adım yer olsa teyemmüm itmek cā'izdir (4) mülteka'da meştürdür. mes'ele bir kimse (5) ka'be-i mükerreme'den gelürken yükünde (6) mā-i zemzem olsa mā-izemzem ile abdest (7) ala ve eger teyemmüm idüb mā-i zemzem (8) ile abdest almazsa teyemmümü şaḥīḥ (9) olmaz ve eger bir ādem hibe itdiyse (10) hibesinde rücū' cā'izdir münyetü'(11) l-muṣallî'de yazar. [18r/1] mes'ele bir ḥātūnun abdesti (2) var iken ma'sūmı emse (3) abdesti bozulmaz bi'l-ittifāk (4) amma namāz kılar-iken emse ihtilāf (5) itdiler ki kavl-i eṣaḥ budur ki (6) namāzı fāsıd olur ibrahīm ḥalebî'de (7) meştürdür. mes'ele bir kimse namāz (8) kılar-iken anası veya babası (9) çağırsa ḥaber virmeye ve eger (10) yardımdan ötüri

çağırır ise (11) haber vire dimişler fetāvā-i bezzāziyye’de (12) mestûrdur. [18v/1]mes’ele bir kimse namāzı kazāya (2) kosa cümle peygamberlere ve cümle (3) şulehāya zulüm itmiş olur zevācir’de (4) mestûrdur. mes’ele bir kimse (5) kazāya kalmış namāzı cāmī’de (6) kılsa mekrûhdur. kazāyı evinde (7) kıla dimişler bahrû’r-râik’de yazar. (8) mes’ele cum’a namāzının edāsı farz (9) kazāsı degildir. eşbāh’da mestûrdur. (10) mes’ele zühr-i āhirin ikisinde zamm-ı (11) sûre olur ikisinde olmaz. ibrahîm (12) halebî’de yazar. [19r/1] mes’ele bir kimse rızâullāh deyü (2) namāza girse sonra hâtırına riyā (3) gelse namāz aşlı üzre rızâullāh (4) olur zîrā farzda riyā olmaz. (5) hülâşatü’l-fetāvā’da yazar. mes’ele (6) bir kimse namāzda kıyāmda iken (7) esnemek ğalebe iylese sağ eli ile (8) ağzın örte ve eger tehiyyâtta (9) iken ğalebe eylese sol eli ile (10) ağzın örte kühistān²⁴’da yazar. (11) me’sele öyle namāzını yaz güninde [19v/1] te’hir eylemek müstecabdur. mülteka’da (2) mestûrdur. mes’ele bir kimse tehiyyâtta (3) oturduğu zamān parmakların (4) bir miqdār açukçoya ibrahîm (5) halebî’de yazar. mes’ele bir hâtûnuñ (6) eri vefāt itse hâtûn erini (7) yumağ cā’izdir bilā-cimā. zîrā dahı (8) nikāhın beķāsı vardır nikāye²⁵’de yazar. (9) me’sele bir hâtûn seferde vefāt (10) itse ve erlerden ğayrı kimse (11) olmasa eger akrabāsı var-ise [20r/1] akrabāsı eliyle teyemmüm ideler ve eger (2) akrabāsı yok-ise bir bez ile (3) teyemmüm ideler cevāhir-i fikh’da yazar. (4) mes’ele bir kimse hâtûnına şehvetle (5) nazar eylese ve zekeri harekete gelse (6) amma sākin olduğdan sonra zekerinden (7) şu çıkısa aña ğusül lāzım degildir (8) ibrahîm-i halebî’de yazar. mes’ele (9) bir kimse rüyāsında ihtilām (10) olsa uyanub bir şeyi bulmasa (11) aña ğusül lāzım degildir ibrahîm halebî’de (12) yazar. [20v/1] mes’ele bir kimse rüyāsında (2) ihtilām olsa şehvetle meni (3) yerinden kopunça zekerine yapışub (4) meniye taşra çıkmāğa komasa (5) şehveti geçdikden sonra şalıvirse (6) ‘ulemā ihtilāf itdiler ba’zı (7) ‘ulemā ğusül lāzımdır ve ba’zı (8) ‘ulemā ğusül lāzım degildir didiler (9) aḥvaṭ olan ğusül itmekdir (10) ibrahîm halebî’de yazar. me’sele (11) bir kimse cenābet olsa tebevvl [21r/1] itmeden ğusül eylese ‘ulemā ihtilāf (2) itdiler ba’zı ‘ulemā ğusül itmek (3) gerekdir didiler ibrahîm halebî’de (4) yazar. mes’ele bir kimse ğusül (5) abdestiyle namāz kılarken kaḥḥaha (6) ile ğülse namāzı fāsîd (7) olur amma abdesti bozulmaz (8) bahrû’r-râik’de yazar. mes’ele (9) bir kimse ağır yük götürse (10) şehvetsiz meni çıkısa ğusül (11) olmaz ibrahîm halebî’de yazar. [21v/1] tebārek’tē yā zü’l-celāli ve’l-ikrāmā zü’l-celāli ve’l-ikrām (2) demek sünnetdir ibn-i hümām hidāye (3) şerhinde mestûrdur. mes’ele (4) bir kimse abdest alurken (5) niyyet eylemese abdesti şahîhdür (6) velîkin şevābı olmaz eşbāh-ı (7) nezāir’de mestûrdur.

²⁴ Müellifin Kūhistān ile kastettiği, Kūhistānî olarak bilinen Hanefî fākihi Şemsüddîn Muhammed b. Hüsāmiddîn el-Horasānî el-Kūhistānî’dir. (Yaman, 2002 348).

²⁵ Müellifin Nikāye ile kastettiği, Nureddin Ebū’l-Hasan Ali b. Sultān Muhammed Ali El-Kāri tarafından kaleme alınan Fethu Babi’l-İnaye bi Şerhi’n-Nikāye adlı eserdir.

mes'ele (8) bir kimse abdestinde şekk (9) eylese abdesti bozulmaz (10) fetāvā-i bezzāziyye'de yazar. (11) mes'ele bir kimse niyyet ile [22r/1] gümrüğe virdüğü akçeyi (2) zekütine²⁶ tutsa farz-ı sâkıtt (3) olur fetāvā-i bezzāziyye'de yazar. (4) mes'ele bir gemi demür bıraksa (5) ve yāhūd karaya bağlı olsa (6) ve taşra çıkmasa mümkün olsa (7) ol geminin içinde namāz kılmak (8) cā'iz degildir ayak üzere olsun (9) oturur-iken olsun ibrahīm-i (10) halebî'de mestürdür. mes'ele (11) imām secāvi²⁷ maķāşid-ı ḥasene [22v/1] sinde buyurur ki müezinler (2) ezān ve kāmēt iderler iken (3) eşhedü en lâ ilāhe illallāh (4) ve eşhedü enne muhammeden resülullāh (5) didikden cemā'atden ve yāhūd (6) āhirden bir kimse parmakların (7) öpüb gözüne sürmek sünnetdir (8) ve göz ağrısına eyüdü i'tikād (9) iderler bu ḥadîşin aşlı yokdur (10) mevzu'dur. mes'ele bir kimse (11) ecnebî âdemün evinde şüret [23r/1] görse gören âdeme bozma (2) cā'izdir hülāşatü'l-fetāvā'da (3) yazar. mes'ele bir kimse zamāne (4) ḥākimlerine 'ādildir dirse (5) kāfir olur dimişler fetāvā-i (6) bezzāziyye'de yazar. mes'ele bir kimse (7) şabāh namāzını kıldıktan-sonra (8) yedi kerre bu du'âyı okusa eger (9) ol âdem ol gün vefāt iderse (10) allāhü te'ālā ol âdemi cehennem (11) ateşinden āzād ide ve daḥı [23v/1] aḥşam namāzını kıldıktan-sonra yedi kerre (2) daḥı okusa ve eger ol âdem ol (3) gice ölürse allāhü te'ālā ol (4) âdemi cehennem ateşinden āzād eyleye (5) ol du'ā-yı şerîf budur zikir olunur (6) اَللّٰهُمَّ اجْزِنِي مِنَ النَّارِ (7) bu ḥadîs-i şerîfde mestürdür. (8) bu mes'eleler cümlesi kādîḥān'da (9) mestürdür. temmetü'l-mesā'il (10) ve bundan-sonra 'ilm-ü ḥālimizden (11) beyān idelim inşā'allāh te'ālā

[24r/1] zikir olunan 'ilm-i ḥāl beyān olunur

(2) بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (3) الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَ صَلَّى اللَّهُ (4) عَلَيْنَا مُحَمَّدًا وَآلِهِ وَصَحْبِهِ (5) أَجْمَعِينَ pes imdi ḥimān (6) ve islāma ve vuzū-u namāzamüte'allik (7) mühim ve ehven olan farz-ı (8) 'ayınları muhtaşar beyān idelim (9) bilgil ve āgāh olgıl şıfat-ı (10) ḥimān altıdır evvelkisi amentü (11) billāhi ve ma'nāsı ben allāhü te'ālā'nın [24v/1] birliğine ve varlığına inandım ve ḥimāna (2) getürdüm. ikincive melā'iketihi ve daḥı (3) ben allāhü te'ālā'nın melā'ikelerine (4) inandım ve ḥimān getürdüm. üçüncü (5) ve kütübühi ve daḥı ben allāhü te'ālā'nın (6) kitāblarına inandım ve ḥimān getürdüm. (7) dördüncü ve rusulihi ve daḥı ben (8) allāhü te'ālā'nın peygamberlerine (9) inandım ve ḥimān getürdüm. beşinci (10) ve'l-yevmü'l-āḥiri ve daḥı ben allāhü (11) te'ālā'nın kıyāmet gününe inandım [25r/1] ve ḥimān getürdüm. altıncı ve bi'l-kaderi (2) ḥayrihi ve şerrihi minallāhü te'ālā (3) ve daḥı kazā ve kader ya'ni ḥayır (4) ve şer

²⁶ ذِكْوَتِنَا

Eserde "zekat" anlamında kullanılan "zeküt" sözcüğüne Çağatay Türkçesine ait bir rüya tabirnamesi olan Tüş Tabirnamesi adlı eserde rastlanmaktadır.

²⁷ اِمَامٌ سَجَاوِي

Burda kastedilen İmam Sehāvi olabilir.

fâ'ide ve zarar her ne gelürse (5) allahü te'ālâ'nın takdiriyle ve kulların (6) ihtiyârı ile olduğına inandım (7) ve îmân getürdüm ve dahı şart-ı (8) islâm beşdir evvelkisi (9) kelime-i tevhi'd ve şehâdet getürmek (10) ikinci abdest alub namâz kılmaqdır (11) üçünçi ramazân ayında oruc [25v/1] tutmaqdır dördüncü ğanî olanlar (2) yılda bir kerre malının zekâtın (3) virmekdir beşinci ğanî olanlar (4) 'ömrinde bir hac itmekdir. şıfât-ı (5) zâtiyye altıdır allâhü mevcûdu (6) bi-vücûdihi kâdimü bi-kâ'imihi bâkî (7) bi-bekâ'ihî ve vâhidü bi-vaḥdâniyyetihi (8) muḥâlifü li'l-havâdis-i kâ'imü bi-nefsihi. (9) şıfat-ı şübûtiyye sekizdir (10) allahü hayyu bi-hayâtihi 'âlimün bi-'ilmihi (11) kâdirün bi-kudretihi semî'ün bi-semî'ihî [26r/1] başîrün bi-başari mürîdün bi-irâdetihi (2) mütekellimün bi-kelâmihi mükevvinün bi-tekvinihî (3) abdestin farzı dördtür (4) yüzini baş kılı bitdüğü yerden (5) çene altından ve kulaklarının (6) yumuşaklığından şuyı akıdub (7) yumaqdır. ikinci elinin ucundan (8) dirsekleriyle bile şuyı akıdub (9) yumaqdır üçüncü başının dört (10) bölükde bir bölükine mesh itmekdir (11) dördüncü ayakların topukları ile [26v/1] ma'an yumaqdır guslün farzı (2) ücdür evveli ağzın yumaqdır (3) ikinci burnına şu çekmekdir (4) üçüncü cümle bedeninin yumaqdır (5) teyemmümün farzı ücdür evveli teyemmüme (6) niyyet eylemek ikinci iki ellerin (7) pak toprağa urub yüzine (8) mesh itmekdir üçüncü yine iki (9) ellerin pak toprağa urub (10) kollarına mesh itmekdir namâzın (11) farzları on ikidir [27r/1] evvelkisi abdest almak ikinci(2) bedenini necâsetden pak itmekdir (3) üçüncü 'avret yerin örtmek (4) dördüncü kıbleye yönelmekdir beşinci (5) vaktini bilmektir altıncı niyyet itmek (6) yedinci iftitâh tekbîr itmek sekizinci (7) kıyâma turmaktoğuzuncu kûr'ân (8) okumak onuncu rûkû' itmek on birinci (9) secdeye oturmak on ikincikâde-i (10) ahire oturmakhaccın farzı (11) ücdür evvel ihrâm bağlamak [27v/1] ikinci tavâf ziyâret itmek üçüncü (2) 'arafâta turmaqdır. şavmun farzı (3) ücdür evvel oruca niyyet itmekdir (4) ikinci yemegi ve içmegi terk itmek üçüncü (5) cimâ'yı terk itmek zekâtın farzı (6) birdir niyyet itmek ve zekât virmek. (7) elli dört farz tamâm oldu (8) ve bundan sonra 'ilm-i hâlimizden (9) beyân idelim evvelâ tafsîl-i îmân (10) on ikidir tenzîm allahü te'ālâ (11) peygamberüm ḥazreti muḥammedü'l-muṣṭafâ [28r/1] dînim dîn-i islâm kitâbım kûr'ân-ı (2) 'azîm kıblem ka'be-i şerîf i'tikâdde (3) mezhepim ehl-i sünnet ve'l-cemâ'at (4) 'amelde mezhepim imâm a'zam (5) zürriyyetim âdem milletim millet-i islâm (6) ümmet-i muḥammed'denim mü'münem ḥakkân (7) müslimânem elḥamdülillâhi te'ālâ tecdîd-i (8) îmân yâ rabbi eger benden kelime-i (9) küfr ve şerik ve ḥaṭâ şâdir (10) oldıysa cümlesinden tevbe (11) itdim ve rücû' itdim dîn-i [28v/1] islâmı kabûl itdim peygamberimiz ḥazreti (2) muḥammedü'l-muṣṭafâ 'aleyhi's-selâm. senin (3) cânibinden ²⁸ her ne

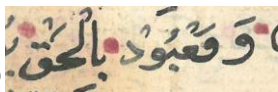
getürübhaber (4) virdi-yse cümlesi haḳdur ve gerçektir (5) amennā ve şadaḳnā lisānım ile ikrār (6) itdüm ve ḳalbim ile inandım. eşhedü (7) en lā ilāhe illallāh ve eşhedü enne muhammeden (8) ‘abdühü ve resülühü hazā tecdīd-i nikāh (9) allāh’un emri üzerine resül-i(10) allāh’un sünneti üzerine imāmü (11) ‘azamın mezhebi üzerine ḥātūnumuḡ [29r/1] vekāletiyile kendi nefsim virdim. (2) ben daḡı aldım ḳabūl itdim (3) hazā du‘ā-yı tevḫīḳ elḥamdülillāhi (4) ‘ale’t-tevḫīḳ ve estagḡfirullāhe min (5) külli taḳṣīrū. namāzuḡ vācibleri (6) on ikidir evvel fātiḡa okumaḳ (7) ikinci zamm-ı sūre ḳoşmaḳ üçüncü (8) et-teḫiyyātü okumaḳ dördüncü (9) evvelki teḫiyyātda oturmaḳ (10) beşinci ḳunūt du‘āsını (11) okumaḳ altıncı sehiv secde itmek [29v/1] yedinci namāzı ağır ḳılmaḳ sekizinci (2) bayrām namāzlarında tekbir itmek (3) toḳuzuncievvel fātiḡa okuyub (4) sonra zamm-ı sūre okumaḳ onuncı (5) ihḫā ve cehir itmek on birinci (6) farz namāzların evvelki iki (7) rek‘atlarında ḳur‘ān okumaḳ on (8) ikinci sünnet ve nāfilelerin (9) her bir rek‘atında fātiḡa (10) okumaḳ. namāzın sünnetleri (11) on ikidir evvel iftitāḡ [30r/1] tekbirinde ellerin ḳaldırmaḳ ikinci (2) sağ elin sol eli üzerine ḳomaḳ (3) üçüncü sübhāneke okumaḳ (4) dördüncü e‘üzü okumaḳ beşinci (5) bismillāhi okumaḳ altıncı āmın dimek (6) yedinci semi‘allāhü limen ḡamideh dimek sekizinci (7) rabbenā leke’l-hamdü dimek toḳuzuncü (8) yatub ḳalkdıkda allahü ekber dimek (9) onuncü ruku‘ ve sücūdlarda (10) tesbih itmek on birinci (11) farz namāzların sonraki ikinci [30v/1] rek‘atlarında fātiḡa okumaḳ on (2) ikinci her namāzda şalavāt du‘ası (3) okumaḳ ve eger su‘āl itseler (4) imānın rükni ḳaçdır cevāb vir ki (5) ikidir evvelkisi diliyle ikrār itmekdir (6) bir ādem diliyle ikrār eylese(7) ve ḳalbiyle inanmasa münāḡıḳdır ne‘uzu (8) billāhi te‘ālā ikinci ḳalbiyle inanmaḳdır (9) bir ādem ḳalbiyle inansa diliyle (10) ikrār eylemese yaḡodiyile naşrānıden (11) olur ne‘uzu billāhi te‘ālā elḥamdülillāhi [31r/1] biz dilimiz ile ikrār ve ḳalbimiz ile (2) taşḡıḳ ıderiz ve eger su‘āl (3) itseler imānın sebebi ḳaçdır (4) cevāb vir ki ikidir evvelkisi (5) ‘aḳlı delil ikinci naklı delil (6) ve eger su‘āl itseler levāzım-ı imān (7) ḳaçdır cevāb vir ki ikidir (8) evvelkisi emr-i bi’l-ma‘rūf ikinci (9) nehy-i ‘ani’l-münker ve eger su‘āl (10) itseler imānın ḡükmi nedir cevāb (11) vir ki imānın ḡükmi dünyāda şāḡibini [31v/1] cizyeden ve nefsin ve evlādını ḳatilden (2) ve āḡiretde ‘azāb-ı ebediden ḡalāş (3) idüb cehennemde ḳomayub cennetlik (4) itmekdir ve eger su‘āl itseler imāna (5) getürmek nedir cevāb vir ki (6) farz-ı ‘ayındır her ‘aḡıla ve her bāliḡe (7) dişi ve erkek üzerine ve eger (8) su‘āl itseler imān getürmek (9) nedir cevāb vir ki imān altı (10) şeydir bunlara vaşḡ-ı imān şarḡ-ı (11) imān mü’miñü bihi dirler [32r/1] ya’ni amentü billāhi ve melā’iketihı (2) ve kütübihı ve rūsulihı ve ‘l-yevmi’l-āḡiri (3) ve bi’l-ḳāderi ḡayrihi ve şerrihi minallāhi te‘ālā (4) bu altı şeyler tafşil üzere (5) inanmaḳ vācibdir ve lāzımdır (6) evvelkisi amentü billāhi ma’nāsı (7) ben allahü te‘ālā’ya inandım ve imān (8) getürdüm birdir ve şerḡi ve nazırı (9)

yoğdur mekândan ve cihetden münezzehtir (10) kemâl şıfatıyla muttaşır ve nokşân (11) şıfatlarından ârî ve beridür [32v/1] ikinci ve melâ'iketihî ve ma'nâsı ben (2) allahü te'âlâ'nın meleklerine inandım (3) vardır ve anlar nûrdan halk (4) olmuştur yemezler ve içmezler (5) anlarda erkeklik ve dişilik (6) olmaz ve anlar allahü te'âlâ'ya 'âşî (7) olmazlar emr ile 'âmillerdir üçüncü (8) ve kütübihî ve ma'nâsı ben allahü te'âlânın (9) kitâblarına inandım gökden yer (10) yüzindeki peygamberlerine gönderilen yüz dört kitâbdır [33r/1] yüzi şuhuf dördü müdevvendir bu (2) cümlesi haktır tevrât mûsâ (3) 'aleyhi's-selâma zebûr dâvûd 'aleyhi' (4) s-selâma incil 'isâ 'aleyhi's-selâma (5) furkân âhir zamân peygamberi (6) hâzreti muhammedü'l-muştafâ 'aleyhi's-selâma (7) indirilmiştir. elli şuhuf şit (8) 'aleyhi's-selâma otuz şuhuf (9) idrîs 'aleyhi's-selâma on (10) şuhuf ibrahîm 'aleyhi's-selâma (11) on şuhuf âdem 'aleyhi's-selâma [33v/1] indirilmiştir. şalavâtullâhî te'âlâ (2) 'aleyhim ecma'ın dördüncü ve rûsulihî (3) ve ma'nâsı ben allahü te'âlâ'nın peygamberlerine (4) inandım cümlesi haktır insândandır (5) peygamberlerin evveli hâzreti âdem (6) âhiri hâzreti muhammed 'aleyhi's-selâm (7) bu ikisinin arasında gelen (8) peygamberlerin cümlesi haktır (9) şiddikdir beşinci ve'l-yevmi'l-âhiri (10) ve ma'nâsı ben kıyâmet gününe (11) inandım kıyâmet kopub şûr-ı [34r/1] evvelde cemî' dirilir olubkırk (2) yıl bu dünyâ ıssız kalubşûr-ı (3) şânide cümle ölüler dirilüb (4) mahşer yerine cem' olsalar gerekdir (5) cennet ehli cennete cehennem ehli (6) cehenneme girmekdir altıncı ve bi'l-kaderi (7) hayrihi ve şerrihi minallâhü te'âlâ (8) ve ma'nâsı ben allahü te'âlâ'nın (9) kazâ ve kaderine inandım ya'ni (10) hayr ve şer fâ'ide zarar bi'l-cümle (11) bu dünyâda cereyân iden şeylerin [34v/1] küllisi allahü te'âlâ'nın takdiriyle (2) ve hükmiyle ve dilemesiyle likin hayrı (3) sever ve râzı olur amma şerri (4) sevmez ve râzı olmaz bu cümleye (5) böylece inandım ve taşdik (6) itdim ve ikrâr itdim haktır (7) ve şiddikdir böylece inandım (8) amennâ ve şaddaknâ nitekim kur'an-ı (9) 'azîminde ve furkân-ı kerîminde (10) bu âyet-i kerîme delâlet (11) ider ki ol âyet kerîme budur [35r/1] sûre kavluhü te'âlâ nisâ'da mestûr.

(2) بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (3) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا آمِنُوا بِاللَّهِ (4) وَرَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي (5) نَزَّلَ عَلَى رَسُولِهِ وَالْكِتَابِ (6) الَّذِي أَنزَلَ مِنْ قَبْلُ وَمَنْ يَكْفُرْ () بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ (8) وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا (9) بَعِيدًا

ve dahı imânın beğâsının (10) şartı altıdır bir kişide (11) bu altı şart bulunur ise [35v/1] anda imân bulunur ve eger (2) bulunmaz-ise anda imân hükmü (3) olunmaz dimişler evvelkisi (4) allâhü te'âlâ'nın helâl kıldığını (5) helâl i'tikâd itmekdir ikinci (6) harâm kıldığını harâm i'tikâd (7) itmekdir üçüncü bir âdem (8) yer ile gök arası kadar (9) 'ibâdet eylese allâhü te'âlâ'nın (10) 'azabından emîn olmamağdır (11) dördüncü bir âdem yer ile gök [36r/1] arası kadar günâhı olsa (2) allahü te'âlâ'nın rahmetinden (3) ümidin kesmemekdir beşinci (4) yerde ve gökde insi ve cinde (5) ve melâ'ikeye ve peygamberlere göre (6) gaybı kimse bilmez

illallāhü te‘ālā (7) bilür böylece i’tikād itmekdir (8) altıncı beyân şehâdet eşhedü (9) en lâ ilāhe illallāh ve ma’nāsı (10) ben şehâdet iderin ki ‘ibâdete (11) lâıyık ve va‘būd bi’l-ḥak²⁹ yokdur [36v/1] illallāhü te‘ālā vardur şeriki (2) ve nazırı yokdur ve daḥı ve eşhedü (3) enne muhammeden ‘abdühü resûlühü ve ma’nāsı (4) ben şehâdet iderin ki muḥammed (5) ‘aleyhi’s-selām allah’un kulu (6) ve resûludur cümle maḥlûkâtın (7) efdalı ve kitābı kūr’andır (8) ve kitābların efdalıdır ve ümmeti (9) cümle ümmetlerden efdaldır ve şeri‘ati (10) kıyāmete degin bâkıdır ve eger (11) su’āl itseler imān ve islām nedir [37r/1] cevāb vir ki imān ve islām (2) birdir ikincisi daḥı kalbiyle (3) inanmaqdır ve diliyle ikrār itmekdir (4) ḥazreti muḥammed ‘aleyhi’s-selām ḥak (5) te‘ālādan getürdigidir ve eger (6) su’āl itseler dın ve millet (7) nedir cevāb vir ki dın ve millet (8) birdir ikisi de ḥazreti muḥammed (9) ‘aleyhi’s-selām ḥak te‘ālādan getür- (10) digidür ki kendüsine dın ve millet (11) dirler ve eger su’āl itseler [37v/1] şeri‘at neye dirler cevāb (2) vir ki şultān-ı enbiyānın (3) a‘māline müte‘allık getürdügüdür ki (4) abdest ve namāz vesā’ir a‘māle (5) şeri‘at dirler ve eger su’āl (6) itseler i’tikādde mezhebin (7) kimdür cevāb vir ki i’tikādde (8) mezhebim ehl-i sünnet ve’l-cemā’atdır (9) ve eger su’āl itseler ehl-i (10) sünnet ve’l-cemā’at dimenin ma’nāsı (11) nedir cevāb vir ki resûl [38r/1] allāh’un aşḥabı ve cemā’ati (2) ne i’tikād üzerine öldüler ise (3) ben daḥı ol i’tikād üzerine- (4)-yim diyeler ve eger su’āl itseler (5) i’tikādde mezhebin nice (6) bilürsin cevāb vir ki (7) i’tikādde mezhebim ḥak (8) bilürem ḥatā olmak ihtimāli (9) yokdur sâ’ir i’tikādde (10) olan mezhebler küllisini (11) bâtıldır ve eger su’āl itseler [38v/1] ‘amelde mezhebün kimdir cevāb (2) vir ki imām a‘zamdur ve eger (3) su’āl itse mezhebim imām a‘zam (4) dimenin ma’nāsı nedir cevāb vir ki (5) imām a‘zam ḥazretlerine ‘ibâdetde (6) ve mu‘āmelede imām idindim ve ānın (7) kitābullāh’dan ve ḥadîşden (8) anlayub çıkardığını kabûl (9) ve ānın söziyle ‘amel itdim demek (10) olur ve eger su’āl itseler ‘amelde (11) mezhebin nice bilürsin cevāb [39r/1] vir ki ‘amelde mezhebim şevāb bilürem (2) ḥatā olmak ihtimāli de vardır (3) sâ’ir mezhebler ḥatādır şevāb (4) olmak ihtimāli de vardır ve eger (5) su’āl itseler imām a‘zamuñ (6) adı nedir cevāb vir ki nu’māndur (7) babasının adı şābitdür (8) dedesinin adı kāvus’dur (9) daḥı dedesinin adı hürmüz’dür (10) daḥı dedesinin adı nūş (11) ‘ür-revān’dır ve kızının adı [39v/1] ḥanîfe’dır küfe şehrinde (2) olurlar. raḥıya’llahu te‘ālā ‘anhu (3) ve eger su’āl itseler bizim (4) peygamberimizin adı nedir cevāb (5) vir ki ḥazreti muḥammedü’l-muşṭafā (6) şallallāhü te‘ālā ‘aleyhi vesellemdir. (7) babasının adı ‘abdullāh’dır (8) dedesinin adı ‘abdülmuṭalib’dır (9) daḥı dedesinin adı ḥāşim’dır (10) daḥı dedesinin adı menāf’dır (11) ve vālidesinin adı emîne ḥātündür [40r/1] ve üç oğulları vardır

biri (2) kâsım ve biri ‘abdullāh ve biri (3) daḥı ibrāhīm ve kızları daḥı (4) dördür biri fâtıma ve biri (5) zeyneb ve biri ruḳıyye ve biri (6) daḥı ümmü gūlşüm’dür. raḳıya’llahu (7) ‘anhumā ‘aleyhim ecma’ın ve eger (8) su’āl itseler ‘amelde mezheb (9) kaçdur cevāb vir ki dördür (10) dördi daḥı ḥaḳdur ve bu dört (11) mezhebde olanlar ḥaḳ üzerine- (12) dirler bundan ḥāric olanlar [40v/1] mezhebsizlerdir bu dört mezheb (2) içinde olanlar ehl-i sünnetdirler (3) ve eger su’āl itseler bu dört (4) mezheb nedür cevāb vir ki biri (5) imām a’zam ve biri imām şāfī (6) ve biri imām mālīk ve biri daḥı (7) imām ḥanbelī mezhebidür rızvān (8) allahü te’ālā ‘aleyhim ecma’ın ve eger (9) su’āl itseler i’tikādde mezheb (10) kaçdur cevāb vir ki yetmiş üçdür (11) yetmiş ikisi ehl-i bid’atdır ve birisi [41r/1] ve birisi ehl-i sünnetdir ve eger su’āl (2) itseler yetmiş iki milletin (3) içinden misin ve taşrasından mısın (4) cevāb vir ki taşrasındanım (5) ve ehl-i sünnet ve’l-cemā’atdenim (6) ve eger su’āl itseler yetmiş (7) ikisi nedir ve birisi nedir (8) cevāb vir ki yetmiş ikisi (9) ehl-i nārdır ve birisi ehl-i (10) sünnetdir ve eger su’āl itseler (11) kimiñ zürriyetindensin cevāb [41v/1] vir ki benim dīnim islāmdır (2) ve eger su’āl itseler dīn (3) ne dimekdir cevāb vir ki dīn (4) allahü te’ālā’nın kullarına ḳurduḡı (5) toḡrı yoldur i’tikāda müte’allıḳ (6) ve eger su’āl itse şeri’at (7) neye dirler cevāb vir ki teḡrı’nın (8) kullarına ḳurduḡı yoldur (9) a’māle müte’allıḳ ve eger su’āl (10) itseler ṭarīḳat ne dimekdir (11) cevāb vir ki ṭarīḳat ḥaḳ[42r/1] te’ālā’nın kullarına³⁰ ḳurduḡı (2) yoldur aḥlāḳa müte’allıḳ ve eger (3) su’āl itseler kimiñ (4) şeri’atindensin cevāb vir ki (5) ḥazreti muḥammed ‘aleyhi’s-selāmın (6) şeri’atindenim ve şeri’atimiz ḥazreti (7) muḥammedü’l-muştafā’nın şeri’atidir (8) ve eger su’āl itseler kimiñ (9) ṭarīḳatindensin cevāb (10) vir ki ṭarīḳ-i aḥmed’denim (11) ve eger su’āl itseler şeyḫin [42v/1] kimdir cevāb vir ki ḥazreti (2) ḳur’ān’dır ve eger su’āl itseler (3) mürşidin kimdir cevāb vi ki (4) ḥazreti ḳur’ān’dır ve eger su’āl (5) itseler ma’rifeti kimden (6) aldın cevāb vir ki ḥazreti (7) ḳur’ān’dan aldım ve eger su’āl (8) itseler ḥaḳıḳati kimden aldın (9) cevāb vir ki ḥazreti ḳur’ān’dan (10) aldım ve eger su’āl itseler (11) ma’rifet nedir cevāb vir ki [43r/1] teḡrı te’ālā’yı bir bilüb birlemektir (2) ve eger su’āl itseler ḥaḳıḳat (3) nedir ve neye dirler cevāb vir ki (4) teḡrı te’ālā’yı birledikten sonra (5) ḳulluḡında içini ṭarīḳat (6) ile ve tışını şeri’at ile (7) bezenmektir ve eger su’āl itseler (8) farzdan evvel farz nedir farz (9) içinde farz nedir farzdan sonra (10) farz nedir cevāb vir ki farzdan (11) evvel farz allahü te’ālā’yı bilüb [43v/1] daḥı farz olan nesnelerin (2) ‘ilmin öğrenmektir farz içinde (3) farz iḥlāşdır farzdan sonra (4) farz küfr ile şerikden iḥtirāzdır (5) ve eger su’āl itseler iḥlāş (6) nedir cevāb vir ki ‘ameline (7)

30

Söz konusu sayfanın ilk satırı zaman içerisinde tahrib nedeniyle silik hale gelmiştir. Satırdaki ilk sözcük okunamaz hale geldiğinden, kendinden bir önceki sayfanın son satırındaki “ḥaḳ” sözcüğü vasıtasıyla tahmin yolu ile okunmuştur.

riyā karışdırmamağdır ‘ibādeti (8) allahü te‘ālā’ya taḳarrib³¹ için (9) itmekdir ve kimseden bir şeye (10) ümid itmekdir ve eger su’āl (11) itseler bizim peygamberimizin [44r/1] hakkında bilmesi farz-ı ‘ayın (2) olan kaç şeydir cevāb (3) vir ki dört şeydir (4) evvelkisi bizim peygamberimiz cümle (5) peygamberlerin āhıridir artık (6) peygamber yokdur ikinci bizim (7) peygamberimiz inse ve cinne bütün (8) ‘āleme peygamberdir üçüncü bizim (9) peygamberimizin şeri‘ati kıyāmete (10) degin bāḳıdır dördüncü bizim (11) kitābımız nāsiḥdir tebdīlden [44v/1] ve taḡayyür ve taḥrīkden berīdir (2) kıyāmete degin hüküm ḥazreti (3) ḳur‘ānū ‘azīmındır ve daḥı ‘alāmet-i (4) ehl-i sünnet ve’l-cemā‘at i’tikād- (5)-ları ve ‘alāmetleri ondur (6) resūlullāh şallallāhü te‘ālā (7) ‘aleyhi veselleme buyurdu ki şol (8) on ‘alāmet kim bir kimsede (9) bulına ānıḡ ehl-i sünnet (10) ve’l-cemā‘at olduğına hüküm (11) olunur zıḗā anlar için [45r/1] ‘alāmetdir evvelkisi beş vakit (2) namāz ve cum‘a ve bayrām ve terāviḡ (3) namāzlarını cemā‘atle kılmaktadır. (4) ikinci namāzları her mü’mine (5) uyub ardında kılmaktadır şāliḡ (6) olsun fāsık olsun. üçüncü (7) ehl-i kıble olanların üzerlerine (8) namāz kılmaktadır şāliḡ olsun fāsık (9) olsun. dördüncü ehl-i kıbleyi (10) bir günāḥ sebebiyle imāndan çıkarub (11) tekfīr itmemekdir. beşinci yüz [45v/1] yigirmi dört bin aşḡābı ḡayır (2) aḡmaktır rızvānallāhi te‘ālā (3) ‘aleyhim ecmain altıncı (4) ḡayır ve şer allah’uḡ taḡdīriyle (5) ve ḡulların iḡtiyāriyle olduğına (6) inanmaktadır. yedinci dīn-i islām (7) ve imānında şekk ve şūbhe ol- (8)-mamağdır ve muḡallidi olmamak muḡallidiḡ (9) imānı şāḡiḡdir. sekizinci (10) pādişāḡ-ı dīn-i islām’a ḡarşu (11) ḡomayub şer‘i emrini [46r/1] tıḡubkılıc çekmeyüb imāmetine (2) inanubülü’l-emrine itā‘at (3) itmekdir. ḡoḡuzuncı şer‘i şerīf (4) ve şeri‘at-i muḡahhareye teslim (5) olub emr-i dīnde mücādele (6) itmekdir. onuncı seferde ve ḡazarda (7) edikleri üzerine mesih (8) itmekdir. **beyānū’l-farz.** farz (9) oldur ki anı allahü te‘ālā buyur- (10)-muş ola şūbhesiz delille (11) šābit olmuş ola allah için [46v/1] işleyene fazla ševāb ola ‘özürsüz (2) terk idene ‘azāb ola farz (3) olduğına inanmayan kāfir ola (4) abdest ve namāz vesā’ir farz (5) olanlar gibi. **beyānū’l-vācib.** (6) vācib oldur ki anı allah (7) te‘ālā buyurmuş ola şūpheli (8) delil ile bellü olmuş ola (9) allah için işleyene ševāb ola (10) ‘özürsüz terk idene ‘azāb (11) ola vācib idüğine inanmayan [47r/1] kāfir olmaz fāsık ve mübtedi‘ (2) olur ve eger aḡlından vācib (3) yokdur deyü inkār iderse (4) kāfir olur vitir namāzı (5) ve ḡanḡler ramazān bayrāmında (6) fiḡre virmek ve ḡunūt du‘āsı (7) vitirde oḡmakvesā’ir (8) vācibler gibi. **beyānū’l-sünnet.** (9) sünnet oldur ki anı peygamberimiz (10) ‘aleyhi’ş-şalāvāt ve’s-selām zamān-ı (11) şerīflerinde işledüḡi bizlere [47v/1] sünnet oldu işleyen ševāba (2) nā’il olur ve eger ḡaşden (3) terk iderse şefā‘atden (4) maḡrūm ve ‘itāba müsteḡiḡ olur (5) misvāk tutunmak ve cemā‘atle (6) namāz kılmak ve oḡlānları sünnet (7)

³¹ Arapça kökenli bu sözcüğün aslı taḡarrüb olup, müellif tarafından taḡarrib şeklinde yazılmıştır.

eylemek ve evlendükde ta‘ām yedürmek (8) gibi. **beyānū’l-müsteḥab.** (9) müsteḥab oldur ki resūl-i (10) ekrem ‘ömrinde bir kerre veya iki kerre (11) işlemiş ola ve yāḥūd işlemedi [48r/1] velīkin işleyene ševāb ola (2) terk idene ne ‘azāb ve ne (3) ‘itāb ola hemān ševābdan (4) mahrūm olur nāfile namāzı (5) ve oruc ve şadaқа virmek gibi (6) **beyānū’l-mubāḥ.** mubāḥ oldur ki (7) işlemede ve işlememesinde (8) ne ševāb ve ne günāḥ ola (9) oturmak ve uyumak ve yürümek (10) gibi. **beyānū’l-ḥarām.** ḥarām (11) oldur ki anı allāhü te‘ālā kullarında [48v/1] nehy itmiş ola allah için (2) terk idene ševāb ola (3) ‘özürsüz işleyene ‘azāb (4) ola ḥelāl i‘tikād iden (5) kāfir ola. ādem öldürmek gibi (6) ve zinā itmek ve şarāb içmek (7) ve murdār ölmüşün eti ve yağı (8) ve kelb artığın yimek ve içmek (9) gibi. **beyānū’l-mekrūh.** mekrūh (10) oldur ki anı işleyen cehennem (11) ‘azābına lāyık olmaya [49r/1] velīkin şefā‘atden mahrūm (2) ve ‘itāba müsteḥik olur (3) namāz içinde olan mekrūhı (4) irtikāb iderse namāzı (5) noḡşān üzere cā’iz olur (6) namāzın ḡayrıdan olan (7) mekrūh oldur ki at³² etin (8) yimek ve ḡayrı gibi. **beyānū’** (9) **l-müfsīd.** müfsīd oldur ki (10) şol men ki namāzda iken (11) eger kaşden ve eger sehven [49v/1] namāzın zikir olunan farzlardan (2) birin terkitse namāzı (3) fāsīd olur tekrār kılması (4) farz ve i‘ādesi vācib (5) olur kezālik bir mü’mīn (6) ramazānda şā’im iken kaşden (7) yiseydi ve yāḥūd ḥātūnıyla (8) cimā’ itseydi orucı fāsīd (9) olur ve daḡı bundan sonra ma‘lūm (10) olsun ki peygamber ümmeti (11) olmanın dört şartı [50r/1] vardır evvelkisi peygamberimizin (2) i‘tikādıyla mu‘tekid olmaqdır (3) ikinci ḡuyı ile ḡuyulanmaqdır (4) üçüncü her ne söylediyse (5) söylemekdir dördüncü her ne (6) işlediyse işlemekdir ve daḡı (7) ‘amel-i şālihin üç şartı (8) vardır evvelki ‘ibādetin allah için (9) itmekdir ‘ḡarāz-ı nefsanı için (10) itmemekdir. ikinci ol ‘ibādet (11) farz mı vācib mi sünnet mi [50v/1] müsteḥab mı bilmekdir. üçüncü (2) kaḡı mezhebden isen mezhebini (3) ve ‘ibādetini uydurmaqdır (4) ve daḡı ḡurbān bayrāmının otuz (5) dört vācibi vardır beş (6) günde yigirmi üç tekbir (7) bayrām namāzında toḡuz tekbir (8) ve ḡurbān kesmek ve cümle şeyden (9) tevbe itmek. cümlesi otuz (10) dört ider ve bayrām namāzının (11) kendi daḡı vācibdir anuḡla otuz [51r/1] beş olur ve daḡı cenāze namāzı (2) aḡkāḡ-ı şeri‘yyede on beşdir (3) onı taşrasında şart dirlir (4) yedisi öbir namāzlarda mevcūd. (5) evvelkisi abdest almaqdır. ikinci (6) beden ve ešbābın ve mekānın (7) pāk itmekdir. üçüncü ‘avret (8) yerin örtmekdir. dördüncü (9) kıbleye dönmekdir. beşinci niyyet (10) itmekdir. altıncı vaktinde kılmaqdır. (11) yedinci evvelinde allahü ekber demektir. [51v/1] sekizinci meyyit pāk olmaqdır. (2) toḡuzuncu meyyit müslim olmaqdır. (3) onuncu meyyit cümle için öğinde olmaqdır. (4) beşinci daḡı içindedir. kıyām kırā‘at (5) üçü daḡı tekbirlerdir cümlesi (6) on beş olur ve daḡı kezālik (7)

cenāze namāzı kılmağa niyyet (8) ide kim niyyet itdim allah (9) için namāza şol meyyit için (10) du‘āya uydum şu imāma allahü (11) ekber diye sübhāneke okuya [52r/1] yine tekbirde ardınca taşliye (2) ide namāzdaki gibi tekbir ide (3) ardınca meyyit bālig ise bu du‘ā-yı (4) şerifi okuya. ol du‘ā-yı şerif (5) budur ki zikir olunur

اللَّهُمَّ اغْفِرْ (6) لِحَيِّنَا وَمَيِّتِنَا وَتَاهِدِنَا وَغَائِبِنَا (7) وَصَغِيرِنَا وَكَبِيرِنَا وَزَكْرِنَا وَأُنثَانَا (8) اللَّهُمَّ مَنْ أَحْيَيْتَهُ مِنَّا فَأَحْيِهِ (9) عَلَيَّ الْإِسْلَامَ وَمَنْ تَوَعَّيْتَهُ (10) مِنَّا فَتَوَقَّهُ عَلَيَّ الْإِيمَانَ اللَّهُمَّ (11) إِنْ كَانَ مُحْسِنًا فَقَدْ فِي إِحْسَانِهِ [52v/1] وَإِنْ كَانَ مُسِيئًا فَتَحَاوَزْ عَنْهُ وَاعْفُ عَنَّا (2) وَلِسَيِّئِ الْمُسْلِمِينَ أَجْمَعِينَ يَا رَبِّ (3) الْعَالَمِينَ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ. (4) diye tekbir ide ba‘de selām vire (5) amma evvelki tekbirden gayrı el (6) kaldırmaya ve amma meyyit hātūn (7) ise du‘adaki heleri³³ hā (8) okuyalar ve kâneyi kānet³⁴ okuyalar (9) ve eger meyyit bālig degilse üçüncü (10) tekbirden sonra bu du‘ā’yı okuya

(11) اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ لَنَا فَرَطًا وَاجْعَلْهُ لَنَا آخِرًا وَاجْعَلْهُ لَنَا شَافِعًا (2) وَمُشَفِّعًا بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ (3) ve eger kızcağaz ise heleri (4) hā okuyalar ve amma imāma evvel (5) tekbirde yetişmeyen ādem her kaç (6) tekbir eksik kalursa imāmı (7) ma‘an selām virmeyüb ol (8) kalan tekbirleri ideler ve ba‘de (9) selām vire du‘asını okumaya (10) ve dahı geldügi gibi başlamaya. belki (11) imām yine tekrār tekbir idince [53v/1] şabır ide anıgla tekbir idüb (2) başlaya bāki kalanı sonra (3) meyyit yerinden kalkmadın tamām (4) ideler şadri‘ş-şerif‘atde mestūr (5) kezā fi‘l-hülāşaten. ve eger cenāze (6) du‘asını bilmeyen ādem ol du‘ayı (7) türkçe okuyalar.meşelā (8) yā rabbi rahmet eyle bizim dirimüze (9) ve ölümüze ve hāzırımıza ve gā‘ibimüze (10) ve küçüğümüze ve büyüğüme ve erkegümüze (11) ve dişimüze yā rabbi bizim şāg [54r/1] olanımızı islām üzerine (2) şābit eyle ve ölenümüzü imān ile (3) öldür. yā rabbi bu meyyiti rahmetlik (4) ise rahmetin artur ve eger (5) yaramaz ise suçın ‘afv (6) eyle ve cemi‘imize rahmet eyle diye (7) ve eger bir kimse namāzı kılıvirsün (8) diyü vaşiyet eylese vaşiyetine (9) i‘tibār olunduğında ihtilāf (10) vardır ve dahı zikr olunan (11) taşliyye du‘aları zikr olunur.

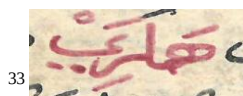
[54v/1] سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ وَتَعَالَى جَدُّكَ وَجَلَّ سَنَاءُكَ (3) وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ دُعَاءُ تَحِيَّاتِ (4) التَّحِيَّاتِ لِلَّهِ وَالصَّلَوَاتِ وَالطَّلِيَّاتِ (5) السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ (6) وَبَرَكَاتُهُ السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَيْ (7) عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ آمَهُ أَنْ (8) لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ (9) مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ (10) du‘ā-yı şalavāt

(11) اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ وَصَلِّ عَلَى إِبْرَاهِيمَ (2) وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ (3) مُجِيدٌ اللَّهُمَّ بَارِكْ (4) وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ (5) عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ (6) إِنَّكَ حَمِيدٌ مُجِيدٌ

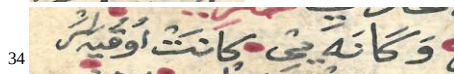
(7) du‘ā-yı kunūt

(8) اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْتَغْفِرُكَ وَنَسْتَغْفِرُكَ (9) وَنَسْتَغْفِرُكَ وَنُؤْمِنُ بِكَ وَنُؤْمِنُ بِكَ وَنُؤْمِنُ بِكَ وَنُؤْمِنُ بِكَ (10) إِلَيْكَ وَنُؤْمِنُ بِكَ وَنُؤْمِنُ بِكَ وَنُؤْمِنُ بِكَ (11) عَلَيْنَا خَيْرُ كُلِّ نَشْكُرُكَ [55v/1] وَلَا تَكْفُرْكَ وَتَخْلَعْ وَتَنْزِلْ (2) مَنْ يَنْجُرْكَ اللَّهُمَّ إِنَّكَ تَعْبُدُ (3) وَلَكَ نُصَلِّي وَنُسَجِّدُ وَإِلَيْكَ (4) نُسَبِّحُ وَنُحَمِّدُ تَرْجُو رَحْمَتَكَ (5) وَتَخْشَى عَذَابَكَ (6) إِنَّ عَذَابَكَ (7) بِالْكَفَّارِ (8) أَلْ مُلْجُ

[56r/1] hazā fütüvvet silsilenāme

33

34

(2) بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (3) لِحَمْدِ اللَّهِ الَّذِي جَعَلَ الشَّرِيعَةَ مَنَالِحَ (4) الْمُؤْمِنِينَ وَالطَّرِيقَتِ سَاءَ الْعَابِدِينَ (5) وَالْحَقِيقَةِ الْمَوَارِدِ الْعَارِفِينَ (6) وَصَلَّى اللَّهُ عَلَي سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ (7) وَآلِهِ
الطَّيِّبِينَ كَانِ أَثَارَتِ (8) رَبِّ الْعَالَمِينَ

ve amma bilgil kim (9) âdem şafî'den sonra on yedi (10) peygamberin beli bağlanub egnine (11) nûrdan hırka ve başına nûrdan [56v/1] tâç ve beline nûrdan kemer kuşad- (2)-mıslardır evvel hazreti âdem (3) 'aleyhi's-selâma geldi çift- (4)-çilerin piri âdem 'aleyhi (5) es-selâma çıkar ve andan sonra (6) şîr nebî 'aleyhi's-selâma geldi (7) çulhâçılarının silsilesi şîr (8) 'aleyhi's-selâma çıkar ve andan sonra (9) idrîş 'aleyhi's-selâma geldi (10) derzi idi ve andan sonra nûh (11) 'aleyhi's-selâma geldi neccâr idi [57r/1] ve dağı nûh 'aleyhi's-selâm dört (2) yüz yıl halkı dîne da'vet eyledi (3) hemân kırkâdem ve kırk'avret (4) îmâna geldi. hak te'âlâ'ya çok (5) münâcât itdi.

رَبِّ لَا تَزُرْ (6) عَلَي الْأَرْضِ مِنَ الْكَافِرِينَ دُكَّارًا

(7) ya'ni nûh peygamber ayıddı kim ay (8) benim helâlim kâfirlerden yeryüzünde (9) bir kimse kıma didi ol hânda (10) hak emriyle cebrâ'il 'aleyhi's-selâm (11) irişdi nûh'a tûfân haberin [57v/1] virdi nûh 'aleyhi's-selâm dağı (2) bu tekbîri getürdi. erbâb-ı (3) fütüvvet bu tekbîre tekbîr-i fenâ (4) dirler ya'ni düşmânları fenâ (5) oldu ve dağı cebrâ'il 'aleyhi (6) es-selâm cennetden incir üzüm (7) getürdi ve birbirine karışdırdı (8) ve helvâ gibi oldu. ol helvâyı (9) nûh'a virdi ve nûh yedi (10) ve mü'minlere kısmet itdiler (11) ve hazreti allaha hamd-ı şenâlar itdirler. [58r/1] ve oğlundan oğlu ibrahîm halîl (2) yetişdi ibrahîm cebrâ'ilden (3) işitdiydi ol vakit ka'beyi (4) yaptı cebrâ'il'in ta'lîmiyle (5) ve dağı mîkâ'il yol atası idi (6) ve isrâfîl yol karındaşı idi (7) ve ibrahîm'in dağı cebrâ'il belin (8) bağladı ve cennetden ni'met getürdi (9) ve ka'be'nin yerin gösterdi (10) ve gâ'ib oldu hemân ibrahîm (11) allahü ekber allahü ekber didi ve dağı [58v/1] ismâ'il allâhü ekber ve lillâhi'l-hamd (2) didi erbâb-ı fütüvvet bu tekbîre (3) tekbîr-i şafâ dirler ya'ni hak (4) te'âlâ ibrahîm'e oğlunu 'atâ (5) kıldı yerine bir koç kurbân (6) fidâkıldı cebrâ'il dağı ismâ'il (7) belin bağladı çömleki idi (8) ve andan sonra şu'ayib 'aleyhi (9) es-selâma geldi. keçeci idi (10) ve şemerciydi ve andan sonra semiyâ³⁵ (11) 'aleyhi's-selâm geldi selbûr³⁶ [59r/1] ve cimcime ve başmak ve edikciydi (2) ve andan sonra dâvûd 'aleyhi's-selâm (3) geldi demürçi ve kıyımçı (4) ve na'l-bend ve çilingir idi (5) ve andan sonra yûnus 'aleyhi (6) es-selâm geldi okcu ve yaycı (7) ve avcı idi ve andan sonra (8) şâlih 'aleyhi's-selâma geldi. (9) sakâ ve şerbetçi idi ve andan sonra (10)

³⁵ Meryem sûresinin 7. âyetinde Yahyâ'nın (a.s) ismi, "semiyâ" kelimesi çerçevesinde tartışılmış ve söz konusu kelime tefsîr kaynaklarında iki anlamda yorumlanmıştır: a) adaş, b) benzer (Alan, 2018 61).

³⁶ Selbur İnce çubuklardan yahut ipten kalbur şeklinde yapılan bir nevi ayakkabı adıdır. Eski zamanlarda yolları kar basıp yürümekte güçlük çekildiği zamanlarda kılavuzlar ayaklarına giyerler, karı çiğniyerek yolculara yol açmada kullanırlardı (Pakalın, 1993 158).

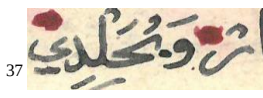
mūsā‘aleyhi’s-selāma geldi. (11) çübān ve ‘attār ve buħaldı³⁷ idi [59v/1] ve andan sonra ‘īsā‘aleyhi (2) es-selāma geldi. boyacı ve etmekci (3) idi ve andan sonra talüb³⁸ (4) ‘aleyhi’s-selāma geldi. sarrāc (5) ve eskici ve kirişci idi (6) ve andan sonra ilyās ‘aleyhi (7) es-selāma geldi. takyācı idi (8) ve daħı on yedinci ħazreti muħammedü’(9) l-muṣṭafāṣallallāhü te‘ālā‘aleyhi (10) veselleme geldi ve ħazreti cebrā’il (11) geldi. eyitdi ki yā muħammed ħaḳ [60r/1] te‘ālā saḡa selām itdi buyurdı kim (2) benim ħabībim ġam yimesün ümmetinin (3) yarısın anın şefā‘atiyle (4) cennete koyam ve yarısın daħı (5) kendi fazlımla koyam deyü buyurdı. (6) ħazreti resül ekrem ṣallallāhü (7) ‘aleyhi vesellem işidüb allahü ekber (8) allahü ekber didi erbābü fütüvvet (9) bu tekbire tekbir-i vefā dirler. (10) zıṛā ki resül-iekmere ‘ahdine (11) vefā itmişdir hemān ümmetine [60v/1] şefā‘at kıla. hicretin otuzuncı (2) yıldan sonra zi‘l-ka‘idenin yigirmi (3) beşinci günü medīne‘den iħrām (4) bağlanub mekketü’llāha gitdi ve ħac (5) itdi. ol ħacca ħaccü‘l-vedā‘ dirler (6) āħir ħacdur. ol vākit ħazreti (7) resül-i ekrem ‘aleyhi’s-selām(8) buyurdı ki deve palānından (9) bir menber düzdiler ve ħazreti (10) resül emīrū‘l-mū‘minin ‘alī (11) ibn-i tālīb ol menber üzerine [61r/1] da‘vet itdi. ħazreti ‘alī(2) ol menber(e) çıktı. (3) ħazreti resül’ün şāğ yanına (4) tırdı. andan resül ekrem (5) bir belğ ħuṭbe okudı ve daħı (6) ħazreti resül menberden indi (7) ardınca ħazreti ‘alī daħı (8) indi. menber ayağında ħazreti (9) resül’ün seccādesin döşendi (10) ve ikişer rek‘at namāz kıldılar (11) andan ayak üzerine geldiler [61v/1] ve mübārek omuzından ridāsını (2) eline alub seccādesi üzerinde (3) el(i)f şeklinde bıraktı. daħı (4) du‘ā itdiler ve ridāyı seccāde (5) üzerinden aldı yā‘alī bu kuşak (6) ol kuşaktır kim mi‘rāc gicesi (7) ħarındaşım cebrā’il benim belime (8) kuşatdı ben daħı senin (9) beline kuşadayım didi.

قَالَ اللَّهُ (10) تَعَالَى أَيُّهَا الَّذِي آمَنُوا (11) الصَّبْرُ وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا [62r/1] وَاللَّهُ اللَّهُ لَعَلَّكُمْ تَفْلَحُونَ³⁹

ve daħı (2) andan ol kuşağı şāğ yanından (3) beline şaldı ve allahü ekber didi (4) ve daħı evvel düğümünde bismillāhi (5) ‘alī‘l-taḫkīḳ vel-ħamdülillāhi (6) ‘alī‘t-tevfīḳ ve ikinci (7) düğümün cebrā’il adına düğdi (8) ve üçüncü düğümün kendi adına (9) düğdi ve mühür tıtdı ol (10) kuşağı ki bir ucın şāğından (11) şokdı ve bir ucın şolundan [62v/1] şokdı. eyitdi ki

مَكْتُوبٌ عَلَيَّ (2) بَابُ الْجَنَّةِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَقَّقٌ (3) رَسُولُ اللَّهِ عَلَيَّ وَلِيَّ اللَّهِ

didi (4) ve ħazreti resül-iekmere buyurdı ki (5) birbiriniz ile ħarındaş olun (6) didi. ba‘deşād u ħürrem olub(7) semī‘nā ve eṭa‘nā yā resülullāh (8) didiler. ħazreti resül ‘aleyhi’s-selām(9)

³⁷ Sözcüğün; Rusça kökenli bir sözcük olup Kazak Türkçesine geçmiş olan ve “muḥasebeci” anlamına gelen “buhgalter/buğalter” ile aynı anlamı taşıdığı düşünülebilir.

³⁸ Eserde bir peygamber olduğu belirtilmiştir. Kaynaklarda bu isme rastlanmamıştır.

³⁹ alī imran suresi 200. ayetten alınmış bu kısımda müellif tarafından hatalar yapılmıştır. ayetin aslı şu şekildedir. تَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا وَاللَّهُ يُفْلِحُ لَعَلَّكُمْ تَفْلَحُونَ

ebübekiri ‘ömer ile karındaş (10) itdi ve ba‘de ‘oşmān’ı (11) ‘abdurrahmān ile karındaş itdi [63r/1] ve dahı selmān’ı abu’d-derdā (2) ile karındaş itdi ve bākī (3) şahābeleri birbiriyle karındaş (4) itdiler ve amma bir bāy ile (5) bir yoḥsūlī karındaş eyledi (6) ve ḥazreti resūl ekrem ‘aleyhi (7) es-selām buyurdi ki yā‘alī (8) sen benim karındaşımsın ki (9) dünyada ve āḥiretde didi. (10) getürmüşdür kim ḥazreti resūl-i(11) ekrem ‘aleyhi’s-selāma du‘ākıldı [63v/1] ve başına bi amāme geydürdi ki (2) aḡa zi’s-seḥāb’ dirler. tāc (3) üstünde şarılmış iki (4) ṭaylasānı var idi ve dahı (5) eyitdi ki yā‘alī bedirḥuneyn (6) cenginde ḥaḡ te‘ālā baḡa yardım (7) itmege ferīşteler gönderdi (8) cümlesin amāmeleri böyle (9) idi. ‘alīnin egnine fütüvvet (10) libāsını geydurdiler ve ḥazreti (11) cebrā’il baḡa ol gice niçe [64r/1] yetiştirdiyse ben dahı (2) öyle yetiştireyim didi. (3) ḥazreti resūl-iekrem ‘aleyhi (4) es-selām ḥazreti ‘alī’yi (5) ḥilāfet seccādesine geçürdi. (6) eyitdi kim yā ‘alī sen dahı (7) ḥulefānı bu maḥfilde kuşad. (8) ve andan ḥazreti ‘alī(9) yerinden ṭurdi (10) ḥazreti resūl’ün öñinde on (11) yedi rek‘at namāz kıldı [64v/1] farīza ḥürmetine ve aşḥābdan (2) on yedi kişinin belin baḡladı. (3) evvel selmān-ı fārisinin (4) belin baḡladı ve icāzet virdi. (5) cemi‘ ser-tırāşların silsilesi (6) selmān- fārisi’e çıkar. Selmān-ı (7) fāris ḥazreti resūl’ün (8) ḥizmetkārı-y-dı. hem pīr ve hem (9) ‘ālim idi. üç yüz otuz (10) yaşındaydı. ḡabri baḡdād- (11)-dadır. ikinci ‘ömer bin ḡamrının [65r/1] belin baḡladı. ḥazreti resūlün (2) peyki idi. ḡabri ḥumuşdadır. (3) cemi‘ peyklerin silsilesi aḡa (4) çıkar. üçünci bilāl ḡabeşinin (5) belin baḡladı. ḥazreti resūlün (6) mü‘ezzini idi. cemi‘ mü‘ezzinlerin (7) silsilesi aḡa çıkar. ḡabri (8) şām-ı şerīfde dir. dördüncü (9) berīde’i eslemeninin⁴⁰ belin (10) baḡladı. ḥazreti resūlün (11) sanḡaḡdārı idi. evvel [65v/1] islām sancāḡın ol götür- (2)-mişdi. cemi‘ sanḡaḡdārların (3) silsilesi aḡa çıkar. ḡabri (4) mervdedir. hicretin altmış (5) senesinde şehīd oldu. (6) beşinci zünnūn-u mışrının (7) belin baḡladı. cemi‘ṭabīblerin (8) silsilesi aḡa çıkar. ḡabri (9) mışır’dadır. altıncı şuheyb (10) rūminin belin baḡladı. (11) cemi‘ aḡilerin silsilesi [66r/1] aḡa çıkar. yüz on yaşında (2) vefāt eylemiştir. ḡabri sivāsda. (3) yedinci ḡasan basrının (4) belin baḡladı. meşāyihden (5) ba‘zısının silsilesi aḡa (6) çıkar. sekizinci ḡanber ‘alīnin (7) belin baḡladı. cemi‘ seyisler (8) silsilesi aḡa çıkar. ḡaccāc (9) la’in şehīd eylemişdi. ḡabri (10) baḡdād’dadır. tokuzuncı (10) kümeyl bin yād⁴¹’ın belin baḡladı. [66v/1] ba‘zı meşāyih’in silsilesi (2) aḡa çıkar. onuncı ‘abdullāh bin (3) ‘abbās’ın belin baḡladı. cemi‘ (4) müfessirlerin silsilesi aḡa (5) çıkar. ḡabri mekke-i mükerre me’de- (6)-dir. on birinci mālīk (7) eşter’in belin baḡladı. ḥazreti (8) ‘alī’nin şākirdi idi. cemi‘ (9) bahādırların ve ḡāzilerin ve silāḡ- (10)-şorların silsilesi aḡa çıkar. (11) ḡabri küfededir. on ikinci [67r/1] muḡammed bin ebū bekrin belin baḡladı. (2) yaycılarının silsilesi aḡa çıkar (3) ḡabri mışırdadır. on üçüncü (4) cömerd ḡaşşābın belin baḡladı. (5)

⁴⁰ sözü edilen şahsın gerçek adı Bürīde-i Eslemī’dir.

⁴¹ sözü edilen şahsın gerçek adı Kümeyl bin Ziyād şeklinde geçmektedir.

cemi‘kaşşâbların silsilesi (6) aña çıkar. on dördüncü (7) cābir enşārının belin (8) bağladı. cemi‘ enşārilerin (9) silsilesi aña çıkar. on beşinci (10) ebūzer-i gaffārının belin (11) bağladı. yüz altmış⁴² yaşında vefāt [67v/1] eylemiştir. ol daḥı yūsuf perînin⁴³ (2) belin bağladı. cemi‘ palāndizlerin (3) silsilesi aña çıkar. on (4) altıncı ebū‘d-derdan bin (5) ‘amirînin belin bağladı. (6) sūfiyyeye ser-ḥalîfe eyledi. (7) ehl-i riyāzetin silsilesi aña (8) çıkar. on yedinci ebū ‘ubeyde’-i (9) ḥarezminin belin bağladı. cemi‘ (10) re’islerin silsilesi aña çıkar. (11) ve ḥazreti ‘alî kerremullāhü veche [68r/1] bu zikir olunan aşḥābın (2) belin bağladı ve icāzet virdi (3) ve ba‘de seccādeye geçüb oturdı. (4) rızvānallāhü te‘ālā ‘aleyhim ecma‘ın. (5) heft miyān-pesti ve daḥı (6) selmān-ü pāk’a ḥazreti ‘alî (7) buyurdi yā selmān sen daḥı (8) aşḥābdan ḥazır olanların (9) böyle belin bağla deyü icāzet (10) virdi. pes selmān daḥı (11) ḥazreti ‘alî işaretiyle şimden sonra [68v/1] zikir olunan miyān-pesteleri (2) kuşatdı ve icāzet virdi. (3) evvel ebu’l-mu‘cizeden gördüğü (4) gibi ‘umrān bin ceddü’l-ḥasanın (5) belin bağladı ve icāzet virdi. (6) cemi‘ ehl-i mekîk çulḥâların (7) silsilesi aña çıkar ve sekizen (8) yaşında vefāt eylemiştir. (9) ikinci ‘umrān bin berberînin (10) belin bağladı ve icāzet virdi. (11) cemi‘ etmekcilerin silsilesi [69r/1] aña çıkar. üçüncü ‘addāy bin (2) beyāsi⁴⁴ nin belin bağladı. cemi‘ (3) baḳḳâlların ve yemiş şatanların (4) silsilesi aña çıkar ve yüz (5) yigirmi yaşında vefāt itdi. (6) kabri ḳuds-ü mübārekdedir. (7) dördüncü ḳayzî berberînin (8) belin bağladı. cemi‘şābuncılar (9) silsilesi aña çıkar ve süleymān (10) nebî ‘aleyhi’s-selāma çıkar. (11) zirā dîvler işlemiştir. [69v/1] beşinci ebū ‘ömer bin ‘abdullāh (2) naṭînin⁴⁵ belin bağladı. cemi‘ (3) aşçıların silsilesi aña (4) çıkar. kabri ḥalîlül-l-rahmānda. (5) altıncı selmān-ı kūfînin (6) belin bağladı. cemi‘ saḳâların (7) silsilesi aña çıkar ve kabri (8) rey’dedir. yedinci ‘ubeyde-i (9) mısrînin belin bağladı. (10) cemi‘ dellâlların silsilesi (11) aña çıkar. sekizinci muḥsin [70r/1] bin ‘oşmānın belin bağladı. (2) cemi‘ḥammamcılarının silsilesi (3) aña çıkar. toḳuzuncı manşūr (4) bin ḳāsımın belin bağladı. (5) ḥammamda nāṭırlık idenlerin (6) silsilesi aña çıkar. onuncu (7) zeyd-i hindînin belin bağladı. (8) ṭabbâkların silsilesi aña çıkar. (9) on birinci dāvūd bin ‘abdurrahmān-ı (10) berberînin belin (11) bağladı. cemi‘ terzilerin [70v/1] silsilesi aña çıkar ve dāvūd⁴⁶ (2) ve idrîs ‘aleyhi’s-selāma çıkar. (3) arşun ve şındı, yūksük (4) ve igne heyyci peygamberden (5) kaldı ve iplik ḥazreti ādem (6) kızını enūşe’den kaldı. (7) kabri serendîldedir. (8) on ikinci zāhid-i ḳuttā’nın (9) belin bağladı. cemi‘ḥallâcların (10) silsilesi aña çıkar. on (11) üçüncü ‘abdullāh vāsîtinin[71r/1] belin bağladı. cemi‘ taḳyecilerin (2) silsilesi aña çıkar.

⁴² fütüvvetname-i Ravazî’de yüz yetmiş yaşında öldüğü yazılır.

⁴³ fütüvvetname-i Ravazî’de yusuf-ı Perende şeklinde geçer.

⁴⁴ fütüvvetname-i Ravazî’de “Adiyy bin en-Nebbâş” olarak geçer.

⁴⁵ fütüvvetname-i Ravazî’de ebu ‘amr ‘abdullah-ı vāsîti şeklinde geçer

⁴⁶ eserde şeklinde yazılan sözcük, müellif veya bir okuyucu tarafından yanlış yazıldığı düşünülmüşdür.

on dördüncü (3) ‘umrān bin ‘āmīrū’l-ferā’niñ (4) belin bağladı. cemi‘ çürükçiler (5) silsilesi aña çıkar. on (6) beşinci ebū sa‘īdū’l-bādī’niñ (7) belin bağladı. cemi‘ keçecilerin (8) silsilesi aña çıkar. on altıncı (9) ‘ukeyl’iñ belin bağladı. cemi‘ (10) hāfızların silsilesi aña çıkar. (11) on yedinci manşūr bin mu‘āzıñ[71v/1] belin bağladı. cemi‘ mu‘arriflerin (2) silsilesi aña çıkar. on sekizinci (3) kāsım bin ‘abdullāh kūfī’niñ (4) belin bağladı. cemi‘ yazıcıların (5) silsilesi aña çıkar. on (6) toközuncü ‘abdū’l-yetīmī’niñ (7) belin bağladı. cemi‘ şahāfların (8) silsilesi aña çıkar. yigirminci (9) hassān bin şābine’niñ⁴⁷ belin (10) bağladı. cemi‘ şā’irlerin (11) silsilesi aña çıkar. yigirmi birinci [72r/1]hamza bin yemeni’niñ belin (2) bağladı. cemi‘hōnendelerin (3) silsilesi aña çıkar. yigirmi (4) ikinci ebū zeyd-i müslim-i haddādın (5) belin bağladı. cemi‘ timūr- (6)-çilerin silsilesi aña (7) çıkar. yigirmi üçüncü (8) ebūhābīb-i muhyiddīn nehās’iñ (9) belin bağladı ve cemi‘ (10) kazāncıların silsilesi aña (11) çıkar. yigirmi dördüncü [72v/1] ebū’l-kāsımū’l-ayyār’iñ belin bağladı. (2) cemi‘ ekincilerin silsilesi (3) aña çıkar. yigirmi beşinci (4) ebū’l-kāsımū’l-baytār’iñ belin (5) bağladı. cemi‘ na’l-bendlerin (6) silsilesi aña çıkar. yigirmi (7) altıncı naşır bin ‘abdullāhın (8) belin bağladı. cemi‘kuyumcıların (9) silsilesi aña çıkar. yigirmi (10) yedinci hasanū’l-başrı’niñ (11) belin bağladı. cemi‘helvācıların [73r/1] silsilesi aña çıkar. yigirmi (2) sekizinci hūsām bin ‘abdullāh-ı (3) başrı’niñ belin bağladı. (4) cemi‘‘aktārların silsilesi (5) aña çıkar. yigirmi toközuncü (6) ‘abdullāh bin ca‘fer-i tayyār’iñ (7) belin bağladı. cemi‘gazzāzilerin (8) ve mūtafların silsilesi aña (9) çıkar. otuzuncü sa‘īd (10) bin ‘ubeyde-i harzeciniñ belin (11) bağladı. cemi‘ tācirlerin silsilesi [73v/1] aña çıkar. otuz birinci (2) muḥammed ekberū’l-yemeni’niñ belin (3) bağladı. cemi‘ paşmakçıların (4) silsilesi aña çıkar ve kabri (5) cezāyir’dedir. otuz ikinci (6) ebū naşr-ı hāşim-i bağıdādī’niñ (7) belin bağladı. cemi‘ sarrācların (8) silsilesi aña çıkar. otuz (9) üçüncü ‘ummār bin yāşır’iñ (10) belin bağladı. penbe-dizlerin (11) silsilesi aña çıkar. otuz [74r/1] dördüncü ebū feḥ-i bin ‘abdullāh-i (2) başrı’niñ belin bağladı. cemi‘ (3) bıçakçıların silsilesi aña (4) çıkar. otuz beşinci eşir-i (5) hindī-i sebbāz’iñ belin bağladı. (6) cemi‘kılıcıların silsilesi aña (7) çıkar. otuz altıncı naşır bin (8) ‘abdullāh ḥayyām’iñ belin bağladı. (9) cemi‘ḥayme-duzların silsilesi (10) aña çıkar. otuz yedinci (11) naşr-ı hindī’niñ belin bağladı. [74v/1] cemi‘karrāşların⁴⁸ silsilesi aña (2) çıkar. otuz sekizinci hasan-ı (3) kattāl-ı gāzī’niñ belin bağladı. (4) cemi‘ siper-dizlerin silsilesi (5) aña çıkar. otuz toközuncü (6) ‘ömer bin haddā’i’niñ belin (7) bağladı. cemi‘ çāvuşların (8) silsilesi aña çıkar. kırkıncı (9) naşrullāh bin semmāk’iñ (10) belin bağladı. cemi‘ balıkçıların

⁴⁷ sözü edilen kişi Hassan bin Sābit’tir. müellif tarafından yanlış yazılmıştır.

⁴⁸ müellif tarafından karraş şeklinde yazılan sözcük hatalı olup cami, mescid, imaret gibi müesseselerin temizliğini sağlamak; ve kilim, halı ve hasır gibi mefruşatını yayma hizmetleriyle vazifeli olan kişiler için kullanılan ferrāş sözcüğü kastedilmiştir.

(11) silsilesi aña çıkar. kırk birinci [75r/1] ebū ‘abdullāh-ı cerrāhın belin (2) bağladı. cemi‘ cerrāhların (3) silsilesi aña çıkar. kırk (4) ikinci ebū’l-kāsım bin (5) ‘abdülwāhid necārın (6) belin bağladı. cemi‘ dülgerlerin (7) silsilesi aña çıkar. kırk (8) üçüncü ebū‘abdullāh-i harrātın (9) belin bağladı. cemi‘ çıkırıkcıların (10) silsilesi aña çıkar. kırk (11) dördüncü kāsım bin kāsırın [75v/1] belin bağladı. cemi‘ taşçıların (2) silsilesi aña çıkar. kırk beşinci (3) seyid vaḳḳāşın belin bağladı. (4) cemi‘ tırendāzların silsilesi (5) aña çıkar. kırk altıncı ebū (6) ‘umrānı’l-kavvāsın belin bağladı. (7) cemi‘ yaycıların silsilesi (8) aña çıkar. kırk yedinci ‘amir (9) bin ‘abdullāh-i šabbāğın belin (10) bağladı. cemi‘ boyacıların silsilesi (11) aña çıkar. kabri yemen’dedir. [76r/1] kırk sekizinci ‘ömer bin (2) naşîrû’l-vettā mışrî⁴⁹’nin belin bağladı. (3) cemi‘ kirişçilerin silsilesi (4) aña çıkar. kırk toktuzuncu (5) ‘abdülğaffārû’l-feḥḥārın belin (6) bağladı. cemi‘ çanaḳçıların (7) silsilesi aña çıkar. kabri (8) medîne-i münevverededir. ellinci (9) ğıyāş bin ‘ömerû’l-harrātın (10) belin bağladı. cemi‘ çaḳıçılarn (11) silsilesi aña çıkar. elli birinci [76v/1] ebū zeyd-i hindînin belin bağladı. (2) ḥazreti resûl’ün bâğbānı idi. (3) cemi‘ bâğbānların silsilesi (4) aña çıkar. elli ikinci ‘avn bin (5) ‘umrān’ın belin bağladı. cemi‘ (6) ḥurda-furūşların silsilesi aña (7) çıkar. elli üçüncü ‘avn bin (8) şāribû’l-rā’înin belin bağladı. (9) cemi‘ çübānların silsilesi aña (10) çıkar. elli dördüncü ‘abdullāhü (11) l-bahrî’nin belin bağladı. cemi‘ [77r/1] gemicilerin silsilesi aña çıkar. (2) elli beşinci mıkḍārın belin (3) bağladı. cemi‘ ḳadılarn silsilesi (4) aña çıkar. pes aṣḥāb (5) miyān-beste olduktan sonra (6) bu āyet-i kerîmeyi okudılar

(7) بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (8) اِنَّ الْبَيْنَ آمَنُو وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ (9) اُولَئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ

(10) ya’ni eyü ‘amel kılanlar ḥalkın (11) yegrekidir. ḥazreti resûl [77v/1] ‘aleyhi’s-selām eyitdi kim yā ‘alî(2) bu şeddün ve bu ḳarındaşlığın (3) şükrānesi bir ni‘met bünyād (4) itmek gerekdir. pes andan sonra (5) ḥazreti ‘alî yerinden tırı (6) geldi. peksimāt ve ḥurmā ve yağ (7) getürdi ve çanağa ḳodı. mübārek (8) eliyle uğıdı tamām ḥelvā oldı. (9) aṣḥāb-ü ṭarîḳ aña ḥalvā-yı (10) çenfe⁵¹ dirler ol mahalde kendi (11) eliyle bahış eyledi. ol [78r/1] ḥelvā mecmu‘-ı aṣḥāba yetişdi (2) ve bir mıkḍār eritdi ve ḳutuya (3) ḳoydı ve selmān-ı fārîsiye (4) virdiler. tā imām ḥasan (5) ve ḥüseyn ve fāṭıma’ya ve bāḳî(6) beyt-i resûlullāh’a vir- (7) -diler. ‘izzetiyle bu ḳā’ide (8) meşāyih ortasında sünnet (9) oldı. imdi ma’lûm ola ki (10) bu ṭarîḳiçinde üstādlar (11) cemi‘yyet eyleseler bir niçe [78v/1] ḳarındaşlar bir yere gelüb meclîs (2) olsalar ve ol meclîsde kırk (3) ḳişi olsa ol kırk ḳişinin (4) biri kırklardandır ve eger yedi (5) ḳişi olsa ol yedinin (6) biri yedilerden olur ve eger (7) üç ḳişi olsa ol üç (8) ḳişinin biri üçlerden (9)

⁴⁹ fütüvvetname-i Ravazî’de Ömer bin Nusayr Vettâr-i Mısrî şeklinde geçer

⁵⁰ Beyyine suresi 7. āyet

⁵¹ Eserde şeklinde yazılan sözcüğün aslı “cefne” olup tarikat ehli tarafından “ḥelvā-yı cefne” şeklinde terkîb edilir.

olur ve dahı şeyh olan (10) kişi bu erkân mûcibince (11) seyyid-i sâdât ve âl-i muhammed'den [79r/1] ola kim şadr-ı şin⁵² ola ve peygamber (2) yerinde oturub anı tahkik (3) itmek gerekdir. zîrâhazreti (4) peygamber 'aleyhi's-selâm buyur- (5) -muşdur ki (6) الْوَلَدُ سِرٌّ أَبِي ya'ni veled atanuñ sırrıdır (7) didi. imdi gerekdür ki resûl (8) evlâdına nâ-hak bakmayalar (9) ol şeyh yerine oturan kimse (10) peygamber şadrında gözleyeler. (11) pes imdi nakib olan kişi [79v/1] evvel bunları zikir ideler (2) siz erenler nazarında es-selâmü 'aleyküm (3) yürür ayaklarımız hakkında (4) estağfirullâh söyler dilimiz (5) hakkında estağfirullâh ve (6) iki kulağımız hakkında estağfirullâh (7) ve iki gözümüz hakkında estağfirullâh.

(8) سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ (10) وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ

diye [80r/1] ve ba'de siz erenlerden bir du'â (2) temennâ iderim diye ve ba'de (3) du'âdan sonra yerine vara (4) ve ba'de ta'kib şakirdler (5) olub kapuya geçüb selâm (6) vire. dört kapunun selâmı (7) budur ki zikir olunur gaflet (8) olunmaya es-selâmü 'aleyküm (9) yâ ehl-i şeri'ât diye. (10) es-selâmü 'aleyküm yâ ehl-i (11) tarikat diye. es-selâmü 'aleyküm [80v/1] ey ehl-i ma'rîfet diye. (2) es-selâmü 'aleyküm ey ehl-i (3) hakikat. hakikat kıblesin (4) ka'be görenler yol almış (5) yol virmiş. ehl-i şedd (6) ve ehl-i fütüvvet kemer-peste (7) ve miyân-peste erkân erenleri-(8)-müz dîne hâzırûn şafâlığına (9) hazreti selmân-ü pâk rûhuna (10) peygamberler cânına hazreti muhammedü'(11) l-muştafâ'ya şalavât diyeler. [81r/1] ve dahı bir kâdem eylerüz ve vara (2) ve ba'de diye ki erenler bir (3) tarik karındaşıñuz bir şakird (4) revâne itmek ister ve siz (5) erenlerden ricâider ki siz (6) erenlerin nazarı gözde revâne (7) itmek diler. hakkında sizler ne (8) buyurur siz diye. cevâb vire- (9) ler ki

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ (10) لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ (11) وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ [81v/1] الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ

diyeler ve ba'de (2) şakirdlerin elini eline (3) alub bî'at tutub bu âyet-i (4) kerîmeyi okuya ol ayet budur

(5) بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (6) اِنَّ الْاٰمِنِيْنَ يُبَايِعُوْنَكَ اِنَّمَا (7) يُبَايِعُوْنَ اللَّهَ يَدُلُّهُ فَوْقَ (8) اٰيٰتِهِمْ فَمَنْ نَكَثَ فَلَنَّا يَنْكَثُ (9) عَلٰى نَفْسِهِ وَمَنْ اَوْفٰى بِمَا (10) عٰهَدَ عَلَيْهِ اللَّهُ فَنَسُوْنٰهُ (11) اَجْرًا عَظِيْمًا⁵³

ve ba'de şeddi [82r/1] eline alub diye ki ey erenler icâze- (2)-tiñizle diyüb ve ba'de üstâdlara (3) su'âl ideler ki şakirtlerinüzden (4) hõşnûd mısıñız üstâdlar dahı (5) diye ki hõşnûdüz diyeler. şakirtlere (6) dahı su'âl ideler ki üstâdlarıñuza (7) emegünizi helâl itdünüz mi (8) diyeler kalfalar dahı eyvallâh diye (9) ve ba'de sağ ayağının baş (10) parmağın şol ayağının (11) baş parmağının üzerine koyub [82v/1] ve ba'de bu âyet-i kerîmeyi okuya

(2) بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (3) وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا (4) وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيْكٌ فِي الْمُلْكِ (5) وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الدَّلِّ وَكَرِهَهُ (6) بَكِيْرًا⁵⁴

⁵² Eserde şeklinde geçen sözcüğün aslı “Bir toplantıda baş sedirde oturan” anlamında kullanılan “şadr-nişin” sözcüğü olduğu tarafımızdan düşünülmektedir.

⁵³ Feth sûresi 10. ayet

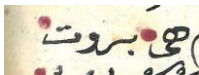
⁵⁴ İsrâ sûresi 111. ayet

ba'de tekbîr ile ve (7) şalavât ile şeddi kuşadub (8) üç düğüm düğüb ba'de üstâdın (9) elin öpüb ve üstâdın şol (10) elin virübşâğ elin yağrı (11) üstüne koyub diye ki üç kez [83r/1] bizden revâne ol diye ve dahı (2) gayr-ile elin öpübkapuya (3) geçe ve dahı meclîs içinde (4) kûr'ân okuyalar ve evvelinde (5) yedi kez zikrullâh idüb ba'de (6) üç ihlâş-ı şerîf ve elhâm (7) ve bir fâtiha okuya el yüz (8) sürübhağ te'âlâdan (9) hâceti revâ ola. şākirt (10) ol handa yol atası ve yol (11) karındaşı tutubkapuya geçe [83v/1] ve üzerine bir du'âitdüre (2) ve bundan sonra 'akabince ta'âm (3) çeküb ve nakîb şofrâyı eline (4) alub meydâne gelüb diye kim (5) bismillâhirrahmânirrahîm diye. (6) es-selâmü 'aleyküm ehl-i şerî'at (7) es-selâmü 'aleyküm ehl-i tarîkat (8) es-selâmü 'aleyküm ehl-i ma'rîfet (9) es-selâmü 'aleyküm ehl-i hakîkat (10) eyvallâh erenler. bir tarîk (11) karındaşı ta'âm bişürmiş [84r/1] hakkında ne buyurur-siz el-cevâb (2) anlar dahı cevâb virdiler kim (3) bu ta'âmı niçün eyledün (4) didiler. kalfalar cevâb vir- (5) -diler ki revânım ecr için (6) ve allâh için eyledük dirse (7) üstâdlar dahı bu cevâb vire. (8) diyeler ki allahü ekber allahü ekber (9) lâ ilahe illallâhü ve allâhü ekber (10) lâ ilahe illallâh hak muhammed (11) resûlullâh diyeler ve dahı [84v/1] nakîb ta'âm şofrasın döşeye (2) ve ta'âmı ekl idüb ba'de (3) du'âideler hazreti resûl-i(4) ekrem'e ve ehl-i imâna ve pâdişâha (5) ve ba'de el yüz sürübka'bül (6) olsun ve mübarek olsun. (7) diyeler ve ba'de nakîb bergüzârın (8) eline alub bu tercümânı (9) zikir ide ey bizim cümlemüzün (10) ihtiyârı sizihûzûrnuza (11) getürdük ber-güzârı ma'zûr [85r/1] tutun işüğünde komuşam ben (2) cân-ı ser-i pâ vücûdum ola hem şâfî (3) çü zer işüğünde hâcetüm budur ki (4) kılasız bu fakîre bir nazar. (5) es-selâmü 'aleyküm ey erenler (6) dünyâterkin olanlar. es-selâmü (7) 'aleyküm ey cemâl-i kıble-i (8) ehl-i nazar v'ey dehânın (9) ma'den-i dürr ü güher çün bu günde (10) 'âlemde mişlin yokdur diye (11) ve bir kâdem dahı eyler vü beye vara [85v/1] ve bu tercümânı okuyalar ey (2) vücûduñ bañr-ı cûdı kânıdur (3) hem sözünhağdır hakğun keramâtdır (4) şem'-i tevfiğ-i hidâyetdir yüzün (5) ehl-i tevhiide beşâretidir yüzün. (6) süleymân'a karınca armağânı (7) çekirge budın kim iletirse süleymân'a (8) sen süleymân-sın bilâteşbih (9) ben bir karıncayam karıncadan (10) kabûl it armağânı diye (11) ve önine koyub çekile ve ba'de [86r/1] bu tercümânı okuya allâh allâh (2) innâllâhe ma'a's-şâbirin isrâfîl (3) ve 'azrâ'il ve mikâ'il ve cebrâ'il (4) ve âdem şafiullâh ve şit nebiyullâh (5) ve idrîs nebiyullâh ve nûh neciyullâh (6) ve ibrahîm halîlullâh ve ismâ'il zebiyullâh (7) ve dâvûd halîfetullâh ve mûsâ kelîmullâh (7) ve 'isâ rûhullâh ve hazreti muhammed (8) habîbullâh ve hüve eşrefü'l-mahlûkât (9) ve ahsenü'l-mevcûdât şalavâtullâhi (10) te'âlâ 'aleyhim ecma'în ve hazreti [86v/1] ebûbekir ve 'ömer ve 'oşmân ve 'alî(2) ve hasan ve hüseyin ve 'ulemâ-i şerî'at (3) ve pîrân-ıtarîkat ve kâmil-i ma'rîfet (4) reh-nümâ-i hakîkat ve pâdişâh-ı (5) islâm ve şeyhü'n-nakîb ferzânid-i (6) ehl-i tarîkat kemer-peste ve ervâh-ı (7) üstâdân-ı bâkî ve selmân (8) farisî

birazdan tarikat (9) ve ervāh-ı pīrān-ı ḥaḳīḳat ve rūḥ-u (10) şultān veysel ḳarānī ve cōmerd (11) ḳaşṣāb ve şeyḫ muḥammed ekberü'l- yemenī [87r/1] ve şultān āḫī evrān ve cemā'at-i (2) ḥāzīrān ve cemā'at-i şarkān (3) ve ġarbān ve kāffe-i ehl-i ḫmān (4) rızā-i rahmāndeyüb fātīḥa (5) okuyub ve bir du'ā temennā (6) idüb çekile ve şeyḫ daḫı (7) ḫayır du'āḳılub fātīḥa okuya (8) ve ba'de naḳīb daḫı bu tercüme-yi (9) okuya ve bizdeki nām-ü ḫudā (10) ve ervāh-ı pāk muḥammedü'l-muştafā (11) ve cehār-ı yār-ı ba-şafā ve ervāh-ı [87v/1] cemī' enbiyā ve evliyā ve şühedā (2) ve 'ulemā ve fuṣalā ve ervāh-ı (3) bizden ve üstādān ve ehl-i (4) mu'allimān ve şāḫibān-ı şedd (5) ve ehl-i bī'at ve devām-ı devlet (6) pādīşāh-ı islām şāh-ı muḥammed (7) rızā-i aşfiyāḫuṣṣur-ı ḥāzīrān (8) ya'ni ḫāzreti selmān-ı rızā-ı (9) rahmān fātīḫati'l-kitābū'l-mübīn (10) ḫatimi'l-gerdāni'l-'azizāt (11) revāne-i cırāḳ selmān-ı fārisī [88r/1] bālād'a zikir olınan tekbīr (2) ve ayet ve şalavāt ile şeddi (3) kuşatdıktan sonra iline taş (4) ile usturāyı virüb tekbīr (5) ve şalavāt ile üç kez çekdürüb (6) kapudan geçe ve daḫı revāne (7) olan kişiye diyeler ki dört (8) kişide ḫaḳḳıñ var. taleb (9) eyle bahşışdır diyeler üç (10) üstādında üç yol atasında (11) üç yol ḳarındaşındaydı [88v/1] üç sol yol ḳarındaşında. (2) el-cevāb ḫāzreti resūlullāh (3) selmān-ı fārisī'ye buyurmuşlar ki (4) bu bābda on iki farīza (5) vardır. zīrāḫāzreti resūlullāh (6) ḫizmetini selmān'a ḫelāl (7) itmişler-idi ve selmānıñ (8) ḳulāğına ḫāzreti 'alī (9) resūlullāhıñ izniyle (10) telḳin itmişler-idi (11) ol telḳin olan emānetlerden [89r/1] evvel ḫmān ve islāma ḫizmet (2) eylemekdir. ikinci üstādın (3) ḫizmetini idübedeb (4) erkān öğrenmekdir. üçüncü (5) 'izzet ve ri'āyet itmekdir. (6) dördüncü tevbeyi ḳabūl itmek. (7) beşinci gözleriñ ma'shiyyetinden (8) bağlamaḳdır. altıncı diline yāvuz (9) söylemekden şaḳınmaḳ. yedinci (10) ḫarām nesneden şaḳınmaḳdır. (11) sekizinci şehvetden el çekmekdir. [89v/1] tokuzuncu nefsine uymamaḳdır. (2) onuncu ḫalkına ḫürmetlü (3) ve 'izzetlü dirilmekdir. (4) on birinci kendü mestūr (5) a'zālarıñ gizlemektir. on (6) ikinci nefsi emmāreden (7) geçmekdir ve daḫı vücūdun (8) ḳapusu nedir ḫaḳḳını bile (9) ve izḫār eyleye. ve ne işle (10) müselmānsın ve remüz nedir (11) ve emānet nedür işāret [90r/1] el-cevāb işāret el tutmaḳdır (2) ve remiz üç barmağın alnına (3) koyub şehādet getürmekdir (4) ve bir ġarīb bir yerden geldüğü (5) vāḳitte yanına gelmekdir ve revāne (6) olan kimse taleb itdüğü (7) ḫinde zikir olınan kişinün (8) ḫaḳḳı sende bulunmazsa yedüğü (9) loḳma ḫarām olmadı ve bergüzārı (10) şāḫibine vire ve eger vormeyecek (11) olursa emānete ḫıyānet itmekdir.

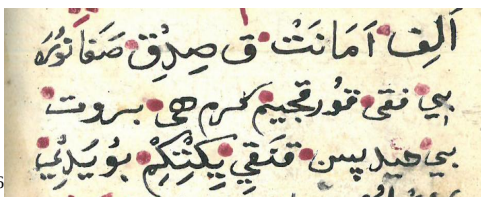
⁵⁵ [90v/1] بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (2) فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ (3) وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ

⁵⁵ zilzāl süresi 7-8. ayet

soz konusu sözcüğün aslı “mürüvvet”tir. Aynı konu eserde 148r/04’te geçmekte olup orada “mürüvvet şeklinde karşımıza çıkmaktadır.”

(4) ve eger üstād şākirdi başka (5) çıkarmak dilese lābud gerekdür ki (6) şākirdi tevbe virüb bu altı (7) şey'i ta'līm eyleye ğaflet olunmaya (8) evvel tevbe ikinci sehāvet (9) üçünci tevekkül dördüncü shehevāt (10) beşinci ṭabi'at altıncı lezzāt (11) ve nefsanī ve dahı ḥazreti emirü'l-mü'minīn [91r/1] 'alī kerremullāhi veche buyurur kim (2) fütüvvetiñ aslı bu yedi harfdır (3) ا ت ق م ن ه ي (4) elif emānet. قشiddık. şafā nūn. (5) ت korku. م kerem. ه bürüvvet. (6) ه hayadır.⁵⁶ pes kankı yigit kim bu yediyi (7) gönlünde bilübşakla ve dahı (8) fütüvvet bir ağacdur yigidün (9) gönli tahtında bite kim budakları (10) enbiyā şıfatıdur yemişleri mü'minler (11) şıfatıdur ve eger su'āl itseler [91v/1] pīriñ kimdir cevāb vir ki şeyḥ (2) muḥammedü'l-yemenīdür ve dahı bir üstād (3) bir diyārdan bir diyāra gelürse (4) ve ne memleketden geldiyse ol (5) geldüğü memleketün pīrlerin(6) ve erenlerin selāmı yitüre. (7) ya'ni ol vilāyetün şeyḥün (8) ve nakībınñ ve yigid başınñ vesā'ir (9) üstādların selāmın yitüresin. (10) ya'ni dört kapunın selāmın (11) vire. ol selāmlar bunlardır [92r/1] es-selāmü 'aleyküm ehl-i şerī'at (2) es-selāmü 'aleyküm ehl-i ṭarīkat (3) es-selāmü 'aleyküm ehl-i ma'rīfet (4) es-selāmü 'aleyküm ehl-i ḥaḳīkat. (5) ḥaḳīkat kıblesin ka'be (6) görenler yol almış yol (7) virmiş. ehl-i şedd ve ehl-i (8) fütüvvet kemer-peste ve miyān- (9) -peste erkān erenleri- (10) -müz diye ḥāzırūn şafālīgına (11) ḥazreti selmān-ü pāk rūḥına [92v/1] peygamberler cānına ḥazreti muḥammedü'(2) l-muştafā'ya şalavāt diye (3) ve andan sonra peymançe yerinde (4) tura. tā kim şeyḥḥayr du'ākılıb (5) saña işāret eyleyüb gel (6) dimeyince varub oturmayasın. (7) çünkü şeyḥ destūr virüb(8) andan geçüb ol işāret (9) olınan yere varub iki (10) diziniñ üzerine edeb (11) birle otura ve dahı bir nesne [93r/1] su'āl itmeyince cevāb virme (2) ve bundan şonra su'āle cevāba (3) ḥāzır olubkulākṭuta. (4) ve eger su'āl itseler selāmı (5) kime yitürdün cevāb siz (6) erenlere yitürdük diyesin (7) ve eger su'āl itseler revāne oldı-kim (8) cevāb viresin eyvallāh bilā (9) elḥamdülillāh diyesin ve eger su'āl (10) itseler ne yerde başka çıkdın (11) cevāb vir kim ol erenler anda [93v/1] siz erenler bunda şuffe'i şafāda (2) biiznillāhi te'ālā siz erenleriñ (3) ḥuzūrında yeşil kubbenin (4) altında şeyḥ muḥammed cırāğı (5) dibinde revāne oldum (6) diyesin ve eger su'āl itseler (7) pīrinkaçıncıdır cevāb (8) vir kim otuz üçüncü (9) pīrden aşağıdır ve eger (10) su'āl itseler kuşağı (11) kimden kuşanmışdın cevāb [94r/1] vir ki kuşak murtaza-yı (2) 'alī'niñdir ve eger su'āl itseler (3) pīrinkaç yaşında defn olundı (4) cevāb vir ki yüz yigirmi (5) birinde defn olunmuşdur diye (6)

ve eger su'âl itseler üstâd (7) ile şākirt arasında ne (8) vardır cevāb vir ki yalan (9) söylemeyesin ve kimsenin (10) ğıybetin itmeyesin ve kōduĝın (11) yerden bir nesne almayasın [94v/1] ve gözünle gördüğünü etegünle (2) örtesin ve eger su'âl itseler (3) sen icāzet alduĝın vaktinde (4) biz anda degüldük ve ol vilāyete (5) varmamışdık dirlerse sen (6) cevāb vir ki kırkların birinden (7) kan almışlar cümlesinden akmış. (8) biz cümleyi bir bilürüz ve eger su'âl (9) itseler üstādunkācdur (10) cevāb vir ki ikiniñ biridir (11) üstādumuñ üstādıdır [95r/1] ve eger su'âl itseler senün belini (2) ne ile bağladılar cevāb vir ki (3) şedd-i şāh telkīn-i pīrān ve 'ahd-ı (4) miyān-bend-ile bağladılar ve eger (5) su'âl itseler mürşid-i kāmīl (6) saña ne naşīhat virdi (7) cevāb vir ki dilün şehādetde (8) elün şehāvetde ayaĝın 'ibādetde (9) olsun didi ve eger su'âl (10) itseler pederin belüni ne ile (11) bağladı cevāb vir ki peder bel [95v/1] bağlamaz. bend ü naşīhat eyler ve eger (2) su'âl itseler pīr belüni ne (3) ile bağladı cevāb vir ki (4) bi-'ahd-i sübhān ve şedd-i şāh (5) vaşīyyet-i pīrān ile bağladı (6) ve eger su'âl itseler saña şedd (7) ne yirde yetişdi cevāb vir ki (8) filān maķāmda ve filān maķalde (9) üçler ve yediler ve kırklar ve (10) seyyid-i sādātlar ve 'ulemālar ve (11) şulehālar ve fuķarālar hūzūrında [96r/1] filān şehirde erişdim diyesin (2) ve ol şehri aņarsa sehv (3) ider. aņa cevāb olmaz ve eger (4) su'âl itseler şeddin ma'nāsı (5) nedir cevāb vir ki şeddin (6) ma'nāsı vefādır ya'ni mürşidine (7) irādetiyle teslim olmaķdır (8) ve eger su'âl itseler pīrin (9) saña şafā-nazar itdüĝi (10) vaktin elünķanda idi (11) ve başınķanda idi cevāb [96v/1] vir ki elüm başumda ve başum (2) önümde idi diyesin ve eger (3) su'âl itseler şeddi kaç (4) kerre bağlarlar ve daħı cevāb (5) vir ki üç kerre bağlarlar ve eger (6) su'âl itseler şeddi (7) üç kerre bağlamaķdan murād (8) nedir cevāb vir ki biri (9) 'ahde vefāya ve biri bi'ate (10) ve biri vaşīyyete ve biri işārete. (11) ve eger su'âl itseler şeddün [97r/1] zāhir ma'nāsın bildün (2) amma bātin ma'nāsı nedir (3) cevāb vir ki bātinı ħmāndır. (4) ħmān mü'min ile kāfir (5) arasında 'aẓīm muħkem seddir (6) ve eger su'âl itseler ismi (7) ne ile bildün ve cismi (8) ne ile bildün eyit kim cevāb (9) virmeyüb ki elünle (10) kulāĝın dutasın ve amma (11) bilgil kim erkān-ı ẗarīķat [97v/1] bil. Vücūd-ı pāk šāhib-i seccāde (2) olan dünyāya kāmaz. destümi (3) destüme aldım pīrim. yāradan allah'dır. (4) ümmetiyle bi'at iden ol (5) resülullāh'dır. pīrimiz ħazreti (6) selmān pāk'dır kırkların (7) pīridir kim ẗarīķat içre anı (8) bilmeyen gümrahdur amma ol kiři (9) tırduĝı yerde erkān-ı ẗarīķat (10) üzerine tura. ya'ni edeb (11) ve erkān oldur kim saĝ ayaĝın [98r/1] baş barmaĝın sol ayaĝın (2) baş barmaĝın üzerine koya. (3) bu erkān ħazreti selmān-ü (4) pāk'dan kalmışdır. Resülullāh u (5) şallallāhü te'ālā 'aleyhi vesellem'e (6) ħazreti 'nün hūzūr-u şerīfinde (7) ħizmetiderken böyle iderdi. (8) ba'zılar iderler ki ħazreti (9) selmānın sol ayaĝının baş (10) barmaĝı yokidi. ħizmet (11) içün sür'at idüb segirdirken [98v/1] bir taş dokunubkırılmış (2) idi anuñ-çün böyle iderdi. (3) pes nakīb aņa ħayır du'ā (4) kılub bilür kim

pîr-i perverdir (5) ve üstâd hizmet itmişdir nakîb (6) anuñ öñüne düşüb delîl (7) olub şeyhe ulaşıdırur (8) imdi bilmiş olasın-kim böyle (9) ve bu erkân ve bu tarîkat kırklar (10) maķāmıdur zîrâhazreti selmân (11) kırklardan idi. hazreti [99r/1] resûlullâh şallallâhü te‘âlâ ‘aleyhi (2) vesellem aña selmân menî⁵⁷ diyü (3) buyurmuşlar. ya‘ni selmân (4) bizdendir didi. pes bu tarîke (5) hizmetidenler kırklar menzilinde (6) olur. dünyâda bundan pāk (7) şan‘at yokdur. lâzımdur ki (8) âdem oğullarının vücūdını (9) pāk ider ve hem vechullâh’a (10) hizmet ider ve âhîretde ve dahı (11) resûlullâh şallallâhü te‘âlâ [99v/1] ‘aleyhi vesellem şefâ‘atinden mahrûm (2) kalmaya inşâ‘allâhü te‘âlâ ve eger (3) su‘âl itseler tarîkatın kilidi (4) nedir cevâb vir ki tarîkatın (5) kilidi oldur kim bir kimesne bir (6) kimse ile çekişse birisi şabır (7) itse şabır iden müftâhdır şabır (8) itmeyen kiliddir. gel dilersenhaķ (9) katında artasın gözünle gördüğün (10) etegünle örtesin. pes bir kişi (11) tarîkatde eksiklik eylese ve dahı [100r/1] birbirine dil uzatsalar ikisi (2) bile mekrûhdur. aña lâzım oldur ki (3) on iki degnek. şeyh olan (4) kimse on iki fâtiha ile on iki (5) degnegi ura ve yâhud degnegi eline (6) alub şeyh nazarına getüreler (7) ve dahı eyvallâh diye ve eger böyle (8) dimeyecek olursa tarîkatde (9) yedügi harâm olur dimişler (10) ve andan sonra dil cerimesi (11) kırk bir akçe alub şeyh nazarına [100v/1] getirüb ol akçeyi helvâ alub (2) erenlere getirüb ol kişi kapuya (3) geçüb du‘â eyleyeler ve istimâlet (4) virüb teselli eyleyeler belki. (5) ey ‘azizler zîrâ kim dünyâ fânîdir (6) âhîret bâkîdir. hazreti resûlullâh (7) şallallâhü te‘âlâ ‘aleyhi vesellem hadîsinde (8) buyurmuşlar ki ed-dünyâ mezra‘atü’l-âhîratü (9) ve bir hadîsinde dahı buyurmuşlar ki (10) ed-dünya cîfetün ve tâlibuhâ kilâbun (11) ve her kim üstâdlardan ve şeyhlerden [101r/1] el alub mürid olsa bu zikir (2) olunan şeyleri bilürse (3) tırâş eyleye ve eger bî‘at (4) itmesen gerek şerî‘at edeblerin (5) ve tarîkat erkânların ve ma‘rifet (6) ‘ilmin ve haķîkat esrârların (7) bildirmek gerekdir. tâ kim anıñ yedügi (8) helâl ola ve eger tarîkatı bilürse (9) tırâş itdüreler ve eger bilmesse (10) tarîkat edebini bilür üstâda (11) vireler ve amma bilgil kim bu bâb [101v/1] tırâş beyânındadır. ser-tırâş (2) olan kimesne evvel eline bir delîl (3) alubkapudan geçübşag (4) ayağın şol ayağın üzerine (5) koyub bu âyet-i kerîmeyi okuya

(6) بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (7) اللَّهُ نُورُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ (8) مِثْلُ نُورِ كَيْسَكَاثَ فِيهَا مِصْبَاحُ (9) الْمِصْبَاحُ فِي زُجَاجَةٍ الزُّجَاجَةُ (10) كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ (يُوقَدُ) ⁵⁸ مِنْ (11) شَجَرَةٍ مُبَارَكَةٍ زَيْتُونَةٍ لَا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ يَكَادُ (2) زَيْتُونُهَا (يُبْقِيَ) وَلَمْ يَمْسَسْهُ تَارٌّ نُّورٌ (3) عَلَى نُورٍ يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ مَنْ (4) يَشَاءُ وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ (5) لِلنَّاسِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ⁵⁹

(6) ve amma bilgil kim hazreti emîrü’l-mü’minîn ‘alî kerremullâhü veche ve (8) ‘abdullâh

⁵⁷ müellif tarafından menî şeklinde yazılan sözcüğünden , Arapça bizdendir anlamına gelen minnî (مِنِّي) sözcüğü kastedilmiştir.

⁵⁸ ayette müellif tarafından boş bırakılan kısım, tarafımızdan Kur’an ayeti dikkate alınarak tamamlanıp parantez içerisinde belirtilmiştir.

⁵⁹ nûr sûresi 35. ayet.

bin ‘abbās’dan ve selmān-ü pāk’dan (8) ve ebūzer gaffār’dan rivāyetdür kim (9) çün seyyidi’l-‘Ālem hōd gazāsi’nda (10) gani̇met malı-yla döndi ve ‘ömürleri [102v/1] altmış üç yıl idi ve bir gün (2) kūr’ān şerīf tilāvet iderken (3) innā fetaḥnā leke sūresi geldi kim (4) muḥallikīne ru’ūsekum ve muḳaṣṣırīne (5) lā teḥāfūne⁶⁰ ve andan şonra seyyidi’l-‘Ālem (6) fıkre vardı. derḥāl ḥazreti (7) cebrā’il ‘aleyhi’s-selām geldi ve (8) ḥazreti resūlullāh şallallāhū te‘ālā (9) ‘aleyhi vesellem eyitdi kim yā aḥi cebrā’il (10) ḥaḳ sūbhāne vū te‘ālā kendi (11) kelāmında ḥalka beşāret eyledi [103r/1] ve andan şonra kaşır buyurdi (2) şimdi dilerim ki başımı (3) tırāş eyleyem ve ḥazreti ‘izzet’den (4) destūr eyle kim başımı nice (5) tırāş eyleyem. tāc ve ḥırka (6) nice giyem didi ve ol tāc (7) üzerinde bu āyet yazılmışdır

(8) بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (9) مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِنْ (10) جَلَالِكُمْ وَلَكِنْ رَسُولُ اللَّهِ (11) وَخَاتَمُ النَّبِيِّينَ وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَصِيرُ (2) يَا نَصِيرُ ve daḥı ol ḥırkanın (3) üzerinde bu kelimātlar yazılmışdır

(4) يَا مُرْشِدُ يَا صَبِيرُ يَا سَامِعُ (5) يَا أَمَانُ

ve sağ yeñinde bu daḥı (6) yazılmışdır

اللَّهُمَّ اعْطِنِي بِكِتَابِي (7) يَمِينِي وَحَاسِبُنِي حِسَابًا (8) نَسِيرًا

ve şol yeñinde yazılmışdır

(9) اللَّهُمَّ لَا تُهَيِّئْ لِي كِتَابِي (10) بِشِقَاتِي وَلَا تُحَاسِبْنِي حِسَابًا (11) نَسِيرًا

ve daḥı gögsünde bu yazılmış

[104r/1] يَا أَحَدِيَا صَدِّ يَا فَرْدُ يَا وَثَرُ (2) وَتَفَرَّدْتُ مِنْهُمْ بِاسْمَاءِ الْحُسْنَى (3) وَكَرَّاهِ الْعُلَّ يَا

ve daḥı arkasında (4) bu yazılmışdır

يَا مُؤْمِنُ يَا عَزِيزُ (5) يَا لَطِيفُ وَأَمْنْتُ عَلَي رُوحِي (6) وَسَلَّمْتُ مِنْ أَغْدَائِي فَهُمْ لَا (7) خَاضِعُونَ وَمَتَّى حَافِظُونَ

ve (8) ol ḥırkanın kuşağı yerinde daḥı (9) bu yazılmışdır

يَا جَارُ يَا قَاهِرُ (10) يَا سَتَّارُ

ve daḥı nūrdan kemer (11) üzerinde bu yazılmışdır

نَصْرُ [104v/1] مِنَ اللَّهِ وَفَتْحُ قَرِيبُ وَبَشِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (2) يَا مُحَمَّدَ قَالَ جِبْرَائِيلُ عَلَيَّ شَدُّ (3) رَسُولُ اللَّهِ وَالْحَمْدُ بِعَوْنِ اللَّهِ (4) جَلَّ اسْمُهُ الْقَرِيبُ عَلَيَّ أَعْدَانُ (5) بِجَلَالِ وَكِبَرِ يَدَيْهِ وَيُنْصُرُكَ اللَّهُ (6) نَصْرًا عَزِيمًا

didi ve bu tekbirleri (7) getürdi. ol tekbirler bunlardır

(8) سُبْحَانَ اللَّهِ الْمَلِكِ الْمُتَمَيِّنُ (9) أَسْتَغَاثُ سُبْحَانَ اللَّهِ الْخَالِقُ (10) الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ الْعَلَّامُ سُبْحَانَ (11) اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ [105r/1] وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ (2) ve daḥı maḳām-ü ‘ādemden bir seccāde (3) getürdi. dört bucāğında (4) dört şey’i yazılmışdır. evvel (5) bucāğında ḳazā ve ḳader ikinci (6) bucāğında rızā ve ḥaber üçüncü (7) bucāğında vefā ve şoḥbet dördüncü (8) bucāğında şafā ve sādāt. ol (9) seccādeyi ḥazreti cebrā’il seddretü’ (10) l-müntehādan⁶² getürdi ve andan şonra (11) ḥazreti cebrā’il ḥazreti ‘izzet’e [105v/1] varub resūlullāhun selāmını (2) tebliğ eyleyübḥaḳ te‘ālā (3) cebrā’il ile eyitdi

⁶⁰ feth sūresi 27. ayet.

⁶¹ Ahzāb sūresi 40. ayet

⁶² müellif tarafından سَدْرَتِ الْمُنْتَهَا şeklinde yazılan sözcük, kaynaklarda ‘son sedir’ anlamında kullanılan ‘sidretü’l-münteha’ şeklinde geçmektedir.

kim benüm habîbim (4) bu gün tâç ve hırka ve mendil (5) talep eyledi ve uçmağın (6) hazinedârlarına var didi. (7) tâ sekiz cenneti bezeyeler ve cevâhirden (8) tabakları nûr tıdudurub senünle (9) bile habîbüm yanına varalar ve (10) likin dârü's-selâmda bir köşk (11) vardır ki anda bir dâne kıvı [106r/1] yâkûtdan kırk derecesi vardır (2) ve anda bir ser-tırâş vardır ki (3) muhammed nûrdan ve tûbâ ağacından (4) dört yaprâk al ve birbirine (5) karışdır ve benim kudretimi gör (6) ve bir hoşkâda külâh ve bir göçlek (7) ve bir izâr vardır ki ibrahîm (8) peygamberi nemrûd oda atduğı (9) vakit örütmüşdik ve benüm habîbim (10) üzerine ört degil kim başını (11) imiye berâber tırâş itdüresin. [106v/1] ol nûr hak te'âlâ kendü kelâmında (2) buyurmuşdur ki bu âyet şerif (3) zikir olunur

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (4) اللَّهُ نُورُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ

(5) ve beşâret olsun ki benim (6) habîbime ki anuñ her bir kıvına (7) yüz bin günahkâr ümmeti (8) bağışladım ve senden sonra her kim (9) muvâfakat⁶³ idüb seniñ (10) gibi başını tırâş eyleyen (11) anuñ her bir kıvına biñ günâhını [107r/1] bağışlayam ve anuñ dîvânını hezâ- (2- rân şevâb yazam. ve hazreti (3) cebrâ'il hazreti 'izzet'den (4) bu destûr aldı ve bu armağânı (5) hazreti resûl-iekreme getürdi (6) ve andan sonra resûlullâh şallallâhü (7) 'aleyhi vesellem durı geldi ve iki (8) rek'at namâz kıldı ve hareme. (9) vardı. pes ol gün pençşenbe (10) günüydü ve ramazânın (11) yigirminci günüydü ve sâ'at [107v/1] üçü gecmişdi. şittü'n-nebî (2) ıramışdı ve ibrahîm 'aleyhi's-selâm (3) yetmişdi. cebrâ'il 'aleyhi's-selâm (4) getürüb hazreti resûlün (5) miyânına bağladı ve hazreti (6) resûl dizin çeküb (7) haremden yaña oturdı ve mübarek (8) başının nûrî hareme tokundu. (9) cemi' gözleri nûrlandurdı (10) ve hazreti cebrâ'il nûr-u muhammed (11) önünde secde eyledi ve destûr [108r/1] diledi. eyitdi kimbisillâh (2) ve bi-emri'llâhi allâhü ekber didi (3) ve andan sonra ol ser-tırâş kim (4) nûrdan idi ve hazreti resûl'in (5) karnına koydı ve başının sağ (6) tarafından çekdi. eyitdi kim bismillâhi'(7)l-mübtedâ rabbe'l-âhireti ve'l-ülâ (8) ve dağı bir elif çekdi ve başının (9) ortasından tutdı kim allâhü ekber (10) allâhü ekber lâ ilâhe illallâhü vallâhü (11) ekber didi ve dağı muhammed resûlullâh [108v/1] buyurur ki

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (2) مُحَلِّقِينَ رُؤُسَكُمْ وَمُقَصِّرِينَ لَا تَخَافُونَ⁶⁴

(3) buyurdı ve dağı selmân-ü pāk (4) rivâyet ider ki hazreti muhammed (5) nûrî berk urubharmuk (6) dîvârı münevver oldu ve cemi' (7) gözlere nûr tıdıldı ve ol vakitte (8) emîrül-mü'minîn hazreti 'alî(9) ve 'abdullâh bin 'abbâs ve 'abdullâh (10) bin mes'ûd ve bâkî aşhâblar (11) hâzır olmuşlar idi ve hazreti [109r/1] resûl'ün başında bir elif kalmışdı (2) ve dağı selmân pāk rivâyet (3) ider ki hazreti resûlün bir (4) kıvı yere düşmedi. ve su'âl (5) itdiler

⁶³ müellif tarafından مَوَافَقَاتُ şeklinde yazılan sözcük, kaynaklarda 'Uygun görme, râzı olma, kabul etme, müsâader' anlamında kullanılan 'muvâfakat' şeklinde geçmektedir.

⁶⁴ Feth sûresi 27. ayetten alınmıştır.

ki yâ resûlullâh sizin (6) mübârek başınız saçı yere (7) düşmedi ve ‘adedi ne miqdâr (8) idi derhâl hazreti cebrâ’il (9) gelübhaber virdi ki on (10) iki bin üç yüz otuz iki. (11) otuz ikisi sizi için [109v/1] ve evlâdınız için ve bâkîsi (2) ol melekler kim nûrdan tolu (3) tabaklar getürmüşler idi anlar (4) alub gök melâ’ikelerine (5) armağân elettiler. tâ melâ’ike-i (6) muḳarrebîne ve hürü’l-’îne gönder- (7)- diler. tâc-ı ‘anberine ḥamâ’il (8) düzdiler ve daḥı ḥaḳ te‘âlâ (9) ol saç berekâtına ol (10) melekleri yarlıgadı didi. (11) ve andan sonra biz daḥı müvâfâḳat [110r/1] idüb başımızı tırâş (2) iderüz didiler. ve birini (3) başını tırâş eylediler ve daḥı (4) hazreti resûlullâh

şallallâhü (5) ‘aleyhi vesellem buyurur ki yâebû’(6) l-ḥasan gel senün başını (7) ben tırâş ideyim didiler. (8) hemân ol sâ‘at emîrû’l-mü’mînîn (9) hazreti ‘alî keremullâhi (10) veche oturbahazreti resûl-i(11) ekrem ‘aleyhi’s-selâm hazreti ‘alî’yi [110v/1] tırâş eyledi ve ba‘de beşâret (2) olundu ki ḥod gâzâsından (3) getürdikleri gânimet malı (4) aşḥâba kısmet eylediler (5) ve daḥı allahü te‘âlâ’ya çok (6) şükür eylediler ve her kim ki (7) tırâş bilmezse ḳaşır (8) buyurdılar. evvel vâḳitte (9) mü’mînler sünnet oldı. (10) tâ bileler ki baş tırâş eylemek (11) tâc ve ḥırḳa neden ḳalmışdur ve anlar [111r/1] daḥı müvâfıḳat idüb pîr (2) elin dutalar ve mîḳrâz ve ḥırḳa (3) ḳabûl ideler ki tâbî’lerden (4) olalar ve hazreti resûl-i ekrem(5) ‘aleyhi’s-selâm ḥadîsinde (6) buyurmuşlardur ki

الْفَقْرُ مَخْرُجِي (7) وَ بِهِ إِقْتِخَارٌ عَلَى سَائِرِ الْأَنْبِيَاءِ (8) وَالْمُرْسَلَيْنِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

(9) ve amma bilgil kim bu bâb (10) taş ve ustura su‘âlî (11) ve cevâblarını beyân idelüm. [111v/1] evvelâ bilgil kim taşın ve usturânın (2) ve dellâklık farzını ve sünnetini (3) ve ‘ilimlerini beyân idelüm. (4) evvelâtaş mı muḳaddemdir veya (5) usturâ mı muḳaddemdir ikinci (6) taşın ve usturânın (7) ḥiṭâbı nedir üçüncü taş mı (8) mürşiddür veya usturâ mı (9) mürşiddür dördüncü taşın (10) ma‘nâsı nedir beşinci ḳimânı (11) nedir altıncı gûslı nedir yedinci [112r/1] bu ikisinin gûslı idicisi (2) kimdir sekizinci farzı nedir (3) toḳuzuncı sünneti nedir onuncu (4) emîni nedir on birinci (5) usturâyı nice şaḳlamak (6) gerekdir on ikinci taş (7) ve usturâ birbiriyle ne (8) tesbîḥiderler el-cevâb aḳa (9) cevâb budur ki taş ve (10) usturâhazreti âdem şafî’nin (11) barkından peydâḥ olmuşdur. [112v/1] ma‘nide usturâ muḳaddemdir (2) taş şûrette muḳaddemdir (3) ve taş aḳa mürşiddür. şol ma‘nîyle ki (4) usturâtaşdan kesḳın (5) olur ma‘nide usturâ keser. (6) taş aḳa yoldaşlıḳider. (7) ve daḥı taşın ve usturânın (8) ḳimânı pîrin teḳbîridir (9) ve bu ikisinin gûslı şafâ (10) nazardır ve gûslı idicisi (11) pîridir. taş ve usturânın [113r/1] farzı pîr elinden ḳabûl itmektir. (2) sünnet arlıḳıyla ve pâḳlıḳıyla (3) dutmaḳdur. bu ikisinin emîni (4) cebrâ’il ‘aleyhi’s-selâmdır (5) taş ile usturâyı (6) dârü’s-selâmdan getürdi. (7) ve daḥı hazreti âdemün tırâşı (8) beyânındadır ve eger su‘âl (9) itseler âdemi kim tırâş (10) eyledi cevâb vir ki pîrler (11) işareti-yle cebrâ’il ‘aleyhi’s-

selām [113v/1] tırāş eyledi ve eger su’āl (2) itseler ne tarafından başladı (3) cevāb vir ki ol vakitte (4) bu beyiti okumak gerekdir.

(5) يَتِيْتُ كَشِيْدُنْ اَزْ يِيْنِ (6) حَطَرِ مُعْطَرِ بَه بِسْمِ اللّٰهِ (7) وَبِاَمْرِ اللّٰهِ اللّٰهُ اَكْبَرُ دَرْ اَمْدِ (8) اَزْ يَسَارِيْ اَدَمُ اَيْ يِيْزْ بَه (9) بِسْمِ اللّٰهِ مُهْتَدُ رَبُّ (10) الْاٰخِرَتِ وَالْاَوَّلَا
ve eger (11)su’āl itseler usturā kimden [114r/1] kalmışdır veya neden oldu ve (2) cebrā’il ‘aleyhi’s-selām (3) ādem’i tırāş eyledüğü (4) vakit ol taş ve ol (5) ustura kandan geldi ve kaç (6) yıldur ki ḥaḳ te‘ālā anları (7) yaratmışdır ve usturayı nice (8) biledüler ve ādemün başını (9) nice şu ile ıslatdılar (10) ve ādemün başını nice ustura (11) yülüdi ma‘lūmdur ki her [114v/1] ustura ādemün başını yülümez (2) değil ki ol taş mıkñātıs (3) idi ve ol usturānun demüri (4) rü-bā-būṭidi ve ḳanādıl zencirinden (5) idi ve ol şu rahmet şuyı (6) idi ve ustura-yı ol şu-y-la (7) biledüler ve her kimsenün elinde (8) taş ve usturā vardır ki (9) bu ‘ilimden ḥaber-dār olmak (10) gerekdir ve ol taş ve ustura-yı (11) ḥaḳ te‘ālā ādem peygamberden [115r/1] altmış bin yıl evvel yaratmışdır ki (2) ādemün tırāşından ötüri. (3) ve eger su’āl itseler taş ile (4) tıgūñ edebi nedir cevāb (5) vir ki ihtiyārılar nazarına (6) getirüb tekbir itmekdir ve eger (7) su’āl itseler ustura-yı (8) niçün ardına şoḳarlar (9) ve taşını niçün göbek üzerine (10) şoḳarlar cevāb vir ki ustura (11) sünnet-i cebrā’ilü’l-meliki’l-celil’dir. [115v/1] ve amma taş sünnet-i muḥammed ‘aleyhi (2) es-selām kendü mübārek göbeginde (3) bağlamışdı. kendi nefsi (4) için ḳavlühü te‘ālā.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ (5) لَقَدْ رَضِيَ اللّٰهُ عَنِ الْمُؤْمِنِيْنَ (6) اِذْ يُبَايِعُوْنَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ (7) فَعَلِمَ مَا فِيْ قُلُوْبِهِمْ فَاَنْزَلَ (8) السَّكِيْنَةَ عَلَيْهِمْ وَاَتَاهُمْ فَتْحًا (9) قَرِيْبًا
ve eger su’āl itseler (10) tıg kaçdır cevāb vir ki (11) ücdür evvel şafā tıgıdır ki [116r/1] ser-tırāşındır. ikinci tıg (2) pādişāhların ve ehl-i ḥükümetündür (3) ol tıga cefā dirler. (4) üçüncü tıg rızā tıgıdır. (5) cömerd ḳaşşābındır ve ol vakit kim (6) ḥazreti resül-iekremler ‘aleyhi’s-selām (7) selmānū pāk’a ḥavāle itmişlerdi. (8) taş ve tıg ol esedüllāhü’(9)l-gālīb emirü’l-mü’miñin imām (10) ‘alī ābī ṭālib kerremallāhü veche (11) ḥazretine ḥavāle itdi ve ḳulāğına [116v/1] on iki kelime söyledi. ve eger (2) su’āl itseler üstād taş ile (3) tıgı şākirde virdüğü (4) zamān ḳulāğına emānet (5) ne virdi ve ne söyledi kim (6) ṭarīḳatda farz-ı ‘ayındur zırā (7) selmān-ı fārisininkulāğına (8) ḥazreti ‘alīdimişdir. ḥazreti (9) resül-iekremin izniyle anı (10) telḳin itmişlerdür ki bālāda (11) zikir olundu. ve eger su’āl itseler [117r/1] taş ve tıg ne yerden geldi (2) ve neye geldi ve anuñ demüri (3) ne yerden idi ve ānuñtaşını (4) ḳaṅğı taşdan idi ve kaç (5) yıldır ki bunları ḥaḳ te‘ālā (6) yaratmışdır ve ḥazreti ādem cihāna (7) geldi ādemün saçlarını nice (8) şu ile ısladılar ve hic (9) aña bir ustura kār itmedi. (10) ma‘lūmdur ki hic bir ustura (11) peygamberlerin saçlarına kār [117v/1] itmez idi. ma‘lūmdur ki ol (2) taş mıkñātıs taşını idi (3) ve demür ḳapucıdır. ḥaḳ te‘ālā (4) ol taşını yaratdı ve bir feriştenin (5) başını üstüne ḳodı ve yedi (6) ḳat yerleri ve ṭağları (7) ve denizleri ve her ne ki bunların (8) üzerinde ḳarār itmişdir aña. (9) mıkñātıs ānuñ-çün dirler ki (10) dā’im çekmekdedir ve ol usturānın (11) şapı

tuḡbā ağacından idi. [118r/1] ve demüri zincirden idi. ‘ālemün⁶⁵ (2) toḡlayı yanındaki ḡandiller (3) anḡa aşılmışdır. üç kez yüz bin(4) yıl ādemden evvel ḡaḡ te‘ālā (5) anları yaratmışdı. ādemün (6) başını anuḡla tırāş itmek için. (7) ve eger su‘āl itseler usturānın (8) çivisini kim mihladi cevāb (9) vir ki ḡazreti dāwūd ‘aleyhi (10) es-selām mihladi ve şapını (11) nūḡ ‘aleyhi’s-selām yapdı [118v/1] zıḡā neccār idi. ve daḡı bu bāb (2) taş ve ustura ve tırāş (3) beyān ider. rivāyetdür ki (4) taş ve ustura ḡaḡ te‘ālā’dan (5) ḡazreti muḡammedü’l-muḡtafā’ya inmişdir (6) ve ba‘de şāḡ-ı evliyā emirü’l-mü’miḡin (7) ḡazreti imām ‘alī kerremullāhi veche (8) bu on iki su‘ālī ve cevābı (9) selmānū pāk’a ta‘līm itmişdir. (10) pırler daḡı dimişlerdir. cevābü (11) evvel taş ve ustura neden ḡaşıl [119r/1] oldu ve taş mı muḡaddemdür (2) veyā ustura mı ikinci (3) su‘āl taş ile usturānın (4) ḡiḡābı nedir eyitdi kim ol (5) taş ve ustura vesā’ir (6) eşyālar kim mürşidi ‘alī’ye (7) yetişdi ve andan selmān-ü (8) farīse yetişdi ve andan (9) şeyḡū’l-ḡācī ‘ali mekki’ye (10) yetişdi ve andan ḡoca ‘abdūlmecīd (11) baḡdādiye yetişdi [119v/1] ve andan üstād-ı beşir kirmāniye (2) yetişdi ve andan üstād-ı (3) kıızıl şultāniye yetişdi (4) ve andan üstād-ı yūsuf (5) murākī’ye yetişdi ve andan (6) üstād-ı çerkes derbendiye (7) yetişdi ve andan üstād-ı (8) ḡabīb-i mışrī’ye yetişdi (9) ve andan üstād-ı maḡmūd-u kerḡiye (10) yetişdi ve andan üstād-ı (11) ḡüsāmeddīn tibriziye yetişdi [120r/1] ve andan üstād-ı ḡasan-ı murākī’ye (2) yetişdi ve andan üstād-ı (3) pır mezīd demḡāniye yetişdi (4) ve andan üstād-ı ḡāfız ḡārzemiye (5) yetişdi ve andan üstād-ı (6) ḡācī ḡalenderiye yetişdi (7) ve andan üstād-ı ḡürrem-i sebz-i (8) vāriye yetişdi ve andan üstād-ı (9) ḡuḡbūddīn šadriye yetişdi (10) ve andan üstād-ı peldegiye (11) yetişdi ve andan üstād-ı ḡuḡba [120v/1] yetişdi ve ba‘de peydāḡ oldu. (2) ve daḡı ol barḡ ḡazreti resūl-i (3) ekrem ‘aleyhi’s-selām’ın ve murtaḡā-yı (4) ‘alīnin nūrından idi. üçüncü (5) cevāb ustura muḡaddemdir sūretle. (6) dördüncü cevāb taş ile usturānıḡ (7) ḡiḡābı ve tesbīḡi ve zikri ve kıblesi (8) nedir cevāb budur ki bismillāḡirrahmānirrahīmdir. (9) beşinci taş mürşiddir anuḡ-çünki (10) usturanın keskinliği taşdandır. (11) altıncı cevāb taşıḡ usturānın [121r/1] ma‘nāsı keskinliktir. yedinci (2) cevāb taş ile usturānıḡ (3) ḡimānı tekbīrdir. sekizinci(4) cevāb taş ile usturānın (5) ḡusli şafā nazardır. tokuzuncu (6) cevāb usturānın farzı (7) pır elinden ḡabūl itmekdir. (8) onuncu cevāb taş ile usturā (9) sūneti mücerredlikle getürmekdir. (10) on birinci cevāb taş ile (11) usturānın emiḡni ḡazreti [121v/1] cebrā’il ‘aleyhi’s-selām dır (2) on ikinci cevāb taş ile (3) usturāyı dārū’s-selāmda (4) şaḡladılar. ve eger su‘āl (5) itseler tıḡın miḡrābı nedir (6) cevāb vir ki baş barmaḡdır (7) ve eger su‘āl itseler namāzı (8) nedir cevāb vir ki ol (9) sā‘at bir pır-i kāmiliḡ (10) veyā bir ulu kişiniḡḡiz- (11) -metine yetişmekdir ve eger [122r/1] su‘āl itseler tıḡın (2)

sünneti nedir cevāb vir ki (3) üstādların sözine (4) uymağdır ve eger su’āl (5) itseler tırāş neyle (6) kâ’imdir cevāb vir ki dört (7) şeyle kâ’imdir evvel (8) āb ikinci tāb üçüncü (9) sāb dördüncü tekbîrdir (10) ve eger su’āl itseler (11) taş ile usturākāngısı [122v/1] efdaldır ve eger su’āl itseler taşın (2) usturānın vācibi nedir cevāb (3) vir ki pîrin himmetidir ve eger (4) su’āl itseler taş ile tıgın (5) birbiriyle su’ālî nedir cevāb vir ki (6) lā ilāhe illallāh muhammed resülullāhdır (7) ve eger su’āl itseler usturānın (8) suyu kağısıdır cevāb vir ki (9) pîrlerin peş kâdemlerinkatında (10) hayā ve edeb birle şaklamakdır ve eger (11) su’āl itseler ustura ma’nide nedir [123r/1] cevāb vir ki şafā ve biri (2) vefā ve biri dahı hafādır ve eger (3) su’āl itseler bunların her birisi (4) kimlerdir cevāb vir ki birisi (5) sizinle bizim elimizdendir. ikinci (6) yigitlerle ve civān-merdeler elindendir. (7) üçüncü tırāşteler elindendir. (8) ve eger su’āl itseler niçün taş (9) önde ustura yanda şaklarlar (10) cevāb vir ki taş önde (11) şaklanduğı hazreti resülullāh [123v/1] şallallāhü ‘aleyhi vesellem kendü (2) mübārek göbeğinde bağlamışlardı (3) kendü nefsi için. sonra (4) sünnet oldu ve dahı ustura (5) ardında ve yanında şaklanduğı (6) hazreti cebrā’il ‘aleyhi’s-selāmın (7) kanatlarıdır ki anuñ emîni (8) oldur ve eger su’āl itseler (9) usturanınhutbesi nedür (10) cevāb vir ki usturanın hutbesi

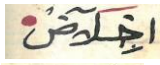
(11) بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ [124r/1] أَحْمَدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَ رُؤُسَكُمْ وَالْحَقُّ (2) وَالْخُلُودَ وَالْحَجَرَ وَالْمُوسَى وَأَرْسَلَهُ (3) جِبْرَائِيلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِلَى مُحَمَّدٍ

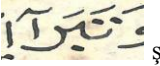
(4) بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (5) إِنَّ شَأَ اللَّهِ أَمِينٌ مُخَلِّقِينَ رُؤُسَكُمْ (6) وَمُقَصِّرِينَ لَا تَخَافُونَ فَعَلِمَ مَا لَمْ (7) تَعْلَمُوا فَجَعَلَ مِنْ دُونِ ذَلِكَ فَتْحًا (8) قَرِيبًا⁶⁶

ve bu tarikatde peş kâdemler (9) komuşlardur ki her kişi bu tarikde (10) üstādsız ve pîrsiz yürümeye. (11) ve eger su’āl itseler dellāklık [124v/1] ne demek olur elbetde bir kişi (2) kendi şan’atının senedin (3) bilmek gerekdir ya’ni ibtidāsın (4) bile ve andan sonra cevāb vir ki (5) ol dört kısımdır. cevāb (6) evvel cebrā’il ‘aleyhi’s-selām (7) ādem’i tırāş eyledi. ikinci (8) ovmağ ibrahîm halillullāhdan (9) kaldı. üçüncü kise sürmek (10) ismā’il ‘aleyhi’s-selām ’dan (11) kaldı. dördüncü şābūn [125r/1] sürmek ve gayrı şeyler (2) yumağ ve oğmağ eyyüb (3) ‘aleyhi’s-selāmdan kaldı (4) ve bu kisveti getüren kişi (5) gāyetle erkān ve kavā’id (6) hayā ve edeble hizmet ideler (7) ve dahı selmān-ü pāk’ın erkā- (8)-nından ve kavā’idinden haberdār (9) olmağ gerekdir. nitekim hazreti (10) resülullāh şallallāhü ‘aleyhi (11) vesellem selmān-ü pāk’a buyurmuşlardır. [125v/1] bu bābda on iki farîza vardır (2) evvelkisi üstādun hizmetini (3) idüb edeb öğrenmekdür. (4) ikinci ‘izzet ve ri’āyet öğrenmekdir. (5) üçüncü tevbe-yi kabûl itmekdir. (6) dördüncü gözlerin ma’siyyetden (7) bağlamak. beşinci dilini yāvuz (8) söylemekden şakınmağ. altıncı (9) haram şeylerden şakınmağ yedinci (10) şehvetden el çekmekdir. sekizinci (11) nefesine uymamağdır. toközuncü [126r/1] hağ-ilehürmetlü ve ‘izzetlü dirilmektür. (2) onuncu kendü mestūr a’zâların (3) gizlemektir. on birinci nefsi-i (4) emmāreden geçmekdir. on ikinci (5) dellāklık sünnetin bilmek (6) gerekdir ki kağı tamar

⁶⁶ Feth süresi 27. ayetten alınmıştır

şagıdır (7) ve kangı tamar şolıdır. anuñ-çün (8) dellâklık gâyet müşkil (9) işdir ve cümleñiñ şerefidür. (10) zırâ her şeyin şerefi anuñla (11) olur ve bu tarikle ‘amel olına [126v/1] ve dellâklık taşarrufı oldur ki (2) âdemüñ a‘zâlarından kırlar (3) ve rencler ve zaḥmetler irerler ve temiz (4) iderler. pes amma bilgil ki (5) bu işleri üstâdsız işlemeyeler (6) ve daḥı üstâd olan şâkirde (7) tevbe virüb başka çıkarmak (8) dilese lâbud gerekdür ki bu altı (9) şey’i ta‘lîm eyleye tarikatda (10) farzdır evvelkisi tevbe ikinci (11) seḥâvet üçüncü tevekkül dördüncü [127r/1] şehvât beşinci tabi‘at altıncı (2) lezzât ve nefsanî. ve daḥı su‘âl (3) itseler neyle şed olduñ (4) cevâb vir ki üç ihlâz⁶⁷ (5) ve bir fâtihâ ile diyesin (6) ve eger su‘âl itseler üstâdın (7) saña emânet ne virdi cevâb (8) vir ki üstâdım baña bir dükenmez (9) etmek virdi ve ben üstâdım (10) emek virdim diyesin (11) ve eger su‘âl itseler kabâğın [127v/1] içi nedir ve tışı nedir cevâb (2) vir ki içi bismillâhirrahmânirrahîm (3) ve tışı elḥamdülillâhi rabbî’l-‘âlemîñ (4) ve daḥı su‘âl itseler dört (5) kapunın selâmı nedir cevâb (6) vir ki evvel şerî‘at ikinci (7) tarikat üçüncü ma‘rifet (8) dördüncü ḥaḳîkat diyesin (9) ve eger su‘âl itseler ḥaḳîkat (10) kimden ḳalmışdır cevâb vir ki (11) ḥazreti ‘alî’den ḳalmışdır[128r/1] ve neden ma‘lûmdır dirlerse cevâb (2) budur ki ḥazreti ‘alînin mülceme (3) kendi beslemesi iken kendüni (4) ḳatil idecegin bilürken ḥaḳîkat (5) gözedüb incitmezdi ve daḥı (6) bir usta bir ustaya nerden (7) gelüb ve nereye gidersin (8) diseler cevâb budur ki ḥaḳdan (9) gelüb ve yine ḥaḳka giderim (10) diyesin ve eger su‘âl itseler (11) ne memleketden gelüb ve ne memlekete [128v/1] gidersin diseler ve eger ḥaḳdan (2) gelübḥaḳka giderim dimeşe ve eger (3) filân şehirden gelüb filân (4) şehire giderim dirse yoldan (5) düşer. ve daḥı dâ’ire-yi fütüvvet (6) bilgil kim her kim ma’nîleri bilmeşe (7) tarikatde yedügi ḥarâm olur (8) ve eger bir usta bir şâkirdi (9) almak dileşe ve şan‘at öğretmek (10) dileşe ve başka çıkarmak (11) dileşe ve bu ma’nîleri bilmeşe [129r/1] tarikatde yedügi ḥarâmdur ve eger (2) üstâdlık isnâddır ve pîr-i (3) perverlik yokdur ve şâkirdi (4) revâne eylemek yokdur ve eger (5) bir erkân ehli bulub (6) veya bir pîre varub bir erkân (7) ehlinin öñünde birkaç ehl-i (8) erkân meclîs olub (9) da‘vâsı olanın birisi (10) taşradan gelübkapuya (11) geçüb bir tercümân okuta [129v/1] ve ba‘de selâm vire ve üstâdından (2) gördügi gibi yemînine tura. (3) ve her kim bu ma’nâları bilmeşe (4) erkânsızdır ve ḳazancı daḥı (5) ḥarâmdır ve bu kisvet şartları (6) oldur ki ḳula ḳala ve teberâ⁶⁸ eyleye (7) ola kim tarîki budur ki şerḥ (8) olundu. ḥaḳ te‘âlâ rahmet (9) eylesün ol kişiye kim (10) bu kisveti didüğimiz ḳâ‘ide (11) ve erkâniyle tuta ve bu kisveti [130r/1] zünnârdır ve yedügi zehr-i zaḳḳumdur (2) ve bu ḳâ‘ide üzerine tutmazsa (3) ḥaḳ te‘âlâ’nıñ ḥışmına giriftâr (4) olur

⁶⁷ Eserde şeklinde yazılan sözcüğün aslı ihlâs sözcüğüdür.

⁶⁸ Eserde şeklinde geçen sözcüğün aslı teberrâ sözcüğüdür.

ve kıyāmet güninde (5) yüzi kara ve gözsüz kopar (6) ne‘üzü billāhi te‘ālā şekk ve (7) şübhe olunmaya. ve bu zikir olunan (8) meşāriḳ envārda ve kitāb (9) mu‘teberlerde meşṭūrdur ki (10) i‘tikādı olunmayanlar ol (11) kitāblara nazar eyleyüb müşkülün [130v/1] ḫal eylesünler vallāhü a‘lem bi’ş-şavāb. (2) allah rahmet etsün buni (3) kazana. fātiḫa iḥsān ide (4) bu kitābı yazana. kātibü(5)l-ḫurūf ḫādīmü’l-fuḳarā şeyḫü’(6)l-ḥācī ismā‘īl (7) ‘ani’l-ḫulefā’i’ş-şeyḫ (8) sa‘duddīn el-cibāvi (9) eş-şeybānī (10) gafera leh⁶⁹ (11) temmet kitāb bi ‘avnillāhi’l-vehhāb (sayfa kenarındaki ek yazı tāriḫ-i fütüvvet / sene 1143 / mäh-ı şafer gurre si / yevm fi 1) [131r/1] bu bāb ḫazreti ādemün çiftçiligi (2) ve çulḫālīgi beyān olunur.

(3) بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (4) الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَ الشَّرِيعَةَ (5) مَنَاجِجَ الْمُؤْمِنِينَ وَالطَّرِيقَةَ (6) سَالِكِ الْغَيْبِ وَالْحَقِيقَةِ (7) وَآرِدِ الْغَارِثِينَ وَصَلَّى اللَّهُ (8) عَلَي سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ (9) وَصَحَابَتِهِ أَجْمَعِينَ كَانَ إِشْرَافُ (10) هُوَ رَبُّ الْعَالَمِينَ إِسْمُهُ حَمْدٌ لِي (11) عَلَيْهِ السَّلَامُ

evvel tekbiri ḫamudā’il [131v/1] ferişte üzerine oldu. nūrdan (2) tāk başına konuldu ve nūrdan (3) kemer beline bağladı ve bu tekbiri (4) dinledi

سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَزِيزِ (5) الْقَادِرِ الْمُتَّقِدِ الْجَبَّارِ سُبْحَانَ اللَّهِ (6) الْقَوِيِّ الْقَهَّارِ الْمَلِكِ الْعَقَّارِ (7) سُبْحَانَ اللَّهِ الْمُتَوَكِّلِ الْعَزِيزِ الْقَهَّارِ (8) سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ (9) اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ (10) وَلِلَّهِ الْحَمْدُ

ve daḫı ḫamudā’il ḫaḳ (11) te‘ālā’nın emriyle ve şuhā’il [132r/1] ferişte yetiştirdi ve ol (2) daḫı allāhü te‘ālā’nın emriyle (3) ‘azrā’il ferişteye yetiştirdi (4) ve ol daḫı allāhü te‘ālā’nın (5) emriyle isrāfīl ferişteye (6) yetiştirdi. ol daḫı allāhü (7) te‘ālā’nın emriyle mikā’il (8) ferişteye yetiştirdi. ol (9) ol daḫı allāhü te‘ālā’nın emriyle (10) cebrā’il ferişteye yetiştirdi. (11) pes ey aṣḫābū tāriḳat [132v/1] ve ey erbābū ḫaḳīḳat bilin (2) ve aḫa ev oluḫ kim ba‘zı (3) tā’ife şunun üzerine- (4)-dür ki nikāḫ itmegi ‘ahdū ve şart (5) ve birbiriyle ḳarındaş oḳşamağı (6) ve ḫaḳḳa tālib olmağı gösterdi. (7) ve daḫı bil bağlamak ve kuşak (8) kuşatmak ki islām kuşağı (9) budur ki allāhü te‘ālā’yı bir bilüb (10) ve resūlini ḫaḳ bilüb (11) ve şer‘ine ḳā’il olmaḳdır [133r/1] ve ḳalanı lu‘bdur ve ve lu‘bdur. lu‘b ḫod (2) ḫarāmdur. bunun üzerine ḳarār (3) itmişken ḫaḳ te‘ālā ḫazreti ādem’i (4) ve ḫavvā’yı yaradub ḫaḳ te‘ālā (5) ḫazreti’nün emriyle nūrdan tāk (6) ve nūrdan kemer zikir olunan (7) feriştelere cebrā’il ḫazreti (8) ādem peygambere gelübḫaḳ te‘ālā’nın (9) emriyle nūrdan tāk ādemün başına (10) geyürüb ve nūrdan kemer beline (11) kuşadub

نَصْرٌ مِنَ اللَّهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ [133v/1] وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ⁷⁰ يَا مُحَمَّدُ

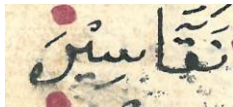
diyüb ve innā fetāḫnā leke (2) ayetin okuyub icāzet virüb (3) cemi‘ peygamberlerin atası olub (4) ve daḫı cemi‘şinā’atlerin üstādı (5) olub ve ḫaḳḳında ibni ‘abbās’dan (6) rivāyetdür ki ḫazreti ādem’ün (7) şan‘at işledüğine ḫadiş-i (8) şerīf vardur ki inanmayub (9) şübhesi olan

⁶⁹ burada bağışlayan, esirgeyen yaratıcının yardımı ile anlamında kullanılmış olduğu düşünülebilir.

⁷⁰ Saf sūresi 13. ayetten alınmıştır.

nā-kāşire⁷¹(10) nazar idüb görsün. (11) pes bilgil kim hāzreti ādem [134r/1] hāk te‘ālā’nın emrine itā‘at (2) idüb cennetde otururken (3) şeytān ‘aleyhi’l-la‘nete gelüb izlāl (4) idüb buyruşıdırub buġdāy (5) ağacından yedi. hemān ol (6) sâ‘at allāhü te‘ālānın emriyle (7) sālifü’z-zikir olan feriştelere (8) zikir olunan tāk ve kemer ādem (9) şafīye gelmişdi. başından egninden (10) uçdı ve hülle gitdi uçmağdan (11) çıkdı. şol deñlü ağladı ki [134v/1] iki gözinden kan revān oldu. (2) çün ‘uryān oldu ve üç (3) incir yaprağı alub etrāfına (4) setr kıldı ve iki eline tutdı (5) ve başını kaşımağa mecālī (6) yoġdı. zīrā ki başın kaşısa (7) incir yaprakları yere düşerdi (8) ve hāzreti havvā dahı beş incir (9) yaprağıyla çıkdı. anuñ-çün (10) ere üç kefen ve ‘avrete beş (11) kefen andan kalmışdır. pes [135r/1] bu takırırce kefen kādīm itmiş (2) ve ādem şafī bu belāya mübtelā (3) oldu ve hāzreti ‘izzet’e tazarru‘ (4) idüb üç yüz yıl ağladı (5) ve andan nāgāh hāzreti ‘izzet’den (6) cebrā’il gelüb eyitdi ki yā (7) ādem hāk te‘ālā buyurur ki (8) sen kendi zürriyetüñe ve oġlānlarına (9) nazar idesin ki tā ki ayruğ bi (10) fermān olub buyruğ (11) şımayasın ve ‘āsi olmayasın [135v/1] didi. hāzreti ādem eyitdi (2) yā cebrā’il benim oġlānlarım (3) kanda tūrurlar didi. cebrā’il (4) eyitdi hāk te‘ālā senin (5) zürriyetüñi senden peydāh (6) idübzuñhūra getürmek (7) diler. tā ki sen oġlānlaruñ-ıla (8) ‘ahd eylesen ki hāk te‘ālā (9) kelām-ı kādīmide buyurmuşlar ki (10) اُوْفِ بَعْدِ كُمْ (ufi bi ahdikum) diyü buyurmuşdur. (11) pes hāk bi ‘illet [136r/1] kudretinden fi’l-hāl hāzreti (2) ādemden zürriyetin zuñhūra (3) getürdi ve hāzreti cebrā’il (4) ‘aleyhi’s-selām gelüb ayıtdı kim (5) yāādem hāk te‘ālā buyurur kim (6) çift sürüb cennetde buyruğ (7) şıyub yedüġün buġdāydan (8) eküb ve biçüb ve döġüb (9) ve bişürüb ve yetişsin saña (10) ve evlādlarına tākıyāmete dek (11) rızklarıdır. diyicek hāzreti [136v/1] ādem eyitdi ki yā cebrā’il (2) hāk te‘ālā baña bunun (3) ucundanhışm idüb (4) cennetden çıkardı. şimdi (5) baña ek mi dirsın ekmezem (6) deyü cevāb virdi. cebrā’il (7) eyitdi kim yāādem hāk te‘ālā (8) dünyāda böyle buyurdı. (9) buyruğşıma. elbetde emri (10) yerine getür. diyicek ādem (11) ayıtdı kim çift niçe sürülür [137r/1] ve nice olur ve ol buġdāy kandadır (2) bilmezın. diyicek amma emre muṭī‘yem (3) didikde cebrā’il hāzreti (4) ‘izzet’e varubādemün cevābın (5) hāk’ā ‘arz idüb hāk te‘ālā (6) buyurdı kim var cennetden bir çift (7) kızıl öküz ve bir çift ağ (8) inek ve şabān demüri (9) ve tūbā ağacından öġendire.⁷²(10) ve şabān ağacı ve bir boyunduruğ (11) getürüb çifti dahı koşub [137v/1] bismillāhirrahmānirrahīm (2) deyüb çifti sürdi ve (3) çifti sürerken öküzler (4) cennetden çıkduġına ağladılar (5) ve gözleri yaşından noħud (6) bitdi ve sidükinden burçağ

71

⁷²Üvendire – Öġendire – Övendire: *i.* (Yun.) Çifte sürülen öküzleri dürtmek için kullanılan, ucuna sivri bir demir çakılmış değnek, bizlengeç, bizlengiç. (Kubbealtı Lügatı)

(7) bitdi ve ba‘de cebrā’il ādeme (8) bir kise getürdi. içinde (9) üç dāne buğdāy vardı. (10) ādeme didi kim bu iki ḥabbe (11) senün ve biri ḥavvān [138r/1] didi. pes bu ecludendür ki (2) لِلزَّكْرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنثَيْنِ (3) ya‘ni mîrâs iki ere bir (4) ‘avrete virilübhişse (5) olur ve her bir dānesinin (6) ağırlığı biñ dirhem idi (7) ve andan cebrā’il ādeme (8) ek didi. ādem daḥı (9) bir günde ekdi ve bir günde (10) biçdi ve sürdi ve un (11) idüb etmek pişürüb [138v/1] yedi. hep bir günden tamām (2) oldu ve otuz gün oruc (3) tutub‘ibādet eyledi (4) ve evvel şubuh namāzını ādem (5) ‘aleyhi’s-selām kılmışdır ve daḥı (6) öyle namāzını ibrahīm (7) ‘aleyhi’s-selām kılmışdır (8) ve ikindi namāzını mūsā (9) ‘aleyhi’s-selām kılmışdır (10) ve aḥşam namāzını ‘îsā (11) ‘aleyhi’s-selām kılmışdır ve daḥı [139r/1] yatsu namāzını muḥammedü’l-muştafā (2) şallallāhü te‘ālā ‘aleyhi vesellem (3) kılmışdır ve mi‘rācdan ümmetine (4) beş vakit namāzını armağan (5) getürdi. kâzi ḥan’da (6) ve tatar ḥanda ve kütübü’(7) l-mu‘teberlerde ma‘lumdur ki (8) çiftçilik ve demürcilik (9) ve etmecilik ādemden kalmışdır. (10) ḥaḳ te‘ālā kelām-ı kadişinde (11) buyurmuşlar ki ḳavlühü te‘ālā

[139v/1] بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (2) وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا⁷³

(3) deyü buyurmuşlardır. pes (4) şol delil ile ki ḥazreti (5) ādemün bin dürlü şan‘atı (6) vardur amma cümlesini ḥazreti (7) cebrā’il gösterübādeme (8) üstād olub cebrā’il (9) vāsıta oldu ve her ne şan‘at (10) olursa olsun ālātını (11) ḥaḳ te‘ālānın emriyle cebrā’il [140r/1] cennetden getürdi ve daḥı ādem (2) ve ḥavvā kim cennetden çıkdı ve ‘uryān (3) idi ve öñünde perdesi incir (4) yaprāğı idi ve elinde panbuk (5) çekirdegi ile bile çıkdı. ādem (6) ve ḥavvā şit nebî zamānına gelince (7) ‘uryāndı ve tenlerini kıl (8) bürümüşdi. yaprākdan tennüreyile (9) yürürlerdi. şit daḥı ‘uryāndı. (10) pes ḥaḳ te‘ālā cebrā’il (11) buyurdi ki cennetde ḥābil ḳoçı⁷⁴ [140v/1] yününden ki ismā’il’e inecekdir. (2) nūrdan maḳaş-ilekırk ve ḥavvā’ya (3) ilet egirsin ve şit tokusun (4) diyicek. pes cebrā’il allāhün (5) emriyle cennete varub daḥı (6) bismillāhirrahmānirrahīm (7) diyüb yünî kırkubḥavvāya (8) çıkırıkālātın getürüb (9) ḥavvāya gösterüb ḥavvā daḥı (10) egirdi ve daḥı ādem nebînin bir kızı vardı enūşe⁷⁵ adlu[141r/1] şit peygamberinḳız ḳarındaşı-y-dı. (2) panbukiplikin enūşe te’lîf (3) idüb egirdi ve daḥı şit (4) peygambere çulḥālîḳ ta’lîm oldu. (5) setr-i ‘avret için bez tokudı (6) ve daḥı resülullāh şallallāhü (7) te‘ālā ‘aleyhi vesellem anası rahminden (8) dünyaya geldügi sâ‘at cebrā’il (9) yeryüzine inüb resülullāh (10) alub cennete iletüb mübārek (11) gözin sürmeleyüb ve sünnet

⁷³ Bakara sūresi 31. ayet

⁷⁴ Eserde “koç” sözcüğüne gelen ünlü harfin etkisiyle sözcükteki sert sessiz harf olan “ç”, yumuşak karşılığı olan “c” harfine dönüştürülerek yazılmıştır.

⁷⁵ Eserde “Enūşe”nin, Şit Peygamber’in kız kardeşi olduğu belirtilirken; Diyarbakır’da halk tarafından Enüş Peygamber’in türbesinin olduğu iddia edilmekle birlikte Şit Peygamber’in oğlu olduğuna ve kendisinden hilafet alarak peygamberlik yaptığını inanılır. Taberi’ye göre Hz. Şit 657 yaşındayken Enüş doğmuştur ve 950 yıl yaşamıştır. İbnü’l-Esir ise Enüş’un Peygamber değil, yalnızca hükümdar olduğunu belirtmiştir.

[141v/1] idüb bir aķşüffa şarub (2) gene getürdiler. pes ma'lüm oldu kim (3) eşref şınā'atden birisi (4) çulhālıķdır. zırā bunun ile (5) setr-i 'avret olunur ve daħı (6) bir rivāyetde cebrā'ıl gelüb (7) şīt nebiye ayıtdı ki havvānın (8) egirdügi yün den ve enūşenün (9) egirdügi panbuķ ipliğinden (10) tokı ve havvāya ve kendü ne (11) amāme ve cāme ve seccāde ya'ni [142r/1] dülbend ve kaftān panbuķ (2) ipliğinden ve seccāde yün den (3) ve bir 'abātoķı. diyiçek (4) ben neyle tokuyayım ālāt (5) yokdur didi. ol sā'at (6) cebrā'ıl cenāb-ı 'izzet'e (7) varub cennetde nürdan (8) defe ki cennetünālet eşigidir (9) ve üsti cennet mihrāblarının (10) kitābesidür ki üzerinde (11) lā ilāhe illāllāh muħammed resülullāh [142v/1] yazılıdır ve tarāğı ve meküki vesā'ir (2) esbābı nürdandır. şīt (3) getürüb ve bir çukur kazdırub (4) ve culhālıķālātın anda kurub (5) şīt daħı çukura girüb cebrā'il (6) daħı gösterüb şīt daħı (7) bismillāh diyüb başladı. ol (8) vakit şīt 'uryāndı. çukura (9) girdü kim sırrım gözükmesün (10) deyü. amma sırrı üstüne (11) yaprak kodı ve hem setri [143r/1] ördiler ve hem mekük düşdükce (2) üstüne düşerdi. şimdi çulhālıķ (3) işledügi zamān öñüne bez koması (4) ol zamāndan kalmışdır ve şīt-(5)-den-sonra üç peygamber işlemiştir (6) tā nūh tūfanında. pes şīt (7) tokuyub tamām eyledikten sonra (8) cebrā'il gelüb ayıtdı kim yā şīt (9) ħazreti ādem atanı ve havvā da'vet (10) eyleyübziyāfet eyle. ādem atana (11) amāme şar ve kaftānı giydir [143v/1] ve seccādeyi öñüne ko. tā ki 'ibādet (2) eyleye. şīt ayıtdı ki neyle (3) ziyāfet ideyin etmek yok (4) didikde ħazreti cebrā'ıl cenāb ü (5) ħaķķa varub bir tennür getürüb(6) ayıtdı ki yā şīt atan ekdügi (7) buğdāy unından alubħavvā (8) yogursın. pes havvā yogurub şīt (9) daħı bismillāhirrahmānirrahīm diyüb (10) ol tennürda girde pişürdi (11) ve daħı lavvāş etmek pişürüb[144r/1] ādem'e ve havvā'ya ziyāfet eyleyüb(2) işledügi 'ibādet ādemün öñüne (3) düşe. çünkü şīt bismillāh (4) deyüb etmek kesdi ve ħazreti (5) ādem bismillāh deyüb yedi ta'am (6) yendükden sonra şīt yerinden (7) turu gelüb tekbir ve tehlil ile (8) ādemün başına amāme şarub (9) ve kaftānı geydürdi ve havvā'ya daħı (10) geydürdi ve ba'de bismillāh deyüb(11) kendü daħı geydi ve seccādeyi ādemün [144v/1] öñüne koyıcaķādem şīt'e (2) du'āeyleyüb ol seccāde üzerinde (3) iki rek'at ħācet namāzı (4) kıldı. pes imdi ey 'azizler (5) şofra yaymak bismillāh deyüb (6) etmek kesmek ve kişi ziyāfet (7) itmek ve çulhālıķ itmek ve etmekcilik (8) itmek ve tūğ ve sancaķkaldurub (9) ħazāya gitmek şīt peygamberden (10) kaldı. amma resülullāh zamānında (11) aşķāblardan 'umrān bin ceddü'l-ħasan[145r/1] neşşāc işlemiştir ki adı naşır'dır. (2) cemi' çulhālının silsilesi aña çıkar. (3) zırā ki ħazreti 'alī resülullāh (4) öñünde icāzet virmişlerdir. (5) pes imdi ey 'azizler ve her (6) şınā'atların ve gerek çulhālının farzı (7) ve sünneti ve vācibi ve lāzımı vardır (8) ve bid'ati seyyisi (9) vardır. bunların altı şartı (10) vardır. aña şerā'it-i sitte dirler. (11) farz oldur ki bir kişi bir işe [145v/1] başlasa evvel bismillāhirrahmānirrahīm (2) diye. andan sonra lā ilāhe illāllāh muħammed (3)

resûlullâh ve şîit nebiyullâh diye (4) ve andan sonra işleye ve eger bu vech ile (5) itmezse mekrûhdur ve kisinde (6) bereket olmaya. kim ki bu zikir (7) olınan ma'nâları bilmese (8) erkânsızdur ve kazancı (9) haramdur. mekûkin ve tefesini (10) ve tarağını şeyh ve nakîb (11) ve yigit başı elinden alub[146r/1] fahr-ı tercümânı itdürübhaqqında (2) du'â ve tekbir idüb gine virmek (3) gerek ki pîr-i perver olalar (4) ve şînâ'atinde icâzet buluna. (5) ol dağı bir kimseye ta'lîm (6) idicek icâzet virmege (7) kadir ola. zîrâ üstâdsız (8) şan'at işleyenin kazancı (9) haram ola. 'ulemâya danışmak (10) gerek. Anuñ-çün kim her bir şan'ati (11) bir peygambere cebrâ'il ta'lîm [146v/1] eyledi. ma'lûm oldu ki cemi' peygamberlerin (2) üstâdı hâzreti âdem oldu ve (3) âdeme dağı cebrâ'il üstâd (4) olub vesîle oldu. pes (5) kişiye üstâd gerekdir ve üstâdın (6) bilmek ve esbâbın bilmek tarîkatde (7) farzdır ve bu çulhâlıkñod neslinden (8) tağılmışdır ki bunu böyle bilmek (9) gerekdir. bu bâb şol şey'i (10) beyân ider ki fütüvvet ağacı (11) biter. şıdduk ve şafâdan ve emânet [147r/1] şaklamağdan ve keremden ve mürüvvetden (2) edeb ve hayâdan ve bu vaşf (3) itdügümüzen taşra olursa (4) tenri te'âlâ andan bî-zâr (5) olur dimişler ve dağı ol ağacın (6) budakları şıdk vefâdur ve (7) hidâyetdür ve yaprakları edebdir (8) ve hayâdur ve köki tevhiid ve tahlîl (9) ve yemişi ma'rîfetdir ve evliyâ (10) şöhetidir ve şuyı rahmet (11) şuyıdur ve rahmet birle şuvarırlar. [147v/1] amma te'âlâ'nun kudretinden (2) ol şu evliyanın gönli tahtına (3) akar. ol ağac yigidün gönli (4) tahtında biter ve budakları yücelenür. (5) nûr ile celâle irüşür. pes (6) yigit dağı ol ağac dibinde karar ider. (7) emîrû'l-mü'minîn 'alî keremullâh veche (8) buyurur ki fütüvvetün aşlı bu yedi (9) harfdur ي ن ت م ق ه ي (10) ya'ni elif emîndür emânet (11) şaklamağdır. nûn ni'metdir şafâ olmağdur. [148r/1] ت takva ve tevbe ve tevfiğ (2) korkudur. mîm mihr-i muhabbet ve keremdür. (3) kâf kanâ'atdir ve şıdkdur. ه (4) hidâyet ve mürüvvetdür. ي yakın (5) olmağdur. havf ve recâ ile hayâdur. (6) pes imdi kankı yigitde kim bu (7) yedi harfun beyânı vâkı'dir. (8) ol ağac kim fütüvvet ağacıdur (9) anuñ gönli tahtında biter. (10) pes anuñ gibi yigide dirler ki (11) es-selâmü 'aleyküm yâ fityân [148v/1] es-selâmü 'aleyküm yâ fityân pes (2) su'âl kılsalar kim niçün iki (3) kez selâm virdi dediler (4) ana cevâb vir ki bir kez selâm (5) virmek sünnetdür ve selâm (6) almak farzdır ve iki kez selâm (7) virmek anuñ gibi yigide (8) du'âkılmağ olur. pes imdi (9) bildün yigitlik mağâmı a'lâ (10) şerîf mağâmudur. kişi yigit (11) olmayınca ahî olmaz ve ahî [149r/1] şeyh olmaz. pes (2) ol kişi yigit gerek. yigitlikde (3) kendüsini şakınmağ gerekdir ki (4) ahîliğe ve şeyhlike lâyıq (5) ola. ya'ni şol beyânında (6) der ki her bir ulu evliyâ ki (7) fütüvveti söyledi. şeyh (8) cüneydi bagdâdî ayıtdı (9) haq celle ve 'alâ bu cihânı (10) yaratdı. fütüvveti şâm içinde (11) kodı. ya'ni şâm didüğinden [149v/1] murâd gicedir ve giceden murâd (2) örtmekdir ve dağı şeyh fuşayl (3) 'ayâz rahmetullâhi ayıtdı fütüvvetün (4) ma'nâsı budur ki kişi kendü (5) yoldaşını fesâddan ve

yāvuz (6) işden şaklaya ve aña vefākıla. (7) fütüvvet vefākılmağdır ve dahı (8) şeyh ebübekir rahmetullāhi ayıtdı (9) fütüvvet oldur ki kişinin hiç (10) haşmı olmaya. ya‘ni kıyāmet (11) güninde hic kimseninanınu [150r/1] üzerinde haqqı olmaya didi. (2) ve dahı şeyh hārit rahmetullāhi (3) ayıtdı şāhib-fütüvvet oldur ki (4) hizmet içinde çüst ola (5) inşāf vire ve inşāf (6) almaya. ya‘ni kendi yol ısmarlamaya (7) ve ısmarlatmaya. ve dahı şeyh (8) ebū fazıl bādī rahmetullāhi ‘aleyhi (9) ayıtdı fütüvvet bi ağacdur. anu [150v/1] bir budağı mürüvvetdür. ol mürüvvetü (2) nişānı iki cihānı terk kılmaktır. (3) ya‘ni dünyada ve āhiretde cömerdlık (4) eylemekdir. ve dahı şeyh muhammed (5) bin ‘alī rahmetullāhi ayıtdı fütüvvet (6) oldur ki nefsinı arzusından (7) şeytānı kör eyleye. ya‘ni (8) eline bir hātūn veya bir oğlān (9) girerse zinākılmaya (10) ve nefsinı yeñe. pes tenri katında yüzi [151r/1] aq ola. ve dahı ayıtdı kim (2) fütüvvet oldur kim peygamberler dahı (3) evliyālara yakın olmağdır ve dahı (4) ādemlere ve cān-āverlere ve hic kimseye (5) ziyānı degmeye ve hic kimesne incitmeye (6) ve şāhib-i fütüvvet gözsüz ve dilsiz (7) ve şāğır ola ve hem ayağı olmaya (8) ve hiç bir maḥlūkāta kem nazarı (9) olmaya. fütüvvetiñtariķi boyle olur. (10) pes imdi aḥilik ve şeyhlik (11) ve yigitlik üci birdür. kemākāl ibni [151v/1] enā‘l-fetā ebū‘l-fetā āḥū‘l-fetā didügi (2) ebū‘l-hüseyn‘dir. emīrū‘l-mū‘minin ḥazreti (3) ‘alī keremullāhi veche. ibnū‘l-fetā (4) didügi ebū‘l-zebīhū ve‘d-dīnū‘ş-şāḥihū (5) ve‘l-vechū‘ş-şāḥihū ve ebū‘l-mürselin (6) ve imāmū‘l-‘ālemīn emīrū‘l-mū‘minin (7) ḥüseyn rażiya‘llahu ‘anhu . pes (8) üci dahı birdür ve dahı emīrū‘l-mū‘minin (9) ḥazreti ‘alī evvel yigit idi. (10) ba‘de aḥi oldı ve dahı emīrū‘(11) l-mū‘minin ebübekirū‘ş-şıddık[152r/1] dünyādan naķil idesi vaktin şeyhliki (2) ḥazreti ‘alī‘ye virdi. kişiyē (3) şeyh ve aḥitunmak müselmānlara (4) farz ve sünnet ve hem vācibdir.

مَنْ لَا (5) شَيْخَ لَهُ لَا دِينَ لَهُ وَ مَنْ لَا شَيْخَ لَهُ (6) شَيْخُهُ الشَّيْطَانُ الْعَبَّاسُ يَا اللَّهُ

(7) ya‘ni kimin ki şeyhü yokdur anu (8) şeyhi şeytāndur la‘netullāhi ‘aleyhi (9) ḳavlühü te‘ālā

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (10) إِنَّ اللَّهَ بِنَا مُرَكَّبٌ أَنْ تُؤَدَّوْا أَلَا مَنَابِت (11) إِلَى أَهْلِهَا⁷⁶

ḥadīs-i şerīf

لَا إِيمَانَ (12) لِمَنْ لَا أَمَانَتَ لَهُ

ya‘ni imān yokdur (13) şol kişiniñ ki ‘ahde vefāsı yokdur.

⁷⁶Nisā süresi 58. ayetten alıntıdır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM DİZİN

3.1.Sözcük Dizini

āb -1- [F.] 1. su. 2. ırmak.	a.+ ı 039r/6, 039r/7, 039r/8, 039r/9, 039r/10, 039r/11, 039v/4, 039v/7, 039v/8, 039v/9, 039v/10, 039v/11, 145r/1
ā. 122r/8	a.+ ına 062r/7, 062r/8
‘abā -1- [A.] kaba yün kumaş.	a.+ lu 140v/10
‘a. 142r/3	adam -2- [A.] kişi, kimse, şahıs.
abdest -20- [F.] abdest	a. 013v/10, 017v/1
a. 016v/11, 017r/2, 017r/8, 017v/6, 017v/8, 021v/4, 025r/10, 027r/1, 037v/4, 046v/4, 051r/5	ādem -8- [A.] 1. ademoğlu. 2. ilim insanları.
a. alan 017v/1	ol a. 023r/9, 023v/2,
a.+ i 016r/4, 018r/1, 018r/3, 021r/7, 021v/5, 021v/9	a.+ e 023r/1
a.+ inde 021v/8	ol a.+ i 023r/10, 023v/4,
a.+ iyle 021r/5	a.+ lere 151r/4
açuk -1- [T.] açıklık kalma durumu. (Clauson, 1972:22)	a.+ üñ 022v/11, 126v/2
a. 019v/4	‘adet -1- [A.] 1. Alışkanlık. 2. Adet.
ad -16- [T.] ad, isim.	‘a.+ i 109r/7
	adım -1- [T.] Yürümek için yapılan ayak atışlarının her biri.
	a. 017v/3

‘**ādil** -1- [A.] Adaletli.

güçlük.

‘a.+ dir 023r/4

a.+ ı 138r/6

‘**afv** -1- [A.] Bağışlama.

ağız -3- [T.] Ağız

‘a. eyle 054r/5

a.+ ın 019r/8, 019r/10, 026v/2

ağ -1- [T.] Ak, beyaz.

ağla - -3- [T.] Üzüntü, acı, sevinç, pişmanlık vb.nin etkisiyle gözyaşı dökmek.

a. 137r/7

a.- dı 134r/11, 135r/4

ağac -14- [T.] Ağaç.

a.- dılar 137v/4

a. 147v/3, 147v/6, 148r/8

ağrı -1- [T.] Ağrı, sancı.

a.+ dur 091r/8, 150r/9

a.+ sına 022v/8

a.+ ı 137r/10, 146v/10

a.+ ıdur 148r/8

‘**ahd** -3- [A.] 1. yemin, ant. 2. sözleşme, antlaşma.

a.+ ından 106r/3, 117v/11, 134r/5, 137r/9

‘a. 007r/4

a.+ ın 147r/5

‘a. eyleyesin 135v/8

a.+ ın 150r/11

‘a.+ ine 060r/10

āḡāh -14- [A.] bilgili, haberli, uyanık.

‘**ahd-ı miyân-bend** -1- [A.] miyân-bend yemini

ā. 024r/9,

a. 095r/03-04

ağır -2- [T.] 1. Ağır. 2. Zor, güç.

‘**ahde vefā** -2- [A.] verdiği sözde durma.

a. 021r/9

a. kılmak 029v/1

‘a.+ sı 152r/13

ağırlık -1- [T.] 1. Ağırlık. 2. Zorluk,

- ‘a.+ya 096v/09
- ahî** -2- [A.] Ahilik ocağından olan kimse.
- a. 102v/9
- a.+ leriñ 065v/11
- ahî** -4- [A.] Ahilik ocağından olan kimse.
- a. 148v/11, 151v/10, 152r/3
- a. olmaz 148v/11
- vāhidü bi_vahdāniyyetihi** -1- [A.] sıfat-ı zatiyyede yer alan “vahdaniyet” sıfatı. Allahın; zatında, sıfatlarında ve fiillerinde (işlerinde) bir tek olması demektir.
- ā. 25v/07
- ahîlik** -2- [A.+T.] Anadolu'da gelişen bir halk ocağı.
- a. 151r/10
- a.+ e 149r/4
- ahîr** -7- [A.] ahir, son, sonunda.
- ā. 033r/5, 060v/6
- ā.+ den 013v/6, 015v/12, 022v/6
- ā.+ idir 044r/5
- ā.+ indeki 014r/9
- ahîret** -6- [A.] Ahiret.
- ā. 100v/6
- ā.+ de 031v/2, 063r/9, 099r/10, 150v/3
- ā.+ e 003v/2
- ahkām**-1- [A.] hükümler, emirler, şartlar.
- a.+ ı 007r/11
- ahkām-ı şeri‘yye** -1- [A.] İslam dininin hükümleri
- a.+de 051r/02
- ahlāk** -1- [A.] ahlak, huy.
- a.+ a 042r/2
- ahsenü'l-mevcūdāt** -1- [A.] varlıkların en güzeli.
- a. 086r/10
- ahşam** -2- [T.] akşam.
- a. 023v/1, 138v/10
- ahvaṭ** -1- [A.] ihtiyatlı, tedbirli.
- a. olan 020v/9
- ak** - -4- [T.] Akmak.

a.- ar 147v/3	aḳrabā -3- [A.] akraba, aralarında soy yakınlığı olanlar.
a.- ıdub 026r/6, 026r/8	
a.- mış 094v/7	a.+ sı 019v/11, 020r/1, 020r/2
aḳ -2- [T.] Ak, beyaz.	
a. 141v/1	‘aḳṭār -1- [A.] Taraflar, yöreler.
a. ola 151r/1	‘a.+ larıñ 073r/4
‘aḳab -1- [A.] Hemen sonra.	al - -42- [T.] 1. almak, geri almak. 2. fethetmek, ele geçirmek.
‘a.+ ince 083v/2	a. 106r/4
aḳçe -3- [T.] Akçe, para	a.- a 017v/7
a. 100r/11	abdest a. 017v/01
a.+ yi 022r/1, 100v/1	a.- dı 061v/5, 107r/4
‘āḳıl -1- [A.] akıllı kimse.	a.- dım 029r/2, 042v/7, 042v/10, 097v/3
‘a.+ a 031v/6	a.- dıñ 042v/6, 042v/8
‘aḳl -2- [A.] Akıl, us.	a.- duğın 094v/3
a. 004v/80, 04v/11	a.- mağa 016v/11
‘aḳıl-bāliğ -1- [A.] Bülûğa ermek, çocukluktan çıkıp ergin duruma gelmek.	a.- maḳ 017r/3, 017r/8, 027r/1, 128v/9, 148v/6
‘a. olsa 002v/04	a.- maḳdır 051r/5
‘aḳlı delīl -1- [A.] bütün öncülleri akla dayanan delil.	a.- maya 150r/6
‘a. 031r/05	a.- mayasın 094r/11
	a.- mazsa 017v/8

a.- mış 080v/4, 092r/6	‘ā.+ e 044r/8
a.- mışlar 094v/7	‘ā.+ ün 118r/1
a.- ub 025r/10, 061v/2, 081v/3, 082r/1, 083v/4, 084v/8, 100r/6, 100r/11, 100v/1, 101v/3, 109v/4, 134v/3, 141r/10, 143v/7, 145v/11	ālet -1- [A.] Alet, araç gereç.
el a.- ub 101r/1	ā. 142r/8
a.- urken 021v/4	‘aleyhi’l-la‘net -1- [A.] lanet olası.
a‘lā -1- [A.] Yücelik, şeref.	‘a.+e 134r/03
a. 148v/9	‘aleyhi’ş-şalāvāt ve’s-selām -1- [A.] salāt ve selām onun üzerine olsun.
‘alāmet -3- [A.] Nişan, işaret, belirti.	‘a. 047r/10
‘a. 044v/8	‘aleyhi’s- selām -59- [A.] Allah’ın selâmı üzerine olsun.
‘a.+ dir 045r/1	
‘a.+ leri 044v/5	‘a. 006r/04, 006r/08, 009v/11, 033r/03, 033r/09, 036v/05, 037r/05, 037r/09, 057r/01, 057r/10, 057v/01, 057v/05, 059r/05, 060v/07, 063r/05, 064r/03, 079r/04, 107v/01, 110r/11, 111r/05, 113r/11, 114r/02, 115v/01-02, 116r/06, 118r/09, 118r/11, 124v/06, 138v/05, 138v/07, 138v/09, 138v/11
‘alāmet-i ehl-i sünnet ve’l-cemā‘at -1- [A.] sünnet ve cemaat ehlinin emâreleri.	‘a.+a 033r/03, 033r/08, 033r/09, 056v/04, 056v/06, 056v/08, 058v/08, 056v/09, 058v/11, 059r/02, 059r/08, 059r/10, 059v/01, 059v/04, 056v/11,
‘a.+i 044v/03-04	
ālāt -4- [A.] Aletler, gereçler.	
ā. 142r/4	
ā.+ ın 140v/8, 142v/4	
ā.+ ını 139v/10	
‘ālem -3- [A.] Alem, kainat, dünya.	
‘ā.+ de 085r/10	

059v/06, 063r/11, 069r/10,
070v/02 , 102v/07

‘a.+dan 011v/10, 124v/10,
125r/03

‘a.+dır 011v/03, 113r/04, 121v/01

‘a.+ıñ 120v/03, 123v/06

alim -2- [T.] Alın.

a. 090r/2

‘**alim** -2- [A.] Alim, bilge.

‘a. 064v/9

‘a.+ e 003r/11

‘**alimün bi-‘ilmihi** -1- [A.] sıfat-ı
sebutiyyede yer alan “ilim sıfatı”. Allah
Teâlâ’nın ezeli ilmiyle her şeyi bilmesi
demektir.

‘a. 025v/10

‘**aliyyü’l- murtaẓā** -1- [A.] Hz. Ali’nin
lakabı.

‘a. 011r/04

allah -40- [A.] Allah. bk. **allāh**

a. 046r/11, 046v/9, 048v/1, 050r/8

a. te‘ālā 046v/6

aleyhi’s-selām a.+ un 036v/5

a.+ uñ 045v/4

a.+ ü ekber 051r/11

a.+ ü te‘ālā 007r/4, 009v/10,
012v/7, 027v/10, 046r/9

a.+ ü te‘ālā ‘aleyhim ecma‘ın
040v/8

a.+ ü te‘ālānıñ 007v/2, 010r/11,
013r/1, 013r/3,

024r/11, 024v/3, 024v/5, 024v/8,
024v/10,

025r/5, 032v/2, 032v/8, 033v/3,
036r/2,

041v/4

a.+ ü te‘ālānıñ 034r/8, 034v/1

a.+ ü te‘ālāya 004r/5, 008r/5,
010v/5, 013r/7, 013v/8, 032r/7,
032v/6, 043v/8

a.+ ü te‘ālāyı bilüb 043r/11

allāh -35- [A.] Allah. bk. **allah**

a. 051v/8, 084r/6, 086r/1

bi’s-şavāb a. 130v/2

hazreti a.+ a 057v/11

a.+ dır 097v/3

a.+ un 028v/9, 038r/1

resülü a.+ un 028v/10

a.+ ü 030r/8, 084r/8, 084r/9

a.+ü ekber 051v/10, 058r/11,
060r/7, 060r/8,
062r/3, 108r/2, 108r/9, 108r/10

a.+ ü ekber ve lillāhi'l-ḥamd 058v/1

a.+ ü te'ālā 023r/10, 023v/3,
048r/11

a.+ ü te'ālādur 005r/10

a.+ ü te'ālānın 132r/6, 132r/9,
134r/6

a.+ ü te'ālānı 035v/4, 035v/9

a.+ ü te'ālānun 132r/4

a.+ ü te'ālānı 132r/2

a.+ ü te'ālāya 110v/5

a.+ ü te'ālāyı 132v/9

a.+ ün 140v/4

allāhü ekber -12- [A.] Allah en
büyüktür.

allāhü e. 030r/8, 051r/11, 051v/11,
058r/11, 060r/7, 060r/8, 062r/3,
084r/8, 084r/9, 108r/2, 108r/9,
108r/10

allāhü ekber ve lillāhi'l-ḥamd -1- [A.]
Allah her şeyden yücedir, hamd Allah'a
mahsustur.

a. 058v/1

allahü ḥayyu bi-ḥayātihi -1- [A.] sıfat-ı

sebutiyyede yer alan “hayat sıfatı”. Yüce
Allah'ın diri, canlı ve ezeli bir hayat ile
hayat sahibi olması demektir.

a. 025v/10

alt -2- [T.] Alt.

a.+ ında 093v/4

a.+ ında 026r/5

altı -31- [T.] Altı (6).

a. 005v/4, 031v/9, 032r/4, 035r/11,

090v/6, 126v/8, 145r/9

a.+ dır 024r/10, 035r/10

a.+ dur 025v/5

a.+ ncı 025r/1, 027r/5, 029r/11,
030r/5, 034r/6, 036r/8, 045v/3,
051r/10, 065v/9, 067v/4, 069v/5,
071r/8, 072v/7, 074r/7, 075v/5,
089r/8, 090v/10, 111v/11, 120v/11,
125v/8, 127r/1

altmış -4- [T.] Atmış.

a. 065v/4, 067r/11, 102v/1, 115r/1

a'māl -3- [A.] Ummalar, dilekler,
ümitler.

a.+e 037v/4, 041v/9

a.+ ine 037v/3

amāme -5- [A.] sarık.

‘a.+ lerdır 032v/7

e. 063v/1, 141v/11, 143r/11, 144r/8

āmīn -1- [A.] Amin, Allah kabul etsin.

e.+ leri 063v/8

ā. 030r/5

‘**amel** -12- [A.] amel, iş, davranış.

amma -6- [A.] ama, yalnız, sadece.

a.- i şālihī 050r/7

‘a. 007v/5, 126r/11

a. 009r/3, 020r/6, 034v/3, 052v/5,

‘a. itdim 038v/9

052v/6, 053r/4

‘a. itmek 001v/10

ammā -18- [A.] ama, yalnız, sadece.

‘a. kılanlar 077r/10

‘a.+ de 028r/4, 038v/1, 038v/10,
039r/1, 040r/8

a. 004v/9, 004v/11, 021r/7, 056r/8,
063r/4, 097r/2, 097r/10, 097v/8,
101r/11, 102r/6, 111r/9, 115v/1,
126v/4, 137r/2, 139v/6, 142v/10,
144v/10, 147v/1

‘a.+ ine 043v/6

‘**amel-i şālih** -1- [A.] iyi, güzel ve faydalı iş.

ana -3- [T.] ana, anne.

‘a.+i 050r/07

a.+ sı 018r/8, 141r/7

amennā -3- [A.] amenna, inandık.

a.+ ya 003v/5

a. 006v/11, 034v/8

ana -1- [A.] ona. bk. **aṇa**

a. ve şadaḡnā 028v/5

a. 148v/4

amentü -4- [A.] İslâm dîninde inanılması lâzım olan altı temel esas.

aṇçaḡ -2- [T.] ancak.

a. billāhi 005v/1, 024r/10, 032r/1,
032r/6

a. 005r/9, 013v/2

anda -7- [T.] onda, o yerde, orada.

‘**āmil** -1- [A.] yapan, eden.

a. 035v/1, 035v/2, 093r/11, 094v/4,
105v/11, 106r/2, 142v/4

andan -55- [T.] ondan, o yerden,
oradan.

a. 002v/1, 011r/2, 011r/3, 011r/5,
056v/5, 056v/8, 056v/10, 058v/8,
058v/10, 059r/2, 059r/5, 059r/7,
059r/9, 059v/1, 059v/3, 059v/6,
061r/4, 061r/11, 062r/2, 064r/8,
077v/4, 092v/3, 092v/8, 100r/10,
102v/5, 103r/1, 105r/10, 107r/6,
108r/3, 109v/11, 119r/7, 119r/8,
119r/10, 119v/1, 119v/2, 119v/4,
119v/5, 119v/7, 119v/9, 119v/10,
120r/1, 120r/2, 120r/4, 120r/5,
120r/7, 120r/8, 120r/10, 120r/11,
124v/4, 134v/11, 135r/5, 138r/7,
145v/2, 145v/4, 147r/4

anı -12- [T.] onu.

a. 003v/8, 009v/11, 010r/3,
010r/6, 046r/9,
046v/6, 047r/9, 048r/11, 048v/10,
079r/2, 097v/7, 116v/9

anı -4- [T.] onun. bk. **anı**, **anı**,
anı

a. 012r/4, 060r/3, 101r/7

a.+ la 053v/1

anı -2- [T.] onun. bk. **anı**, **anı**,
anı

ā. 038v/6, 044v/9

anlar -11- [T.] onlar.

a. 032v/3, 032v/6, 044v/11,
084r/2, 109v/3, 110v/11

a.+ a 007r/6

a.+ da 032v/5

a.+ ı 001v/9, 114r/6, 118r/5

anı -20- [T.] onun. bkç anın, bk.
anı, **anı**, **anı**

a. 098v/6, 106v/6, 106v/11,
107r/1,

117r/2, 123v/7, 148r/9, 148r/10,
148v/7,

149v/11, 150r/9, 152r/7

a.+ la 050v/11, 118r/6, 126r/10

a.- çün 098v/2, 126r/7, 134v/9

a.- çünki 120v/9

a.- çün kim 146r/10

anı -2- [T.] onun. bk. **anı**, **anı**,
anı

ā. 038v/9, 117r/3

a.- çün 117v/9

118r/3, 132v/2, 145r/2, 145r/10,
149v/6

añ - -2- [T.] anmak.

añla - -1- [T.] anlamak.

a.- arsa 096r/2

a.- yub 038v/8

a.- maḳdır 045v/2

ara - -7- [T.] 1. ara. 2. zaman, süreç.

aña - -96- [T.] ona. bk. **ana**

a.+ sı 035v/8, 036r/1

a. 002r/10, 003v/7, 009r/1,
009r/10, 009r/11, 009v/5, 013v/7,
020r/7, 020r/11, 063v/2, 065r/3,
065r/7, 065v/3, 065v/8, 066r/1,
066r/5, 066r/8, 066v/2, 066v/4,
066v/10, 067r/2, 067r/6, 067r/9,
067v/3, 067v/7, 067v/10, 068v/7,
069r/1, 069r/4, 069r/9, 069v/3,
069v/7, 069v/11, 070r/3, 070r/6,
070r/8, 070v/1, 070v/10, 071r/2,
071r/5, 071r/8, 071r/10, 071v/2,
071v/5, 071v/8, 071v/11, 072r/3,
072r/6, 072r/10, 072v/3, 072v/6,
072v/9, 073r/1, 073r/5, 073r/8,
073v/1, 073v/4, 073v/8, 073v/11,
074r/3, 074r/6, 074r/10, 074v/1,
074v/5, 074v/8, 074v/11, 075r/3,
075r/7, 075r/10, 075v/2, 075v/5,
075v/8, 075v/11, 076r/4, 076r/7,
076r/11, 076v/4, 076v/6, 076v/9,
077r/1, 077r/4, 077v/9, 096r/3,
098v/3, 099r/2, 100r/2, 112r/8,
112v/3, 112v/6, 117r/9, 117v/8,

a.+ sında 017r/4, 017r/9, 033v/7,
094r/7, 097r/5

‘arafāt-1- [A.] Hacıların Kurban
Bayramı'nın arife günü toplandıkları
Mekke'nin doğusundaki tepe.

‘a.+ a 027v/2

aralığ -1- [T.] aralık, ara.

a.- ı 017v/2

ārī -1- [A.] saf, temiz.

ā. 032r/11

‘arīf -1- [A.] arif, ilim irfan sahibi.

‘ā.+ ler 150r/10

arḳa -1- [T.] 1. arka. 2. sırt.

a.+ sında 104r/3

arlıg -1- [T.] temizlik, paklık.

a.+ ıyla 113r/2	‘arż -1- [A.] arz, sunma.
armağan -1- [T.] armağan, hediye.	‘a. idüb 137r/5
a.+ ı 085v/10	arzu -1- [F.] arzu, istek.
armağan -4- [T.] armağan, hediye.	a.+ sindan 150v/6
a. 109v/5, 139r/4	aşhāb -12- [A.] sahabeler.
a.+ ı 085v/6, 107r/4	a.- ü tarīk 077v/9
arşun -1- [T.] arşın.	a.- ü tarīkat 132r/11
a. 070v/3	a. 077r/4
art -6- [T.] arka.	a.+ a 110v/4
a.+ ına 115r/8	mecmu‘-ı a.+ a 078r/1
a.+ ınca 052r/1, 052r/3, 061r/7	a.+ dan 064v/1, 068r/8
a.+ ında 123v/5	a.+ ı 038r/10, 45v/1
a.+ ında kılmağdır 045r/5	a.+ ın 068r/1
art -2- [T.] artmak, çoğalmak.	a.+lar 108v/10
a.- asın 099v/9	a.+ lardan 144v/11
a.- ur 054r/4	aşhāb-ü tarīk -1- [A.] tarikat kardeşleri.
artık -2- [T.] 1. fazla, çok. 2. kıymetli, değerli.	bkz. aşhāb-ü tarīkat
a. 044r/5	a. 077v/09
a.+ ın 048v/8	aşhāb-ü tarīkat -1- [A.] tarikat kardeşleri. bkz. aşhāb-ü tarīk
	a. 132r/11

aşıl -1- [T.] asılmak.

a.- mışdır 118r/3

aşıl -1- [A.] asıl, kök, gerçek.

a.+ ı 147v/8

‘āsi -1- [A.] asi, isyan eden, günahkâr.

‘ā. olmayasın 135r/11

‘āşī -1- [A.] asi, isyan eden, günahkâr.

‘ā. olmazlar 032v/6

aşl -6- [A.] asıl, kök, gerçek.

a.+ ı 010r/10, 012v/4, 019r/3, 022v/9, 091r/2

a.+ ından 047r/2

aşağı -1- [T.] aşağı.

a.+ dur 093v/9

aşcı -1- [T.] aşçı.

a.+ ların 069v/3

at -1- [T.] at.

a. 049r/7

at -1- [T.] atmak.

a.- duğı 106r/8

ata -10- [T.] 1. baba. 2. ata, cet.

a.+ n 143v/6

a.+ na 143r/10

a.+ nı 143r/9

a.+ nuğ 079r/6

a.+ sı 058r/5, 083r/10, 133v/3

a.+ sında 088r/10

a.+ sız 011r/11

a.+ ya 003v/5

‘atā -3- [A.] ihsan, bağış, lütuf.

‘a. kıldı 058v/4

‘a.+ lu 004r/10

‘i.+ sıdır 010r/11

ateş -2- [F.] ateş, kor.

a.+ inden 023r/11, 023v/4

‘atṭār -1- [A.] baharatçı.

‘a. 059r/11

avcı -1- [T.] avcı.

a. 059r/7

‘avret -11- [A.] 1. kadın. 2. açığı haram olan vücut uzvu.

‘a. 002r/4, 002v/6, 003r/10, 008r/10, 027r/3, 051r/7, 057r/3

setr-i ‘a. 141r/5, 141v/5

‘a.+ e 134v/10, 138r/4

ay -2- [T.] ay, 30 gün.

a. 057r/7

a.+ ında 025r/11

ayak -17- [T.] ayak.

a. 009r/8, 022r/8, 061r/11

a.+ ı olmaya 151r/7

a.+ ın 013r/1, 013r/11, 095r/8, 101v/4

a.+ ında 061r/8

a.+ ının 098r/9

a.+ ını 082r/9, 082r/10

a.+ ını 097v/11, 098r/1

a.+ larımız 079v/3

a.+ ların 026r/11

a.+ ların 013v/2

ayet -4- [A.] ayet. bk. **āyet**

a. 034v/11, 081v/4, 088r/2

a.+ in 133v/2

āyet -7- [A.] ayet. bk. **ayet**

ā. 103r/7, 106v/2

a.-i kerīme 034v/10

a.-i kerīmeyi 077r/06, 081v/03-04, 082v/01, 101v/05

āyet-i kerīme -1- [A.] kutsal ayet.

a. 034v/10

a.+yi 077r/06, 081v/03-04, 082v/01, 101v/05

ayıt -15- [T.] söylemek.

a.- ar 002r/4

a.- dı 057r/7, 136r/4, 136v/11, 141v/7, 143r/8, 143v/2, 143v/6, 149r/8, 149v/3, 149v/8, 150r/3, 150r/9, 150v/5, 151r/1

ayruk -1- [T.] ayrı.

a. 135r/9

a‘zā -3- [A.] vücut uzuvları, organlar.

a.+ ların 126r/2

a.+ larından 126v/2

- a.+ ları 089v/5
- ‘a.+ ler 100v/5, 144v/4, 145r/5
- ‘azāb** -7- [A.] azap, işkence, eziyet.
- bāb** -7- [A.] bölüm, ana bölüm, ana başlık.
- ‘a. 048r/2
- b. 101r/11, 111r/9, 118v/1, 131r/1, 146v/9
- ‘a. iderler 012r/9
- b.+ da 088v/4, 125v/1
- ‘a. ola 046v/2, 046v/10, 048v/3
- a.- ı ebedīden 031v/2
- ‘a.+ ına 048v/11
- baba** -3- [T.] baba, yaşlı adam.
- ‘azāb** -1- [A.] azap, işkence, eziyet.
- b.+ sı 018r/8
- ‘a.+ ından 035v/10
- b.+ sını 039r/7, 039v/7
- ‘azāb-ı ebedī** -1- [A.] sonsuz azap.
- ba‘de** -30- [A.] sonra.
- ‘a+den 031v/02
- b. 014r/7, 052v/4, 053r/8, 062v/6, 062v/10, 068r/3, 080r/1, 080r/2, 080r/4, 081r/2, 081v/1, 081v/11, 082r/2, 082r/9, 082v/1, 082v/6, 082v/8, 083r/5, 084v/2, 084v/5, 084v/7, 085v/11, 087r/8, 110v/1, 118v/6, 120v/1, 129v/1, 137v/7, 144r/10, 151v/10
- āzād** -2- [F.] hür, serbest, kölelikten azat edilmiş.
- ā. eyleye 023v/4
- ā. ide 023r/11
- ‘azīm** -4- [A.] çok, pek çok.
- bağla-** -1- [T.] bağlamak.
- ‘a. 097r/5
- b.- ma 027r/11
- kur‘ān-ı ‘a. 028r/2
- bağlu** -1- [T.] bağlı.
- kur‘ān-ı ‘a.+ inde 034v/9
- b. olsa 022r/5
- ‘a.+ ındır 044v/3
- ‘azīz** -3- [A.] aziz, muhterem (kişi), ulu, yüce.
- bāgbān** -2- [F.] bahçıvan.

b.+ ı 076v/2

b.+ ları 076v/3

bağdād -2- [A.] Bağdat şehri.

b.+ dadır 064v/10, 066r/10

bağışla -2- [T.] 1. bağışlamak, affetmek. 2. bağışta, ihsanda bulunmak.

b.- dım 106v/8

b.- yam 107r/1

bağla --95- [T.] bağlamak, kapatmak.

belin b. 068r/9

belin b.- dı 058r/8, 058v/7, 064v/2, 064v/4, 065r/1, 065r/5, 065r/10, 065v/7, 065v/10, 066r/4, 066r/7, 066r/11, 066v/3, 066v/7, 067r/1, 067r/4, 067r/8, 067r/11, 067v/2, 067v/5, 067v/9, 068r/2, 068v/5, 068v/10, 069r/2, 069r/8, 069v/2, 069v/6, 069v/9, 070r/1, 070r/4, 070r/7, 070r/11, 070v/9, 071r/1, 071r/4, 071r/9, 071v/1, 071v/4, 071r/7, 072v/5, 071v/7, 071v/10, 072r/2, 072r/5, 072r/9, 072v/1, 072v/8, 072v/11, 073r/3, 073r/7, 073r/11, 073v/3, 073v/7, 073v/10, 074r/2, 074r/5, 074r/8, 074r/11, 074v/3, 074v/7, 074v/10, 075r/2, 075r/6, 075r/9, 075v/1, 075v/3, 075v/6, 075v/10, 076r/2, 076r/6,

076r/10, 076v/1, 076v/5, 076v/8, 076v/11, 077r/3

b.-dı 095r/11, 095v/3, 095v/5, 107v/5, 131v/3

b.- dılar 095r/2

ahd-ı miyān-bend-ile b.- dılar 095r/4

b.- duğumuzdan 007r/4

b.- maḳ 125v/7

bil b.- maḳ 132v/7

b.- maḳdan 096v/7

b.- maḳdır 089r/8

bel b.- maz 095v/1

b.- mışdı 115v/3

b.- mışlardı 123v/2

b.-rlar 096v/4, 096v/5

bağlan -2- [T.] bağlanmak, kapanmak.

beli b.- ub 056r/10

iḥrām b.- ub 060v/4

bahādır -1- [F.] bahadır, yiğit, kahraman.

b.+ ların 066v/9

baḥış -1- [T.] karşılıksız olarak verilen, hibe edilen şey, teberru.

b.+ eyledi 077v/11

baħr-ı cūd-ı kân -1- yurdunun
cömertlik denizi

b.+1 085v/02

baħrū'r-rāik -2- [A.] Ebü'l-Berekât en-Nesefî'nin (ö. 710/1310) Kenzü'd-dekâ'ik adlı Hanevî fikhına dair eserine İbn Nüceym (ö. 970/1563) tarafından yapılan şerh.

b.+de 018v/07, 021r/08

baħşış -1- [F.] bağış, lütuf, ihsan.

b.+dür 088r/9

baķ -1- [T.] bakmak, görmek.

b.- mayalar 079r/8

bākī -10- [A.] baki, edebi, sonsuz, geride kalan, arta kalan.

b. 004r/10, 063r/2, 078r/5, 086v/7,

108v/10

b. kalanı 053v/2

b.+dir 036v/10, 044r/10, 100v/6

b.+si 109v/1

bākī bi-bekā'ihī -1- [A.] sıfat-ı zatiyyede yer alan bekâ sıfatı. Allah'ın varlığının sonu, bitiş noktası yoktur demektir.

b. 25v/06-07

baķķāl-1- [A.] bakkal.

b.+ larıñ 069r/3

balıkcı-1- [T.] balıkçı.

b.+ larıñ 074v/10

bāliġ -3- [A.] erişkin, tutan, varan.

b. 052r/3, 052v/9

aķıl_b. olsa 002v/04

b.+ e 031v/6

barķ -2- [T.] birbirlerinden ayrılabilir evler.(Clauson,1972:360)

b. 120v/2

b.+ ından 112r/11

barmaķ -5- [T.] parmak.

b.+dır 121v/6

b.+ ı 098r/10

b.+ ın 090r/2, 098r/1, 098r/2

baş -44- [T.] baş, kafa.

b. 026r/4, 082r/9, 082r/11, 098r/1,

098r/2, 098r/9, 110v/10, 121v/6

b.+ ı 007v/7, 117v/5, 145v/11

b.+ ımı 103r/2, 103r/4

b.+ ımız 110r/1

b.+ ın 134v/6

b.+ ın 096r/11

b.+ ına 056r/11, 063v/1, 131v/2,
133r/9, 144r/8

b.+ ında 109r/1

b.+ ından 134r/9

b.+ ını 106r/10, 106v/10, 110r/3,
110r/6, 114r/8, 114r/10, 114v/1,
118r/6, 134v/5

b.+ ının 107v/8

b.+ ının 026r/9, 091v/8, 108r/5,
108r/8

b.+ ınız 109r/6

b.+ ı 090v/4, 093r/10, 126v/7,
128v/10

b.+ um 096v/1

b.+ umda 096v/1

başla --5- [T.] başlamak, başa geçmek,
önderlik etmek, yol göstermek.

b.- dı 113v/2, 142v/7

b.- maya 053r/10

b.- sa 145v/1

b.- ya 053v/2

başmak -1- [T.] eskiden kullanılan bir

çeşit ayakkabı.

b. 059r/1

başrūn bi-başari -1- [A.] sıfat-ı
sebutiyyede yer alan “basar sıfatı”. Cenâb-ı
Hakk'ın görmesi demektir.

b. 026r/01

bâtl -1- [A.] batıl, boş beyhude.

b.+ dur 038r/11

bâlm -2- [A.] iç görünüş, iç hal.

b. 097r/2

b.+ ı 097r/3

bây -1- [T.] zengin.

b. 063r/4

bâyin-i talāk -1- [A.] vazgeçilmesi
mümkün olmayan boşama.

b. 002v/07

bayrām -6- [T.] bayram.

b. 029v/2, 045r/2, 050v/7, 050v/10

b.+ ında 047r/5

b.+ ının 050v/4

ba‘zı -7- [A.] bazı, bir kısım.

b. 020v/6, 020v/7, 021r/2, 066v/1, 132v/2	067r/1, 067r/4, 067r/7, 067r/10, 067v/2, 067v/5, 067v/9, 068r/2, 068v/5, 068v/10, 069r/2, 069r/8, 069v/2, 069v/6, 069v/9, 070r/1, 070r/4, 070r/7, 070r/10, 070v/9, 071r/1, 071r/4, 071r/7, 071r/9, 071v/1, 071v/4, 071v/7, 071v/9, 072r/1, 072r/5, 072r/9, 072v/1, 072v/4, 072v/8, 072v/11, 073r/3, 073r/7, 073r/10, 073v/2, 073v/7, 073v/10, 074r/2, 074r/5, 074r/8, 074r/11, 074v/3, 074v/6, 074v/10, 075r/1, 075r/6, 075r/9, 075v/1, 075v/3, 075v/6, 075v/9, 076r/2, 076r/5, 076r/10, 076v/1, 076v/5, 076v/8, 076v/11, 077r/2
b.+ lar 098r/8	
b.+ sınıf 066r/5	
beden -6- [A.] beden, vücut.	
b.+ den 009r/3	
b.+ in 009v/6, 026v/4, 051r/6	
b.+ inde 009v/1	
b.+ ini 027r/2	
bedir -1- [A.] Bedir Savaşı.	
b. 063v/05	
beḳā -2- [A.] bakilik, edebiyet, sonsuzluk.	b.+ ine 056v/1, 062r/3, 131v/3, 133r/10
b.+ sı 019v/8	b.+ ini 095r/1
b.+ sınıf 035r/9	b.+ iḡe 061v/9
bel -89- [T.] bel. bk. bil	b.+ üni 095r/10
b. bağlamaz 095r/11	b.+ üñi 095v/2
b.+ i bağlanub 056r/10	belā -1- [A.] bela.
b.+ ime 061v/7	b.+ ya 135r/2
b.+ in bağla 068r/9	beliḡ -1- [A.] açık, düzgün söz söyleyen.
b.+ in bağladı 058r/7, 058v/7, 064v/2, 064v/4, 065r/1, 065r/5, 065r/9, 065v/7, 065v/10, 066r/4, 066r/7, 066r/11, 066v/3, 066v/7,	b. 061r/5
	belki -2- [F.] belki, muhtemelen.

b. 053r/10, 100v/4

berāber -1- [F.] aynı, denk.

bellü -1- [T.] görülen, ortada olan.

b. 106r/11

b. olmuş ola 046v/8

berekāt -1- [A.] bereket, hayır, bolluk. bk. **bereket**

ben -35- [T.] sözcük durumundaki şahıs zamiri. bk. **beṇ**

b.+ ina 109v/9

b. 013v/10, 024r/11, 024v/3, 024v/5, 024v/7, 024v/10, 029r/2, 032r/7, 032v/1, 032v/8, 033v/3, 033v/10, 034r/8, 036r/10, 036v/4, 038r/3, 061v/8, 064r/1, 085r/1, 085v/9, 110r/7, 127r/9, 142r/4

bereket -1- [A.] bereket, hayır, bolluk. bk. **berekāt**

b. olmaya 145v/6

b.+ den 028r/8

beri -3- [T.] beri.

b. 007r/2, 007r/5

b.+ im 006r/2, 041v/1, 057r/8, 060r/2, 061v/7, 063r/8, 106r/5, 106v/5, 135v/2

b.+ dūr 032r/11

b.+ üm 105v/3, 106r/9

berī -1-[A.] salim, kurtulmuş, temiz.

b.+ dir 044v/1

bend -1- [F.] bağ, zincir, boğum.

ber-güzār -2- şakirdin, nakīb eliyle şeyhlere sunduğu hediye.

b. 095v/1

b.+ı 084v/11, 090r/09

beṇ -5- [T.] sözcük durumundaki şahıs zamiri. bk. **ben**

b.+ın 084v/7

b.+ a 063v/6, 063v/11, 127r/8, 136v/2, 136v/5

berk -1- [T.] sağlam, muhkem.

b.-‘azāb 003v/04

beṇze -1- [T.] benzemek.

b. urub 108v/5

b.- mez 005r/2

berk-‘azāb -1- sıkıntı çeken.

b. 003v/04

besleme -1- [T.]besleme, evlâtlık, ahretlik.

b.+ si 128r/3

besmele -1- [A.] Bismillahirrahmānirrahim'in kısaltılmış ismi.

b.+ yi 014v/11

beş -35- [T.] beş (5).

b. 007v/11, 045r/1, 050v/5, 051r/1, 051v/6, 134v/8, 134v/10, 139r/4

b.+ dir 025r/8, 051r/2

b.+ inci 024v/9, 025v/3, 027r/4, 029r/10, 030r/4, 033v/9, 036r/3, 045r/11, 051r/9, 051v/4, 060v/3, 065v/6, 067r/9, 069v/1, 071r/6, 072v/3, 074r/4, 075v/2, 077r/2, 089r/7, 090v/10, 111v/10, 120v/9, 125v/7, 127r/1

beşâret-4- [A.] beşâret, müjde.

b. eyledi 102v/11

b. olsun 106v/5

b. olundu 110v/1

b.+ dir 085v/5

bey -1- [T.]ileri gelen nüfuzlu kimse.

b.+ e 085r/11

beyân -14- [A.] beyan, izah, açıklama.

b. 024r/1, 036r/8, 131r/2

b. idelim 023v/11, 024r/8, 027v/9

b. idelüm 111r/11, 111v/3

b. ider 118v/3, 146v/10

b.+ ı 148r/7

b.+ ında 149r/5

b.+ ındadır 101v/1, 113r/8

beyânü'l-ḥarām -1- [A.] haram beyanı.

b. 048r/10

beyânü'l-mekrūh -1- [A.] yapılması şeriatçe hoş görülmeyen hallerin beyanı.

b. 048v/09

beyânü'l-mubāḥ -1- [A.] günahı veya sevabı olmayan hallerin beyanı.

b. 048r/06

beyânü'l- müfsīd -1- [A.] bozuculuk, fesatlık beyanı.

b. 049r/08-09

beyānū'l-müstehab -1- [A.] dince makbul görülen, sevap kazandıran hallerin beyanı.

b. 047v/08

beyānū'l-sünnet -1- [A.] Hz. Muhammed'in müslümanlarca uyulması gereken sözleriyle örnek davranışların beyanı.

b. 047r/08

beyānū'l-vācib -1- [A.] Yapılması gerekli olan, terkedilmesi câiz olmayan hususların beyanı.

b. 046v/05

beyit -2- [A.] 1.beyit, **şiiir**. 2. ev, **hane**.

b.+ i okumak 113v/4

b. resülullāha 078r/6

beyt-i resülullāh -1- [A.] Resülullāhın evi.

b.+a 078r/06

bez -3- [T.] İnce pamuk veya keten ipliğinden yapılan bir cins dokuma.

b. 020r/2, 141r/5, 143r/3

beze - -1- [T.] bezemek, süslemek.

b.- yeler 105v/7

bezen - -1- [T.] bezenmek, süslenmek.

b.- mekdir 043r/7

bezzāziyye-6-[A.] Hanefihukukçusu Bezzāzî'nin (ö. 827/1424) fıkha dair eseri.

b.+ de 016v/3

fetāvā-i b.+ de 016r/11, 018r/11, 021v/10, 022r/3, 023r/6

bıçakçı -1- [T.] bıçak yapan veya bıçak satan kimse.

b.+ ları 074r/3

bırağ - -2- [T.] bırakmak, koymak.

b.- dı 061v/3

b.- sa 022r/4

b. 063v/1, 135r/9, 135v/11, 150r/9

bi-'ahd-i sübhān -1- [A.] Allah'ın kitabıyla

b. 095v/04

bi'at -2- [A.] bağlılığını, itimadını bildirmek. bk. **bi'at**

b. iden 097v/4

b.+ e 096v/9

bī‘at -3- [A.] bağlılığını, itimadını bildirmek. bk. **bi‘at**

ehl-i b. 087v/5

b. itmesen 101r/3

b. tütüb 081v/3

biç - -2- [T.] kesmek, biçmek.

b.- di 138r/10

b.- üb 136r/8

bid‘at -2- [A.] dinde olmayıp da dine sonradan giren âdetler.

ehl-i b.+ dır 040v/11

b.+ i 145r/8

bi-‘avnillāhi’l-vehhāb -1-[A.] bağışlayıcı Allah’ın yardımıyla

b. 130v/11

bî- mişāl -1- [A.] eşi, benzeri olamayan

b. 004r/11

bî-namāz -1- [F.+A.] namaz kılmayan, beynamaz.

b. 008r/10

bî-zār -1- [F+A.] bıkmış, usanmış, rahatsız.

b. 147r/04

bî-zevāl -1- [F.+A.] sonu olmayan

b. 004r/11

bi’l-cümle -1- [A.] tümüyle.

b. 034r/10

bi’l-ittifāk -1- [A.] ittifakla, birlikte, beraber.

b. 018r/03

bi’l-kaderi ḥayrihi ve şerrihi minallāhü te‘ālā -2- [A.] amentü duasından bir kesit. (kaderin, hayır ve şerrin Allahü teâlâdan olduğuna inandım.)

b. 025r/01, 034r/06

bil - -64- [T.] bilmek.

b. 097v/1

b.- dün 009v/9, 097r/1, 097r/7, 097r/8, 148v/9

b.- e 001v/6, 124v/4

b.- e 089v/8, 014r/11, 110v/10

b.- gil 024r/9, 056r/8, 097r/11, 101r/11, 102r/6, 111r/9, 111v/1, 133v/11, 126v/4, 128v/6

b.- in 132v/1

b.- mek 001v/10, 003r/8, 124v/3, 126r/5, 146v/6, 146v/8	bulunmadan.
b.- mekdir 010v/3, 027r/5, 050v/1	b. 019v/07
b.- mese 002r/6, 002v/6, 003v/2, 128v/6, 128v/11, 129v/3, 145v/7	bilāteşbīh -1- [A.] benzetilmeksizin.
b.- mesi 044r/1	b. 085v/8
b.- messe 101r/9	bildir - -1- [T.] bildirmek.
b.- meyen 053v/6, 097v/8	b.- mek 101r/7
b.- mez 036r/6	bile -6- [T.] ile, birlikte, beraber.
b.- mezin 137r/2	b. 006v/11, 026r/8, 100r/2, 140r/5,
b.- mezse 016r/6, 110v/7	b. 007v/5, 105v/9
b.- miş olasin 098v/8	bile - -2- [T.] sivriltmek, keskinleştirmek.
b.- üb 043r/1, 043r/11, 091r/7, 132v/9, 132v/10	b.- düler 114r/8, 114v/7
b.- ür 036r/7, 098v/4, 101r/10	bin -44- [T.] bin(1000).
b.- ürem 038r/8, 039r/1	b. 016r/1, 017v/2, 106v/7, 118r/3, 139v/5
b.- üri 004r/8	biñ -6- [T.] bin(1000).
b.- ürken 128r/4	b. 045v/1, 106v/11, 109r/10, 115r/1,
b.- ürse 101r/2, 101r/8	138r/6
b.- ürsin 038r/6, 038v/11	b.+ dir 116r/5
b.- ürsin 004r/7	bir -237- [T.] bir (1).
b.- ürüz 094v/8	
bil -1- [T.] bel. bk. bel	
b. bağlamak 132v/7	
bilā-cimā -1- [A.] Cinsel ilişkide	

b. 002v/3, 002v/9, 003r/11, 003v/1,
 004r/8, 004v/1, 008v/9, 009v/1,
 009v/2, 012v/7, 012v/8, 012v/11,
 013v/5, 013v/6, 014v/2, 014v/4,
 015r/3, 015r/8, 015r/11, 015v/4,
 015v/6, 015v/11, 015v/12, 016r/4,
 016r/5, 016v/4, 016v/9, 016v/10,
 017r/2, 017r/4, 017r/8, 017v/4,
 017v/9, 018r/1, 018r/7, 018v/1,
 018v/4, 019r/1, 019r/6, 019v/2,
 019v/4, 019v/5, 019v/9, 020r/2,
 020r/4, 020r/9, 020r/10, 020v/1,
 020v/11, 021r/4, 021r/9, 021v/4,
 021v/8, 021v/11, 022r/4, 022v/6,
 022v/10, 023r/3, 023r/6, 025v/2,
 025v/4, 026r/10, 029v/9, 030v/6,
 030v/9, 035r/10, 035v/7, 035v/11,
 043v/9, 044v/8, 045r/10, 047v/10,
 049v/5, 054r/7, 057r/9, 058v/5,
 060v/9, 061r/5, 062r/10, 062r/11,
 063r/4, 063r/5, 077v/3, 078r/2,
 078r/11, 078v/1, 080r/1, 081r/1,
 081r/2, 081r/3, 083r/7, 083v/1,
 083v/10, 085r/4, 085r/11, 085v/9,
 087r/5, 090r/4, 091r/8, 091v/2,
 091v/3, 092v/11, 094r/11, 098v/1,
 099v/5, 099v/10, 100r/11, 100v/9,
 101v/2, 102v/1, 105r/2, 105v/10,
 105v/11, 106r/2, 106r/6, 106r/7,
 106v/6, 106v/11, 108r/8, 109r/1,
 109r/3, 117r/9, 117r/10, 117v/4,
 121v/9, 121v/10, 124v/1, 127r/5,
 127r/8, 128r/6, 128v/8, 129r/5,
 129r/6, 129r/11, 132v/9, 137r/6,

137r/7, 137r/10, 137v/8, 138r/3,
 138r/5, 138r/9, 138v/1, 140v/10,
 141v/1, 141v/6, 142r/3, 142v/3,
 143v/5, 145r/11, 146r/5, 146r/10,
 146r/11, 148v/4, 149r/6, 150v/1,
 150v/8, 151r/8

b. bilüb 043r/1

b. bilürüz 094v/8

b.+ dir 004r/8, 027v/6, 032r/8,
 037r/2, 037r/8

b.+ dir 005r/4

b.+ dür 151r/11, 151v/8

b.+ i 003v/5, 004v/8, 005r/2,
 040r/1, 040r/2, 040r/4, 040r/5,
 040v/4, 040v/5, 040v/6, 078v/4,
 078v/6, 078v/8, 096v/8, 096v/9,
 096v/10, 123r/1, 123r/2, 137v/11

b.+ idir 094v/10

b.+ in 049v/2

b.+ inci 027r/8, 029v/5, 030r/10,
 066v/6, 070r/9, 071v/11, 073v/1,
 074v/11, 076r/11, 089v/4, 112r/4,
 121r/10, 126r/3

b.+ inde 094r/5

b.+ inden 094v/6

b.+ ine 005r/2, 013v/5

b.+ iniñ 110r/2

b.+ isi 040v/11, 041r/1, 041r/7,
041r/9, 099v/6, 123r/3, 123r/4,
129r/9, 141v/3

b.+ le 092v/11, 122v/10, 147r/11

biraz -1- [T.] biraz.

b.+ dan 086v/8

birbir -8- [T.]birbiri, yabancı
olmayan.

b.+ ine 057v/7, 100r/1, 106r/4

b.+ iniz 062v/5

b.+ iyle 063r/3, 112r/7, 122v/5,
132v/5

birkaç -1- [T.] birkaç, az sayıda.

b. 129r/7

birle - -1- [T.] Allah'ın birliğini kabul
etmek, tevhid.

b.- dikden 043r/4

b.- mekdir 043r/1

birlik -3- [T.] vahdet, birlik, tek
olmak.

b.+ ine 004v/5, 007v/2 , 024v/1

bismillāh -7- [Ā.] Allah'ın ismi
ile.

b. 142v/7, 144r/3, 144r/5, 144r/10,
144v/5

b. okumak 030r/5

b. ve bi-emri'llāhi 108r/1

bismillāhi 'alī'l-taḥḫīk vel-ḥamdülillāhi

'alī't-tevfīk -1- [A.] Allah'a hamd olsun

ki onun adına başardım.

b. 062r/04

bismillāhi'l- mübtedā rabbe'l-āhireti

ve'l-ūlā -1- [A.] Başlangıç, ahiret

ve ilklerin rabbi olan Allah'ın adıyla

b. 108r/06

bismillāhirrahmānirrahīm -6- [A.]

esirgeyen ve bağışlayan Allah'ın adıyla.

b. 083v/5, 127v/2, 137v/1, 140v/6,

143v/9, 145v/1

b.+ dir 120v/8

bişür --2- [T.] pişirmek. bk. **pişür-**

b.- miş 083v/11

b.- üb 136r/9

bit - -7- [T.] 1. sona ermek,
tamamlanmak. 2. filizlenip topraktan
dışarıya çıkmak, yeşermek, yetişmek,
büyümek:

b.- di 137v/6, 137v/7

b.- dügi 026r/4

b.- e 091r/9

b.- er 146v/11, 147v/4, 148r/9

biz -23- [T.] biz.

b. 031r/1, 094v/4, 094v/8, 109v/11

b.+ deki 087r/9

b.+ den 083r/1

ervāḥ-ı b.+ den 087v/3

b.+ dendir 099r/4

b.+ e 010r/1, 010r/5, 010r/9

b.+ im 007r/8, 039v/3, 043v/11,
044r/4, 044r/6, 044r/8, 044r/10,
053v/8, 053v/11, 084v/9, 123r/5

b.+ lere 047r/11

bud -1- [T.] Bacağın dizden kalçaya
kadar olan kısmı.

b.+un 085v/7

borc -2- [T.] borç.

b.+ dur 003r/2, 007v/6

borç -2- [T.] borç.

b.+ lu 016v/9

b.+ lusından 016v/12

boş -1- [T.] boş, hür, boşanmış,
nikah bağı bozulmuş.

b. olur 002v/7

boyacı -2- [T.] boyacı.

b. 059v/2

b.+ ları 075v/10

boyunduruş -1- [T.] araba çeken
veya çift süren öküz ve mandaların
boyunlarına geçirilen ağaç

b. 137r/10

boz -5- [T.] bozmak, işlemez
duruma getirmek.

b.- mak 023r/1

b.- ulmaz 018r/3, 021r/7, 021v/9

b.- ulsa 016r/4

bölük -2- [T.] bölüm, parça, kısım.

b.+ de 026r/10

b.+ ine 026r/10

böyle -9- [T.] “bu ile” buna benzer,
bu türlü, bunun gibi.

b. 012v/6, 063v/8, 068r/9, 098r/7,

098v/2, 098v/8, 100r/7, 136v/8,
146v/8

b. olur 151r/9

146v/7, 146v/9, 147r/2, 147v/8,
148r/6, 149r/9

böylece -3- [T.] tam böyle, bu biçimde.

b. 034v/5, 034v/7, 036r/7

bu -108- [T.] işaret sıfatı.

b. 005v/4, 006v/11, 012v/11,
013r/6, 013r/9, 013r/11, 015v/9,
022v/9, 023r/8, 023v/7, 023v/8,
032r/4, 033r/1, 033v/7, 034r/2,
034r/11, 034v/4, 034v/10, 035r/11,
040r/10, 040v/1, 040v/3, 052r/3,
052v/10, 054r/3, 057v/2, 057v/3,
058v/2, 060r/9, 061v/5, 064r/7,
068r/1, 077r/6, 077v/2, 078r/7,
078r/10, 078v/10, 081v/3, 082v/1,
084r/3, 084r/7, 084v/8, 085r/4,
085r/9, 085v/1, 086r/1, 087r/8,
088v/4, 090v/6, 091r/2, 091r/6,
098r/3, 098v/9, 099r/4, 101r/1,
101r/11, 101v/5, 103r/7, 103v/3,

103v/5, 103v/11, 104r/4, 104r/9,
104r/11, 104v/6, 105v/4, 106v/2,
107r/4, 111r/9, 112r/1, 112v/9,
113r/3, 113v/4, 114v/9, 118v/1,
118v/8, 124r/8, 124r/9, 125r/4,
125v/1, 126r/11, 126v/5, 126v/8,
128v/11, 129v/3, 129v/5, 129v/10,
129v/11, 130r/2, 130r/7, 130v/4,
131r/1, 131v/3, 135r/1, 135r/2,
137v/10, 138r/1, 145v/4, 145v/6,

bu -43- [T.] işaret zamiri.

b.+ dur 002v/9, 004v/9, 004v/11,
005v/9, 009r/2, 009r/11, 018r/5,
023v/5, 034v/11, 052r/5, 080r/7,
081v/4, 085r/3, 112r/9, 120v/8,
128r/2, 128r/8, 129v/7, 132v/9,
149v/4

b.+ nda 093v/1

b.+ ndan 023v/10, 027v/8, 040r/12,
049v/9, 083v/2, 093r/2, 099r/6

b.+ nı 130v/2, 146v/8

b.+ nlara 031v/10

b.+ nlardır 091v/11, 104v/7

b.+ nları 079v/1, 117r/5

b.+ nların 117v/7, 123r/3, 145r/9

b.+ nun 136v/2, 141v/4

b.+ nuñ 012v/4, 013v/3, 133r/2

bucāğ -5- [T.] köşe, kenar.

b.+ ında 105r/3, 105r/5, 105r/6,
105r/7, 105r/8

budağ -4- [T.] dal.

b.+ ı 150v/1

b.+ ları 091r/9, 147r/6, 147v/4

buğdāy -5- [T.] buğday.

b. 134r/4, 137r/1, 137v/9, 143v/7

b.+ dan 136r/7

buḥaldı -1- [?] ?

b. 059r/11

bul - -7- [T.] bulmak, elde etmek, edinmek, erişmek.

b.- ina 044v/9

b.- masa 020r/10

b.- unmasa 016v/11

b.- unmaz-ise 035v/2

b.- unur 035r/11, 035v/1

b.- ub 129r/5

bulun - -2- [T.] bulunmak.

b.- a 146r/4

b.- mazsa 090r/8

burçak -1- [T.] burçak.

b. 137v/6

burun -1- [T.] burun.

b.+ ina 026v/3

buyruk -4- [T.] buyruk, emir.

b. 134r/4, 135r/10, 136v/9

b. şıyub 136r/6

buyur - -39- [T.] buyurmak, emretmek.

b.- dı 009v/10, 060r/1, 060r/5, 060v/8, 062v/4, 063r/7, 068r/7, 103r/1, 108v/3, 136v/8, 137r/6, 140r/11

kaşır b.- dılar 110v/8

b.- du 044v/7

b.- muş ola 046r/9, 046v/7

b.- muşdur 079r/4, 106v/2, 135v/10

b.- muşlar 002v/2, 002v/8, 088v/3, 099r/3, 100v/8, 100v/9, 135v/9, 139r/11

b.- muşlardır 125r/11, 139v/3

b.- muşlardır 111r/6

b.- ur 022v/1, 091r/1, 108v/1, 110r/5, 135r/7, 136r/5, 147v/8

b.- ur siz 081r/8

b.- ur-siz 084r/1

bünyād -1- [F.] bina, temel, yapı.

b. itmek 077v/3

bürü - -1- [T.] kaplamak, istila etmek.

b.- müşdi 140r/8

bürüvvet -1- [A.] 1. yiğitlik, mertlik. 2. insanlık, insanca davranma. bk. **mürüvvet**

b. 091r/5

bütün -1- [T.] bütün, tam.

b. 044r/7

büyük -1- [T.] yaşı daha ileri, daha fazla olan, yaşlı

b.+ imüze 053v/10

cā'iz -14- [A.] Yerinde, uygun, doğru olan (şey).

c. 022r/8

c. olmaz 002r/10

c. olur 049r/5

c.+ dir 015v/2, 017r/1, 017r/6, 017v/3, 017v/10, 019v/7, 023r/2

c.+ dür 003r/10, 009r/8, 009v/5, 017r/11

cāme -1- [F.] elbise.

c. 141v/11

cāmi' -1- [A.] cami.

c.+de kılsa 018v/5

can -1- [F.] can, ruh. bk. **cān**

c.+ ındadır 150r/11

cān -5- [F.] can, ruh. bk. **can**

c.- ı ser-i pā 085r/2

c.+ ına 080v/10, 092v/1

c.+ ıyla 008v/10, 008v/11

cān-ı ser-i pā -1- baştan ayağa tüm can.

c. 085r/02

cānavār -1- [F.] 1.zararlı, vahşi hayvan. 2. hayvan. bk. **cān-āver**

c. olsa 017r/5

cān-āver -1- [F.] 1.zararlı, vahşi hayvan. 2. hayvan. bk. **cānavār**

c.+ lere 151r/4

cānib -1- [A.] taraf tutan, bir tarafın gayretini güden.

c.+ ından 028v/3

cāriha -1- [A.] 1. yırtıcı kuş. 2. kol, ayak gibi her bir vücut azası.

ķadem-i c.+ sı 013r/4

cefā -1- [A.] cefa, eziyet.

c. 116r/3

cehār-ı yār-ı ba-şafā -1- [F.] dört dostun(Hz. Ebübekir, Hz. Ömer, Hz. Osman, Hz. Ali) safası ile.

c. 087r/11

cehennem -6- [A.] cehennem.

c. 023r/10, 023v/4, 034r/5, 048v/10

c.+ de 031v/3

c.+ e 034r/6

cehir -1- [A.] sesi yükseltme, yüksek sesle okuma veya konuşma.

c. itmek 029v/5

celāl -1- [A.] ulu, yüce.

c.+ e 147v/5

cem‘ -1- [A.] toplama, bir araya getirme.

c. olsalar 034r/4

cemāl-i kıble-i ehl-i naẓar -1- [A.] tefekkür ehlinin kıblesinin güzelliği.

c. 085r/07-08

cemā‘at -7- [A.] cemaat, topluluk.

c.- i ḥāḍrān 087r/1

c.- i şarḳān 087r/2

c.+ i 038r/1

c.+ den 022v/5

c.+ le 014r/2, 047v/5

c.+ le kılmakdır 045r/3

cemā‘at-i ḥāzırān -1- [A.] hazırda bulunanlar zümresi.

c. 087r/01

cemā‘at-i şarḳān ve ġarbān -1- [A.] Doğu ve Batı zümresi.

c. 087r/02

cemi‘ -74- [A.] hep, bütün. bk. **cemi‘**

c. 004v/3, 005r/1, 034r/1, 064v/5, 065r/3, 065r/6, 065v/2, 065v/7, 065v/11, 066r/7, 066v/3, 066v/8, 067r/5, 067r/8, 067v/2, 067v/9, 068v/6, 068v/11, 069r/2, 069r/8, 069v/2, 069v/6, 069v/10, 070r/2, 070r/11, 070v/9, 071r/1, 071r/4, 071r/7, 071r/9, 071v/1, 071v/4, 071v/7, 071v/10, 072r/2, 072r/5, 072r/9, 072v/2, 072v/5, 072v/8, 072v/11, 073r/4, 073r/7, 073r/11, 073v/3, 073v/7, 074r/2, 074r/6, 074r/9, 074v/1, 074v/4, 074v/7, 074v/10, 075r/2, 075r/6, 075r/9, 075v/1, 075v/4, 075v/7, 075v/10,

076r/3, 076r/6, 076r/10, 076v/3,
076v/5, 076v/11, 077r/3, 107v/9,
108v/6, 133v/3, 133v/4, 145r/2,
146v/1

c.+ imize 054r/6

cemî‘ -4- [A.] hep, bütün. bk. **cemî‘**

c. 009v/11, 010r/4, 076v/9

ervāḥ-ı c. enbiyā ve evliyā ve
şühedā ve ‘ulemā ve fuḫalā 087v/1

cemî‘yyet -1- [A.] cemiyet.

c. eyleseler 078r/11

cenāb -2- [A.] yüce makam, hazret.

c.- ı ‘izzete 142r/6

c.+ ü 143v/4

cenāb-ı ‘izzet -1- İtibar ve yücelik sahibi
olan Allah.

c.+e 142r/0

cenābet -2- [A.] 1. cünub olma.
2. pis, uğursuz.

c. olsa 020v/11

c.+ dir 009v/3

cenābetlik -1- [A.+T.] cenabet
olma durumu.

c.+ dür 009r/10

cenāze -5- [A.] cenaze, tabut.

c. 012r/2, 012r/7, 051r/1, 051v/7,
053v/5

ceng -1- [F.] silâhlı çatışma, savaş,
harp, muhârebe, kıtal

c.+ inde 063v/6

cennet -19- [T.] cennet.

c. 034r/5, 142r/9

c.+ de 134r/2, 136r/6, 140r/11,
142r/7

c.+ den 057v/6, 058r/8, 136v/4,
137r/6, 137v/4, 140r/1, 140r/2

c.+ e 034r/5, 060r/4, 140v/5,
141r/10

c.+ i 105v/7

c.+ ün 142r/8

cennetlik -1- [A.+T.] cennete
girmeye lâyık.

c. itmekdir 031v/3

cereyān -1- [A.] 1. akış, oluş,
akım. 2. olmak, gerçekleşmek.

c. iden 034r/11

cerīme-1- [A.] suç, kabahat.

c.+ si 100r/10

cerrāh-2- [A.] 1. yarayı açıp tedavi eden, ameliyat yapan. 2. pperatör.

ebū ‘abdullāh-ı c.+ ın 075r/1

c.+ ların 075r/2

cesed -2- [A.] 1. ten, gövde, vücut, beden. 2. ruhsuz vücut.

c. 008v/10, 009r/1

cevāb -149- [A.] cevap, karşılık, yanıt.

c. 004r/1, 004r/4, 004r/7, 004v/6,
005r/11, 005v/6, 006r/1, 006r/3,
006r/6, 006r/10, 006v/2, 006v/6,
007r/2, 007r/11, 007v/7, 007v/10,
008r/1, 008r/5, 008r/7, 008r/9,
008v/1, 008v/2, 008v/5, 009r/1,
009r/7, 009r/11, 009v/9, 010r/10,
010v/2, 010v/5, 010v/8, 010v/11,
011r/9, 011v/1, 011v/5, 011v/8,
012r/2, 012r/8, 012v/4, 030v/4,
031r/4, 031r/7, 031r/10, 031v/5,
031v/9, 037r/1, 037r/7, 037v/1,
037v/7, 037v/11, 038r/6, 038v/1,
038v/4, 038v/11, 039r/6, 039v/4,
040r/9, 040v/4, 040v/10, 041r/4,
041r/8, 041r/11, 041v/3, 041v/7,
041v/11, 042r/4, 042r/9, 042v/1,

042v/3, 042v/6, 042v/9, 042v/11,
043r/3, 043r/10, 043v/6, 044r/2,
093r/5, 093r/11, 093v/7, 093v/11,
094r/4, 094r/8, 094v/6, 094v/10,
095r/2, 095v/3, 095v/7, 096r/11,
096v/4, 099v/4, 112r/9, 113r/10,
113v/3, 115r/10, 115v/10, 118r/8,
120v/5, 120v/6, 120v/8, 120v/11,
121r/2, 121r/4, 121r/6, 121r/8,
121r/10, 121v/2, 121v/6, 121v/8,
122r/2, 122r/6, 122v/2, 122v/5,
122v/8, 123r/1, 123r/4, 123r/10,
123v/10, 124v/4, 124v/5, 127r/4,
127r/7, 127v/1, 127v/5, 127v/10,
128r/1, 128r/8, 148v/4

c. olmaz 096r/3

c. vir 091v/1, 095r/7, 095r/11,
096r/5, 096v/8, 097r/3, 115r/4

c. virdi 136v/6

c. virdiler 007r/8, 084r/2, 084r/4

c. vireler 081r/8

c. viresin 093r/8

c. virme 093r/1

c. virmeyüb 097r/8

c.+ a 093r/2

c.+ ı 084r/7, 118v/8

c.+ ın 137r/4

c.+ larını 111r/11

c.+ -ü evvel 118v/10

cevāhir -2- [A.] cevher, kıymatli.

çeşit ayakkabı.

c. 059r/1

c.- i fıkıhda 020r/3

c.+ den 105v/7

cin -2- [A.] 1. gece karanlığı. 2. bir tür görünmez varlık.

cevāhir-i fıkıh -1- fikhın cevherleri.

c.+ de 036r/4

c.+da 020r/03

c.+ ne 044r/7

cezāyir -1- [Tr] Kuzey Afrika'da bulunan müslüman bir ülke.

cism -1- [Tr] 1.cisim, madde. 2. vücut, beden.

c.+ dedir 073v/5

c.+ i 097r/7

cihān -3- [F.] dünya.

civān-merde -1- cömert,soylu, genç, kuvvetli, fedakar.

c.+ a 117r/6

c.+ ı 149r/9, 150v/2

c.+ler 123r/06

cihet -2- [A.] sebep, vesile, neden, yön.

cizye -1- [A.] Müslüman olmayan tebaadan alınan vergi.

c.+ den 032r/9

c.+ den 031v/1

şāni‘i-kaḍīm c.+ den 004v/2

cömerdlik -1- [F.T.] cömertlik

cimā‘ -3- [A.] cinsel ilişki, birleşme.

c. eylemekdir 150v/3

bilā-c. 019v/7

c. itseydi 049v/8

c.+ yı 027v/5

culḥā -1- [F.] el tezgâhında bez dokuyan kimse, dokumacı.

c.+ lık 142v/4

cincime -1- [F.] tabanı paçavradan ve koncu çorap gibi ip ile örülerek yapılan bir

cum‘a -3- [A.] cuma günü.

c. 045r/2

ç.- ır ise 018r/10

c. namāzı 015r/9

çaķıçı -1- [T.] çakı yapan, çakı satan kimse.

c. namāzınıñ 018v/8

cümle -27- [A.] cümle, hep, bütün, herkes.

ç.+ larıñ 076r/10

c. 005r/8, 012v/6, 018v/2, 026v/4,

çanak -1- [T.] çanak, kap, kâse.

034r/3, 036v/6, 036v/9, 044r/4, 050v/8

c.+ a 077v/7

c.+ müzüñ 084v/9

çanaķçı -1- [T.] çanak yapan veya satan kimse.

c.+ niñ 051v/3, 126r/9

ç.+ larıñ 076r/6

c.+ si 023v/8, 028v/4, 033r/2, 033v/4,

çāvuş -1- [T.] 1. birlik komutanı. 2. orduda onbaşidan sonra gelen erbaş.

033v/8, 050v/9, 051v/5

c.+ sinden 028r/10, 094v/7

ç.+ larıñ 074v/7

c.+ sini 139v/6

çek - -10- [Tr] 1.çekmek, sürmek, özellikle kendine doğru sürmek. 2.(Bir aracı, bir hayvanı) bir yere sürmek, sürüb götürmek.

c.+ siñ 063v/8

c.+ ye 034v/4

c.+ yi 005r/3, 094v/8

cünüb -1- [A.] yaban, yabancı, murdar, abdestsiz.

ç.- di 108r/6, 108r/8

c. iken 015r/11

ç.- mekdedir 117v/10

çağır - -1- [T.] çağırmaq, seslenmek, bağırmaq.

ç.- mekdir 026v/3, 089r/11

ç.- mekdir 125v/10

ç.- meyüb 046r/1

ç.- sa 018r/9

ç.- se 016r/5

ç.- üb 083v/3, 107v/6

çekdür - -1- [T.] çektirmek,
çekme işini yaptırmak.

ç.- üb 088r/5

çekil - -2- [T.] 1.çekilmek. 2.geri
gitmek, ricat etmek.

ç.- e 085v/11, 087r/6

çekirdek -1- [T.] sert kabuklu
tohum.

panbuk ç.+ i 140r/5

çekirge -1- [T.] çekirge.

ç. 085v/7

çekiş - -1- [T.]anlaşmazlık içinde
bulunmak, tartışmak, münâkaşa etmek.

ç.- se 099v/6

çeçe -1- [T.] çene.

ç. 026r/5

çevir - -1- [T.] çevirmek, döndürmek.

ç.- ir 016v/3

çık - -91- [Tr] 1. çıkmak, ortaya
çıkmak. 2. ayrılmak, kaçmak. 3. erişmek.
4. ölmek.

ç.- ar 056v/5, 056v/8,064v/6,
065r/4, 065r/7, 065v/3, 065v/8,
066r/1, 066r/6, 066r/8, 066v/2,
066v/5, 066v/10, 067r/2, 067r/6,
067r/9, 067v/3, 067v/8, 067v/10,

068v/7, 069r/1, 069r/4, 069r/9,
069r/10, 069v/4,069v/7, 069v/11,
070r/3, 070r/6, 070r/8, 070v/1,
070v/10, 071r/2, 071r/5, 071r/8,
071r/10, 071v/2, 071v/5, 071v/8,
071v/11, 072r/3, 072r/7, 072r/11,
072v/3, 072v/6, 072v/9, 073r/1,
073r/5, 073r/9, 070v/2, 073v/1,
073v/4, 073v/8, 073v/11,
074r/4,074r/7, 074r/10, 074v/2,
074v/5, 074v/8, 074v/11, 075r/3,
075r/7, 075r/10, 075v/2, 075v/5,
075v/8, 075v/11, 076r/4, 076r/7,
076r/11, 076v/4, 076v/7, 076v/10,
077r/1, 077r/4, 145r/2

ç.- arub 045r/10

ç.- dı 061r/2, 134v/9, 134r/11,
140r/2, 140r/5

ç.- dıñ 093r/10

ç.- duğına 137v/4

ç.- mağa 020v/4

ç.- masa 017r/1, 022r/6

ç.- sa 020r/7, 021r/10

ç.- ub 003r/10

çıkır - -5- [T.] çıkarmak.

ç.- dı 136v/4

ç.- dıgını 038v/8

ç.- mak 090v/5, 126v/7, 128v/10

çıkırık -1- [T.] iplik eğirmeye veya sarmaya yarayan, el yâhut ayakla çevrilen dolap.

ç. 140v/8

çıkırıkçı -1- [T.] çıkırık yapan veya satan kimse.

ç.+ ların 075r/9

çırāk -1- [T.] çirak, yardımcı, yamak.

ç.+ ı 093v/4

çift -2- [T.] iki, tek olmayan.

ç. 137r/6, 137r/7

çift -5- [T.] tarlayı sürme işi, zirâat.

ç. 136r/6, 136v/11

ç.+ i 137r/11, 137v/2, 137v/3

çiftçi -1- [T.] çiftçi, ekinci, rençber.

ç.+ lerin 056v/3

çiftçilik -2- [T.] çiftçilik, ekincilik, rençberlik.

ç. 139r/8

ç.+ i 131r/1

çilingir -1- [F.] kilit, anahtar.

ç. 059r/4

çivi -1- [T.] çivi.

c.+ sini 118r/8

çok -4- [T.] çok, fazla, ziyade.

ç. 008r/6, 010v/5, 057r/4, 110v/5

çömleki -1- [T.] çömlek yapan veya satan kimse.

ç. 058v/7

çübân -2- [F.] çoban.

ç. 059r/11

ç.+ ların 076v/9

çukur -3- [T.] çukur.

ç. 142v/3

ç.+ a 142v/5, 142v/8

culhâ -2- [F.] el tezgâhında bez dokuyan kimse, dokumacı.

ç.+ ların 068v/6, 145r/2

çulhâçı -1- [F.+T.] el tezgâhında
bez dokuyan kimse, dokumacı.

ç.+ ları 056v/7

çulhâlık -6- [F.+T.] dokumacılık.

ç. 141r/4, 143r/2, 146v/7

ç. itmek 144v/7

ç.+ dır 141v/4

ç.+ ı 131r/2

ç.+ ı 145r/6

çü -1- [F.]gibi.

ç. 085r/3

çün -2- [F.] 1.için. 2. gibi, nasıl.

ç. 102r/10, 134v/2

çünkü -2- [F.] çünkü, şundan dolayı.

ç. 092v/7, 144r/3

çürükci -1- [T.] hurda, işe
yaramaz öteberi toplayan ve satan kimse.

ç.+ ler 071r/4

çüst -1- [F.] çabuk hareket eden,
çevik.

ç. ola 150r/4

dâ'im -1- [A.] devam eden, devamlı,
sürekli, fâsılasız.

d. 117v/10

dâ'ire-yi fütüvvet -1- fütüvvet dairesi,
fütüvvet âlemi.

d. 128v/05

dahı -176- [T.] daha, -da/-de,
ve.bk. **tağı**

d. 001v/7, 001v/8, 001v/9, 002r/2,
002r/10, 003r/1, 003r/4, 003v/1,
003v/6, 003v/8, 004r/10, 005r/2,
006r/2, 007r/6, 007r/7, 007v/4,
010r/2, 010r/5, 012v/5, 012v/9,
015v/12, 016r/8, 019v/7, 023r/11,
023v/2, 024v/2, 024v/5, 024v/7,
024v/10, 025r/3, 025r/7, 029r/2,
035r/9, 036v/2, 037r/2, 038r/3,
039r/9, 039r/10, 039v/9, 039v/10,
040r/3, 040r/6, 040r/10,
040v/6, 043v/1, 044v/3, 049v/9,
050r/6, 050v/4, 050v/11, 051r/1,
051v/4, 051v/5, 051v/6, 053r/10,
054r/10, 057r/1, 057v/5, 058r/5,
058r/7, 058r/11, 057v/1, 058v/6,
059v/8, 060r/4, 061r/5, 061r/7,
061v/3, 061v/8, 062r/1, 062r/4,
063r/1, 063v/4, 064r/1, 064r/6,
067v/1, 068r/5, 068r/7, 068r/10,
078v/9, 081r/1, 082r/4, 082r/6,
082r/8, 083r/1, 083r/3, 084r/2,

084r/7, 084r/11, 085r/11, 087r/6,
 087r/8, 088r/6, 089v/7, 090v/11,
 091r/7, 091v/2, 092v/11, 096v/4,
 099r/10, 099v/11, 100r/7, 100v/9,
 103v/2, 103v/5, 103v/11, 104r/3,
 104r/8, 104r/10, 105r/2, 108r/8,
 108r/11, 108v/3, 109r/2, 109v/8,
 109v/11, 110r/3, 110v/5, 111r/1,
 112v/7, 113r/7, 118v/1, 118v/10,
 120v/2, 123r/2, 123v/4, 125r/7,
 126v/6, 127r/2, 127v/4, 128r/5,
 128v/5, 129v/4, 131v/10, 132r/2,
 132r/4, 132r/6, 132r/9, 132v/7,
 133v/4, 134v/8, 137r/11, 138r/8,
 138v/5, 138v/11, 140r/1, 140r/9,
 140v/5, 140v/9, 140v/10, 141r/3,
 141r/6, 141v/5, 142v/5, 142v/6,
 143v/9, 143v/11, 144r/9, 144r/11,
 146r/5, 146v/3, 147r/5, 147v/6,
 149v/2, 149v/7, 150r/2, 150r/7,
 150v/4, 151r/1, 151r/2, 151r/3,
 151v/8, 151v/10

dāne -3- [F.] tohum.

d. 105v/11, 137v/9

d.+ sinin 138r/5

danış- -1- [T.] danışmak, fikir
 sormak, istişâre etmek.

d.- mak 146r/9

darlık -1- [T.] Sıkıntı, ızdırıp, zarûret.

d.+ ı 008r/9

dārū's-selām -3- huzur yeri

d.+da 105v/10, 121v/03

d.+dan 113r/06

da'vā -1- [A.] dava.

d.+ sı 129r/9

da'vet -3- [A.] davet, çağrı.

d. eyledi 057r/2

d. eyleyüb 143r/9

d. itdi 061r/1

de - -14- [T.] demek, söylemek.

d.- diler 148v/3

d.- r 149r/6

d.- yü 013r/5, 019r/1, 060r/5,
 136v/6, 139v/3, 142v/10

d.- yüb 087r/4, 137v/2, 144r/4,
 144r/5, 144r/10, 144v/5

de -4- [T.] -de/-da bağlacı

d. 037r/8, 039r/2, 039r/4

dede -6- [T.] dede.

d.+ sinin 039r/8, 039r/9, 039r/10,
 039v/8, 039v/9, 039v/10

defe -1- [T.] ipekçilerin ipek sardıkları dolap.

d. 142r/8

defn -2- [A.] mezara gömme.

d. 094r/3, 094r/5

deg -3- [T.] değmek, varmak, ulaşmak, ermek, geçmek, bulaşmak.

d.- memiş 009v/2, 009v/4

d.- meye 151r/5

degil -13- [T.] değil. bk. **degül**

d. 106r/10, 114v/2

d.+ dir 009r/11, 009v/6, 018v/9, 020r/7, 020r/11, 020v/8, 022r/8

d.+ dür 002r/8, 013v/2, 015r/9

d.+ se 052v/9

degin -3- [T.] kadar.

d. 036v/10, 044r/10, 044v/2

degnek -3- [T.] soğa, değnek.

d. 100r/3

d.+ i 100r/5

degül -1- [T.] değil. bk. **degil**

d.+ dük 094v/4

dehân -1- [F.] 1. ağız.

d.+ in 085r/8

dek -1- [T.] kadar.

d. 136r/10

delâlet -1- [A.] yol gösterme, kılavuzluk etme.

d. ider 034v/10

delîl -12- [A.] delil, kanıt.

d. 004v/11, 046v/8, 101v/2, 139v/4

ağl-ı d. 031r/5

nağl-ı d. 031r/5

d. olub 098v/6

d.+ dür 004v/11, 005r/3

d.+ im 004v/7

d.+ in 004v/5

d.+ le 046r/10

dellâklık -5- [A.+T.] dellâklık yapan kimse.

d. 111v/2, 124r/11, 126r/5, 126r/8,

126v/1

dellāl -1- [A.] ilân edici, yüksek sesle bildiren.

d.+ ların 069v/10

demür -6- [T.] demir.

d. 022r/4, 117v/3

d.+ i 114v/3, 117r/2, 118r/1, 137r/8

demürçi -1- [T.] demirci.

d. 059r/3

demürçilik -1- [T.] demiri işleyip ondan çeşitli şeyler yapma sanatı..

d. 139r/8

deniz -1- [T.] deniz.

d.+ leri 117v/7

deñlü -1- [T.] kadar.

d. 134r/11

derece -1- [A.] derece, mertebe, makam.

d.+ si 106r/1

derhāl -2- [F.+A.] derhal, hemen.

d. 102v/6, 109r/8

derzi -1- [F.] terzi.

d. 056v/10

dest -2- [F.] el.

d.+ üme 097v/3

d.+ ümi 097v/2

destūr -4- [F.] izin, ruhsat, müsaade.

d. 107v/11

d. eyle 103r/4

d. virüb 092v/7

d.+ ı 107r/4

devām-ı devlet -1- [A.] devletin, talihin sürekliliği.

d. 087v/05

deve -1- [T.] deve.

d. 060v/8

deyü -2- [T.] diye, güya, sözde, diyerek, sanki.

d. 047r/3, 068r/9

di -177- [T.] demek, söylemek. bk. **de-**

d.- di 057r/9, 058r/11, 058v/2,
060r/8, 061v/9, 062r/3, 062v/3,
062v/6, 063r/9, 064r/2, 079r/7,
095r/9, 099r/4, 103r/6, 104v/6,
105v/6, 108r/2, 108r/11, 109v/10,
135v/1, 135v/3, 137v/10, 138r/1,
138r/8, 142r/5, 150r/1

d.- digimiz 005v/4, 005v/9

d.- dikde 137r/3, 143v/4

d.- dikden 022v/5

d.- diler 007r/9, 020v/8, 021r/3,
062v/8, 084r/4, 110r/2, 110r/7

d.- diyse 016r/2

d.- dügi 151v/1, 151v/4

d.- dügimiz 129v/10

d.- düğinden 149r/11

d.- mek 004v/4, 021v/2, 030r/5,
030r/6, 030r/7, 030r/8

d.- mek olur 038v/9, 124v/1

d.- mekdir 007v/9, 041v/3,
041v/10, 051r/11

d.- menin 038v/4

d.- meniñ 004r/3, 037v/10

d.- mese 128v/2

d.- meyecek olursa 100r/8

d.- meyince 092v/6

d.- mişdir 116v/8

d.- mişler 002r/9, 003v/4, 012v/9,
013r/6, 013r/9, 013v/11, 015r/10,
016r/3, 018r/11, 018v/7, 023r/5,
035v/3, 100r/9, 147r/5

d.- mişlerdir 118v/10

d.- nmiş 012v/10

d.- rler 013r/10, 031v/11, 037r/11,
037v/1, 037v/5, 041v/7, 043r/3,
051r/3, 057v/4, 058v/3, 060r/9,
060v/5, 063v/2, 077v/10, 116r/3,
117v/9, 145r/10, 148r/10

d.- rlerse 094v/5, 128r/1

d.- rse 023r/4, 084r/6, 128v/4

d.- rsin 136v/5

d.- se 012v/9, 012v/11, 013r/2,
013r/8, 013v/7, 013v/9, 013v/10,
013v/11, 015r/9, 015v/11, 016r/1

d.- seler 128r/8, 128v/1

d.- ye 051v/11, 052v/4, 054r/6,
079v/11, 080r/2, 080r/9, 080r/11,
080v/1, 081r/2, 081r/8, 082r/1,
082r/5, 082r/8, 082v/11, 083r/1,
083v/4, 083v/5, 085r/10, 085v/10,
092r/10, 092v/2, 094r/5, 100r/7,
145v/2, 145v/3

d.- yeler 038r/4, 080v/11, 081v/1,
082r/5, 082r/8, 084r/8, 084r/11,
084v/7, 088r/7, 088r/9

d.- yesin 004r/2, 093r/6, 093r/9,
093v/6, 096r/1, 096v/2, 127r/5,
127r/10, 127v/8, 128r/10

d.- yicek 140v/4

d.- yiçek 136r/11, 136v/10, 137r/2,
142r/3

d.- yü 002v/2, 002v/8, 003v/9,
004v/6, 054r/8, 099r/2, 135v/10

d.- yüb 082r/2, 133v/1, 140v/7,
142v/7, 143v/9

dil -11- [T.] dil.

d. 100r/1, 100r/10

d.+ imiz 031r/1, 079v/4

d.+ ine 089r/8

d.+ ini 125v/7

d.+ iyle 030v/5, 030v/6, 030v/9,
037r/3

d.+ ün 095r/7

dile - -13- [T.] dilemek, istemek.

d.- di 108r/1

d.- mesiyle 034v/2

d.- r 081r/7, 135v/7

d.- rim 103r/2

d.- rse 016v/6, 016v/8

d.- rsen 099v/8

d.- se 090v/5, 126v/8, 128v/9,
128v/10, 128v/11

dilsiz -1- [T.] dilsiz, sessiz, susmuş.

d. 151r/6

dīn -22- [A.] din.

d.- i islām 028r/1, 045v/6

d.- i islāma 045v/10

d.- i islāmı 028r/11

d.- i islāmını 003r/11

d. 001v/3, 002r/1, 002r/8, 003v/7,
037r/6, 037r/7, 037r/10, 041v/2,
041v/3

emr-i d.+ de 046r/5

d.+ e 010v/11, 057r/2, 080v/8

d.+ i 002r/7

d.+ im 028r/1, 041v/1

d.+ in 001v/5

dīn-i islām -7- [A.] İslâm dini.

d. 028r/01, 045v/06

d.+a 045v/10

d.+ı 02r/01, 028r/11-028v/01

d.+ını 003r/11

dinle - -2- [T.] dinlemek, kulak vermek.

- d.- di 131v/4
- d.- meye 013v/4
- dip** -2- [T.] dip, temel, kök.
- d.+ inde 093v/5, 147v/6
- dirhem** -1- [A.] dirhem, gümüş para.
- d. 138r/6
- diri** -1- [T.] canlı, sağ.
- d.+ müze 053v/8
- diril** - -4- [T.] canlanmak, hayat kazanmak, yaşar duruma gelmek.
- d.- ir olub 034r/1
- d.- mekdir 089v/3
- d.- mektür 126r/1
- d.- üb 034r/3
- dirsek** -1- [T.] dirsek.
- d.+ leriyle 026r/8
- dişi** -2- [T.] dişi, kadın.
- d. 031v/7
- d.+ müze 053v/11
- dişilik** -1- [T.] dişilik, kadınlık.
- d. olmaz 032v/5
- dīv** -1- [F.] dev.
- d.+ ler 069r/11
- dīvān** -1- [A.] divan, meclis.
- d.+ ını 107r/1
- dīvār** -1- [F.] duvar.
- d.+ ı 108v/6
- diyār** -2- [A.] memleket, ülke.
- d.+ a 091v/3
- d.+ dan 091v/3
- diz** -2- [T.] diz.
- d.+ in 107v/6
- d.+ iniñ 092v/10
- doğun** - -1- [T.] dokunmak değmek.
- d.- ub 098v/1
- dög** - -1- [T.] ezerek öğütme.
- d.- üb 136r/8
- dön** - -2- [T.] dönmek, dolaşmak, rücu etmek.
- d.- di 102r/11

d.- mekdir 051r/9

dört -61- [T.] dört(40.)

d. 016r/9, 017v/2, 026r/9, 027v/7,
032v/11, 040r/10, 040v/1, 040v/3,
044r/3, 045v/1, 049v/11, 050v/5,
050v/10, 057r/1, 080r/6, 088r/7,
091v/10, 105r/3, 105r/4, 106r/4,
122r/6, 124v/5, 127v/4

d.+ dür 006v/6, 026r/3, 040r/4,
040r/9

d.+ i 006v/11, 033r/1, 040r/10

d.+ inci 033v/2,

d.+ ünci 006v/10, 024v/7, 025v/1,
026r/11, 027r/4, 029r/8, 030r/4,
035v/11, 044r/10, 045r/9, 050r/5,
051r/8, 065r/8, 067r/6, 069r/7,
071r/2, 072r/11, 074r/1, 075r/11,
076v/10, 089r/6, 090v/9, 105r/7,
111v/9, 120v/6, 122r/9, 124v/11,
125v/6, 126v/11, 127v/8

döşe - -1- [T.] döşemek, yere sermek,
yaymak.

d.- ye 084v/1

döşen - -1- [T.] döşenmek,
serilmek, yayılmak.

d.- di 061r/9

du'a -3- [A.] dua, yakarış. bk. **du'a**

d. okuyub 014r/8

d.+ sın 015r/5

d.+ yı okuya 052v/10

du'a -30- [A.] dua, yakarış. bk. **du'a**

d.- yı konüt 055r/7

d.- yı şalavât 054v/10

d.- yı şerîf 023v/5, 052r/4

d.- yı şerîfi 052r/3

d.- yı tevfiķ 029r/3

d. 080r/1, 083v/1, 087r/5, 146r/2

d. eyleyeler 100v/3

d. eyleyüb 144v/2

d. ideler 084v/3

d. itdiler 061v/4

d. kıldı 063r/11

d. kılmak 148v/8

d. kılub 087r/7, 092v/4, 098v/3

d.+ daki 052v/7

d.+ dan 080r/3

d.+ ları 054r/11

d.+ sı 030v/2, 047r/6

d.+ sın 029r/10, 053r/9, 053v/6

d.+ ya 051v/10

d.+ yı 023r/8, 053v/6

d.- üb 082v/8

du‘ā-yı kunūt -1- [A.] kunut duası.

düğüm -4- [T.] düğüm.

d. 055r/07

d. 082v/8

du‘ā-yı tevfiķ -1- [A.] tevfāk duası.

d.+ in 062r/7, 062r/8

d. 029r/03

d.+ inde 062r/4

du‘ā-yı şalavāt -1- [A.] salavat duası

düken - -1- [T.] bitmek,
tükenmek.

d. 054v/10

d.- mez 127r/8

du‘ā-yı şerif -3- [A.] kutsal, şerefli dua.

dülbend -1- [F.] tülbent,
başörtüsü.

d. 023v/05, 052r/04

d. 142r/1

d.+i 052r/03-04

dülger -1- [F.] yapıların kaba ağaç
işlerini yapan kimse.

dur - -1- [T.] 1. durmak, bulunmak.
2. kalmak. 3. yaşamak. 4. ayağa kalkmak.

d.+ lerin 075r/6

d.- ı geldi 107r/7

dünya -4- [A.] dünya. bk. **dünyā**

dut - -2- [T.] 1.tutmak, yakalamak.
edinmek. 2.(oruç) tutmak. 3. bekletmek. 4.
farz etmek.

d.+ da 063r/9, 150v/3

d.- alar 111r/2

d.+ nda 136v/8

d.+ maķdur 113r/3

d.+ ya 141r/8

düg - -3- [T.] düğümlemek.

dünyā -9- [A.] dünya. bk. **dünya**

d.- di 062r/7, 062r/9

d. 034r/2, 085r/6, 100v/5

d.+ da 031r/11, 034r/11, 099r/6

d.+ dan 152r/1

d.+ ya 011v/1, 097v/2

dürlü -1- [T.] türlü, çeşitli, muhtelif.

d. 139v/5

düş - -9- [T.] 1. düşmek, yıkılmak. 2. (binek hayvandan) inmek. 3. hakkına düşmek. 4. isabet etmek. 5. maruz kalmak.

d.- dükce 143r/1

d.- e 144r/3

d.- er 009r/5, 128v/5

d.- erdi 134v/7

d.- erdi 143r/2

d.- medi 109r/4, 109r/7

d.-üb 098v/6

düşmān -1- [F.] düşman.

d.+ ları 057v/4

düz - -2- [T.] dizmek, sıraya koymak.

d.- diler 060v/9, 109v/8

ebū'l-mürselīn -1- [A.] Peygamberlerin babası.

e. 151v/5

ecl -1- [A.] sebep, neden.

e.+ dendür 138r/1

ecma'in -6- [A.] herkes için.

şalavātullāhi te'ālā 'aleyhim e. 033v/2, 086r/11

allahü te'ālā 'aleyhim e. 040v/8

rızvānallāhü te'ālā 'aleyhim e. 068r/4

raziya'llahu 'anhumā 'aleyhim e. 040r/7

raziya'llahu te'ālā 'aleyhim e. 011r/7

ecnebī -1- [A.] garip, yabancı.

e. 022v/11

ecr -1- [A.] karşılık, cevap.

e. 084r/5

ed-dünya cifetün ve t̤alibuhā kilābun -

1- [A.] dünya leştir, talipleri de köpeklerdir

e. 100v/10

ed-dünyā mezra'atū'l-āhīratū -1- [A.] dünya ahiretin tarlasıdır.

e. 100v/08

edā -1- [A.] ödeme, yerine getirme.

- e.+ sı 018v/8
- edeb** -11- [A.] edep, terbiye.
- e. 089r/3, 092v/10, 097v/10, 122v/10, 125v/3, 147r/2
- e.+ dir 147r/7
- e.+ i 115r/4
- e.+ in bilür 101r/10
- e.+ le 125r/6
- e.+ lerin 101r/4
- edik** -2- [T.] yarım konçlu lapçin, koncu kısa çizme, konçlu mest.
- e. 009r/7
- e.+ leri 046r/7
- edikci** -1- [T.] ayakkabıcı, mestçi.
- e.+ ydi 059r/1
- efdal** -4- [A.] çok faziletli, çok üstün.
- e.+ dir 036v/9, 122v/1
- e.+ ı 036v/7
- e.+ ıdur 036v/8
- eger** -154- [F.] eğer.
- e. 003r/8, 003v/11, 004r/2, 005r/10, 005v/5, 005v/10, 006r/2, 006r/5, 006r/8, 006v/1, 006v/5, 007r/1, 007r/10, 008v/3, 008v/11, 009v/3, 009v/7, 010v/1, 010v/3, 010v/6, 010v/10, 011r/7, 011r/10, 011v/3, 011v/11, 012r/5, 012v/1, 012v/7, 013r/3, 013r/6, 013v/5, 014r/2, 014r/4, 014v/2, 015v/7, 016r/6, 017v/7, 017v/9, 018r/9, 019r/8, 019v/11, 020r/1, 023r/8, 023v/2, 028r/8, 030v/3, 031r/2, 031r/6, 031r/9, 031v/4, 031v/7, 035v/1, 036v/10, 037r/5, 037r/11, 037v/5, 037v/9, 038r/4, 038r/11, 038v/2, 038v/10, 039r/4, 039v/3, 040r/7, 040v/3, 040v/8, 041r/1, 041r/6, 041r/10, 041v/2, 041v/6, 041v/9, 042r/2, 042r/8, 042r/11, 042v/2, 042v/4, 042v/7, 042v/10, 043r/2, 043r/7, 043v/5, 043v/10, 047r/2, 047v/2, 049r/11, 052v/9, 053r/3, 053v/5, 054r/4, 054r/7, 078v/4, 078v/6, 090r/10, 090v/4, 091r/11, 093r/4, 093r/7, 093r/9, 093v/6, 093v/9, 094r/2, 094r/6, 094v/2, 094v/8, 095r/1, 095r/4, 095r/9, 095v/1, 095v/6, 096r/3, 096r/8, 096v/2, 096v/5, 096v/11, 097r/6, 099v/2, 100r/7, 101r/3, 101r/8, 101r/9, 113r/8, 113v/1, 113v/10, 115r/3, 115r/6, 115v/9, 116v/1, 116v/11, 118r/7, 121v/4, 121v/7, 121v/11, 122r/4, 122r/10,

122v/1, 122v/3, 122v/7, 122v/10,
123r/2, 123r/8, 123v/8, 124r/11,
127r/6, 127r/11, 127v/9, 128r/10,
128v/1, 128v/2, 128v/8, 129r/1,
129r/4, 145v/4

egir - -5- [T.] kuşatmak.

e.- di 140v/10, 141r/3

e.- dügi 141v/8, 141v/9

e.- sin 140v/3

ehl -37- [A.] 1. ehil, sahip, malik. 2.
bir yere ait olan.

e.- i bī'at 087v/5

e.- i bid'atdır 040v/11

e.- i erkān 129r/7

e.- i fütüvvet 080v/6, 092r/7

e.- i haḳīkat 080v/2

e.- i hükümetüñdür 116r/2

kāffe-i e.- i īmān 087r/3

e.- i īmāna 084v/4

e.- i kıble olanlarıñ 045r/7

e.- i kıbleyi 045r/9

e.- i ma'rīfet 080v/1

e.- i mekīk 068v/6

e.- i mu'allimān 087v/3

e.- i nārdır 041r/9

cemāl-i kıble-i e.- i nazar 085r/8

e.- i riyāzetin 067v/7

e.- i sünnet ve'l-cemā'at 028r/3,
037v/9, 044v/9

alāmet-i e.- i sünnet ve'l-cemā'at
044v/4

e.- i sünnet ve'l-cemā'atdenim
041r/5

e.- i sünnet ve'l-cemā'atdır 037v/8

e.- i sünnetdir 041r/1, 041r/9

e.- i sünnetdirler 040v/2

e.- i şedd 080v/5, 092r/7

e.- i şerī'at 080r/9

e.- i ṭarīkat 080r/10

ferzānid-i e.- i ṭarīkat 086v/6

e.- i tevḥīde 085v/5

e.+ i 034r/5, 129r/5

e.+ ine 003r/2

e.+ nin 129r/7

ehl-i bī'at -1- [A.] bağılılığını
bildirenler.

e. 087v/05

ehl-i bid'at -1- [A.] dinle ilgili olarak
yeni görüş ve davranışları benimseyenler.

e.+dır 040v/11

ehl-i erkân -1- [A.] erkan sahibi.

e. 068v/06

e. 129r/07-08

ehl-i fütüvvet -2- [A.] fütüvvet ehli.

e. 080v/06, 092r/07-08

ehl-i ḥaḳīḳat -2- [A.] Hakîkati görenler,
doğru yolda yürüyenler e.
080v/02-03, 092r/04

ehl-i hükümet -1- [A.] hükümete mensup
kimse.

e.+üñdür 116r/02

ehl-i imân -1- [A.] iman sahipleri

e.+a 084v/04

ehl-i kıble -2- [A.] Kâbe'ye doğru
yönelerek namaz kılanlar, Müslüman(lar).

e. 045r/07

e.+yi 045r/09

ehl-i ma'rîfet -2- [A.] marifet ehli,
Allah'ı bilme ve tanıma lütfuna eren
kimseler.

e. 080v/01, 092r/03

ehl-i mekîk -1- [A.] mekik işinden
anlayanlar.

ehl-i mu'allimân -1- [A.] öğretene, talim
eden kişiler.

e. 087v/03-04

ehl-i nâr -1- [A.] cehennemlik(ler).

e.+dır 041r/09

ehl-i riyâzet -1- [A.] nefsine boyun
eğmeyenler.

e. 067v/07

ehl-i sünnet -3- [A.] Hz. Peygamber ile
ashabın dinin temel konularında takip
ettikleri yolu benimseyenler.

e.+dir 041r/01, 041r/09-10

e.dirler 040v/02

ehl-i sünnet ve'l-cemâ'at -4- [A.] Hz.
Peygamber ile ashop cemaatinin dinin
temel konularında takip ettikleri yolu
benimseyenler.

e. 028r/03, 044v/09-10

e.+denim 041r/05

e.+dir 037v/08

ehl-i şedd -2- [A.] şedd bağlananlar.

e. 080v/05, 092r/07	e.+ leriñ 072v/2
ehl-i şerī‘at -2- [A.] Şerīata uyan(lar), şerīatın emirlerini yerine getiren(ler).	ekl -1- [T.] bir şey yeme(k), yenilmek.
e. 080r/09, 092r/01	e. idüb 084v/2
ehl-i tarīkat -2- [A.] Tarīkata girmiş olan(lar), ehl-i tarik.	ekrem -16- [A.] şeref sahibi, pek cömert.
e. 080r/10-11	hazreti resül e. aleyhi’s- selām 060r/6
e. 092r/01	hazreti resülü e. aleyhi’s- selām 060v/7, 062v/4, 063r/11, 064r/3, 110r/11, 116r/6, 120v/3
ehl-i tevḥīd -1- [A.] Allah'ın birliğine inanan Müslümanlar.	resül e. 063r/6
e.+e 085v/05	hazreti resülü e. 061r/4
ehven -1- [A.] daha zararsız, daha az kötü, daha hafif.	resül-i e. 047v/10
e. olan 024r/7	resülü e. 060r/10
ek - -6- [T.] ekmek, ekip biçmek, üzerinde tarım yapmak.	hazreti resülü e. aleyhi’s-selām
e. 136v/5, 138r/8	hazreti resülü e. aleyhi’s-selāmın 120v/3
e.- di 138r/9	hazreti resülü e.+ e 084v/4, 107r/5, 111r/4
e.- dügi 143v/6	hazreti resülü e.+ in 116v/9
e.- mezem 136v/5	eksik -1- [T.] eksik, az.
e.- üb 136r/8	e. kalursa 053r/6
ekinci -1- [T.] çiftçi.	eksiklik -1- [T.] eksiklik, azlık.

e. eylese 099v/11

el -52- [T.] 1. el. 2. tasavvufta bir mürşidin terbiyesine girmek, ondan evrat almak, dervişliğe intisap etmek.

e. alub 101r/1

e. çekmekdir 089r/11, 125v/10

e. kaldırmaya 052v/5

e. tutmağıdır 090r/1

e. yüz sürüb 083r/7, 084v/5

e.+ i 019r/7, 019r/9, 030r/2

e.+ imizdendir 123r/5

e.+ in 013r/1, 030r/2, 082v/9, 082v/10, 083r/2, 111r/2

e.+ inde 114v/7, 140r/4

e.+ inden 113r/1, 121r/7, 145v/11

e.+ indendir 123r/6, 123r/7

e.+ ine 061v/2, 081v/2, 082r/1, 083v/3, 084v/8, 100r/5, 101v/2, 134v/4, 150v/8

e.+ ini 081v/2

e.+ iniğ 026r/7

e.+ iyle 020r/1, 077v/8, 077v/11

e.+ lerin 026v/6, 026v/9

e.+ leriğ 030r/1

e.+ üm 096v/1

e.+ ün 095r/8

e.+ üğ 096r/10

e.+ üğle 097r/9

el-cevāb -4- [A.] bu sorunun cevabı.

e. 084r/01, 088v/02, 090r/01, 112r/08

elām -1- [A.] inşirāh sūresi.

e.+ dan okusun 016v/8

elbet -2- [A.] elbette, mutlaka, muhakkak.

e.+ de 124v/1, 136v/9

elet -1- [T.] iletmek, göndermek, götürmek.

e.- diler 109v/5

elest-ü bi-rabbiküm -1- [A.] Rabbin kim?

e. 007r/07

elhām -1- [A.] elḥamdülillāh sözünün kısaltılmış şekli. bk. **elḥamdülillāh**

e. 083r/6

elḥamdülillāh-7- [A.] Allah'a hamd olsun. bk. **elhām**

e. 004r/3, 093r/9

e.+i- ‘ale’t-tevfîk ve estağfirullâhe
min külli takşîrû 029r/3

e.+i te‘âlâ 028r/7

e.+i rabbî'l-‘âlemîn 004r/1-2,
127v/3

ne‘ûzu billâhi te‘âlâ e.+i
030v/11

elḥamdülillâhi- ‘ale’t-tevfîk ve
estağfirullâhe min külli takşîrû -1-

[A.] başarılarımız için Allah’a hamd
olsun ve eksiklerimiz için bizi bağışlasın.

e. 029r/05

elḥamdülillâh-i rabbî'l- ‘âlemîn -2-
[A.] âlemin rabbine hamd olsun.

e. 004r/01-02, 127v/03

elif -4- [A.] 1. Arap alfabesinin ilk harfi.
2. tasavvufta Cenâb-ı Hakk’ın zâtına
delâlet eder.

e. 091r/4, 108r/8, 147v/10

e. kalmışdı 109r/1

elli -8- [T.] elli(50).

e. 027v/7, 033r/7, 076r/11, 076v/4,

076v/7, 076v/10, 077r/2

e.+ nci 076r/8

em - -2- [T.] emmek.

e.- se 018r/2, 018r/4

emânet -8- [A.] emanet.

e. 089v/11, 091r/4, 116v/4, 127r/7,
146v/11, 147v/10

e.+ e 090r/11

e.+ lerden 088v/11

emek -2- [T.] zahmet, eziyet, sıkıntı,
zorluk, ağrı.

e. virdim 127r/10

e.+ ünizi 082r/7

emîn -6- [A.] emin, güvenilir.

e. olmamağdır 035v/10

e.+ dür 147v/10

e.+ i 112r/4, 113r/3, 121r/11,
123v/7

emir -18- [A.] emir, buyruk.

e.- i dînde 046r/5

e. 032v/7

e.+e 137r/2

e.+ i 028v/9, 136v/9

e.+ ini 045v/11

e.+ ine 134r/1

e.+ iyle 057r/10, 131v/11, 132r/2,
132r/5, 132r/7, 132r/9, 133r/5,
133r/9, 134r/6, 139v/11, 140v/5

emr-i bi'l-ma'rûf -1- [A.] “iyiliği,
doğruluğu emretmek ve özendirmek”
anlamında kullanılan kaide.

e. 031r/08

emr-i dîn -1- [A.] dinin emri.

e.+de 046r/05

emîr-ü'l- mü'minîn -12- [A.]
Müminlerin, İslâmların işlerinde emir ve
tedbir eden reis, halife(Hz. Ali).

e. 060v/10, 090v/11, 102r/06-
07, 108v/08,110r/08, 116r/09,
118v/06, 147v/07, 151v/02,
151v/06, 151v/08, 151v/10-11

egin -3- [T.] 1. boy, pos, endam,
gövde, vücut; 2. arka, sırt.

e.+ ine 056r/10, 063v/9

e.+ ninden 134r/9

enā'l-fetā ebu'l-fetā aḥü'l-fetā -1- [A.]
Ben yiğitim ve yiğit kardeşiyim ve yiğit
atasıyım.

e. 151v/01

enbiyā -2- [A.] kendine kutsal kitap
indirilmemiş peygamberler, yalavaçlar.

e. 037v/2, 091r/10

enşārī -2- [Tr] Hicretten sonra Hz.
Muhammed ve Mekke'den göç eden
Müslümanlara din uğruna yardım eden.

cābir e.+ nin 067r/7

e.+lerin 067r/8

envār -1- [A.] nurlar, aydınlıklar.

e.+ da 130r/8

er -12- [T.] er, erkek, adam.

e. 003r/9, 008r/10

e. olsun 002r/4

e.+ e 002v/3, 134v/10, 138r/3

e.+ i 019v/6

e.+ inden 002v/6

e.+ ine 003v/6

e.+ ini 019v/6

e.+ lerden 010v/10, 019v/10

erbāb -4- [A.] bir işten iyi anlayan, o
işte becerikli, usta.

e.- ı fütüvvet 057v/2, 058v/2

- e.+ ü 060r/8, 132v/1
- erbāb-ı fütüvvet** -2- [A.] fütüvvet sahipleri.
- e. 057v/02-03, 058v/02
- eren** -16- [T.] erkek, kişi, asker, koca.
- e.+ ler 079v/2, 081r/2, 082r/1, 083v/10, 085r/5, 093r/11, 093v/1
- e.+ lardan 080r/1, 081r/5
- e.+ lere 093r/6, 100v/2
- e.+ lerimiz 080v/7, 092r/9
- e.+ lerin 091v/6
- e.+ lerin 081r/6, 093v/2
- eriş** -1- [T.] erişmek, yetişmek.
- e.- dim 096r/1
- erit** -1- [T.] eritmek.
- e.- di 078r/2
- erkān** -17- [a.] temel, esas, dayanak.
- e.- ı tarikat 097v/9, 097r/11
- e. 007v/5, 078v/10, 080v/7, 089r/4, 092r/9, 097v/11, 098r/3, 098v/9, 125r/5, 129r/5, 129r/6
- ehl-i e. 129r/8
- e.+ ından 125r/7
- e.+ iyle 129v/11
- e.+ ların 101r/5
- erkān-ı tarikat** -3- [A.] tarikatın esasları.
- e. 092r/02, 097r/11, 097v/09
- erkānsız** -2- [A.+T.] temelsiz, dayanaksız.
- e.+ dır 129v/4
- e.+ dur 145v/8
- erkek** -1- [T.] erkek.
- e. 031v/7
- e.+ ümüze 053v/10
- erkeklik** -1- [T.] erkeklik.
- e. 032v/5
- ervāḥ** -7- [A.] ruh, ruhlar.
- e.- ı bizden 087v/2
- e.- ı cemī‘ enbiyā ve evliyā ve şühedā ve ‘ulemā ve fuḫalā 087r/11
- e.- ı pāk 087r/10
- e.-ı pīrān-ı ḥaḳīḳat 086v/09
- e.- ı üstādān-ı bākī 086v/6

e. 086v/9

şeyler. bk. **esbāb**

e.+ ı 007r/5

e.+ ın 051r/6

ervāḥ-ı biz -1- [A.] bizim ruhlarımız

esedüllāhü'l- ğālib -1- [A.] Allah'ın güçlü arslanı (Hz. Ali).

e.+den 087v/02-03

e. 116r/08-09

ervāḥ-ı cemī' enbiyā ve evliyā ve şühedā ve 'ulemā ve fuḫalā -2- [A.] tüm nebilerin, velilerin, şehitlerin, alimlerin ve erdemlilerin ruhları.

eskici -1- [T.] eski eşyaları alıp satan kimse.

e. 087r/11- 087v/02

e. 059v/5

ervāḥ-ı pāk -1- [A.] temiz, pak ruhlar.

esne - -1- [T.] esnemek, uzamak, genişlemek.

e. 087r/10

e.- mek 019r/7

ervāḥ-ı pīrān-ı ḥaḳīḳat -1- [F.+A.] gerçek ihtiyarların ruhu.

esrār -1- [A.] sırlar.

p. 086v/09

e.+ ların 101r/6

ervāḥ-ı üstādān-ı bāḳi -1- [A.] ölümsüz üstadların ruhu.

es-selāmü 'aleyküm -12- [A.] selam sizin üzerinize olsun.

e. 086v/06

e. 085r/07, 079v/02, 080r/08, 080r/10, 080v/02, 083v/06, 083v/07, 083v/08, 083v/09, 085r/05, 148r/11, 148v/01

esbāb -2- [A.] gerekli, ihtiyaç olan şeyler. bk. **eṣbāb**

estağfirullāh -5- [A.] af ve mağfiret dilerim.

e.+ ı 142v/2

e.+ ın 146v/6

e. 079v/4, 079v/5, 079v/6, 079v/7

eṣbāb -1- [A.] gerekli, ihtiyaç olan

elḥamdülillāhi- ‘ale’t-tevfīk ve e.+e
min külli taḫṣīrū 029r/4

eṣbāh -2- [A.] benzerler, benzeyen
şeyler.

e.- ı neẓāirde 021v/6

e.+ da 018v/9

eṣbāh-ı neẓāir -1- [A.] Zeynüddin İbn
Nüceym’in (ö. 970/1563) İslâm
hukukundaki küllî kaideleri ve benzer
meselelerin tâbi olduğu ortak veya farklı
hükümleri konu alan eseri.

e.+de 021v/06-07

**eṣhedü en lâ ilāhe illallāh ve eṣhedü enne
muhammeden resûlüllāh** -1- [A.]
Şahitlik ederim ki Allah’tan başka ilāh
yoktur ve yine şahitlik ederim ki
Muhammed O’nun elçisidir.

e. 022v/03-04

**eṣhedü enne muhammeden ‘abdühü
resûlühü** -1- [A.] Şahitlik ederim ki
Muhammed Allah’ın kulu ve elçisidir.

e. 036v/02-03

eşik - -1- [T.] kapı.

e.- idir 142r/8

eşref -1- [A.] en şerefli, en üstün.

e. 141v/3

eşrefü’l-mahlūkāt ve -1- [A.]
yaratılmışların en şereflişi.

e. 086r/09

eşyā -4- [A.] eşya, nesne.

e. 005r/1, 005r/9

e.+ dan 004v/3

e.+lar 119r/6

et -2- [T.] et.

e.+i 048v/7

e.+ in 049r/7

et - -1- [T.] etmek.

e.- sün 130v/2

et-teḥiyyātü -1- [A.] Namazın
ka'delerinde yâni birinci ve ikinci
oturuşlarında okunan Ettehiyyâtü duâsı.

e. 029r/08

etek -2- [T.] 1.(elbise için)etek. 2.
kenar.

e.+ ünle 099v/10

e.+ üñle 094v/1

etmek -6- [T.] ekmek.

e. 127r/9, 138r/11, 143v/3, 143v/11

144r/4, 144v/6

etmekci -2- [T.] ekmek yapan veya satan kimse.

e. 059v/2

e.+ leriñ 068v/11

etmekcilik -2- [T.] ekmek yapma veya satma işi.

e. 139r/9

e. itmek 144v/7

eṭrāf -1- [A.] etraf, civar.

e.+ ına 134v/3

e‘üzü -3- [A.] sığınma.

kul e. birabbi’n-nās 016v/5

kul e. birabbi’n-nāsı oku-sun
016v/7

e. okumak 030r/4

ev -4- [T.] ev, oda.

e. oluñ 132v/2

e.+ inde 016v/11, 022v/11

e.+ inde kıla 018v/6

evlād -5- [A.] evlat, çocuk.

e. 002v/1

e.+ ına 079r/8

e.+ ını 031v/1

e.+ ınız 109v/1

e.+ larına 136r/10

evlen -1- [T.] evlenmek.

e.- dükde 047v/7

evliyā -6- [A.] evliya.

e. 147r/9, 149r/6

ṣāh-ı e. 01emīrū’l-mū’minīn 118v/6

ervāḥ-ı cemī‘ enbiyā ve e. ve
ṣühedā ve ‘ulemā ve fuṣalā 087v/1

e.+ lara 151r/3

e.+ nın 147v/2

evvel -62- [A.] evvel, önce, ilk.

e. 008v/7, 010v/11, 011r/8, 016v/4,

027r/11, 027v/3, 029r/6, 029v/3,

029v/11, 043r/8, 043r/11, 053r/4,

056v/2, 062r/4, 064v/3, 065r/11,

068v/3, 079v/1, 089r/1, 090v/8,

101v/2, 105r/4, 110v/8, 115r/1,

115v/11, 118r/4, 118v/11, 122r/7,

124v/6, 127v/6, 131r/11, 138v/4,

145v/1, 151v/9

şūr-ı e.+ de 034r/1	e. 013v/9, 053v/8, 054r/2, 054r/6,
e.+ i 006v/7, 026v/2, 026v/5,	088r/9, 143r/10
033v/5	‘afv e. 054r/6
e.+ inde 014v/11, 051r/11, 083r/4	destūr e. 103r/4
e.+ ki 014r/10, 015v/7, 029r/9,	baḥı̄ş e.- di 077v/11
029v/6, 050r/8, 052v/5	beşāret e.- di 102v/11
e.+ kisi 024r/10, 025r/8, 027r/1,	da‘vet e.- di 057r/2
030v/5, 031r/4, 031r/8, 032r/6,	‘ibādet e.- di 138v/3
035v/3, 044r/4, 045r/1, 050r/1,	ķarındaş e.- di 063r/5
051r/5, 125v/2, 126v/10	secde e.- di 107v/11
evvelā -4- [A.] ilk olarak, her şeyden	ser-ḫalīfe e.- di 067v/6
önce.	ṭalep e.- di 105v/5
e. 027v/9, 001v/3, 111v/4	ta‘līm e.- di 146v/1
e. bilgil 111v/1	tırāş e.- di 110v/1, 113r/10, 113v/1,
ey -12- [T.] ey!	124v/7
e. 080v/1, 080v/2, 082r/1, 084v/9,	tamām e.- dikden 143r/7
085r/5, 085r/7, 085v/1, 100v/5,	ķısmet e.- diler 110v/4
132r/11, 132v/1, 144v/4, 145r/5	şükūr e.- diler 110v/6
eyit -15- [T.] demek, söylemek.	tırāş e.- diler 110r/3
e. 097r/8	ma‘nī e.- diñiz 003v/8
e.- di 059v/11, 062v/1, 063v/5,	ḫiṭāb e.- dü 007r/6
064r/6, 77v/1, 102v/9, 105v/3,	tırāş e.- dügi 114r/3
108r/1, 108r/6, 119r/4, 135r/6,	e.- dük 084r/6
135v/1, 135v/4, 136v/1, 136v/7	e.- düm 013v/10
eyle -83- [T.] eylemek, etmek,	taķşīrāt e.- dünüz 003v/9
yapmak.	

e.- düñ 084r/3

i'tikād e.- mek 001v/11

mesh e.- mek 009r/8

niyyet e.- mek 026v/6

revāne e.- mek 129r/4

sünnet e.- mek 047v/7

te'hir e.- mek 019v/1

tırā e.- mek 110v/10

cömerdlik e.- mekdir 150v/4

hizmet e.- mekdir 089r/2

ikrār e.- mese 030v/10

niyyet e.- mese 021v/5

şehīd e.- mişdi 066r/9

vefāt e.- mişdir 066r/2, 067v/1,
068v/8

e.- r 085r/11

naşihat e.- r 095v/1

kādem e.- rüz 081r/1

eksiklik e.- se 099v/11

galebe e.- se 019r/9

gusül e.- se 009v/1, 021r/1

'ibādet e.- se 035v/9

ikrār e.- se 030v/6

irtikāb e.- se 013v/6

nażar e.- se 020r/5

şekk e.- se 021v/9

vaşıyyet e.- se 054r/8

cemi'yyet e.- seler 078r/11

rahmet e.- sün 129v/9

hal e.- sünler 130v/1

āzād e.- ye 023v/4

'ibādet e.- ye 143v/2

iżhār e.- ye 089v/9

kör e.- ye 150v/7

ta'līm e.- ye 090v/7, 126v/9

tırāş e.- ye 101r/3

teberā e.- ye ola 129v/6

du'ā e.- yeler 100v/3

teselli e.- yeler 100v/4

tırāş e.- yem 103r/3, 103r/5

tırāş e.- yeni 106v/10

'ahd e.- yesin 135v/8

da'vet e.- yüb 143r/10

du'ā e.- yüb 144v/2

işāret e.- yüb 092v/5

nażar e.- yüb 130r/11

teblīg e.- yüb 105v/2

ziyāfet e.- yüb 144r/1

e. 077r/10	farz -54- [A.] farz.
e.+ dūr 022v/8	f.- ı ‘ayın olan 044r/1
eyvallāh -4- [A.] Allah razı olsun.	f.- ı ‘ayındır 031v/6
e. 082r/8, 083v/10, 093r/8, 100r/7	f.- ı ‘ayındur 116v/6
ezān -2- [A.] ezan. bk. ezān	f.- ı ‘ayınları 024r/7
e. okunmuşdur 012r/4	f.- ı sākıt olur 022r/2
e.+ ı 012r/1	f. 008v/4, 009r/6, 009v/7, 015r/9, 018v/8, 027v/7, 029v/6, 030r/11, 043r/8, 043r/9, 043r/10, 043r/11, 043v/2, 043v/3, 043v/4, 049v/4, 050r/11, 145r/11, 152r/4
ezān -1- [A.] ezan. bk. ezān	beyānū’l-farz f. 046r/8
e. 022v/2	f. olan 043v/1
faḥr-ı tercümān -1- [A.] tercüme edenin kıvancı.	f. olanlar 046v/4
f.+ı 146r/01	f. oldu 010r/1
fā’ide -2- [A.] fayda, menfaat.	f. olduğına 046v/2
f. 025r/4, 034r/10	f. oldur 009v/9
faḳīr -1- [A.] fakir.	f.+ da 019r/4
f.+ e 085r/4	f.+ dan 043r/8, 043r/9, 043r/10, 043v/3
fānī -1- [A.] fani, geçici, ölümlü.	f.+ dır 008v/6, 009r/9, 126v/10, 146v/7
f.+ dir 100v/5	f.+ dur 008v/7, 148v/6
farīza -3- [A.] farz.	f.+ ı 026r/3, 026v/1, 026v/5, 027r/10, 027v/2, 027v/5, 112r/2, 113r/1, 121r/6, 145r/6
f. 064v/1, 088v/4, 125v/1	f.+ ını 111v/2

f.+ lardan 049v/1

f.+ ları 026v/11

farz-ı ‘ayın -4- [A.] Müslümanlarda her gün beş vakit namaz ve cuma namazlar vatandaşlar tarafından kılınan namazlardır.

f. 044r/01

f.+dır 031v/06

f.+dur 116v/06

f.+ları 024r/07-08

farz-ı sâkıf -1- [A.] hükümden düşmüş, hükümsüz kalmış farz.

f. 022r/02

fâsid -5- [A.] kötü, fena.

f. itmez 015v/9

f. olur 018r/6, 021r/6, 049v/3, 049v/8

fâsık -3- [A.] Allah’ın emirlerini tanımayan, sapkın.

f. 047r/1

f. olsun 045r/6, 045r/8

fâtiha -12- [A.] 1. başlangıç, giriş. 2.Kur’an’ın ilk suresi.

f. 100r/4, 127r/5, 130v/3

f. okumak 029r/6, 029v/9, 030v/1

f. okuya 083r/7, 087r/7

f. okuyub 029v/3, 087r/4

f.+ nın 014v/10

f.+ yı 014v/5

fâtiḥāti’l-kitābü’l-mübîn -1- [A.]

Herşeyi açıkça beyan eden Kur’ân-ı Kerim’in ilk suresi.

f. 087v/09

fazıl -2- [A.] fazilet sahibi, erdemli.

f. 150r/8

f.+ ımla 060r/5

fazla -1- [F.] 1. fazla, ziyade, artık. 2.üstünlük.

f. 046v/1

felân -1- [A.] falan, filan.

f. 013r/11

fenâ -2- [T.] yokluk, yok olma.

tekbîr-i f. 057v/3

f. oldu 057v/4

ferište -10- [F.] melek.

f. 131v/1, 132r/1

f.+ ler 063v/7, 134r/7

f.+ lerden 133r/7

f.+ nin 117v/4

f.+ ye 132r/3, 132r/5, 132r/8,
132r/10

fermān -1- [F.] ferman, buyruk, emir.

f. olub 135r/10

ferzānid-i ehl-i ʿarīḳat -1- [A.] tarikat
ehlinin âlimi.

f. 086v/05-06

fesād -1- [A.] fesat, kötülük, fitnelik,
anlaşmazlık.

f.+ dan 149v/5

fetāva-i bezzāziyye -5- [A.] Hanefî
hukukçusu Bezzâzî'nin (ö. 827/1424) fıkha
dair eseri.

f.+de 016r/11, 018r/11, 022r/03,
021v/10,

023r/05-06

fi'd-dürer-i meşṭūr -1- [A.] örtülü
inciler içinde

f. 014v/1

fi'l-hāl -1- [A.] bu anda, hemen, şimdi.

f. 136r/01

fi'l-hülāṣaten -1- özetle, kısaca.

f. 053v/5

fi's-sehvi's-secde -1- [A.] Yanılma
secdesi; namazda bir farzın veya vâcibin,
vaktinden önce veya sonra yapılması yâhut
vâcibin terkinde yapılması lâzım gelen
secde.

f. 014r/01

fidā -1- [A.] gözden çıkarma,
uğruna verme.

f. kıldı 058v/6

fikir -1- [A.] fikir, düşünce.

f.+ e 102v/6

filān -5- [A.] falan, filan.

f. 095v/8, 096r/1, 128v/3

fiṭre -1- [A.] 1. oruç açma, iftar. 2.
Ramazan'da iftar dolayısıyla verilen
sadaka.

f. virmek 047r/6

fityān -2- [A.] 1. yiğit, mert ve
cömert. 2. fütüvvet yolunda olanlar. 3. ahi
teşkilâtından olanlar.

f. 148r/11, 148v/1

fuḳarā-1- [A.] fakirler.

g. oldı 058r/10

f.+ lar 095v/11

ğ.+ imüze 053v/9

furḳān-2- [Tr] Kur'an-ı Kerim.

ḡafera leh -1-[A.] Allah ona mağfiret etsin.

f.- ı kerīminde 034v/9

ğ. 130v/10

f. 033r/5

ḡaflet -2- [A.] gaflet, aymazlık.

furḳān-ı kerīm -1- [A.] Hakkı bătıldan, doğruyu yanlıştan ayıran Kur'an-ı Kerim.

ğ. 080r/7, 090v/7

f.+inde 034v/08

ḡāh -2- [F.] gah, ara sıra.

fütüvvet -24- [Tr] 1.delikanlılık, gençlik.
2. cümertlik, el açıklığı. 3. dostlarının kusurlarına karşı afla muâmele etme.

g. 010r/8

f. 056r/1, 060r/8, 063v/9, 091r/8,
146v/10, 148r/8, 149v/7, 149v/9,
150r/9, 150v/5, 151r/2

ğ. 019r/7

ğ. eylese 019r/9

tārīḡ-i f. 130v/12

ḡam -1- [A.] gam, kaygı.

ehl-i f. 080v/6, 092r/8

ğ. 060r/2

erbāb-ı f. 057v/3

ḡanī -3- [A.] gani, zengin, varlıklı.

şāḡib-i f. 150r/3, 151r/6

dā'ire-yi f. bilgil 128v/5

ğ. olanlar 025v/1, 025v/3

f.+ i 149r/7, 149r/10

ğ.+ ler 047r/5

f.+ iḡ 091r/2, 151r/9

f.+ ün 147v/8, 149v/3

ḡanīmet -2- [A.] ganimet, savaşta düşmandan zorla ele geçirilen mal.

ḡā'ib -2- [A.] gaip, kayıp, görünmez.

ğ. 102r/11, 110v/3

ğaraż-ı nefsanī -1- [A.] Nefsin hoşuna
giden niyetler.

ğ.+ ya 144v/9

ğ. 050r/09

ğāzi -1- [A.] gazi.

ğarīb -1- [A.] garip, yabancı.

ğ.+ lerin 066v/9

ğ. 090r/4

ğazzāzi -1- [Tr] ham ipeği işleyen, iplik
ve ibrişim durumuna getiren kimse.

ğayb -1- [A.] bilinmeyen, gizli olan.

ğ.+ lerin 073r/7

ğ.+ ı 036r/6

ğāyet -2- [A.] gayet, pek, çok.

gec - -1- [T.] geçmek.

ğ. 126r/8

g.- mişdi 107v/1

ğ.+ le 125r/5

geç - -12- [T.] geçmek.

ğayr -1- [A.] başka, diğer.

g.- dikden 020v/5

ğ.- ile 083r/2

g.- e 083r/3, 083r/11, 088r/6

ğayrı -7- [A.+T.] gayrı, başkası,
diğeri.

g.- mekdir 089v/7, 126r/4

g.- üb 068r/3, 080r/5, 092v/8,
100v/3,

ğ. 014r/8, 019v/10, 049r/8, 052v/5,

101v/3, 129r/11

125r/1

ğ.+ dan olan 049r/6

geçür - -1- [T.] geçirmek.

ğ.+ ya 012r/11

g.- di 064r/5

ğazā -3- [A.] gaza, savaş.

gel - -65- [T.] gelmek.

ğ.+ sında 102r/10

g. 013v/7, 013v/8, 092v/5, 099v/8,

ğ.+ sından 110v/2

110r/6

g.- di 056v/3, 056v/6, 056v/9,
056v/11, 057r/4, 058v/9, 058v/11,
059r/3, 059r/6, 059r/8, 059r/10,
059v/2, 059v/4, 059v/7, 059v/10,
059v/11, 102v/3, 102v/7, 114r/5,
117r/1, 117r/2, 117r/7

durı g.- di 107r/7

tırı g.- di 077v/5

g.- diler 061r/11

g.- diyse 091v/4

g.- dügi 053r/10, 090r/4, 091v/5,
141r/8

g.- en 010v/11, 011r/8, 011v/1,
033v/7

g.- ince 140r/6

g.- mekdir 090r/5

g.- mişdi 134r/9

g.- se 014v/7, 015r/6, 015v/1,
019r/3, 020r/5

g.- üb 078v/1, 083v/4, 109r/9,
128r/7, 128r/9, 128r/11 , 128v/2,
128v/3, 129r/10, 133r/8, 134r/3,
135r/6 , 136r/4, 141v/6, 143r/8

g.- ürken 017v/5

g.- ürse 025r/4, 091v/3

gemi -2- [T.] gemi.

g. 022r/4

g.+ niñ 022r/7

gemici -1- [T.] gemici, gemide çalışan
veya gemi işleten kimse.

g.+ leriñ 077r/1

gene -1- [T.] gene, yine.

g. 141v/2

gerçek -2- [T.] gerçek.

g. 008r/8

g.+ dir 028v/4

gerek - -26- [T.] gerekmek.

g. 146r/10, 149r/2

g.- dir 004v/4, 013r/2, 013v/1,
021r/3, 034r/4, 077v/4, 079r/3,
101r/7, 112r/6, 113v/4, 114v/10,
124v/3, 126r/6, 146v/5, 146v/9,
149r/3

g.- dür 001v/10, 001v/11, 002v/10,
003r/8, 079r/7, 090v/5, 125r/9,
126v/8

gerek -6- [T.] gerek, lazım.

g. 002r/4, 003r/6, 101r/4, 145r/6,

146r/3

getür --47- [T.] getirmek.

g. 136v/10

g.- di 057v/2, 057v/7, 058r/8,
077v/7, 104v/7, 105r/3, 105r/10,
107r/5, 113r/6, 136r/3, 137v/8,
139r/5, 140r/1

g.- digidir 037r/5

g.- digidür 037r/9

g.- dikleri 110v/3

g.- diler 141v/2

g.- dügidür 037v/3

g.- dük 084v/11

g.- düm 024v/2, 024v/4, 024v/6,
024v/9, 025r/1, 025r/7, 032r/8

g.- eler 100r/6

g.- en 125r/4

g.- mek 008v/7, 031v/5, 031v/8,
135v/6

şehâdet g.- mek 025r/9

g.- mekdir 121r/9

şehâdet g.- mekdir 090r/3

g.- müşdür 063r/10

g.- müşler 109v/3

g.- üb 028v/3, 100v/1, 100v/2,
107v/4, 115r/6, 137r/11, 140v/8,
142v/3, 143v/5

gey - -1- [T.] giymek.

g.- di 144r/11

geydür - -4- [T.] giydirmek.

g.- di 063v/1, 144r/9, 144r/10

g.- diler 063v/10

geyür - -1- [T.] giydirmek.

g.- üb 133r/10

ğıybet -1- [A.] gıybet, dedikodu.

ğ.in 094r/10

gibi -19- [T.] gibi, benzer.

g. 013r/3, 013v/3, 014r/9, 046v/5,
047r/8, 047v/8, 048r/5, 048r/10,
048v/5, 048v/9, 049r/8, 052r/2,
053r/10, 068v/4, 106v/10, 129v/2,
148r/10, 148v/7

g. oldı 057v/8

gice -7- [T.] gece.

g. 012v/2, 023v/3, 063v/11

g.+ den 149v/1

g.+ dir 009r/4, 149v/1

g.+ si 061v/6

gine -2- [T.] yine, gene.

g. 009v/3, 146r/2

gir - -5- [T.] girmek.

g.- dü 142v/9

g.- erse 150v/9

g.- mekdir 034r/6

g.- se 019r/2

g.- üb 142v/5

gizle - -2- [T.] gizlemek.

g.- mekdir 089v/5, 126r/3

gizlü -1- [T.] gizli.

g. 012v/2

göbek -2- [T.] göbek.

girde : -1- [F.] bazlama, yufka ekmeği.

g. 115r/9

g. 143v/10

g.+ inde 115v/2, 123v/2

gıřiftār -1- [F.] tutulmuş, yakalanmış.

gögüs -1- [T.] göğüs.

g.+ ünde 103v/11

g. olur 130r/3

gök -6- [T.] gökyüzü, gök.

git - -11- [T.] gitmek.

g. 035v/8, 035v/11, 109v/4

g.- di 060v/4, 134r/10

g.+ de 036r/4

g.- er 008v/10, 009r/2, 128r/9, 128v/4

g.+ den 009r/4, 032v/9

g.- erim 128v/2

gönder - -2- [T.] göndermek.

g.- erse 008v/11

g.- di 063v/7

g.- ersin 128r/7, 128v/1

g.- diler 109v/6

g.- mek 144v/9

gönderil - -1- [T.] gönderilmek.

giy - -2- [T.] giymek.

g.- en 032v/10

g.- dir 143r/11

gönül -2- [T.] gönül.

g.- em 103r/6

g.+ idir 010v/9

g.+ ünde 091r/7	götür --2- [T.] götürmek.
göñlek -1- [T.] gömlek, vücudun üstüne giyilen yakalı giysi.	g.- se 021r/9
g. 106r/6	g.mişdi 065v/1
göñül -6- [T.] gönül.	göz -14- [T.] göz, görme organı.
g. 007v/3	g. 022v/8
g.+ i 091r/9, 147v/2, 147v/3, 148r/9	g.+de 081r/6
g.+ indedür 150r/10	g.+ in 141r/11
gör - -10- [T.] görmek.	g.+ lere 108v/7
g. 106r/5	g.+ leri 107v/9, 137v/5
g.- dügi 068v/3, 129v/2	g.+ lerin 125v/6
g.- dügin 099v/9	g.+ leriñ 089r/7
g.- dügini 094v/1	g.+ süz 130r/5
g.- en 023r/1	g.+ ümüz 079v/7
g.- enler 080v/4, 092r/6	g.+ ünden 134v/1
g.- se 023r/1	g.+ üne 022v/7
g.- sün 133v/10	g.+ üñle 094v/1, 099v/9
göre -1- [T.] göre, gereğince.	gözet -1- [T.] gözetmek, bakmak.
g. 036r/5	g.+ üb 128r/5
göster - -5- [T.] göstermek.	gözle - -1- [T.] gözlemek.
g.- di 058r/9, 132v/6	g.- yeler 079r/10
g.- üb 139v/7, 140v/9, 142v/6	gözsüz -1- [T.] gözsüz.
	g. 151r/6

gözük - -1- [T.] gözükmek.

g.+ dur 097v/8

g.- mesün 142v/9

gurre -1- [A.] Arap aylarının ilk günü.

māh-ı safer g.si 130v/11

ğusül -19- [A.] gusül.

ğ. 009v/5, 020r/7, 020r/11, 020v/7,

020v/8, 021r/4, 112r/1

ğ. eylese 009v/1, 021r/1

ğ. idicisi 112v/10

ğ. itmeden 015v/1

ğ. itmek 009r/10, 021r/2

ğ. itmekdir 020v/9

ğ. olmaz 021r/10

ğ.+ ı 111v/11, 112v/9

ğ.+ i 121r/5

ğ.+ üñ 026v/1

güclü -1- [T.] güçlü, kuvvetli.

g. 004r/10

gül - -1- [T.] gülmek.

g.- se 021r/6

gümrah -1- [F.] yolunu şaşırmış, yoldan çıkmış.

gümrük -1- [Yun.] gümrük, ülkeye giren çıkan mal üzerinden alınan vergi.

g.+ e 022r/1

gün -19- [T.] 1. gün, yirmi dört saatlik süre. 2. içinde bulunulan zaman, vakit.

g. 023r/9, 102v/1, 105v/4, 107r/9,

138v/2

g.+ de 050v/6, 085r/9, 138r/9

g.+ den 138v/1

g.+ i 060v/3

g.+ inde 012r/9, 019r/11, 130r/4, 149v/11

g.+ ine 024v/11, 033v/10

g.+ iydi 107r/10, 107r/11

günāh -6- [F.] günah, vebal.

g. 013v/7, 013v/9, 045r/10

g. ola 048r/8

g.+ ı olsa 036r/1

g.+ mı 106v/11

günahkār -1- [F.] günahkar, günahlı.

- g. 106v/7
- gündüz** -1- [T.] gündüz.
- g. 012v/1
- güneş** -1- [T.] güneş.
- g. 009r/4
- hā** -2- [A.] ha, Arap alfabesinin altıncı harfi.
- h. okuyalar 052v/7, 053r/4
- habbe** -1- [A.] tahıl tanesi, evin.
- h. 137v/10
- haber** -6- [A.] haber, bilgi, salık.
- h. 105r/6
- h. verdiyse 028v/3
- h. virdi 109r/9
- h. vire 018r/11
- h. virmeye 018r/9
- h.+ in 057r/11
- haberdār** -3- [A.+F.] haberdar, haberli, bilgili.
- h. olıçaķ 009v/3
- h. olmak 114v/9, 125r/8
- habīb** -5- [A.] sevgili.
- h.+ im 060r/2, 105v/3, 106r/9
- h.+ ime 106v/6
- h.+ üm 105v/9
- habībullah** -1- [A.] Allah'ın sevgili kulu.
- hazreti muhammed h. 086r/9
- hac** -5- [A.] hac, ziyaret veya tavaf ibadeti.
- h. 060v/5
- h. itdi 060v/4
- h. itmekdir 025v/4
- h.+cın 027r/10
- h.+ dur 060v/6
- haccü'l-vedā'** -1- [A.] veda haccı.
- h. 060v/05
- haccāc**-1- [A.] Irak valisi olup, müslümanlara zulmeden Yusuf bin Sakiff'nin ünvanı.
- h. 066r/8
- hācet** -3- [A.] hacet, ihtiyaç, gereklilik.

h.+ i revā ola 083r/9

h. 144v/3

h.+ üm 085r/3

hādīs -9- [A.] hadis, Hz. Muhammed'in söz ve davranışları.

h.- i şerīf 133v/7, 152r/11

h.- i şerīfde 023v/7

h.+ den 038v/7

h.+ dür 012v/8

h.+ inde 100v/7, 100v/9, 111r/5

h.+ iñ 022v/9

hādīs-i şerīf -3- [A.] Peygamberimize ait söz, emir veya davranışlar.

h. 133v/07-08, 152r/11

h.+de 023v/07

hādise -2- [A.] hadise, olay.

h. 012v/11

h.+ den 013r/6

hafā -1- [A.] gizlilik, saklılık.

h.+ dır 123r/2

hāfız -2- [A.] hafız, Kur'an'ı ezbere bilen.

üstād-ı h. hārzemīye 120r/4

h.+ larıñ 071r/10

hak : -48- [A.] Hak, Allah.

h. 040r/11, 057r/10, 084r/10, 099v/8,

135v/11, 149r/9

h. te'ālā 058v/3, 059v/11, 063v/6, 105v/2, 106v/1, 109v/8, 114r/6, 114v/11, 117r/5, 117v/3, 118r/4, 129v/8, 133r/3, 133r/4, 135r/7, 135v/4, 135v/8, 136r/5, 136v/2, 136v/7, 137r/5, 139r/10, 140r/10

h. te'ālādan 037r/4, 037r/9, 083r/8, 118v/4

h. te'ālānın 139v/11

h. te'ālānıñ 004v/4, 041v/11, 130r/3, 131v/10, 133r/8, 134r/1

h. te'ālāya 057r/4

h.+ dan 128r/8, 128v/1

hāzreti h.+ dan 012r/10

h.+ ka 137r/5, 143v/5, 128r/9, 128v/2

hak : -12- [A.] doğru, gerçek.

h. 126r/1

h. bilüb 132v/10

h. bilürem 038r/7

h.+ dır 006v/11, 033r/2, 033v/4,
033v/8,

034v/6, 085v/3

h.+ dur 028v/4, 040r/10

h.+ kun 085v/3

hak : -5- [A.] hak, pay.

h.+ ka 132v/6

h.+ kı 090r/8, 150r/1

h.+ kını 089v/8

h.+ kıy 088r/8

hak sübhāne vü te‘ālā -2-[A.] Hakkın ta
kendisi, her türlü kusur ve eksiklikten uzak
ve yüce olan Allah.

h. 102v/10

h.+yı 004r/06

hakikat -15- [A.] hakikat, gerçek.

h. 043r/2, 080v/3, 092r/5, 101r/6,

127v/8, 127v/9, 128r/4

ehl-i h. 080v/3, 083v/9, 092r/4

ervāh-ı pīrān-ı h. 086v/9

h. bilin 132v/1

h.+ de 005r/3, 013v/1

h.+ i 042v/8

hakim -1- [A.] hakim, yargıç.

h.+ lerine 023r/4

hak : -9- [A.] husus, konu.

h.+ kında 044r/1, 079v/3, 079v/5,
079v/6, 079v/7, 081r/7, 084r/1,
133v/5, 146r/1

hakkan :-1- [A.] doğrusu, hakikaten.

h. 028r/6

hal -1- [A.] hal, durum. bk. **hāl**

h. eylesünler 130v/1

hāl -3- [A.] hal, durum. bk. **hāl**

‘ilmi- h. 024r/1

‘ilmi- h.+ imizden 027v/8

ilm-ü h.+ imizden 023v/10

halāş -1- [A.] halas, kurtuluş.

h. idüb 031v/2

halāvet -1- [A.] halavet, şirinlik.

h.+ i 008r/11

halebî -12- Osmanlı âlimi İbrâhîm b.
Muhammed b. İbrâhîm el-Halebî (ö.
956/1549).

h.+ de 016v/9, 018r/6, 018v/12,
019v/5, 020r/11, 021r/3, 021r/11

ibrāhīm h.+ de 020v/10

ibrāhīm-i h.+ de 014v/9, 015r/8,
020r/8, 022r/10

ḥalīfe -3- [A.] halife.

h. 016r/5

h. olan 016r/6, 016r/9

ḥalīfetullāh -1- [A.] Allah'ın
halifesi.

dāvud h. 086r/7

ḥalīlullāh -2- [A.] Allah'ın dostu.

ibrāhīm h. 006r/7, 086r/6

ibrāhīm h.+ dan 124v/8

ḥalīlū'l-raḥmān -1- [A.] balıklı gölü
oluşturan iki gölden biri.

h.+da 069v/04

ḥalk -5- [A.] halk, topluluk.

h. olmuşdur 032v/3

h.+ a 102v/11

h.+ ı 057r/2

h.+ ına 089v/2

h.+ ın 077r/10

ḥallāc -1- [A.] hallaç, atımcı.

h.+ ların 070v/9

ḥamā'il -1- [A.] tılsım, muska.

h. 109v/7

ḥamd-ı senā -1- [A.] Tanrı'ya olan
şükran duygularını bildirme.

h.+lar 057v/10

ḥammām -1- [A.] hamam, yunak,
ısıdam.

h.+ da 070r/5

ḥammāmcı -1- [A.+T.] hamamcı.

h.+ ların 070r/2

ḥan -2- [F.] han, konak.

h.+ da 057r/9, 083r/10

ḥanīfe -3- [A.] 1. İslam dinine sımsıkı
bağlı olan kimse. 2. İslamiyetten önce tek
Tanrı'ya inanan.

h.- i el-kūfī nu'mān bin sābid
006v/3

imam-ü 'azam ebu h. 006v/7

h.+ dir 039v/1

ḥarām -14- [A.] haram, dini bakımdan yasak olan.

ḥ. 035v/6, 089r/10, 125v/9

ḥ. kılduğunu 035v/6

ḥ. ola 146r/9

beyānū'l-ḥ. 048r/10

ḥ. olmadı 090r/9

ḥ. olur 100r/9, 128v/7

ḥ.+ dır 129v/5

ḥ.+ dur 129r/1, 133r/2, 145v/9

ḥ.+ ı bilmekdir 010v/3

ḥarāmī -1- [A.] harami, haydut.

ḥ. olsa 017r/10

ḥareket -1- [A.] hareket, devinim.

ḥ.+ e 020r/5

ḥarem -3- [A.] harem, herkesin giremesine izin verilmeyen kutsal yer.

ḥ.+ den 107v/7

ḥ.+ e 107r/8, 107v/8

ḥarf -3- [A.] harf.

ḥ. 147v/9

ḥ.+ dır 091r/2

ḥ.+ uñ 148r/7

ḥāric -1- [A.] hariç, dış.

ḥ. olanlar 040r/12

ḥarmuk -1- [A] *Harmuk duvarı.

ḥ. 108v/5

ḥaşıl -1- [A.] hasıl, olan, ortaya çıkan.

ḥ. oldu 118v/11

ḥaşım -1- [A.] hasım, düşman, yağı.

ḥ.+ ı olmaya 149v/10

ḥaṭā -4- [A.] hata, yanlış.

ḥ. 028r/9

ḥ. olmak 038r/8, 039r/2

ḥ.+ dır 039r/3

ḥatır -1- [A.] hatır, yad.

ḥ.+ ına 014v/7

ḥāṭır -2- [T.] hatır, yad.

ḥ.+ ına 015r/6, 019r/2

ḥatimi'l-gerdāni'l-'azīzāt -1- azizlerin dönüşü bitirmesi.

- h. 087v/1 092v/4, 098v/3
- hātūn** -11- [T.] 1. kadın. 2. zevce.
- h.+ ı 034v/2
- h.+ la 045v/1
- h. 019v/6, 019v/9, 052v/6, 150v/8
- emīne h.+ dur 039v/11
- hayme-duz** -1- çadır diken kimse.
- h.+ ina 020r/4 h.+larıñ 074r/09
- h.+ ıyla 049v/7
- hazā** -3- [A.] haza, tam anlamıyla.
- h.+ lardan 011r/8
- h.+ umuñ 028v/11 h. 028v/8, 029r/3, 056r/1
- h.+ uñ 018r/1, 019v/5
- hazar** -1- [A.] barış zamanı.
- havāle** -2- [A.] havale, gönderme.
- h.+ da 046r/6
- h. itdi 116r/11
- hāzır** -4- [A.] hazır, mevcut, huzurda.
- h. itmişlerdi 116r/7
- h. olanların 068r/8
- havf** -1- [A.] korku.
- h. olmuşlar 108v/11
- h. 148r/5
- h. olub 093r/3
- hayā** -5- [A.] haya, utanma.
- h.+ ımuza 053v/9
- h. 122v/10, 125r/6
- hāzırūn** -1- [A.] huzurda olanlar, bulunanlar.
- h.+ dan 147r/2
- h. 080v/8, 092r/10
- h.+ dur 147r/8, 148r/5
- hazīnedār** -1- [A.+ F.] hazinedar.
- h. +dır 091r/6
- h.+ larına 105v/6
- hayır** -8- [A.] hayır, iyilik, yarar.
- h. 025r/3, 034r/10, 045v/4, 087r/7,
- hāzırān** -1- [A.] huzurda olanlar, bulunanlar. bk. hāzırūn

huzūr-ı h. 087v/7

hazret -150- [A.] hazret, saygı amaçlı
yüce kabul edilen kimselere verilen unvan.

h.- i ebubekir şiddik 011r/1

h.+ i ‘ali kerremullāhü veche
067v/11

h.+ i 042r/6, 042v/9, 079r/3, 123v/6

h.+ i aliyyü’l- murtaza 011r/5

h.+ i emirü’l- mü’minin 102r/6

h.+ i emirü’l-mü‘minin
kerremullāhi veche 090v/11

h.+ i muḥammedü’l- muṣṭafā
006r/10, 027v/11, 028v/1, 039v/5,
059v/8,

h.+ i muḥammedü’l- muṣṭafā’ya
080v/10, 092v/1, 118v/5

h.+ i muḥammedü’l-muṣṭafā
01aleyhi’s-selāma 033r/6

h.+ i selmān-ı rızā-ı rahmān 087v/8

h.+ i selmān-ü pāk 080v/9, 092r/11

h.+ i selmān-ü pākdan 098r/3

h.+ i ādem 006r/4, 033v/5, 056v/2,
070v/5, 117r/6, 133r/7, 133v/11,
135v/1, 136r/11,

143r/9, 144r/4, 146v/2

h.+ i ādem ṣaffiniḡ 112r/10

h.+ i ādemden 136r/1

h.+ i ādemi 133r/3

h.+ i ādemün 113r/7, 131r/1,
139v/4

h.+ i ādemünḡ 133v/6

h.+ i ‘alī 061r/1, 061r/7, 064r/8,
068r/6, 068r/11, 077v/5, 116v/8,
145r/3

emirü’l-mü’minin h.+ i ‘alī 108v/8,
151v/9

h.+ i ‘alī keremullāhi veche 151v/2

emirü’l-mü’minin h.+ i ‘alī
keremullāhi veche 110r/9

h.+ i ‘alī resülullāhuḡ 088v/8

h.+ i ‘aliden 127v/11

h.+ i ‘alinin 128r/2

h.+ i ‘aliniḡ 066v/7

h.+ i ‘alīye 152r/2

h.+ i ‘alīyi 064r/4, 110r/11

h.+ i allāha 057v/11

h.+i allahü te‘ālā 007r/3

h.+ i cebrā’il 059v/10, 063v/10,
105r/9, 105r/11, 107v/10, 109r/8,
136r/3

h.+ i cebrā’il 107r/2, 139v/6,
143v/4

h.+ i cebrā’il aleyhi’s-selām 102v/6

h.+ i cebrā'il 01alehyi's-selāmdır 121r/11	h.+ i resül 060v/9, 061r/6, 062v/8, 063r/6,
h.+ i dāvūd aleyhi's- selām 118r/9	077r/11, 107v/5
h.+ i ebūbekir 086r/11	h.+ i resül ekrem 060r/6
h.+ i ḥadīce 011r/9	h.+ i resül'in 108r/4
h.+ i ḥaḫdan 012r/10	h.+ i resülü 060v/6, 084v/3, 107r/5, 111r/4
h.+ i ḥavvā 134v/8	h.+ i resülü ekrem 062v/4, 063r/10
emīrū'l-mü'minīn h.+ i imām 'alī kerremullāhi veche 118v/7	h.+ i resülü ekrem aleyhi's-selām 064r/3, 110r/10, 116r/6
h.+ i īsā 011v/2	h.+ i resülü ekrem aleyhi's-selāmın 120v/2
h.+ i 'izzetden 103r/3, 107r/3, 135r/5	h.+ i resülü ekrem 116v/8
h.+ i 'izzete 105r/11, 135r/3, 137r/3	h.+ i resülün 065r/1, 065r/5, 065r/10, 107v/4, 109r/3
h.+ i ḫur'āndan 042v/6	h.+ i resülün 061r/3, 061r/8, 064r/10, 064v/7, 076v/2, 108v/11
h.+ i ḫur'āndır 008r/2, 042v/1, 042v/4	h.+ i resülullāh 088v/2, 088v/5, 098v/11, 100v/6, 102v/8, 123r/11, 125r/9
h.+ i ḫur'ānı 008r/2	h.+ i resülullāh ṣallallāhü 'aleyhi vesellem 110r/4
h.+ i ḫur'ānū 044v/2	h.+ i selmān 098v/10
h.+ i muḥammed 033v/6, 037r/4, 037r/8, 042r/5, 108v/4	h.+ i selmān pākdir 097v/5
h.+ i muḥammed ḥabībullāh 086r/8	h.+ i selmānın 098r/8
h.+ i nūḥ 011v/6	h.+ i ya'ḫūb aleyhi's-selāmdan 011v/9
h.+ i 'osmān zi'n-nūreyn 011r/3	h.+ ine 116r/11
h.+ i 'ömerü'l- fārūḫ 011r/2	
h.+ i peygamber 010r/2, 010r/7	

h.+ inüñ 098r/6, 133r/5

imām a‘zam h.+lerine 038v/05

hazreti selmān-ı rızā-ı rahmān -1-

Allahın Hz. Selman’dan razı olması.

s. 087v/08-09

he -2- [A.] he, Arap alfabesinin yirmi altıncı harfî.

h.+ leri 052v/7, 053r/3

heft -1- [F.] yedi. (7)

h. 068r/5

helāl -8- [A.] helal, haram karşıtı.

h. i‘tikād iden 048v/4

h. 010v/2, 035v/5

h.+ im 057r/8

h. itdünüz 082r/7

h. itmişler-idi 088v/6

h. kılduğın 035v/4

h. ola 101r/8

helvā -5- [A.] helva.

h.-yı çenfe 077v/09-10

h. 057v/8, 078r/1, 100v/1

h. oldu 077v/8

h.+ yı 057v/8

helvā-yı çenfe-1- tencere helvası. Ahi tekkelerinde geleneksel olarak hususi bir merasimle yapılan bir helvadır. Bu gelenğin Hz. Ali’den süregeldiğine inanılır.

h. 077v/09-10

helvācı -1- [A.+T.] helvacı.

h.+ ların 072v/11

hem -9- [F.] hem.

h. 064v/8, 085r/2, 085v/3, 099r/9,

142v/11, 143r/1, 151r/7, 152r/4

hemān-6- [F.] hemen, çabucak.

h. 048r/3, 057r/3, 058r/10, 060r/11,

110r/8, 134r/5

hemîşe-1- [F.] daima, her zaman.

h. 004r/10

hep -1- [F.] hep, bütün.

h. 138v/1

her -33- [F.] her.

h. 002r/4, 003r/2, 012r/1, 012r/5,

016r/10, 025r/4, 028v/3, 029v/9,
030v/2, 031v/6, 045r/4, 050r/4,
050r/5, 053r/5, 100v/11, 106v/6,
106v/8, 106v/11, 110v/6, 114r/11,
114v/7, 117v/7, 123r/3, 124r/9,
126r/10, 128v/6, 129v/3, 138r/5,
139v/9, 145r/5, 146r/10, 149r/6

hezārān -1- [F.] binlerce.

h. 107r/1

hırka -3- [A.] hırka.

h. 103r/5, 105v/4, 111r/2

hırka -4- [A.] hırka.

h. 056r/11, 110v/11

h.+ nın 103v/2

h.+ nın 104r/8

hışm -2- [F.] hışım, kızgınlık.

h. idüb 136v/3

h.+ ına 130r/3

hıyānet -1- [A.] hıyanet, hainlik.

h. itmekdir 090r/11

hic -6- [F.] hiç.

h. 005r/2, 117r/8, 117r/10,
149v/11,

151r/4, 151r/5

hicret -2- [A.] hicret, göç.

h.+ ın 060v/1, 065v/4

hiç -3- [F.] hiç.

h. 004v/1, 149v/9, 151r/8

hidāye -1- [A.] hidayet, doğru yol. bk.

hidāyet

h. 021v/2

hidāyet -3- [A.] hidayet, doğru yol. bk.

hidāye

h. 148r/4

şem'-i tevfiḳ-i h.+ dir 085v/4

h.+ dūr 147r/7

hizmet -4- [A.] hizmet. bk. **hizmet**

h. 098r/10, 150r/4

h. ideler 125r/6

h.+ ini 125v/2

hilāfet -1- [A.] hilafet, halifelik.

h. 064r/5

himmet -1- [A.] himmet, yardım.

h.+ idir 122v/3

hın -1- [A.] an, vakit, sıra.

h.+ de 090r/7

hişşe -1- [A.] hisse, pay.

h. olur 138r/4

hiṭāb -5- [A.] hitap, seslenme.

h. eyledü 007r/6

h. ider 003v/10

h.+ ı 111v/7, 119r/4, 120v/7

hibe -2- [A.] hibe, bağış.

h. itdiyse 017v/9

h.+ sinde 017v/10

hizmet-8- [A.] hizmet. bk. **hizmet**

h. eylemekdir 089r/1

h. idenler 099r/5

h. ider 099r/10

h. iderken 098r/7

h. itmişdir 098v/5

h.+ini 121v/10

h.+ ini 088v/6, 089r/3

hizmetkār -1- [A.+F.] hizmetkar, uşak.

h.+ ıydı 064v/8

hod -4- [F.] kendi.

h. 102r/10, 110v/2, 133r/1, 146v/7

hoḳḳa -1- [A.] hokka, küçük kap.

h.+ da 106r/6

hōnende -1- [F.] hanende, şarkıcı.

h.+ leriñ 072r/2

hōšnūd -2- [F.] hoşnut.

h. mısıñız 082r/4

h.+ uz 082r/5

hudā -1- [F.] hüda, Tanrı.

nām-ü h. 087r/9

hulefā -1- [A.] halifeler.

h.+ nı 064r/7

hulle -1- [A.] cennet elbisesi.

h. 134r/10

humuş-1- [A.] Suriyenin üçüncü büyük şehri.

h.+ dadır 065r/2

huneyn -1- [A.]Huneyn Savaşı.

b. 063v/05

hurda-furūş -1-ufak tefek şeyler satan, çerçi.

h.+ların 076v/06

hurmā-1- [A.] hurma.

h. 077v/6

hürü'l-‘ine -1- [A.]güzel gözlü kadın hûri.

h.+e 109v/6

huṭbe -3- [A.] hutbe.

h. okudı 061r/5

h.+ si 123v/9, 123v/10

hūy -1- [F.] huy, adet, alışkanlık.

h.+ ı 050r/3

hūylan - -1- [F.+T.] huy edinmek, adet edinmek.

h.- maḳdır 050r/3

huzūr -5- [A.] huzur, kat, makam.

h.- ı hāzırān 087v/7

h.- u şerīfnde 098r/6

h.+ ında 093v/3, 095v/11

h.+ ınuza 084v/10

huzūr-ı hāzırān -1- [A.] Huzurda hazır olanlar, yakında bulunan topluluk.

h. 087v/07

huzūr-u şerīf -1- [A.] Resūlullāh'ın şerefli huzuru.

h.+inde 098r/06

hüküm -6- [A.] hüküm, yargı.

h. 044v/2

h. olunur 044v/10

h.+ i 031r/10, 031r/11

h.+ iyle 034v/2

h.+ ü 035v/2

hükümet -1- [A.] hükümet, idare, yönetim.

ehl-i h.+ ündür 116r/2

hūlāṣatü'l-fetāvā -4- [A.] İftiharuddin Tahir b. Ahmed el-Buharî (ö.542/1147) tarafından yazılmış bir fetva kitabıdır.

h.+da 015r/02, 015v/10, 019r/05,
023r/02

hürmet -3- [A.] hürmet, saygı.

h.+ ine 064v/1

h.+ lü 089v/2, 126r/1

ıra - -1- [T.] uzaklaşmak.

ı.- mışdı 107v/2

ıssız -1- [T.] ıssız, تنها.

ı. kılub 034r/2

ışla - -1- [T.] ıslamak.

ı.- dılar 117r/8

ışlat - -1- [T.] ıslatmak.

ı.- dılar 114r/9

ışmarla - -1- [T.] tembih etmek, tavsiye etmek.

ı.- maya 150r/6

ışmarlat - -1- [T.] tembih ettirmek, tavsiye ettirmek.

ı.- maya 150r/7

i‘āde -1- [A.] iade, karşılığını yapma.

i.+si 049v/4

‘ibādet -11- [A.] ibadet, bir dinin buyruklarını yerine getirme.

‘i. 050r/10, 144r/2

‘i. eyledi 138v/3

‘i. eylese 035v/9

‘i. eyleye 143v/1

‘i.+ de 038v/5, 095r/8

‘i.+ e 036r/10

‘i.+ i 043v/7

‘i.+ in 050r/8

‘i.+ ini 050v/3

ibtidā -1- [A.] iptida, başlangıç.

i.+ sın 124v/3

icāzet -12- [A.] icazet, izin.

i. 094v/3, 146r/4

i. virdi 064v/4, 068r/2, 068r/9, 068v/2,

068v/5, 068v/10

i. virmege 146r/6

i. virmişlerdir 145r/4

i. virüb 133v/2

i.+ inizle 082r/1

iç	-17- [T.] iç.	059r/9, 059r/11, 059v/3, 059v/5, 059v/7, 063v/4, 063v/9, 064v/9, 065r/2, 065r/6, 065r/11, 066v/8, 076v/2, 096r/10, 096r/11, 096v/2, 098r/10, 098v/2, 098v/11, 102v/1, 108r/4, 108v/11, 109r/8, 109v/3, 114v/3, 114v/5, 114v/6, 117r/3, 117r/4, 117v/1, 117v/2, 117v/11, 118r/1, 118v/1, 120v/4, 138r/6, 140r/3, 140r/4, 151v/9
	i.+ i 127v/1, 127v/2	
	i.+ inde 022r/7, 040v/2, 043r/9, 043v/2, 078r/10, 083r/3, 137v/8, 149r/10, 150r/4	
	i.+ inde olan 001v/3, 049r/3	
	i.+ indedir 051v/4	
	i.+ inden 041r/3	
	i.+ ini 043r/5	rü-bā-būt i. 114v/4
	i.+ re 097v/7	idici -1- [T.] (edici) eden, yapan.
iç -	-3- [T.] içmek.	i.+ si 112r/1
	i.- mek 048v/6, 048v/8	idin - -1- [T.] edinmek.
	i.- mezler 032v/4	imām i.- dim 038v/6
içmek	-1- [T.] içme.	idügi -1- [T.] olduğu, idüğü.
	i.+ i 027v/4	i.+ ne 046v/11
içün	-18- [T.] için.	iftitāḥ -2- [A.] bir şeyin başlangıcı, başlama.
	i. 043v/8, 044v/11, 046r/11, 046v/9, 048v/1, 050r/8, 050r/9, 051v/9, 084r/5, 084r/6, 098r/11, 109r/11, 109v/1, 115v/4, 118r/6, 123v/3, 141r/5	i. 027r/6, 029v/11
idi	-47- [T.] idi.	igne -1- [T.] iğne.
	i. 056v/10, 056v/11, 058r/5, 058r/6, 058v/7, 059r/4, 059r/7,	i. 070v/4
		iḥfā -1- [A.] gizleme, saklama.
		i. 029v/5

ihlâş -3- [A.] İhlas, Kur'an surelerinden biri.

i.- 1 şerîf 083r/6

i. 043v/5

i.+ dır 043v/3

ihlâş-ı şerîf -1- [A.] İhlâs Sûresi; Kur'ân'ın 112. sûresi. bk. **ihlâz**

i. 083r/06

ihlâz -1- [A.] İhlâs Sûresi; Kur'ân'ın 112. sûresi. bk. **ihlâş-ı şerîf**

i. 127r/4

ihrâm -2- [A.] ihram, hacıların örtündükleri dikişsiz bürgü.

i. 027r/11, 060v/3

ihsân -1- [A.] ihsan, iyilik etme, bağışlama.

i. ide 130v/3

ihtilâf -1- [A.] ihtilaf, anlaşmazlık, uyuşmazlık.

i. itdiler 020v/6

ihtilâf -3- [A.] ihtilaf, anlaşmazlık, uyuşmazlık.

i. 054r/9

i. itdiler 018r/4, 021r/1

ihtilâm -2- [A.] ihtilam, düş azması.

i. olsa 020r/9, 020v/2

ihtimâl -3- [A.] ihtimal, olasılık.

i.+ i 038r/8, 039r/2, 039r/4

ihtirâz -1- [A.] ihtiraz, çekinme, sakınma.

i.+ dır 043v/4

ihtiyâr -4- [A.] 1. seçme, tercih etme, irade. 2. ihtiyar, yaşlı.

i.+ ı 025r/6, 084v/10

i.+ iyle 045v/5

i.+ lar 115r/5

iken -10- [T.] iken, esnasında.

i. 019r/6, 015r/11, 018r/2, 018r/8, 019r/9, 022r/9, 022v/2, 128r/3, 049r/10, 049v/6

iki -104- [T.] iki.

i. 004v/7, 014r/5, 014r/6, 014r/9,

026v/6, 026v/8, 029v/6, 041r/2,
047v/10, 063v/3, 079v/6, 088v/4,
092v/9, 100r/3, 100r/4, 107r/7,
109r/10, 116v/1, 118v/8, 125v/1,
134v/1, 134v/4, 137v/10, 138r/3,
144v/3, 148v/2, 148v/6, 150v/2

i.+ dir 026v/11, 027v/10, 029r/6,
029v/11, 030v/5, 031r/4, 031r/7

i.+ nci 006v/8, 015v/8, 016v/6,
024v/2, 025r/10, 026r/7, 026v/3,
026v/6, 027r/1, 027r/9, 027v/1,
027v/4, 029r/7, 029v/8, 030r/1,
030r/11, 030v/2, 030v/8, 031r/5,
031r/8, 032v/1, 035v/5, 044r/6,
045r/4, 050r/3, 050r/10, 051r/5,
062r/6, 064v/11, 066v/11, 068v/9,
070v/8, 072r/4, 073v/5, 075r/4,
076v/4, 089r/2, 089v/6, 090v/8,
105r/5, 111v/5, 112r/6, 116r/1,
119r/2, 121v/2, 122r/8, 123r/5,
124v/7, 125v/4, 126r/4, 126v/10,
127v/6

i.+ ncisi 037r/2

i.+ ndi 138v/8

i.+ niñ 094v/10

i.+ si 037r/8, 040v/11, 041r/7,
041r/8, 100r/1, 109r/11

i.+ sinde 018v/10, 018v/11

i.+ sinin 113r/3

i.+ siniñ 033v/7, 112r/1, 112v/9

i.+ şer 061r/10

ıkrār -9- [A.] ıkrar, onama, tasdik.

i.- ı bi'l-insān 007v/1

i. 031r/1

i. eylemese 030v/10

i. eylese 030v/6

i. idüb 007v/3

i. itdim 034v/6

i. itdüm 028v/5

i. itmekdir 030v/5, 037r/3

ıkrār- ı bi'l-lisān -1- [A.] dil ile söyleme,
bildirme.

i. 007v/1

il -1- [T.] el.

i.+ ine 088r/3

ile -80- [T.] ile.

i. 004v/8, 004v/9, 007r/4, 007v/3,
007v/5, 008r/10, 008v/11, 009v/5,
013r/8, 014v/2, 015v/5, 017r/3,
017r/9, 017v/1, 017v/6, 017v/8,
019r/7, 019r/9, 020r/2, 021r/6,
021v/11, 025r/6, 026r/11, 028v/5,
028v/6, 031r/1, 032v/7, 035v/8,
035v/11, 043r/6, 043v/4, 046v/8,
050r/3, 054r/2, 062v/5, 062v/9,

062v/11, 063r/2, 063r/4, 082v/6,
082v/7, 088r/2, 088r/4, 088r/5,
094r/7, 095r/2, 095r/10, 095v/3,
095v/5, 097r/4, 099v/6, 097r/7,
097r/8, 100r/4, 113r/5, 114r/9,
115r/3, 116v/2, 117r/8, 119r/3,
120v/6, 121r/2, 121r/4, 121r/8,
121r/10, 121v/2, 122r/11, 122v/4,
126r/1, 127r/5, 139v/4, 140r/5,
141v/4, 144r/7, 145v/4, 147v/5,
148r/5

i.+ yim 006r/1

ilet - -3- [T.] iletmek.

i. 140v/3

i.- irse 085v/7

i.- üb 141r/10

‘ilim -2- [A.] ilim.

‘i.+ den 114v/9

‘i.+ lerini 111v/3

‘illet -1- [A.] illet, hastalık.

‘i. 135v/11

‘ilm -5- [A.] ilim.

‘i.- i hāl 024r/1

‘i.- i hālımızden 027v/8

‘i.- ü hālımızden 023v/10

‘i.+ in 043v/2, 101r/6

‘ilm-i hāl -2- [A.] İman esaslarıyla,
namaz, abdest gibi amel ile ilgili meseleleri
halkın seviyesinde anlatan kitap.bk. **‘ilm-ü**
hāl

‘i. 024r/01

‘i.+imizden 027v/06

‘ilm-ü hāl -1- [A.] İman esaslarıyla,
namaz, abdest gibi amel ile ilgili meseleleri
halkın seviyesinde anlatan kitap. bk. **‘ilm-i**
hāl

‘i.+imizden 023v/10

imām -31- [A.] imam.

i. aḥmedü’l-ḥanbelī 006v/9

i.mālīkī 006v/10

i. şāf’ī 006v/8

i. 007v/4, 014v/2, 014v/3, 015v/4,
015v/6, 015v/8, 016r/7, 016v/1,
053r/11, 078r/4

emīrū’l-mü’mīnīn ḥazreti i. ‘alī
kerremullāhi veche 118v/7

i. a‘zam 028r/4, 038v/5, 040v/5

i. a‘zamuḡ 039r/5

tācū’l-muttaḡīn i. ebu ḥanīfe-i el-
kūfī nu‘mān bin sābid 006v/3

i. ḥanbelī 040v/7

i. idindim 038v/6

i. melikī 040v/6

i. secāvī 022r/11

i. şāfī 040v/5

i.+ a 051v/10, 053r/4

i.+ ıñ 016r/4

i.+ la 053r/6

i. ‘azam ebu ḥanīfe 006v/7

i. ‘azamıñ 028v/10

imāmü’ş-şemsü’l-ümmet-i raḥmetü’llāhi

‘aleyhi-1- Allah’ın selamı ümmet
güneşinin imamı üzerine oldun.

i. 002r/02-03

imāmet -1- [A.] imamet, imamlık.

i.+ ine 046r/1

īmān -73- [A.] iman, inanç.

ī. 001v/8, 001v/9, 003r/3, 005r/11,
005v/4, 005v/10, 008v/4, 008v/9,
009r/2, 024r/5, 024v/4, 024v/6,
024v/9, 025r/1, 025r/7, 031v/8,
031v/9, 032r/7, 035v/1, 035v/2,
036v/11, 037r/1, 054r/2, 089r/1,
097r/4, 152r/12

kāffe-i ehl-i ī. 087r/3

levāzım-ı ī. 031r/6

şıfat-ı ī. 024r/10

şart-ı ī. 031v/11

tafsil-i ī. 027v/9

tecdīd-i ī. 028r/8

vaşf-ı ī. 031v/10

ī.-ılayım 006r/1,

ī.+ a 011r/8, 024v/1, 031v/4, 057r/4

ehl-i ī.+ a 084v/4

ī.+ dan 007v/6, 045r/10

ī.+ dır 097r/3

ī.+ ı 045v/9, 111v/10, 112v/8

şıfat-ı ī.+ ı 003r/7

şart-ı ī.+ ı 003v/2

ī.+ ı tekbīrdır 121r/3

ī.+ ın 001v/4

şıfat-ı ī.+ ın 002r/5

şıfat-ı ī.+ ın 002v/5

ī.+ ında 045v/7

ī.+ ıñ 007r/10, 007v/7, 007v/10,
008r/1, 008r/4, 008r/7, 008r/8,
008r/11, 008v/2, 009r/3, 010r/10,
010v/1, 010v/4, 010v/7, 030v/4,
031r/3, 031r/10, 031r/11, 035r/9

ī.+ la mısın 005v/11

ī.+ sız kalur 009r/1

imdi -11- [T.] şimdi, imdi, şu an.

i.- ub 046r/2

i. 001v/1, 024r/5, 078r/9, 079r/7,
079r/11, 098v/8, 144v/4, 145r/5,
148r/6, 148v/8, 151r/10

incil -1- [A.] İncil.

i. 033r/4

imī -1- [A.] işaretler anlatma.

incir -2- [F.] incir.

i.+ ye 106r/11

i. 057v/6, 140r/3

in -5- [T.] inmek, yüksekte aşağı doğru gelmek.

incir -3- [F.] incir.

i.- di 061r/6, 061r/8

i. 134v/3, 134v/7, 134v/8

i.- ecedir 140v/1

incit -2- [T.] incitmek.

i.- mişdir 118v/5

i.- meye 151r/5

i.- üb 141r/9

i.- mezdi 128r/5

inan -26- [T.] 1. inanmak. 2. iman etmek.

indiril -2- [T.] (kutsal kitap için) indirilmek.

i.- dım 024v/1, 024v/4, 024v/6,
024v/9, 024v/11, 025r/6, 028v/6,
032r/7, 032v/2, 032v/9, 033v/4,
033v/11, 034r/9, 034v/5, 034v/7

i.- mişdir 033r/7, 033v/1

i.- mak 032r/5

inek -1- [T.] inek, dişi sığır.

i.- makdır 007v/4, 030v/8, 037r/3,
045v/6

i. 137r/8

i.- masa 030v/7

inkār -1- [A.] inkar, tanımama.

i.- mayan 046v/3, 046v/11

i. iderse 047r/3

i.- mayub 133v/8

innā fetahṇā leke -2- [A.] Fetih sūresinin ilk ayetidir.

i.- sa 030v/9

- i. 102v/03, 133v/01
- innāllāhe ma‘a‘ş-şābirīn** -1- [A.] Bakara sūresi 153. ayet.
- i. 086r/02
- inşā‘allāhū te‘ālā** -1- [A.] Yüce Allah’ın izniyle.
- i. 099v/02
- ins** -2- [A.] insan, kişi.
- i.+ e 044r/7
- i.+ i 036r/4
- inşāf** -2- [A.] insaf.
- i. 150r/5
- i. vire 150r/5
- insān** -1- [A.] insan, kişi.
- i.+ dandır 033v/4
- inşā‘allāh** -2- [Tr] Allah’ın izniyle.
- i. te‘ālā 023v/11
- i.+ü te‘ālā 099v/2
- iplik** -4- [T.] iplik.
- i. 070v/5
- i.+ in 141r/2
- i.+ inden 141v/9, 142r/2
- ir** - -1- [T.] ermek, ulaşmak.
- i.- erler 126v/3
- irādet** -3- [A.] dilemeler, istemeler.
- i.+ iyle 010r/4, 010r/8, 096r/7
- iriş** - -1- [T.] erişmek, ulaşmak.
- i.- di 057r/11
- irtikāb**-2- [A.] irtikap, kötülük yapma.
- i. eylese 013v/6
- i. iderse 049r/4
- irüş** - -1- [T.] erişmek, ulaşmak.
- i.- ür 147v/5
- ise** -11- [T.] ise, olursa.
- i. 018r/10, 019v/11, 020r/2, 035r/11, 038r/2, 052r/3, 052v/7, 053r/3, 054r/4, 054r/5
- i.+ n 050v/2
- islām** -29- [A.] İslam.
- i. 001v/2, 005v/5, 005v/9, 036v/11,

037r/1, 054r/1, 065v/1, 132v/8	istihfāf -1- [A.] istihfaf,
dīn-i i. 028r/1, 045v/6	küçümseme.
millet-i i. 028r/5	i. 015v/12
pādişāh-ı i. 086v/5, 087v/6	istimālet -1- [A.] avutmalar,
şart-ı i. 025r/8	gönül almalar.
i.+ a 015v/1, 024r/6, 089r/1	i. virüb 100v/3
dīn-i i.+ a 045v/10	
i.+ dır 041v/1	iş -6- [T.] iş.
i.+ ı 002r/1, 003v/2	i.+ de 013r/11
dīn-i i.+ ı 028v/1	i.+ den 149v/6
i.+ ı bilmek 003r/8	i.+ dir 126r/9
i.+ ın 001v/4	i.+ e 145r/11
şıfat-ı i.+ ın 002r/5, 002v/5	i.+ le 089v/9
i.+ ını 003r/3, 003v/7	i.+ leri 126v/5
dīn-i i.+ ını 003r/11	
isim -1- [A.] isim, ad.	işaret -2- [A.] işaret. bk. işaret
i.+ i 097r/6	i.+ iyle 068r/11, 113r/11
isnād -1- [A.] isnat, atfetme.	işāret -7- [A.] işaret. bk. işāret
i.+ dır 129r/2	i. 089v/11, 092v/8
iste -2- [T.] istemek.	el-cevāb i. 090r/1
i.- r 081r/4	i. eyleyüb 092v/5
i.- se 016v/2	i. itmek 016v/1
	i. itmemiş olsa 016r/8
	i.+ e 096v/10

işit - -2- [T.] işitmek, duymak.

i.+ ünde 085r/1, 085r/3

i.- diydi 058r/3

it - -344- [T.] etmek, yapmak.

i.- üb 060r/7

ķabül i. 085v/10

işle - -28- [T.] işlemek, yapmak.

da‘vet i.- di 061r/1

i.- di 010r/1, 010r/4, 010r/8

ħac i.- di 060v/5

i.- diyse 050r/6

ħavāle i.- di 116r/11

i.- dügi 047r/11, 143r/3, 144r/2

ķarındaş i.- di 062v/10, 062v/11, 063r/2

i.- dügine 133v/7

selām i.- di 060r/1

i.- dün 013v/7

vefāt i.- di 069r/5

i.- medi 010r/8, 047v/11

münācāt i.- di 057r/5

i.- mekdir 050r/6

du‘ā i.- diler 061v/4

i.- memesinde 048r/7

iħtilāf i.- diler 020v/6

i.- mesinde 048r/7

iħtilāf i.- diler 018r/5, 021r/2

i.- meyeler 126v/5

ķarındaş i.- diler 063r/4

i.- miş ola 047v/11

ķismet i.- diler 057v/10

i.- mişdir 069r/11, 143r/5

su‘āl i.- diler 109r/5

i.- mişdür 145r/1

‘amel i.- dim 038v/9

i.- ye 145v/4

iķrār i.- dim 034v/6

i.- yen 013v/9, 047v/1, 048v/10

ķabul i.- dim 028v/1, 029r/2

i.- yene 046v/1, 046v/9, 048r/1, 048v/3

niyyet i.- dim 051v/8

i.- yeniñ 146r/8

rücū‘ i.- dim 028r/11

taşdıķ i.- dim 034v/6

işüg - -2- [T.] kapı, kapı önü.

tevbe i.- dim 028r/11

i.- dirler 057v/11

hibe i.- diye 017v/9

şafâ-nazar i.- dügi 096r/9

talep i.- dügi 090r/6

vaşf i.- dügümüzen 147r/3

murād i.- dükde 017r/3, 017r/8

secde i.- düklerinden 012r/11

iķrār i.- düm 028v/6

helāl i.- düñüz 082r/7

āzād i.- e 023r/11

iħsān i.- e 130v/3

niyyet i.- e 051v/8

şabır i.- e 053v/1

secde i.- e 014r/6

taşliye i.- e 052r/2

tekbīr i.- e 052r/2, 052v/4

zikir i.- e 084v/9

ķatil i.- eçegin bilürken 128r/4

i.- eler 053r/8

du‘ā i.- eler 084v/3

ħizmet i.- eler 125r/6

ķabūl i.- eler 111r/3

su‘āl i.- eler 082r/3, 082r/6

tamām i.- eler 053v/4

teyemmüm i.- eler 020r/1, 020r/3

zikir i.- eler 079v/1

beyān i.- elim 023v/11, 024r/8, 027v/9

beyān i.- elüm 111r/11, 111v/3

bi‘at i.- en 097v/4

cereyān i.- en 034r/11

helāl i‘tiķād i.- en 048v/4

şabır i.- en 099v/7

terk i.- ene 046v/2, 046v/10, 048r/2, 048v/2

ħizmet i.- enler 099r/5

nātırlıķ i.- enlerin 070r/5

i.- er 050v/10

beyān i.- er 118v/3, 146v/10

delālet i.- er 034v/11

ħiķāb i.- er 003v/10

ħizmet i.- er 099r/10

ķarār i.- er 147v/6

pāk i.- er 099r/9

ricā i.- er 081r/5

rivāyet i.- er 108v/4, 109r/3

sehv i.- er 096r/3

teyemmüm i.- er 017r/6, 017r/11

yoldaşlıķ i.- er 112v/6

i.- erdi 098r/7, 098v/2

temennā i.- erim 080r/2

şehādet i.- erin 036r/10, 036v/4

taşdıķ i.- eriz 031r/2

hizmet i.- erken 098r/7

tilāvet i.- erken 102v/2

i.- erler 012v/6, 098r/8

‘azāb i.- erler 012r/10

i‘tikād i.- erler 022v/9

ķāmet i.- erler 022v/2

temiz i.- erler 126v/4

tesbīh i.- erler 112r/8

i‘tikād i.- erlerse 013r/5

inkār i.- erse 047r/3

irtikāb i.- erse 049r/4

taķşīrāt i.- erse 003r/9

terk i.- erse 047v/3

vefāt i.- erse 023r/9

tırāş i.- erüz 110r/2

naķīl i.- esi 152r/1

nażar i.- esin 135r/9

secde i.- esin 014r/4

tırāş i.- eyim 110r/7

tövbe i.- eyim 013v/11

ziyāfet i.- eyin 143v/3

ta‘līm i.- ıcek 146r/6

tekbīr i.- ince 053r/11

ğusül i.- meden 015v/1

tebevvl i.- meden 021r/1

kār i.- medi 117r/9

yardım i.- mege 063v/7

nikāh i.- megi‘ahdü 132v/4

i.- mek 007v/6

‘amel i.- mek 001v/10

bünyād i.- mek 077v/4

cehir i.- mek 029v/5

çulhālīķ i.- mek 144v/7

etmekcilik i.- mek 144v/8

ğusül i.- mek 009r/10, 021r/2

işāret i.- mek 016v/2

ķabül i.- mek 089r/6

niyyet i.- mek 027r/5, 027v/6

revāne i.- mek 081r/4, 081r/7

rükū‘ i.- mek 027r/8

secde i.- mek 029r/11

taħķīķ i.- mek 079r/3

tekbīr i.- mek 027r/6, 029v/2

terk i.- mek 027v/4, 027v/5

tesbīh i.- mek 030r/10

teyemmüm i.- mek 017r/1, 017v/3

tırāş i.- mek 118r/6

zinā i.- mek 048v/6	ümid i.- mekdir 043v/10
ziyāfet i.- mek 144v/7	zikir i.- mekdir 010v/6
ziyāret i.- mek 027v/1	niyyet i.- mekdir 051r/10
tevbe i.- mek 050v/9	i.- memekdir 050r/10
i.- mekdir 043v/9, 050r/9	işāret i.- memiş olsa 016r/8
cennetlik i.- mekdir 031v/4	bī‘at i.- mesen 101r/4
ğusül i.- mekdir 020v/9	şabır i.- meyen 099v/8
hac i.- mekdir 025v/4	i.- meyesin 094r/10
hıyānet i.- mekdir 090r/11	su‘āl i.- meyinçe 093r/1
iķrār i.- mekdir 030v/5, 037r/3	fāsīd i.- mez 015v/9
iṭā‘at i.- mekdir 046r/3	kār i.- mez 117v/1
i‘tikād i.- mekdir 035v/5, 035v/7, 036r/7	i.- mezse 145v/5
ķabūl i.- mekdir 113r/1, 121r/7, 125v/5	ķadīm i.- miş 135r/1
mesh i.- mekdir 026r/10, 026v/8, 026v/10	zulūm i.- miş 018v/3
mesih i.- mekdir 046r/8	nehy i.- miş ola 048v/1
mücādele i.- mekdir 046r/6	terk i.- miş olur 015v/3
niyyet i.- mekdir 027v/3	hizmet i.- mişdir 098v/5
pak i.- mekdir 027r/2	ķarār i.- mişdir 117v/8
pāk i.- mekdir 051r/7	ta‘līm i.- mişdir 118v/9
ri‘āyet i.- mekdir 089r/5	vefā i.- mişdir 060r/11
senā i.- mekdir 008r/6	ķarār i.- mişken 133r/3
tekbīr i.- mekdir 115r/6	i.- mişler-idi ol 088v/10
tekfīr i.- memekdir 045r/11	i.- mişler-idi ve 088v/7
	hāvāle i.- mişlerdi 116r/7
	telķīn i.- mişlerdür 116v/10

şabır i.- se 099v/7

su'āl i.- se 005r/11, 006r/3, 011r/7,
012v/1, 038v/3, 041v/6

taḫṣīrāt i.- se 002r/7

tekbīr i.- se 015v/5

terk i.- se 049v/2

vefāt i.- se 019v/6, 019v/10

su'āl i.- seler 003v/11, 004r/3,
004v/6, 005v/5, 005v/10, 006r/6,
006r/9, 006v/1, 006v/5, 007r/1,
007r/10, 008v/4, 009v/7, 010v/1,
010v/4, 010v/7, 010v/10, 011r/11,
011v/4, 012r/1, 012r/5, 030v/3,
031r/3, 031r/6, 031r/10, 031v/4,
031v/8, 036v/11, 037r/6, 037r/11,
037v/6, 037v/9, 038r/4, 038r/11,
038v/10, 039r/5, 039v/3, 040r/8,
040v/3, 040v/9, 041r/2, 041r/6,
041r/10, 041v/2, 041v/10, 042r/3,
042r/8, 042r/11, 042v/2, 042v/5,
042v/8, 042v/10, 043r/2, 043r/7,
043v/5, 043v/11, 091r/11, 093r/4,
093r/7, 093r/10, 093v/6, 093v/10,
094r/2, 094r/6, 094v/2, 094v/9,
095r/1, 095r/5, 095r/10, 095v/2,
095v/6, 096r/4, 096r/8, 096v/3,
096v/6, 096v/11, 097r/6, 099v/3,
113r/9, 113v/2, 113v/11, 115r/3,
115r/7, 115v/9, 116v/2, 116v/11,
118r/7, 121v/5, 121v/7, 122r/1,
122r/5, 122r/10, 122v/1, 122v/4,
122v/7, 122v/11, 123r/3, 123r/8,

123v/8, 124r/11, 127r/3, 127r/6,
127r/11, 127v/4, 127v/9, 128r/10

cimā' i.- seydi 049v/8

ikrār i.- üb 007v/3

naẓar i.- üb 133v/10

sür'at i.- üb 098r/11

tekbīr i.- üb 053v/1

teyemmüm i.- üb 017v/7

i.- üb 089r/3, 125v/3, 135v/6

'arż i.- üb 137r/5

egil i.- üb 084v/2

ḥalāş i.- üb 031v/3

ḥışm i.- üb 136v/3

iṭā'at i.- üb 134r/2

izlāl i.- üb 134r/4

muvāfiḳat i.- üb 106v/9

müvāfaḳat i.- üb 110r/1

müvāfiḳat i.- üb 111r/1

sünnet i.- üb 141v/1

taẓarru' i.- üb 135r/4

te'līf i.- üb 141r/3

tekbīr i.- üb 146r/2

temennā i.- üb 087r/6

un i.- üb 138r/11

zıkrullāh i.- üb 083r/5

idici -1- [T.] edici, yapıcı.

ğusül i.+ si 112v/10

iṭā‘at -2- [A.] itaat, söz dinleme, boyun eğme.

i. idüb 134r/1

i. itmekdir 046r/2

‘itāb -3- [A.] itap, paylama, azarlama.

‘i. ola 048r/3

‘i.+ a 047v/4, 049r/2

itdür -4- [T.] ettirmek, yaptırmak.

i.- e 083v/1

tırāş i.- eler 101r/9

tırāş i.- esin 106r/11

i.- üb 146r/1

i‘tibār -1- [A.] itibar, saygınlık.

i. 054r/9

i‘tikād -20- [A.] itikat, inanma.

i. 038r/2, 038r/3

i. eylemek 001v/11

ḥelāl-i i. iden 048v/4

i. iderler 022v/8

i. iderlerse 013r/5

i. itmekdir 035v/5, 035v/6, 036r/7

i.+ a 041v/5

i.+ de 028r/2, 037v/6, 037v/7, 038r/5, 038r/7, 040v/9

i.+ de olan 038r/9

i.+ ı 130r/10

i.+ ıyla 050r/2

ve’l-cemā‘at i.+ ları 044v/4

‘iyāl -1- [A.] hanım, zevce.

‘i.+ ine 003r/3

iyle -1- [T.] eylemek, yapmak.

i.- se 019r/7

īzār -1- [A.] belden aşağıyı örtmekte kullanılan bez.

ī. 106r/7

izhār -1- [A.] gösterme, açığa vurma.

i. eyleye 089v/9

izin -2- [A.] izin, yetki.

i.+ iyle 088v/9, 116v/9

izlāl -1- [A.] ayak kaydırma, yoldan çıkartma, sürçtürme.

i. idüb 134r/3

‘izzet -12- [A.] izzet, büyüklük, ululuk.

‘i. 089r/5, 125v/4

hazreti ‘i.+ den 103r/3, 107r/3,
135r/5

cenāb-ı ‘i.+ e 142r/6

hazreti ‘i.+ e 105r/11, 135r/3,
137r/4

‘i.+ iyle 078r/7

‘i.+ lü 089v/3, 126r/1

ķā’il -1- [A.] kail, inanmış.

ķ. olmaķdır 132v/11

ķā’im -2- [A.] kaim, her zaman var
olan (Tanrı).

ķ.+ dir 122r/6, 122r/7

ķā’imü bi_nefsihi -1- sıfat-ı zatiyyede yer
alan “Kıyam binefsihi (bizâtihi)”. Allah`ın
varlığı veya mevcudiyeti bir başkasına
muhtaç değildir; aksine varlığı kendi
zâtındandır demektir.

ķ. 25v/08

ķabak -1- [T.] kabak.

ķ.+ ın 127r/11

ķa’be -6- [A.] Bütün müslümanların
kıblesi ve ziyâret yeri olan Mekke
şehrindeki mukaddes binâ.

ķ.- i mükerrermeden 017v/5

ķ.- i şerîf 028r/2

ķ. 080v/4, 092r/5

ķ.+ nin 058r/9

ķ.+ yi 058r/3

ķa’be-i mükerreme -1- [A.] Aziz Mekke
şehri.

ķ.+den 017v/05

ķa’be-i şerîf -1- Mübarek Kabe.

ķ.+i 028r/02

ķabr -18- [A.] kabir, mezar.

ķ.+ i 064v/10, 065r/2, 065r/7,
065v/3, 065v/8, 066r/2, 066r/9,
066v/5, 066v/11, 067r/3, 069r/6,
069v/4, 069v/7, 070v/7, 073v/4,
075v/11, 076r/7

ķ.+ ine 003r/1

ķabül -11- [A.] kabul.

ķ. 038v/8, 085v/10

ķ. ideler 111r/3

ķ. itdim 028v/1, 029r/2

ķ. itmek 089r/6

ķ. itmekdir 113r/1, 121r/7, 125v/5

ķ. olmaz 002r/9

ķ. olsun 084v/5

ķ. eylerüz 081r/1

ķ.+ i 013r/4

ķ.+ ler 124r/8

ķ.+ lerin 122v/9

ķaç -18- [T.] kaç.

ķ. 016r/7, 044r/2, 053r/5, 094r/3,

096v/3, 114r/5, 117r/4

ķ.+ dır 030v/4, 031r/3, 031r/7,
115v/10

ķ.+ dur 001v/6, 001v/8, 006v/6,
007r/11, 040r/9, 040v/10, 094v/9

ķaçan -2- [T.] ne zaman, nasıl.

ķ. 002v/3, 008v/9

ķader -3- [A.] kader, alın yazısı.

ķ. 025r/3, 105r/5

ķ.+ ine 034r/9

ķadı -1- [A.] kadı, şeriat hakimi.

ķ.+ larıñ 077r/3

ķāđıhān -1- [Tr] Ebü'l-Mehâsin
Fahrüddîn Hasen b. Mansûr b. Mahmûd el-
Özkendî el-Fergānî (ö. 592/1196).
Fetâvâ'sıyla tanınan Hanefî fakihidir.

ķaçıncı -1- [T.] kaçıncı.

ķ.+da 023v/8

ķ.+ dır 093v/7

ķadīm -2- [A.] kadim, çok eski, ezeli.

ķadar -2- [A.] kadar, değin.

ķ. itmiş 135r/1

ķ. 035v/8, 036r/1

kelām-ı ķ.+ inde 139r/10

ķāde-i ahir -1- [A.] İkiden fazla rekâtlı
namazlarda ikinci ve son oturuş

ķ.+e 027r/09-10

ķadīmü bi_ķā'imihi -1- [A.] Allah'ın
varlığının evveli ve başlangıcı yoktur.

ķ. 25v/06

ķādem-5- [A.] 1. ayak. 2. adım.

ķ. 085r/11

ķadir -1- [A.] kudretli, güçlü.

ķ. ola 146r/7

ķādirün bi-ķudretihi -1- sıfat-1
sebutiyyede yer alan “tekvın sıfatı”. Allah
Teâlâ'nın her şeye gücünün yetmesi, her
törlü tasarrufta bulunması demektir.

ķ. 025v/11

ķāf -1- [A.] kaf, Arap alfabesinin
yirmi ikinci harfi.

ķ. 148r/3

ķāfir -16- [A.] kafir.

k. 015r/11, 097r/4

k. ola 046v/3, 048v/5

k. olmaz 013r/9, 047r/1

k. olur 012v/9, 013r/5, 013v/11,
015r/10, 016r/3, 023r/5, 047r/4

k.+ lerden 057r/8

k.+ lere 008v/5, 012r/9

ķāffe-i ehl-i imān -1- [A.] Allah'a ve
Allah'tan gelen her şeye inananların
tamamı.

ķ 087r/03

ķaftān -3- [F.] kaftan.

ķ. 142r/1

ķ.+ ı 143r/11, 144r/9

ķahķaha -1- [A.] kahkaha, yüksek sesle
gülme.

ķ. 021r/5

ķā'ide -3- [A.] kaide, kural.

ķ. 078r/7, 129v/10, 130r/2

ķal - -33- [T.] kalmak.

ķ.- a 129v/6

ķ.- an 009v/6, 053r/8

ķ.- anı 133r/1

bāķī ķ.- anı 053v/2

ķ.- dı 070v/5, 070v/6, 124v/9,
124v/11, 125r/3, 144v/10

maķrüm ķ.- maya 099v/2

ķ.- mış 018v/5

elif ķ.- mışdı 109r/1

ķ.- mışdır 001v/7, 011v/5, 011v/7,
011v/8, 011v/11, 098r/4, 114r/1,
127v/10, 127v/11, 134v/11, 139r/9,
143r/4

ķ.- mışdur 110v/11

ķ.- sa 009v/2, 014v/5

ıssız ķ.- ub 034r/2

ķ.- ur 008v/11, 009r/1

eksik ķ.- ursa 053r/6

kalb -9- [A.] 1. kalp, y rek. 2. g n l, sevgi.

ķ.+ i 008r/1, 008r/3

ķ.+ idir 010v/9

ķ.+ im 028v/6

ķ.+ imiz 031r/1

ķ.+ iyle 030v/7, 030v/8, 030v/9, 037r/2

kaldır - -2- [T.] kaldırmak.

ķ.- maķ 030r/1

ķ.- maya 052v/6

kaldur - -1- [T.] kaldırmak.

ķ.- ub 144v/8

kalfa -2- [A.] kalfa, ustanın yardımcısı.

ķ.+ lar 082r/8, 084r/4

kalk - -2- [Tr] kalkmak.

ķ.- dıķda 030r/8

ķ.- madın 053v/3

k met -1- [A.] kamet, farz olan namazdan  nce okunan i  ezan.

ķ. iderler 022v/2

k mil -3- [A.] 1. kamil, olgun. 2. alim, bilgin.

ķ.- i ma rifet 086v/3

m r  d-i ķ. 095r/5

p r-i ķ.+ i  121v/9

k mil-i ma rifet -1- [A.] Allah'ı tam olarak tanıma ve bilme.

ķ. 086v/03

ķan -2- [T.] kan.

ķ. 094v/7

ķ. rev n oldu 134v/1

ķan- -1- [T.] kanmak,doymak.

ķ.+maz 097v/2

ķan  at -1- [A.] kanaat, yetinme, k smete razı olma.

ķ.+ dir 148r/3

ķan d l -1- [A.] kandiller.

ķ. 114v/4

ķanat -1- [T.] kanat.

aleyhi -sel m   ķ.+ larıdur 123v/7

ķanda -5- [T.] nerede, nere.

ķ. 096r/10, 096r/11, 135v/3

ķ.+ dır bilmezın 137r/1

ķ.+ dan 114r/5

ķandil -1- [A.] kandil, aydınlatma aracı.

ķ.+ ler 118r/2

kāne -1- [A.] İdi, oldu...mānasında, fiilin geçmiş zamanı. bk. **kānet**

ķ.+ yi 052v/8

kānet -1- [A.] İdi, oldu...mānasında, fiilin geçmiş zamanı. bk. **kāne**

ķ. okuyalar 052v/8

ķangı -10- [T.] hangi.

ķ. 001v/8, 009r/6, 009r/9, 011r/11, 050v/2, 117r/4, 126r/6, 126r/7

ķ.+ sı 122r/11

ķ.+ sıdır 122v/8

ķankı -2- [T.] hangi.

ķ. 091r/6, 148r/6

ķapu -11- [T.] kapı.

ķ.+ dan 088r/6, 101v/3

ķ.+ nın 080r/6, 091v/10, 127v/5

ķ.+ sı 089v/8

ķ.+ ya 080r/5, 083r/2, 083r/11, 100v/2, 129r/10

ķapucı-1- [T.] kapıcı, kendisine çeken, bir nesneyi kapma niteliği taşıyan.

ķ.+ dur 117v/3

kār -2- [F.] kar, kazanç.

ķ. itmedi 117r/9

ķ. itmez 117r/11

ķara -1- [T.] kara, siyah.

ķ. 130r/5

ķara -1- [T.] kara, toprak.

ķ.+ ya 022r/5

ķarār -3- [A.] karar, yargı.

ķ. ider 147v/6

ķ. itmişdir 117v/8

ķ. itmişken 133r/2

ķaravaş -1- [T.] karavaş, kadın köle.

ķ. olsun 003r/7

ķarınca -3- [T.] karınca.

ķ. 085v/6

ķ.+ dan 085v/9

ķ.+ yam 085v/9

ķarındaş -18- [T.] kardeş.

ķ. 062v/5, 132v/5

ķ. eyledi 063r/5

ķ. itdi 062v/9, 062v/11, 063r/2

ķ. itdiler 063r/3

ķ.+ a 003v/6

ķ.+ ı 058r/6, 083r/11, 083v/11

ķ.+ ım 061v/7

ķ.+ ımsın 063r/8

ķ.+ ındaydı 088r/11

ķ.+ ında 088v/1

ķ.+ ııuz 081r/3

ķ.+ ıydı 141r/1

ķ.+ lar 078v/1

ķarındaşlıĝ -1- [T.] kardeşlik.

ķ.+ ıı 077v/2

ķarıřdır - -3- [T.] karıştırmak.

ķ. 106r/5

ķ.- dı 057v/7

ķ.- mamaķdır 043v/7

ķarın -1- [T.] karın.

ķ.+ ına 108r/5

ķarrāř-1- [A.] (ferrāř) 1. cami, mescid, imaret gibi müesseselerin temizliĝini saĝlayan. 2. kilim, halı ve hasır gibi mefruşatını yayma hizmetleriyle vazifeli olan kişiler.

ķ.+ larıı 074v/1

ķarřu -1- [T.] karşı.

ķ. 045v/10

ķařden -3- [A.] kasten, kasıtlı.

ķ. 047v/2, 049r/11, 049v/6

ķařır -2- [Tr] 1. kısa. 2. kusurlu, aciz.

ķ. buyurdı 103r/1

ķ. buyurdılar 110v/7

ķařřāb-3- [A.] kasap.

cömerd ķ. 086v/11

cömerd ķ.+ ın 067r/4

ķ.+ ların 067r/5

ķařı - -2- [T.] kaşımak, tırnakla yapılan ovma eylemi.

ķ.- maĝa 134v/5

- ķ.- sa 134v/6
- ķ. 004v/9, 035r/1, 115v/4, 139r/11, 152r/9
- ķat** -5- [T.] kat, huzur.
- ķ. 117v/6
- ķaz** - -1- [T.] kazmak.
- ķ.+ ında 007v/5, 099v/9, 122v/9, 150v/10
- ķ.- ana 130v/3
- ķaṭı** -1- [T.] çok.
- ķ. 012r/9, 012v/3
- ķazā** -8- [A.] 1. kaza, vaktinde kılınmayan ibadeti sonradan yerine getirme. 2. Allah'ın takdir ettiklerinin gerçekleşmesi.
- ķ.-berk 003v/3
- ķ.-perk 012r/01
- ķ. 025r/3, 034r/9, 105r/5
- kātibi'l- ħurūf** -1- [A.] harflerin katibi.
- cömerd-i ķ. 116r/5
- ķ. 130v/04-05
- ķ.+ sı 018v/9
- ķatil** -2- [A.] katil, cani.
- ķ.+ ya 018v/1, 018v/5
- ķ. ideçegin bilürken 128r/4
- ķ.+ yı 018v/6
- ķ.+ den 031v/1
- ķazanc** -3- [T.] kazanç, yarar, kar.
- ķ.+ ı 129v/4, 145v/8, 146r/8
- ķavā'id** -2- [A.] kavait, kurallar.
- ķazāncı** -1- [T.] kazancı.
- ķ. 125r/5
- ķ.+ ları 072r/10
- ķ.+ inden 125r/8
- ķazdır** - -1- [T.] kazdırmak, toprağı açtırmak.
- ķavl-i eṣaḥ** -1- [A.] en doğru söz.
- ķ.- ub 142v/3
- ķ. 018r/05
- ķavlühü te'ālā** -5- [A.] Yüce Allah'ın kelamı.
- ķeçeci** -2- [T.] keçeci, keçe yapan veya satan kimse.

k.+ leriñ 071r/7

k.+ ydi 058v/9

kefen -3- [A.] kefen.

k. 134v/10, 134v/11, 135r/1

kelām -4- [A.] kelim, söz.

k.- ı kādīmīnde 139r/10

k.+ ı 008r/4

k.+ ında 102v/11, 106v/1

kelām- ı kādīmī -1- [A.] Allah'a ait olduğu için varlığının başı ve öncesi olmayan kelām, Kur'ân.

k.+de 135v/9

kelb -1- [A.] köpek.

k. 048v/8

kelimāt -1- [A.] kelimeler.

k.+ lar 103v/3

kelime -5- [A.] kelime, sözcük.

k.- i küfür 028r/8

k.- i tayyībedür 007v/8

k.- i tevḥīd 025r/9

k. 116v/1

k.+ si 011v/9

kelime-i küfr -1- [A.] inancı inkar eden kelime.

k. 028r/08-09

kelime-i tayyībe -1- [A.] Güzel ve hoş söz.

k.+dür 007v/08

kelime-i tevḥīd -1- [A.] İslâm'da "Allah'ın birliğine inanmak" demek olan tevhid sözünü ifâde eden, "Allah'tan başka ilâh yoktur, Hz. Muhammed Allah'ın elçisidir" anlamındaki "Lâ ilâhe illallah Muhammedün resûlullah" cümlesi.

k. 025r/09

kelīmullāh -1- [A.] "Cenab-ı Hakk'ın hitab eylediği zat". Hazret-i Musa'nın (A.S.) bir ünvanıdır.

mūsā k. 086r/7

kem -1- [F.] kötü, kem.

k. 151r/8

kemā kāl ibni-1- [A.] Söylediği gibi, olduğu üzere.

k. 151v/01

kemāl -1- [A.] kemal, olgun.

k.+ dir 085v/3

k. 032r/10

kerem -3- [A.] kerem, lütuf.

kemer -8- [F.] kemer.

k. 091r/5

k.- peste ve 080v/6, 086v/6, 092r/8

k.+ den 147r/1

k. 056v/1, 104r/10, 131v/3, 133r/6,

k.+ dür 148r/2

133r/10, 134r/8

kerre -9- [A.] kere, kez.

kendi -13- [T.] kendi, öz.

k. 016r/1, 023r/8, 023v/1, 025v/2,

k. 010r/3, 010r/7, 029r/1, 050v/11,
060r/5, 062r/8, 077v/10, 102v/10,
115v/3, 124v/2, 128r/3, 135r/8,
150r/6

047v/10, 096v/4, 096v/5, 096v/7

kes -5- [T.] kesmek.

k.- di 144r/4

kendü -14- [T.] kendi, öz.

k.- er 112v/5

k. 089v/4, 106v/1, 115v/2, 123v/1,

k.- mek 050v/8, 144v/6

123v/3, 126r/2, 144r/11, 149v/4

k.- memekdir 036r/3

k.+ ni 128r/3

kesil -1- [T.] kesilmek.

k.+ niñdir 001v/9

k.- mez 009r/3

k.+ nün 001v/4

k.+ ıe 141v/10

keskīn -1- [T.] keskin, iyi kesen.

k.+ sine 037r/10

k. olur 112v/4

k.+ sini 149r/3

keskinlik -2- [T.] keskinlik, keskin olma durumu.

ķeramāt -1- [A.] keramet, ermiş
kimselerin gösterdiklerine inanılan,
doğüstü davranış veya durum.

k.+ dir 121r/1

k.+ i 120v/10

kez -7- [T.] kez.

k. 082v/11, 083r/5, 088r/5, 118r/3,
148v/3, 148v/4, 148v/6

kezā -2- [A.] keza.

k. 014v/

k. fi'l-hülāşaten 053v/5

kezālik -2- [A.] keزالik, keza.

k. 049v/5, 051v/6

kıble -9- [A.] kıble.

cemāl-i kı. - i ehl-i naẓar 085r/7

ehl-i kı. olanların 045r/7

kı.+ m 028r/2

kı.+ si 120v/7

kı.+ sin 080v/3, 092r/5

kı.+ ye 027r/4, 051r/9

ehl-i kı.+ yi 045r/9

kıl - -55- [T.] kılmak, yapmak.

evinde kı. - a 018v/7

rek'atı kı. - a 015v/7, 016r/10

şefā'at kı. - a 060v/1

vefā kı. - a 149v/6

namāz kı. - ān 014v/10

‘amel kı. - anlar 077r/10

namāz kı. - ar iken 018r/8

kı. - ar-iken 018r/4

namāz kı. - arken 021r/5

namāzın kı. - arken 015r/4

kı. - asız 085r/4

du‘ā kı. - dı 063r/11

‘aṭa kı. - dı 058v/5

fidā kı. - dı 058v/6

namāz kı. - dı 064r/11, 107r/8

namāzı kı. - dı 144v/4

setr kı. - dı 134v/4

namāzını kı. - dıktan sonra 023r/7,
023v/1

namāz kı. - dılar 061r/10

ḥarām kı. - duğın 035v/6

ḥelāl kı. - duğın 035v/4

rek'atı kı. - dıktan sonra 015v/6

kı. - ı vir-sün 054r/7

namāzı kı. - mağa 051v/7

rek'atı kı. - mağa 014v/5

ağır kı. - mağ 029v/1

namāz kı. - mağ 022r/7, 047v/6

du‘ā kı. - mağ olur 148v/8

ardında k.- maḳdır 045r/5	k. 046r/1
cemā‘atle k.- maḳdır 045r/3	kılıccı -1- [T.] kılıççı, kılıç yapan veya satan kimse.
namāz k.- maḳdır 007v/11, 025r/10, 045r/8	
terk k.- maḳdır 150v/2	k.+ larıñ 074r/6
vaḳtinde k.- maḳdır 051r/10	kılın - -3- [T.] kılınmak, yapılmak.
vefā k.- maḳdır 149v/7	k.- a 106v/6
tekrār k.- ması 049v/3	k.- ura 014r/3, 014r/5
zinā k.- maya 150v/9	
k.- mıṣdır 138v/5, 138v/7, 138v/9, 138v/11,	kırā‘at -2- [A.] kıraat, okuma.
139r/3	k. 051v/4
rek‘at k.- mıṣdır 016r/7	k.+ e 015r/1
cāmi‘de k.- sa 018v/6	kırıl - -1- [T.] kırılmak.
namāz k.- sa 015v/2	k.- mıṣ 098v/1
rek‘atı k.- sa 014v/3	
su‘āl k.- salar 148v/2	kırk -24- [T.] kırk.
du‘ā k.- ub 087r/7, 092v/4	k. 034r/1, 057r/3, 074v/11, 075r/3, 075r/7, 075r/10, 075v/2, 075v/5, 075v/8, 076r/1, 076r/4, 078v/2, 078v/3, 100r/11, 106r/1
du‘ā k.- ub bilür 098v/4	
kıl -4- [T.] kıl.	k.+ incı 074v/8
k. 140r/7	k.+ lar 095v/9, 098v/9, 099r/5
k.+ ı 026r/4, 109r/4	k.+ lardan 098v/11
k.+ ma 106v/11	k.+ lardandır 078v/4
kılıc -1- [T.] kılıç.	k.+ larıñ 094v/6, 097v/6

kırk -2- [T.] kırmak.

ķ. 140v/2

ķ.- ub 140v/7

kısım -1- [A.] kısım, bölüm.

ķ.+ dır 124v/5

kısmet-2- [A.] kısmet, nasip.

ķ. eylediler 110v/4

ķ. itdiler 057v/10

kıyām -3- [A.] kıyam, İslam'a göre
ölümden sonra yeniden dirilip ayağa
kalkma.

ķ. 051v/4

ķ.+ a 027r/7

ķ.+ da iken 019r/6

kıyāmet -10- [A.] kıyamet, mahşer
günü.

ķ. 012r/8, 024v/11, 033v/10,
033v/11, 130r/4, 149v/10

ķ.+ e 036v/10, 044r/9, 044v/2,
136r/10

kız -7- [T.] kız.

ķ. 141r/1

ķ. olsun 003r/5

ķ.+ ı 002v/3, 070v/6, 140v/10

ķ.+ ının 039r/11

ķ.+ ları 040r/3

kızcağaz -1- [T.] kızcağız.

ķ. 053r/3

kızıl -3- [T.] kızıl.

ķ. 105v/11, 137r/7

üstād-ı ķ. şultāniye 119v/3

ki -290- [F.] ki, bağlaç.

k. 001v/2, 001v/11, 002r/4, 002v/8,
002v/9, 003r/2, 003r/10, 004r/1,
004r/4, 004r/7, 004v/7, 004v/9,
004v/11, 005r/7, 005v/6, 006r/1,
006r/4, 006r/7, 006r/10, 006v/2,
006v/6, 007r/2, 007r/6, 007r/8,
007r/11, 007v/7, 007v/11, 008r/2,
008r/5, 008r/7, 008r/9, 008v/1,
008v/2, 008v/5, 009r/2, 009r/4,
009r/7, 009r/8, 009r/10, 009r/11,
009v/9, 010r/2, 010r/6, 010r/11,
010v/2, 010v/5, 010v/8, 010v/11,
011r/9, 011v/2, 011v/5, 011v/8,
012r/3, 012r/8, 012v/4, 012v/10,
012v/11, 013r/3, 013r/10, 013v/7,
013v/10, 016r/1, 016r/6, 018r/5,
022v/1, 030v/4, 031r/4, 031r/7,

031r/11, 031v/5, 031v/9, 034v/11,
 036r/10, 036v/4, 037r/1, 037r/7,
 037r/10, 037v/2, 037v/3, 037v/7,
 037v/11, 038r/6, 038v/2, 038v/4,
 039r/1, 039r/6, 039v/5, 040r/9,
 040v/4, 040v/10, 041r/4, 041r/8,
 041v/1, 041v/3, 041v/7, 041v/11,
 042r/4, 042r/10, 042v/1, 042v/3,
 042v/6, 042v/9, 042v/11,
 043r/3, 043r/10, 043v/6, 044r/3,
 044v/7, 046r/9, 046v/6, 047r/9,
 047v/9, 048r/6, 048r/11, 048v/10,
 049r/7, 049r/9, 049r/10, 049v/10,
 052r/5, 059v/11, 060r/10, 060v/8,
 062r/10, 062v/1, 062v/4, 063r/7,
 063r/8, 063v/1, 063v/5, 078r/9,
 079r/5, 079r/7, 080r/7, 081r/2,
 081r/5, 081r/9, 082r/1, 082r/3,
 082r/5, 082r/6, 082v/11, 085r/3,
 084r/5, 084r/8, 088r/7, 088v/3,
 090v/5, 091v/1, 094r/1, 094r/4,
 094r/8, 094v/6, 094v/10, 095r/2,
 095r/7, 095r/11, 095v/3, 095v/7,
 096r/5, 096v/1, 096v/5, 096v/8,
 097r/3, 097r/9, 098r/8, 099r/7,
 099v/4, 100r/2, 100v/8, 100v/9,
 103r/2, 105v/11, 106r/2, 106r/7,
 106v/2, 106v/5, 106v/6, 108v/1,
 108v/4, 109r/3, 109r/5, 109r/9,
 110r/5, 110v/2, 110v/6, 110v/10,
 111r/3, 111r/6, 112r/9, 112v/3,
 113r/10, 113v/3, 114r/6, 114r/11,
 114v/2, 114v/8, 115r/1, 115r/5,
 115r/10, 115v/10, 115v/11,

116v/10, 117r/5, 117r/10, 117v/1,
 117v/7, 117v/9, 118r/9, 118v/3,
 120v/8, 121v/6, 121v/8, 122r/2,
 122r/6, 122v/3, 122v/5, 122v/8,
 123r/1, 123r/4, 123r/10, 123v/7,
 123v/10, 124r/9, 124v/4, 126r/6,
 126v/1, 126v/4, 126v/8, 127r/4,
 127r/8, 127v/2, 127v/6, 127v/10,
 128r/2, 128r/8, 129v/6, 129v/7,
 130r/9, 132v/4, 132v/8, 132v/9,
 133v/6, 133v/8, 134r/11, 134v/6,
 135r/6, 135r/7, 135r/9, 135v/7,
 135v/8, 135v/9, 136v/1, 138r/1,
 139r/7, 139r/11, 139v/4, 140r/11,
 140v/1, 141v/7, 142r/8, 142r/10,
 143v/1, 143v/2, 143v/6, 145r/1,
 145r/3, 145r/11, 145v/6, 146r/3,
 146v/1, 146v/8, 146v/10, 147v/8,
 148r/10, 148v/4, 149r/3, 149r/6,
 149v/4, 149v/9, 150r/3, 150v/6,
 152r/7, 152r/13

kilit -3- [F.] kilit.

k.+ dir 099v/8

k.+ i 099v/3, 099v/5

kim -35- [T.] kim.

k. 002r/4, 100v/11, 106v/8, 110v/6,
 113r/9, 118r/8, 128v/6, 129v/3

k.+ den 001v/7, 011v/5, 011v/8,
 042v/5, 042v/8, 093v/11, 113v/11,
 127v/10

k.+ dir 010v/11, 011r/9, 038v/1,
042v/1, 042v/3, 091v/1, 112r/2

k.+ dūr 037v/7

k.+ e 001v/7, 093r/5

k.+ iñ 006r/6, 006v/1, 041r/11,
042r/3, 042r/8, 152r/7

k.+ lerdir 123r/4

k.+ üñ 006r/3, 006r/9

kim : -75- [T.] ki, pekiştirme edatı.

k. 002r/1, 002v/10, 005r/1, 005r/3,
005r/11, 007r/5, 044v/8, 051v/8,
056r/8, 057r/7, 060r/1, 061v/6,
063r/10, 064r/6, 077v/1, 079r/1,
083v/4, 084r/2, 085v/7, 091r/1,
091r/6, 091r/9, 092v/4, 093r/11,
093v/8, 097r/8, 097r/11, 097v/7,
097v/11, 098v/4, 099v/5, 100v/5,
101r/7, 101r/11, 102r/6, 102r/9,
102v/3, 102v/9, 103r/4, 105v/3,
106r/10, 108r/1, 108r/3, 108r/6,
108r/9, 109v/2, 111r/9, 111v/1,
116r/5, 116v/5, 119r/4, 119r/6,
128v/6, 129v/7, 129v/9, 132v/2,
133v/11, 136r/4, 136r/5, 136v/7,
136v/11, 137r/6, 137v/10, 140r/2,
141v/2, 142v/9, 143r/8, 145v/6,
146r/10, 148r/6, 148r/8, 148v/2,
151r/1, 151r/2, 152r/7

kimesne -3- [T.] kimse.

k. 099v/5, 101v/2, 151r/5

kimse -59- [T.] kimse.

k. 003v/1, 009v/1, 009v/3, 012v/7,
012v/11, 013v/5, 013v/6, 014v/2,
014v/4, 014v/5, 014v/10, 015r/3,
015r/8, 015v/4, 015v/11, 015v/12,
016r/9, 016v/4, 016v/9, 017r/2,
017r/3, 017r/8, 017r/9, 017v/4,
018r/7, 018v/1, 018v/4, 019r/1,
019r/6, 019v/2, 019v/10, 020r/4,
020r/9, 020v/1, 020v/11, 021r/4,
021r/9, 021v/4, 021v/8, 021v/11,
022v/6, 022v/10, 023r/3, 023r/6,
036r/6, 054r/7, 057r/9, 079r/9,
090r/6, 099v/6, 100r/4

k.+ de 044v/8

k.+ den 043v/9

k.+ nin 094r/9, 149v/11

k.+ nün 114v/7

k.+ ye 146r/5, 151r/4

k.+ yi 016r/5

kīr -1- [T.] kir, pislik.

k.+ ler 126v/2

kirişci -2- [T.] girişçi, giriş yapan veya

satan kimse.

k. 059v/5

k.+ leriñ 076r/3

kis -1- [A.] para kesesi.

k.+ inde 145v/5

kise -2- [F.] kese, torba.

k. 124v/9, 137v/8

kisvet -4- [A.] giysi.

k. 129v/5

k.+ i 125r/4, 129v/10, 129v/11

kişi -36- [T.] kişi, insan.

k. 002v/9, 002v/11, 078v/5,
078v/7, 078v/10, 079r/11, 097v/8,
099v/10, 100v/2, 124r/9, 124v/1,
125r/4, 144v/6, 145r/11, 148v/10,
149r/2, 149v/4

k. olsa 078v/3

k.+ de 035r/10, 088r/8

k.+ nin 013r/11, 064v/2, 149v/9

k.+ niñ 002r/7, 002r/8, 078v/3,
078v/8, 121v/10, 152r/13

k.+ nün 090r/7

k.+ ye 003r/2, 003v/3, 088r/7,
129v/9, 146v/5, 152r/2

kitāb -12- [A.] kitap.

k. 130r/8

k. bi-‘avnillāhi’l-vahhāb 130v/11

k.+ dūr 032v/11

k.+ ı 036v/7, 130v/4

k.+ ım 028r/1

k.+ ımız 044r/11

ol k.+ lara 130r/11

k.+ larına 024v/6, 032v/9

k.+ larıñ 036v/8

k.+ ü mecmu-ı nevāzde 012v/10

kitāb-ı mecmu- ı nevāz -1- [A.] Tüm
nevāz kitapları.

m.+de 012v/10

kitābe -1- [A.] kitabe, yazıt.

k.+ sidür 142r/10

kitābullāh -1- [A.] Allah'ın
kitabı, Kur'ân.

k.+ dan 038v/7

ko - -14- [T.] 1. koymak, bırakmak.
2. izin vermek, müsaade etmek. 3.

alıkoymak.

ķ. 143v/1

ķ.- dı 077v/7, 117v/5, 142v/11,
149r/11

ķ.- ma 057r/9

ķ.- maķ 030r/2

ķ.- masa 020v/4

ķ.- ması 143r/3

ķ.- mayub 031v/3, 045v/11

ķ.- muşam 085r/1

ķ.- muşlardur 124r/9

ķ.- sa 018v/2

ķoç -2- [T.] koç, damızlık erkek
koyun.

ķ. 058v/5

k.+ ı 140r/11

ķol -1- [T.] kol.

ķ.+ larına 026v/10

ķon - -1- [T.] konmak.

ķ.- duĝın 094r/10

ķonul - -1- [T.] konulmak.

ķ.- dı 131v/2

ķop - -3- [T.] 1. kopmak, ayrılmak. 2.
(kıyamet vb. için) başlamak, ortaya
çıkma.

ķ.- ar 130r/5

ķ.- ub 033v/11

ķ.- unça 020v/3

ķork - -1- [T.] korkmak.

ķ.- ub 016v/12

ķorku -2- [T.] korku.

ķ. 091r/5

ķ.+ dur 148r/2

ķoş - -2- [T.] 1. hayvanı çekeceĝi
arabaya, sabana vb.ne bağlamak. 2.
nazmetmek.

ķ.- maķ 029r/7

ķ.- ub 137r/11

ķoy - -13- [T.] 1. koymak, bırakmak.
2. izin vermek, müsaade etmek. 3.
alıkoymak.

ķ.- a 019v/4, 098r/2

ķ.- alar 003r/1

ķ.- am 060r/4, 060r/5

ķ.- dı 078r/3, 108r/5

- ķ.- ıçak 144v/1
- ķ.- ub 082r/11, 082v/11, 085v/11, 090r/3, 101v/5
- ķōk** -2- [T.] ķōk, temel, esas.
- ķ.+ i 147r/8, 150r/10
- ķōr** -1- [F.] ķōr, görme engelli.
- ķ. eyleye 150v/7
- ķōşk** -1- [F.] ķōşk, bahçe içine yapılmış gösterişli ve süslü ev.
- ķ. 105v/10
- ķubbe** -1- [A.] kubbe, yarım küre biçimindeki dam.
- ķ.+ nin 093v/3
- ķudret**-3- [A.] kudret, güç, erk.
- ķ.+ imi 106r/5
- ķ.+ inden 136r/1, 147v/1
- ķuds-ü mubārek** -1- [A.] mubarek Kudüs.
- ķ.+dedir 069r/06
- ķūfe** -1- [A.] Güney Irak'ta Hz. Ömer'in emri ile Sa'd b. Ebû Vakkas tarafından kurulan şehir.
- ķ.+ dedir 066v/11
- ķul** -8- [T.] kul, köle.
- ķ. olsun 003r/6
- ķ.+ a 129v/6
- ķ.+ ı 036v/5
- ķ.+ larına 041v/4, 041v/8, 042r/1
- ķ.+ larında 048r/11
- ķ.+ ların 045v/5
- ķulak** -2- [T.] kulak, işitme organı.
- ķ.+ ımız 079v/6
- ķ.+ larının 026r/5
- ķulāk** -7- [T.] kulak, işitme organı.
- ķ. 093r/3
- ķ.+ ına 012r/4, 088v/8, 116r/11, 116v/4, 116v/7
- ķ.+ ın 097r/10
- ķullar** -1- [T.] kullar, köleler.
- ķ.+ ın 025r/5
- ķulluĝ** -1- [T.] kulluk, ubudiyet.
- ķ.+ ında 043r/5
- ķunūt** -3- [A.] Yatsı namazından sonra

kılınan vitr namazında okunan dua.

ķ. 015r/4, 029r/10, 047r/6

ķur - -4- [T.] kurmak, inşa etmek.

ķ.- duğı 041v/4, 041v/8, 042r/1

ķ.- ub 142v/4

ķur'ān-14- [A.] Kur'an.

ķ.- ı 'azīm 028r/1

ķ.- ı 'azīminde 034v/8

ķ. okumak 027r/7, 029v/7

ķ. okuyalar 083r/4

ķ. řerīf 102v/2

ķ.+ dan 042v/9

ķazreti ķ.+ dan 042v/7

ķ.+ dır 036v/7

ķazreti ķ.+ dır 008r/2,
042v/2,042v/4

ķazreti ķ.+ ıı 008r/3

ķazreti ķ.+ ü 044v/3

ķur'ān-ı 'azīm -2- [A.] Büyük, yüce Kur'ān.

ķ. 028r/01-02

ķ.+inde 034v/08-09

ķurbān -3- [A.] kurban.

ķ. 050v/4, 050v/8, 058v/5

ķurtul - -1- [T.] kurtulmak.

ķ.- mağa 013r/7

ķuşad - -5- [T.] kuşatmak, çevrelemek.

bk. **ķuşat**

ķ. 064r/7

ķ.- ayım 061v/9

ķ.- mışlardır 056v/1

ķ.- ub 082v/7, 133r/11

ķuşak -9- [T.] kuşak.

ķ. 061v/5, 094r/1, 132v/7

ķ.+ dır 061v/6

ķ.+ ı 062r/2, 062r/10, 093v/10,
104r/8, 132v/8

ķuşan - -1- [T.] kuşanmak.

ķ.- mışdın 093v/11

ķuşat --4- [T.] kuşatmak, çevrelemek.

bk **ķuşad**

ķ.- dı 061v/8, 068v/2

ķ.- dıkdan 088r/3

ķ.- mak 132v/8

ķutu -1- [Yun.] kutu.

ķ.+ ya 078r/2

ķuyumcı -2- [T.] kuyumcu.

ķ. 059r/3

ķ.+ larıı 072v/8

ķüçük -2- [T.] küçük.

ķ. 002v/3

ķ.+ ümüze 053v/10

ķüfe -1- [Yun.>A.] sepet, ķüfe.

ķ. 039v/1

ķüfr -1- [A.] ķüfür, inancı inkar etme.

ķ. 043v/4

ķelime-i ķ. 028r/9

ķülāh -1- [F.] ķulah, başlık, şapka.

ķ. 106r/6

ķülli -3- [A.] bütün, genel.

elķamdülillāhi- ‘ale’t-tevfik ve
estaķfirullāhe min ķ. taķşirü 029r/5

ķ.+ si 034v/1

ķ.+ sini 038r/10

ķütübü’l- mu‘teber -1- [A.] Konu hakkında kaleme alınan ve bütün ilim ehli tarafından kabul edilen eserler.

ķ.+lerde 139r/06-07

lā ilāhe illallāh muķammed resülullāh

-2- [A.] Allah'tan başka ilah yoktur, Hz. Muhammed Allah'ın elçisidir

l. 142r/11

l.+dır 122v/06

lā ilāhe illallāh muķammed resülullāh ve şit nebiyullāh -1- [A.] Allah'tan başka ilah yoktur, Hz. Muhammed Allah'ın elçisidir, Hz. Şit Allah'ın peygamberidir.

l. 145v/02-03

lā ilāhe ilallāh muķammeden resülullāh

-1- [A.] Allah'tan başka ilah yoktur, Hz. Muhammed Allah'ın elçisidir.

l. 007v/08-09

lā ilāhe illallāhü vallāhü ekber -1- [A.] Allah'tan başka ilah yoktur. Allah en büyüktür.

l. 108r/11

lābud -2- [A.] 1. lāzım, gerekli. 2. şüphesiz, kesinlikle.

l. 090v/5, 126v/8

la'in -1- [A.] lanetlenmiş, melun.

l. 066r/9

la'netullāhi 'aleyhi -1- [A.] Allah'ın lâneti üzerine olsun.

l. 152r/08

lavvāş -1- [F.] lavaş.

l. 143v/11

lāyık -3- [A.] layık, uygun.

l. 036r/11

l. ola 149r/4

l. olmaya 048v/11

lāzım -9- [A.] lüzumlu, gerekli.
bk.**lāzım**

l. 009r/11, 020r/7, 020r/11, 020v/8,

100r/2

l.+ dır 020v/7, 032r/5

l.+ dur 099r/7

l.+ ı 145r/7

lāzım -4- [A.] lüzumlu, gerekli. bk.
lāzım

l. 009v/6

l. olur 014v/8, 015r/1, 015r/7

levāzım-ı İmān -1- [A.] imanın gerekleri.

l. 031r/06

lezzāt -2- [A.] lezzetler.

l. 090v/10, 127r/2

libās -1- [A.] libas, giysi.

l.+ ını 063v/10

likin -2- [A.] lakin, ama.

l. 034v/2, 105v/10

lisān -1- [A.] lisan, dil.

l.+ ım 028v/5

loķma -1- [A.] lokma, sokum.

l. 090r/9

lu'b -3- [A.] oyun.

l. 133r/1

l.+ dur 133r/1

mā -3- [A.] su.

m.- i zemzem 017v/6, 017v/7

mā-i zemzem -2- [A.] zemzem suyu.

m. 017v/06, 017v/07

ma'an -4- [A.] beraber, birlikte.

m. 014v/2, 015v/5, 026v/1, 053r/7

ma'būd bi'l-ḥaḳ -1- [A.] hakkıyla
ibadete layık olan Allah.

b. 036r/11

ma'den-i dürr ü güher -1- [A.] inci ve
mücevher kaynağı.

m.- 085r/9

māh -1- [F.] ay, yılın on ikide biri.

m. 130v/12

maḥal -2- [A.] mahal, yer.

m.+ de m.+ de 077v/10, 095v/8

maḥfil -1- [A.] mahfil, meclis, toplantı
yeri.

m.+ de 064r/7

maḥlūḳāt -2- [A.] mahlukat, yaratıklar.

m.+ a 151r/8

m.+ ıḡ 036v/6

maḥrūm -4- [A.] mahrum, yoksun.

m. 047v/4, 049r/1

m. ḳalmaya 099v/1

m. olur 048r/4

maḥşūş -1- [A.] mahsus, özgü.

m. olmak 002v/10

maḥşer -1- [A.] mahşer.

m. 034r/4

maḳām -5- [A.] makam, mevki.

m.- ü 'âdemden 105r/2

m.+ da 095v/8

m.+ dur 148v/10

m.+ ı 148v/9

m.+ ıdur 098v/10

maḳām-ü adem -1- [A.] 1.Âdem
aleyhisselâmin makamıdır. 2.Tevbe
makamı.

m.+den 105r/02

maḳaş -1- [A.] makas.

m. 140v/2

maḳāşıd-ı ḥasene -1- [A.] iyiliğin
maksatları, gayeleri.

m.+sinde 022r/11

mal -3- [A.] mal, varlık.

m.+ ı 110v/3

m.+ mın 025v/2

m.+ ıyla 102r/11

mālik -1- [A.] malik, sahip, iye.

m. 066v/6

ma'lūm -10- [A.] malum, belli.

m. ola 078r/9

m. oldu 141v/2, 146v/1

m. olsun 001v/2, 049v/9

m.+ dır 128r/1

m.+ dur 114r/11, 117r/10, 117v/1,
139r/7

ma'nā -22- [A.] mana, anlam.

m.+ ları 129v/3, 145v/7

m.+ sı 004r/4, 005r/7, 024r/11,
032r/6, 032v/1, 032v/8, 033v/3,
033v/10, 034r/8, 036r/9, 036v/3,
037v/10, 038v/4, 096r/4, 096r/6,
097r/2, 111v/10, 121r/1, 149v/4

m.+ sın 097r/1

ma'nī -4- [A.] mani, engel.

m. eylediğiniz 003v/8

m.+ de 112v/1, 112v/5, 122v/11

m.+ leri bilmese 128v/6, 128v/11

m.+ yle 112v/3

ma'rifet -4- [A.] marifet, hüner,
uzmanlık.

m. 042v/11, 101r/5

kāmil-i m. 086v/3

m.+ i 042v/5

ma'rifet -5- [A.] marifet, hüner,
uzmanlık.

m. 127v/7

es-selāmü 'aleyküm ey ehl-i m.
080v/1, 083v/8, 092r/3

m.+ dir 147r/9

ma'şiyet -2- [A.] baş kaldırma, isyan.

m.+ den 125v/6

m.+ inden 089r/7

ma'şūm -1- [A.] masum, suçsuz.

m.+ ı 018r/2

me'sele -4- [A.] mesele, sorun.

m. 015v/10, 019r/11, 019v/9,
020v/10

mecāl -1- [A.] mecal, güç, takat.

m.+ i 134v/5

meclīs -4- [A.] meclis, toplantı.

m. 083r/3

m. olsalar 078v/1

m. olub 129r/8

m.+ de 078v/2

mecmu‘ -1- [A.] mecmu, bir araya toplanmış.

m.- 1 aşhāba 078r/1

kitāb-ı m.- 1 nevāzde 012v/10

mecmu‘-ı aşhāb -1- [A.] sahâbelerin tamamı.

m.+a 078r/01

medīne -2- [Tr] Hicazda Hz. Peygamberin (A.S.M.) türbesi bulunan şehirdir. Buranın İslâmiyyetten evvel ismi "Yesrib" idi.

m.- i münevverededir 076r/8

m.+ den 060v/3

medīne-i münevvere -1- [A.] Nurlu ve medenî olan Medine şehri.

m.+dedir 076r/08

mekân -2- [A.] mekan, yer.

m.+ dan 032r/9

m.+ ın 051r/6

mekke-i mükerreme -1- [A.] Şerefli Mekke şehri.

m.+dedir 066v/05

mekketü’llāh -1- [A.] Allah’ın şehri Mekke.

m.+ a 060v/4

mekrūh -6- [A.] mekruh.

m. 049r/7

beyānū’l-mekrūh m. 048v/9

m.+ dur 018v/6, 100r/2, 145v/5

m. + ı 049r/3

mekük -3- [F.] mekik, dokuma aleti.

m. 143r/1

m.+ i 142v/1

m.+ in 145v/9

melā’ike -6- [A.] melekler.

m.- i muḳarrebîne 109v/5

m.+ ler 012v/5, 012v/6

m.+ lerine 024v/3, 109v/4

m.+ ye 036r/5

melâ'ike-i muḳarrebîn -1- [A.] Makam
itibariyle Allah'a yakın olan melekler.

m.+e 109v/06

melek -3- [A.] melek, ferişte.

m.+ ler 109v/2

m.+ leri 109v/10

m.+ lerine 032v/2

memleket -4- [A.] memleket, yurt.

m.+ den 091v/4, 128r/11

m.+ e 128r/11

m.+ ün 091v/5

men -1- [T.] ben.

m. 049r/10

menber -5- [A.] minber.

m. 060v/9, 060v/11, 061r/2, 061r/8

m.+ den 061r/6

mendîl-1- [A.] mendil.

m. 105v/4

meni -3- [A.] meni.

m. 020v/2, 021r/10

m.+yi 020v/4

menzil-1- [A.] menzil, yer, ev.

m.+ inde olur 099r/5

menze-1- [T.] benzemek.

m.+ mez 004v/1

merv -1- [A.] Türkmenistan'da
bulunan bir şehir.

m.+ dedir 065v/4

mes'ele -82- [A.] mesele, sorun.

m. 002v/2, 003v/11, 004v/4004r/6,
005r/10, 005v/5, 005v/10, 006r/2, 006r/5,
006r/8, 006v/1, 006v/5, 007r/1, 007r/10,
007v/6, 007v/10, 008r/1, 008r/4, 008r/6,
008r/8, 008r/11, 008v/1, 008v/3, 008v/8,
009r/6, 009r/9, 009v/7, 010r/9, 010v/1,
010v/3, 010v/6, 010v/9, 011r/7, 011r/10,
011v/3, 011v/7, 011v/11, 012r/5, 012v/1,
012v/7, 013v/4, 014r/1, 014v/1, 014v/9,
014v/10, 015r/3, 015r/8, 015r/11, 015v/4,
016r/3, 016v/1, 016v/4, 016v/9, 017r/2,
017r/7, 017r/12, 017v/1, 017v/4, 018r/1,
018r/7, 018v/1, 018v/4, 018v/8, 018v/10,
019r/1, 019r/5, 019v/2, 019v/5, 020r/4,
020r/8, 020v/1, 021r/4, 021r/8, 021v/3,
021v/7, 021v/11, 022r/4, 022r/10, 022v/10,
023r/3, 023r/6

- m.+ ler 023v/8
- mesāyih** -1- [A.] şeyhler.
- m.+ in 066v/1
- meşelā** -1- [A.] mesela, misal olarak.
- m. 053v/7
- mesh** -4- [A.] mesh, sıvazlama.
- m. eylemek 009r/8
- m. itmekdir 026r/10, 026v/8, 026v/10
- mesih** -1- [A.] mesh, sıvazlama.
- m. itmekdir 046r/7
- mestür** -2- [A.] gizli, gizlenmiş.
- m. 089v/4, 126r/2
- meştür** -20- [A.] gizli, gizlenmiş.
- m. 035r/1, 053v/4
- kezā fi'd-dürer-i m. 014v/1
- m.+ dur 014v/9, 015v/4, 017r/2, 017r/12, 017v/4, 017r/7, 018r/7, 018r/12, 018v/4, 018v/9, 019v/2, 021v/3, 021v/7, 022r/10, 023v/7, 023v/9, 130r/9
- meşāriḳ** -1- [A.] şarklar, doğular, doğu tarafları.
- m. 130r/8
- meşāyih** -2- [A.] şeyhler.
- m. 078r/8
- m.+ den 066r/4
- mevcūd** -1- [A.] Söz verilmiş.
- m. 051r/4
- mevcūdu bi_vücūdihi** -1- sıfat-ı zatiyyede yer alan “Vâcibu'l-vücūd(varlığı zorunlu, varlığı kendi zâtının gereği). Allah Teâlâ kadîm, ezelî, ebedî ve mükemmel olduğundan, zamana, mekâna ve bir yardımcıya muhtaç değildir.
- m. 25v/05-05
- mevzu'** -1- [A.] mevzu, konu.
- m.+dur 022v/10
- meydān** -1- [A.] meydan, alan.
- m.+ e 083v/4
- meyyit** -9- [A.] meyyit, ölü.
- m. 051v/1, 051v/2, 051v/3, 051v/9, 052r/3, 052v/6, 052v/9, 053v/3
- m.+ i 054r/3

mezheb -31- [A.] mezhep.

m. 001v/6, 006v/5, 040r/8, 040v/1,

040v/4, 040v/9

m.+ de olanlar 040r/11

m.+ den 050v/2

m.+ i 028v/11

m.+ idir 006v/7, 006v/8, 006v/9,
006v/10

m.+ idür 040v/7

m.+ im 028r/3, 028r/4, 037v/8,
038r/7,

038v/3, 039r/1

m.+ in 001v/5

m.+ indenim 006v/4

m.+ indensin 006v/2

m.+ ini 050v/2

m.+ inç 037v/6, 038r/5, 038v/11

m.+ ler 038r/10, 039r/3

m.+ sizlerdir 040v/1

m.+ üñ 038v/1

mı -13- [T.] mı, soru edatı.

m. 008v/10, 050r/11, 111v/4,
111v/5, 111v/7, 111v/8, 119r/1,
119r/2

m.+ dur 008v/4

īmānla m.+ sını 005v/11

taşrasından m.+ sını 041r/3

müselmān m.+ sını 004r/1

hōšnūd m.+ sını 082r/4

mıhla - -2- [F.+T.] mıhlamak,
çivilemek.

m.- dı 118r/8, 118r/10

mıkdār -1- [A.] miktar, nicelik.

m.+ inç 077r/2

mıknāṭis -3- [Yun.>A.] miknatis.

m. 114v/2, 117v/2, 117v/9

mıkrāz -1- [A.] makaslar.

m. 111r/2

mışır -2- [A.] Mısır.

m.+ dadır 065v/9, 067r/3

mi -9- [T.] mi, soru edatı.

m. 008v/11, 050r/11, 082r/7,
136v/5

m. bilmekdir 050v/1

seninle m.+ dir 005v/11

m.+ dür 008v/5

m.+ sin 041r/3

miḥrāb -2- [A.] mihrap.

m.+ ı 121v/5

m.+ larının 142r/9

mihr-i muḥabbet -1- [A.] sevmek.

m. 148r/02

miḳdār -3- [A.] miktar, nicelik.

m. 019v/4, 078r/2, 109r/7

millet -8- [A.] millet, ulus.

m.- i islām 028r/5

m. 037r/6, 037r/7, 037r/10

m.+ im 028r/5

m.+ indenim 006r/8

m.+ indensin 006r/6

m.+ in 041r/2

mīm -1- [A.] mim, Arap alfabesinin yirmi dördüncü harfi.

m. 148r/2

mine'l-‘ahd-i ve'l-misāk-1- [A.+F.]

Yemin edip ve anlaşma yapıldığından beri.

m. 007r/3

minnet -1- [A.] minnet, gönül borcu.

m.+ dir 004r/5

münyetü'l-muşallı -2- [A.] Sedîdüddin el-Kâşgarî'nin (ö. 705/1305) namaza dair eseri.

m.+ de 017v/10, 015v/3

mi'rāc -2- [A.] miraç, göğe çıkma.

m. 061v/6

m.+ dan 139r/3

mīrās -1- [A.] miras.

m. 138r/3

mişāl -1- [A.] misal, benzer.

bī-m. 004r/11

m.+ i 005r/8

misl -1- [A.] eş, benzer.

m.+ in 085r/10

misvāk -1- [A.] misvak, diş temizliğinde kullanılan çubuk.

m. 047v/5

miyān -7- [F.] bel.

ahd-ı m.- bend 095r/4	m. 078v/10
m.- beste olduğdan 077r/5	muḥālifet -1- [A.] karşı gelme, itaat etmeme.
m.- peste 068r/5, 080v/7, 092r/8	m.+ e 015v/9
m.- pesteleri kuşatdı 068v/1	muḥālifü li'l-ḥavādisi -1- [A.] sıfat-ı zatiyyede yer alan “muḥâlefetün lil-havadis” sıfatı. Allah’ın sonradan olanlara ve sonradan yaratılmış olanlara benzememesi demektir.
m.+ ina 107v/5	m. 25v/08
miyân-bend -1- [F.] kemer, kuşak.	muḥallikîne ru’üsekum ve muḥaṣṣırîne lā teḥāfüne -1- [A.] ...başlarınızı tıraş ettirerek, saçlarınızı kestirip kısaltarak ... (Fetih sûresi 27. ayetten bir kesit.)
m. 095r/04	
miyân-beste -1- [F.] bel bağlamış.	
bk. miyân-peste	
m. 077r/05	
miyân-peste -3- [F.] bel bağlamış.	
bk. miyân-beste	
m. 080v/07, 092r/08-09	m. 102v/04-05
m.+leri 068r/04	muḥkem -1- [A.] muhkem, sağlam.
mu‘āmele -1- [A.] muamele, davranma, davranış.	m. 097r/5
m.+ de 038v/6	muḥtaṣar -1- [A.] muhtasar, kısaltılmış olan, kısa.
mu‘arrif -1- [A.] bilinen, bildik.	m. 024r/8
m.+ lerin 071v/1	muḥaddem -6- [A.] mukaddem, önce gelen, öncül.
mücibince -1- [A.+T.] mucibince, gereğince.	

m.+ dir 111v/4, 111v/5, 112v/1,
112v/2, 120v/5

m.+dür 119r/1

muḳallid -2- [A.] mukallit,
taklitçi.

m.+ i 045v/8

m.+ in 045v/8

murād-7- [A.] murat, istek, dilek.

m. 096v/7, 149v/1

m. itdükde 017r/3, 017r/8

m.+ ları 013v/1

m.+ ları 013v/3

murdār -1- [F.] murdar, kirli, pis.

m. 048v/7

mūṭaf -1- [F.] mutaf, kıldan çul yapan
veya satan.

m.+ ları 073r/8

mutaşarrıf -1- [A.] mutasarrıf.

m. olan 005r/9

mu'teber -2- [A.] muteber, saygın,
itibarlı.

m.+ lerde 130r/9

kütübü'l- m.+ lerde 139r/7

mu'tekid -1- [A.] mutekit, itikat eden,
inançlı.

m. olmağdır 050r/2

muṭī' -1- [A.] muti, itaat eden.

m.yem 137r/2

muttaşif -1- [A.] muttaşif, nitelikli.

m. 032r/10

muṣāfıḳat -1- [A.] uygun görme,
onama.

m. idüb 106v/9

mü'ezzin -2- [A.] müezzin, ezan okuyan
din görevlisi.

m.+ i 065r/6

m.+ lerin 065r/6

mükevvinün bi-tekvīnihi -1- [A.] sıfat-ı
sebutiyyede yer alan "tekvin sıfatı". Bu
iradeye "meşiiyet" de denir ki; bir şeyi
isteyince "ol" demekle var etmektir.

m. 026r/02

mü'min -10- [A.] mümin, inanan.

m. 049v/5, 097r/4

m. olsa 008v/9

m.+ e 045r/4

m.+ ler 091r/10

elest-ü bi-rabbiküm m.+ ler 007r/7

m.+ lere 008v/6, 057v/10, 110v/9

m.+ leriñ 010v/8

mü'mün -1- [A.] mümin, inanan.

m.+ em 028r/6

mübārek -9- [A.] mübarek, kutlu.

m. 061v/1, 077v/7, 107v/7, 109r/6,

115v/2, 123v/2, 141r/10

m. olsun 084v/6

ķuds-ü m.+ dedir 069r/6

mübtedi' -1- [A.] dinde olmayanı dine sokan.

m. olur 047r/1

mübtelā -1- [A.] müptela, bağımlı.

m. oldı 135r/2

mücādele -1- [A.] mücadele.

m. itmekdir 046r/5

mücerredlik -1- [A.+T.] yalnızlık.

m.+ le 121r/9

müdevven -1- [A.] müdevven, bir araya toplanmış.

m.+ dir 033r/1

müezin -1- [A.] müezzin, ezan okuyan din görevlisi.

m.+ler 022v/1

müfessir -1- [A.] müfessir, Kur'an'ı yorumlayan (kimse).

m.+ lerin 066v/4

müftāh -1- [A.] hazine.

m.+ dır 099v/7

mühim -1- [A.] mühim, önemli.

m. 024r/7

mühür-1- [F.] mühür, damga.

m. 062r/9

mütekellimün bi-kelāmihi -1- sıfat-ı sebutiyyede yer alan "tekvin sıfatı". Yüce Allah'ın söylemesi ve konuşması demektir.

m. 026r/02

mülcem -1- [A.] gemli, yularlı.

m.+e 128r/2

mülteka -5- [A.] Mülteka, Hanefi mezhebine ait bir fıkıh kitabının ismi.

m.+ da 017r/1, 017r/7, 017r/12, 017v/4, 019v/1

mü'min -1- [A.] mümin, inanan.

m.+ ler 007r/5

mümkün -3- [A.] mümkün, muhtemel, olası.

m. olmasa 017r/6, 017r/11

m. olsa 022r/6

münacât -1- [A.] münacat, yakarış.

m. itdi 057r/5

münâfık -1- [A.] münafık, dini kurallara inanmadığı halde inanmış gibi görünen.

m.+ dır 030v/7

münevver -1- [A.] aydın.

m. oldu 108v/6

münezzeh -2- [A.] münezzeh, uzak.

m. 004v/3

m.+ dir 032r/9

mürîd -1- [A.] mürit.

m. olsa 101r/1

mürîdün bi-irâdetihi -1-[A.] sıfat-ı sebutiyyede yer alan “irade sıfatı”. Allah'ın istediğini dileyip tercih etmesi demektir.

m. 026r/01

mürşîd -8- [A.] mürşit, kılavuz.

m.- i kâmil 095r/5

m.+ dir 120v/9

m.+ dür 111v/8, 111v/9, 112v/3

m.in 119r/6

m.+ iñ 042v/3

m.+ ine 096r/6

mürşîd-i kâmil -1- [A.] Dinî meselelerde olgunluğa ulaşmış mürşid, yol gösterici.

m. 095r/05

mürüvvet -4- [A.] 1. mürüvvet, insanlık. 2. iyilik, fazilet.

m.+ den 147r/1

m.+ dür 148r/4, 150v/1

m.+ üñ 150v/1

müselmān -4- [A.] Müslüman. bk.
müslim, müslimān

m. 003r/1

m. mısıñ 003v/11

m.+ lara 152r/3

m.+ sin 089v/10

müslim -2- [A.] Müslüman. bk.
müselmān, müslimān

zeyd-i m.- i ḥaddādın 072r/4

m. olmakdır 051v/2

müslimān -2- [A.] Müslüman.bk.
müselmān, müslim

m.+ em 028r/7

m.+ sin 007r/2

müstecab -3- [A.] cevap alan,
onaylanan.

m. 009v/8

m. oldur 010r/6

m.+ dur 019v/1

müsteḥab -2- [A.] Farz ve vacip olmayıp
da yapılması sevap olan iş, hareket.

m. 050v/1

beyānū'l-müsteḥab 047v/9

müsteḥik -2- [A.] bir başkasının elinde
bulunan malın kendisine ait olduğunu
kanıtlayan.

m. olur 047v/4, 049r/2

müteṣābih -1- [A.] teşabüh eden,
birbirine benzeyen..

m.+ e 013r/3

müşkil -1- [A.] zorluk, çetinlik.

m. 126r/8

müşkül -1- [A.] müşkül, güç,
çetin.

m.+ in 130r/11

müte'allik -5- [A.] müteallik,
ilişkin.

m. 024r/6, 037v/3, 041v/5, 041v/9,

042r/2

müvāfaḳat -1- [A.] uygun görme,
onama.

m. idüb 109v/11

müvāfıḳat -1- [A.] uygun görme,
onama.

- m. idüb 111r/1
- nā-hak** -1- [F.+A.] haksız.
- n. 079r/8
- nā-ḳāsire** -1- [F.+ A.] 1. uzun uzadıya.2. eksiksiz.
- n. 133v/09
- nā'il** -1- [A.] nail, erişmiş, başarmış.
- n. olur 047v/2
- nāfile** -5- [A.] nāfile, boşuna.
- n. 010r/6, 048r/4
- n. oldu 010r/9
- n.+ leriñ 029v/8
- n.+ yi 009v/8
- nāgāh** -1- [F.] ansızın, birdenbire.
- n. 135r/5
- naḳīb** -9- [A.] Bir cemâatin büyüğü, bir kavim veya kabîlede başkan veya başkan vekîli olan kimse.
- n. 083v/3, 084v/1, 084v/7, 087r/8, 098v/3, 098v/5, 145v/10
- n. olan 079r/11
- n.+ ının 091v/8
- naḳil** -2- [A.] nakil, aktarma.
- n.- ı delîl 031r/5
- n. idesi 152r/1
- naḳlî delîl** -1- [A.] bütün öncülleri nakle dayanan delil.
- n. 031r/05
- na'l-bend** -1- [F.] at vb. hayvanları nallayan kimse
- n. 059r/4
- n.+leriñ silsilesi 072v/05
- nām-ü ḥudā** -1- [F.] Allah'ın adıyla.
- n. 087r/09
- namāz** -73- [F.] namaz.
- n. 014r/9, 019r/3, 037v/4, 045r/2, 046v/4, 049r/3
- n. ḳılān 014v/10
- n. ḳılar iken 018r/4, 018r/7
- n. ḳılarken 021r/5
- n. ḳıldı 064r/11, 107r/8
- n. ḳıldılar 061r/10
- n. ḳılmaḳ 022r/7, 047v/6
- n. ḳılmaḳdır 007v/11, 025r/10, 045r/8

n. kılsa 015v/2

n.+ a 019r/2, 051v/9

vużū-u n.+ a 024r/6

n.+ da 019r/6, 030v/2, 049r/10

n.+ daki 052r/2

n.+ ı 002r/9, 015r/9, 015v/9, 018r/6,

018v/1, 018v/5, 021r/6, 029v/1,

047r/4, 048r/4, 049r/4, 049v/2,

051r/1, 054r/7, 121v/7

n.+ ı kıldı 144v/3

n.+ ı kılmğa 051v/7

n.+ ın kılarken 015r/4

n.+ ında 050v/7

n.+ ını 019r/11, 138v/4, 138v/6,

138v/8, 138v/10, 139r/1, 139r/4

n.+ ını 012r/2, 012r/7, 018v/8

n.+ ını kıldıktan sonra 023r/7,
023v/1

n.+ ını 012r/1, 012r/6, 026v/10,
029v/10, 049r/6, 049v/1

n.+ ızın 050v/10

n.+ larda 051r/4

n.+ ları 045r/4

n.+ larında 012v/2, 012v/3, 029v/2

n.+ larını 045r/3

n.+ larını 029v/6, 030r/11

n.+ uñ 029r/5

nās -1- [A.] insanlar.

n. 013r/9

nāsiḥ -1- [A.] nasihat eden, çokça
öğüt veren.

n.+ dir 044r/11

naṣīḥat -2- [A.] nasihat, öğüt.

n. eyler 095v/1

n. virdi 095r/6

naṣrānī -1- [A.] İsa Peygamber'in
dininden olan kimse, Hristiyan, İsevi.

n.+ den olur 030v/10

nāṭır -1- [A.] hamamda kadınları
yıkama işini yapan kadın.

n.+ lık idenlerin 070r/5

naẓar -16- [A.] bakma, bakış.

n. 004v/8, 004v/9, 085r/4

cemāl-i kıble-i ehl-i n. 085r/8

n. eylese 020r/5

n. eyleyüb 130r/11

n. idesin 135r/9

n. idüb 133v/10

n. oluna 013r/2

n.+ dır 112v/10

n.+ ı 081r/6

n.+ ı olmaya 151r/8

n.+ ina 100r/6, 100r/11, 115r/5

n.+ ında 079v/2

naẓīr -4- [A.] benzer, eş.

n.+ ı 004r/9, 005r/8, 032r/8, 036v/2

ne -109- [T.] ne.

n. 007r/1, 013v/10, 025r/4, 028v/3,
038r/2, 041v/3, 041v/10, 048r/2,
048r/8, 050r/4, 050r/5, 081r/7,
084r/1, 089v/9, 091v/4, 093r/10,
094r/7, 095r/2, 095r/6, 095r/10,
095v/2, 095v/7, 097r/7, 097r/8,
109r/7, 112r/7, 113v/2, 116v/5,
117r/1, 117r/3, 117v/7, 124v/1,
127r/7, 128r/11, 139v/9

n.+ dir 004r/4, 004v/6, 005r/11,
005v/6, 007v/7, 007v/10, 008r/1,
008r/4, 008r/7, 008r/9, 008r/11,
008v/2, 010r/10, 010v/2, 010v/4,
010v/7, 012v/4, 031r/10, 031v/5,
031v/9, 036v/11, 037r/7, 037v/11,
038v/4, 039r/6, 039v/4, 041r/7,
042v/11, 043r/3, 043r/8, 043r/9,
043r/10, 043v/6, 089v/8, 089v/10,
096r/5, 096v/8, 097r/2, 099v/4,

111v/7, 111v/10, 111v/11, 112r/2,
112r/3, 112r/4, 115r/4, 119r/4,
120v/8, 121v/5, 121v/8, 122r/2,
122v/2, 122v/5, 122v/11, 127v/1,
127v/5

n.+ dür 040v/4, 089v/11, 123v/9

n.+ ye 037v/1, 041v/7, 043r/3,
117r/2

n.+ yle 122r/5, 127r/3, 142r/4,
143v/2

ne üçün -8- [T.] ne için, niçin.

n.+ çün 003v/6, 012r/2, 012r/7,
084r/3, 115r/8, 115r/9, 123r/8,
148v/2

ne‘uzu billāhi te‘ālā -3- [A.] Allahü
teâlâyâ sığınırız

n. 030v/07, 030v/11, 130r/6

nebi -5- [A.] peygamber.

şīt n. 056v/6, 140r/6

süleymān n. 069r/10

ādem n.+ nin 140v/10

şīt n.+ ye 141v/7

nebiyullāh -3- [A.] Allah'ın
peygamberi.

idrīs n. 086r/5

şīt n. 086r/4, 145v/3

necāset -1- [A.] pislik, kirlilik.

n.+ den 027r/2

neccār -2- [A.] marangoz, dülger.

n. 056v/11, 118v/1

neciyullāh -1- [A.] Allahü teâlâ tarafından tûfandan kurtarılan anlamına gelen Nûh aleyhisselâmın lakabı.

nûh n. 086r/5

neden -4- [T.] neden.

n. 110v/11, 118v/11, 128r/1

n. oldı 114r/1

nefs -10- [A.] nefis, öz varlık.

n.- i emmâreden 089v/6, 126r/3

n.+ i 115v/3, 123v/3

n.+ ime 029r/1

n.+ ine 089v/1, 125v/11

n.+ ini 031v/1, 150v/6, 150v/10

nefs-i emmâre -2- [A.] kötülükleri emreden nefis.

n.+den 089v/06, 126r/03-04

nefsānī -3- [A.]

nefsin

hoşuna giden.

n. 090v/11, 127r/2

ğaraž-ı n. 050r/9

nehy -2- [A.] yasaklama.

n.- i ‘ani’l-münker ve 031r/9

n. itmiş ola 048v/1

nehy-i ‘ani’l-münker -1- [A.] “kötülüklerden men etmek ve günahlara karşı uyarmak” anlamına gelen bir kaide.

n. 031r/09

nere -2- [T.] nere, hangi yer.

n.+ den 128r/6

n.+ ye 128r/7

nesil -1- [A.] nesil, kuşak.

n.+ inden 146v/7

nesne -5- [T.] nesne.

n. 092v/11, 094r/11

n.+ den 089r/10

n.+ leriñ 043v/1

n.+ ye 004v/1

neşşâc -1- [A.] dokumacı.

n. 145r/1

nice -12- [T.] nice, nasıl, ne kadar. bk.

niçe

n. 004r/7, 009v/8, 038r/5, 038v/11,
103r/4, 103r/6, 112r/5, 114r/7,
114r/9, 114r/10, 117r/7, 137r/1

niçe -3- [T.] nice, nasıl, ne kadar. bk.

nice

n. 063v/11, 078r/11, 136v/11

nikāh -2- [A.] nikah, evlilik. bk.

nikāh

n. 002r/10

tecđīd-i n. 028v/8

nikāh -2- [A.] nikah, evlilik. bk.

nikāh

n. itmegi 132v/4

n.+ ıñ 019v/8

niķāye-1- [A.] Nureddin Ebü'l-Hasan Ali b. Sultān Muhammed Ali El-Kāri tarafından kaleme alınan Fethu Babi'l-İnaye bi Şerhi'n-Niķāye adlı eser.

n.+ de 019v/8

ni'met -3- [A.] iyilik, lütuf, ihsan.

n. 058r/8, 077v/3

n.+ dir 147v/11

nisā -1- [A.] kadınlar.

n.+ da 035r/1

nişān -2- [F.] nişan, belirti.

n.+ ı 150v/2

n.+ sız 004v/1

nitekim -2- [T.] nitekim.

n. 034v/8, 125r/9

nitelik -1- [T.] nitelik, vasıf.

n.+ siz 004r/11

niyyet -9- [A.] niyet, maksat.

n. 021v/11

n. eylemek 026v/6

n. eylemese 021v/5

n. ide 051v/7

n. itdim 051v/8

n. itmek 027r/5, 027v/6

n. itmekdir 027v/3, 051r/9

noħud -1- [F.] nohut.

n. 137v/5	o bir -1- [Tr] öbür, diğer, öteki.
noğşān -2- [A.] noksan, eksik.	yedisi o.+ bir 051r/4
n. 032r/10, 049r/5	od -1- [T.] od, ateş.
nūn -2- [A.] Arap alfabesinin yirmi beşinci harfi.	o.+ a 106r/8
n. 091r/4, 147v/11	oğ -1- [T.] ovmak.
	o.- mak 125r/2
nūr -28- [A.] nur, ışık, parıltı.	oğlān -6- [T.] oğlan.
n.- u muḥammed 107v/10	o. 003r/5, 150v/8
n. 105v/8, 106v/1, 108v/7, 147v/5	o.+ ları 047v/6
n.+ dan 032v/3, 056r/11, 056v/1, 104r/10, 106r/3, 108r/4, 109v/2, 131v/1, 131v/2, 133r/5, 133r/6, 133r/9, 133r/10, 140v/2, 142r/7	o.+ larım 135v/2
n.+ dandır 142v/2	o.+ larına 135r/8
n.+ ı 008r/7, 009r/3, 009r/5, 107v/8, 108v/5	o.+ ları-yla 135v/7
n.+ ından 120v/4	oğul -5- [T.] oğul.
nūr-u muḥammed -1- [A.] Hz. Muhammed'in nuru.	o.+ ı 058r/1
n. 107v/10	o.+ ları 040r/1
nūrlandır -1- [A.+T.] nurlandırmak, parlatmak.	o.+ larının 099r/8
n.- dı 107v/9	o.+ undan 058r/1
	o.+ unı 058v/4
	oğcı -1- [T.] okçu.
	o. 059r/6
	oğşa -1- [T.] okşamak.

o.- mağı 132v/5

ol - -282- [T.] olmak.

oku - -48- [T.] okumak.

o.- dı 061r/5

o.- dılar 077r/6

o.- lar 012v/3

o.- mak 014r/11, 027r/8, 029r/6,
029r/8, 029r/11, 029v/4, 029v/7,
029v/10, 030r/3, 030r/4, 030r/5,
030v/1, 030v/3, 047r/7, 113v/4

o.- masa 015r/5

o.- maya 053r/9

o.- nmuşdur 012r/4

o.- rlar 012v/2

o.- sa 016v/6, 023r/8, 023v/2

o.- sun 016v/7, 016v/8

o.- ya 052r/4, 051v/11, 052v/10,
081v/4, 082v/1, 083r/7, 086r/1,
087r/7, 087r/9, 101v/5

o.- yalar 052v/8, 053r/4, 053v/7,
083r/4, 085v/1

o.- yub 014r/7, 014r/8, 029v/3,
087r/5, 133v/2

okut - -1- [T.] okutmak, okuma işini yaptırmak.

o.- a 129r/11

o.- a 002r/2, 046v/1, 046v/2,
046v/3, 046v/7, 046v/8, 046v/9,
046r/10, 046r/11, 046v/11,
047v/11, 048r/1, 048r/3, 048r/8,
048v/1, 048v/2, 048v/4, 048v/5,
078r/9, 079r/1, 083r/9, 085r/2,
101r/8, 129v/7, 146r/9, 146r/7,
149r/5, 150r/4, 151r/1, 151r/7

o.- alar 111r/4, 146r/3

o.- an 001v/3, 005r/9, 016r/6,
016r/9, 020v/9, 024r/7, 038r/10,
043v/1, 044r/2, 049r/3, 049r/6,
078v/9, 079r/11, 088r/7, 088v/11,
090r/6, 097v/2, 134r/7, 101v/2,
100r/3, 126v/6, 133v/9

o.- anın 129r/9

o.- anımızı 054r/1

o.- anlar 025v/1, 025v/3, 040r/11,
040r/12,

040v/2, 046v/5, 085r/6

o.- anların 068r/8

o.- anların 045r/7

o.- asın 098v/8

o.- dı 010r/1, 010r/9, 010r/5,
027v/7, 047v/1, 057v/5, 057v/8,
058r/10, 065v/5, 077v/8, 078r/9,
093r/7, 108v/6, 110v/9, 114r/1,
119r/1, 120v/1, 123v/4, 131v/1,
134v/1, 134v/2, 135r/3, 138v/2,

139v/9, 141v/2, 141r/4, 146v/1,
146v/2, 146v/4, 151v/10

o.- dıysa 028r/10

o.- duğına 025r/6, 044v/10, 045v/5,
046v/3

o.- duğdan 020r/6, 077r/5

o.- dum 093v/5

o.- duş 127r/3

o.- dur 009v/9, 010r/2, 010r/6,
047r/9, 048r/6, 048r/11

o.- ğıl 024r/9

o.- ıçak 009v/4

o.- madı 012r/7, 090r/9

o.- mağı 132v/6

o.- mak 002v/10, 038r/8, 039r/2,
039r/4, 114v/9, 125r/9

o.- makdır 132v/11

o.- makdır 050r/2, 151r/3, 051v/1,
051v/2, 051v/3, 096r/7

o.- makdur 147v/11, 148r/5

o.- mamağ 045v/8

o.- mamağdır 008r/10, 035v/10,
045v/7

o.- manı 049v/11

o.- masa 016v/10, 017r/6, 017r/11,
019v/11

o.- maya 145v/6, 048v/11, 149v/10,
150r/1, 151r/7, 151r/9

o.- mayasın 135r/11

o.- mayınca 148v/11

o.- maz 002r/9, 002r/10, 013r/9,
014r/11, 017v/9, 018v/11, 019r/4,
021v/6, 021r/11, 032v/6, 034v/4,
047r/1, 096r/3, 148v/11, 149r/1

o.- mazlar 032v/7

o.- muş ola 046r/11, 046v/8

o.- muşdır 112r/11

o.- muşdur 032v/4

o.- muşlar 108v/11

o.- sa 002v/4, 016r/8, 016v/10,
017r/5, 017v/3, 017v/6, 017r/10,
020r/10, 020v/2, 020v/11, 022r/5,
022r/6, 036r/1, 078v/3, 078v/5,
078v/7

o.- salar 034r/4, 078v/2

o.- sun 001v/2, 002r/4, 003r/5,
003r/6, 003r/7, 022r/8, 022r/9,
045r/6, 045r/8, 045r/9, 049v/10,
080r/5, 084v/6, 095r/9, 106v/5,
139v/10

o.- una 013r/3

o.- unur 023v/5, 044v/11, 052r/5

o.- uş 062v/5, 132v/2

o.- ub 034r/1, 046r/5, 062v/6,
093r/3, 098v/7, 129r/8, 133v/3,
133v/5, 135r/10, 139v/8, 146v/4

o.- ur 002v/2, 002v/7, 003v/4,
008v/8, 012v/9, 013r/6, 013r/8,
013v/11, 014v/8, 015r/1, 015r/7,
015r/10, 015v/3, 016r/3, 018v/3,
018r/6, 018v/11, 019r/4, 021r/7,
022r/3, 023r/5, 030v/11, 034v/3,
038v/10, 047r/2, 047r/4, 047v/2,
047v/4, 048r/4, 049r/2, 049r/5,
049v/3, 049v/5, 049v/9, 051r/1,
051v/6, 078v/6, 078v/9, 099r/6,
100r/9, 112v/5, 124v/1, 126r/11,
128v/7, 130r/4, 137r/1, 138r/5,
147r/5, 148v/8, 151r/9

o.- urlar 012v/5, 039v/2

o.- ursa 090r/11, 100r/8, 147r/3

o.- ursa olsun 139v/10

ol -142- [Tr] o zamiri

o. 002r/7, 002r/8, 002v/6, 002v/11,
003r/9, 007r/5, 009v/2, 009v/4,
010r/1, 010r/5, 010r/9, 012r/3,
012r/8, 012v/6, 013v/9, 013v/11,
014v/4, 014v/5, 017r/3, 017r/9,
022r/7, 023r/9, 023r/10, 023v/2,
023v/3, 023v/5, 034v/11, 038r/3,
050r/10, 052r/4, 053r/7, 053v/6,
057r/9, 057v/8, 058r/3, 060v/5,
060v/6, 060v/11, 061r/2, 061v/6,
062r/2, 062r/9, 063v/11, 065v/1,

067v/1, 077v/10, 077v/11, 078v/2,
078v/3, 078v/5, 078v/7, 079r/9,
081v/4, 083r/1, 083r/10, 088v/11,
091v/4, 091v/7, 091v/11, 092v/8,
093r/11, 094v/4, 096r/2, 097v/4,
097v/8, 100v/1, 100v/2, 103r/6,
103v/2, 104r/8, 104v/7, 105r/8,
106v/1, 107r/9, 108r/3, 108v/7,
109v/2, 109v/9, 110r/8, 113v/3,
114r/4, 114v/2, 114v/3, 114v/5,
114v/6, 114v/10, 116r/3, 116r/5,
116r/8, 117v/1, 117v/4, 117v/10,
119r/4, 120v/2, 121v/8, 124v/5,
129v/9, 132r/1, 130r/10, 132r/4,
132r/6, 132r/8, 132r/9, 134r/5,
137r/1, 142r/5, 142v/7, 143r/4,
143v/10, 144v/2, 146r/5, 147r/5,
147v/2, 147v/3, 147v/6, 148r/8,
149r/2, 150r/11, 150v/1

o.+ dur 005r/7, 046r/9, 046v/6,
047v/9,

048v/10, 049r/7, 049r/9, 097v/11,
099v/5, 100r/2, 123v/8, 126v/1,
129v/6, 145r/11, 149v/9, 150r/3,
150v/6, 151r/2

olun - -7- [T.] olunmak.

o.- a 126r/11

o.- an 024r/1, 054r/10, 088r/1,
092v/9, 145v/7

o.-an 090r/7

olun - -24- [T.] olunmak.

o.- an 049v/1, 068r/1, 068v/1,
101r/2, 130r/7, 133r/6, 134r/8

o.- dı 094r/3, 110v/2, 116v/11,
129v/8

o.- duğında 054r/9

o.- maya 080r/8, 090v/7, 130r/7

o.- mayanlar 130r/10

o.- maz 035v/3

o.- muşdur 094r/5

o.- ur 024r/1, 054r/11, 080r/7,
106v/3, 131r/2, 141v/5

omuz -1- [T.] omuz.

o.+ ından 061v/1

on -65- [T.] on.

o. 026v/11, 027r/8, 027r/9,
027v/10, 029r/6, 029v/5, 029v/7,
029v/11, 030r/10, 030v/1, 033r/9,
033r/11, 044v/8, 051r/2, 051v/6,
056r/9, 059v/8, 064r/10, 064v/2,
066r/1, 066v/6, 066v/11, 067r/3,
067r/6, 067r/9, 067v/3, 067v/8,
070r/9, 070v/8, 070v/10, 071r/2,
071r/5, 071r/8, 071r/11, 071v/2,
071v/5, 088v/4, 089v/4, 089v/5,
100r/3, 100r/4, 109r/9, 112r/4,

112r/6, 116v/1, 118v/8, 121r/10,
121v/2, 125v/1, 126r/3, 126r/4

o.+ dur 044v/5

o.+ ı 051r/3

o.+ uncı 027r/8, 029v/4, 030r/9,
046r/6, 051v/3, 066v/2, 070r/6,
089v/2, 112r/3, 121r/8, 126r/2

orta -3- [T.] orta, iki uçtan eşit
uzaklıkta olan yer.

o.+ sında 013r/10, 078r/8

o.+ sından 108r/9

oruc -6- [F.] oruç.

o. 008v/3, 025r/11, 048r/5, 138v/2

o.+ a 027v/3

o.+ ı 049v/8

otur - -15- [T.] oturmak.

o.- a 092v/11

o.- an 079r/9

o.- dı 068r/3, 107v/7

o.- dığı 019v/3

o.- mağ 027r/9, 027r/10, 029r/9,
048r/9

o.- mayasın 092v/6

o.- ub 079r/2, 110r/10

o.- ur 016r/11

o.- ur iken 022r/9

o.- urken 134r/2

otuz -20- [T.] otuz.

o. 033r/8, 050v/4, 050v/9, 050v/11,

064v/9, 073v/1, 073v/5, 073v/8,

073v/11, 074r/4, 074r/7, 074r/10,

074v/2, 074v/5, 093v/8, 109r/10,

109r/11, 138v/2

o.+ uncı 060v/1, 073r/9

ov - -1- [T.] ovmak.

o.- mak 124v/8

ögendire -1- değnek, bkz. üvendire.

Çiftçinin, tarlasını sürerken, sabanın

toprağa giren bölümünde toplanan

çamurları temizlemek için üvendirenin,

meşesin bir ucuna taktığı yassı demir.

ö. 137r/9

ögren - -7- [T.] öğrenmek.

ö.- e 003v/1

ö.- mege 002r/6, 003v/7

ö.- mekdir 043v/2, 089r/4, 125v/4

ö.- mekdür 125v/3

öğret -3- [T.] öğretmek.

ö.+ eler 003r/4

ö.- mege 003v/8

ö.- mek 128v/9

öküz -2- [T.] öküz.

ö. 137r/7

ö.+ ler 137v/3

öl - -7- [T.] ölmek.

ö.- dügi 002v/11

ö.- düler 038r/2

ö.- dür 054r/3

ö.- enümüzü 054r/2

ö.- müşün 048v/7

ö. – se 008v/9

ö.- ürse 023v/3

öldür --1- [T.] öldürmek.

ö.- mek 048v/5

ölü -2- [T.] ölü, mevta.

ö.+ müze 053v/9

ö.+ ler 034r/2

‘ömür -5- [A.] ömür, yaşam.

‘ö.+ inde 009v/11, 010r/4, 025v/4,
047v/10

	‘ö.+ leri 102r/11		ö. 012r/11, 018r/10, 115r/2
öñ	-15- [T.] ön.	öyle	-3- [T.] öyle, onun gibi olan.
	ö.+ de 123r/9, 123r/10		ö. 019r/11, 064r/2, 138v/6
	ö.+ inde 051v/3, 064r/10	‘özür	-3- [A.] özür, sebep, mazeret.
	ö.+ ine 085v/11		‘ö.+ süz 046v/1, 046v/10, 048v/3
	ö.+ ümde 096v/2		
	ö.+ ünde 107v/11, 129r/7, 140r/3, 145r/4	pādiṣāh	-5- [F.] padişah.
	ö.+ üne 098v/6, 143r/3, 143v/1, 144r/2, 144v/1		p.- ı islām 086v/4, 087v/6
öp -	-3- [T.] öpmek.		p. 045v/10
	ö.- üb 022v/7, 082v/9, 083r/2		p.+ a 084v/4
			p.+ ların 116r/2
ört -	-9- [T.] örtmek.	pādiṣāh-ı islām	-2- [F.+ A.] İslam’ın padişahı.
	ö. 106r/10		p. 086v/04, 087v/06
	ö.- diler 143r/1	pak	-3- [F.] pak, temiz. bk. pāk
	ö.- e 019r/8, 019r/10		p. 026v/7, 026v/9
	ö.- esin 094v/2, 099v/10		p. itmekdir 027r/2
	ö.- mek 027r/3	pāk	-17- [F.] pak, temiz. bk. pāk
	ö.- mekdir 051r/8, 149v/2		p. 099r/6
örüt-	-1- [T.] saklamak, korumak.		ervāḥ-ı p. 087r/10
	ö.- müşdik 106r/9		vücūd-ı p. 097v/1
ötürü	-3- [T.] ötürü, dolayı.		p. ider 099r/9

p. itmekdir 051r/7

p. olmakdır 051v/1

pāklık -2- [F.+T.] paklık, temizlik.

p.+ dır 008v/1

p.+ ıyla 113r/2

palān -1- [F.] semer, eyer.

p.+ ından 060v/8

palān-diz -1- [F.] semerci.

p.+ lerin 067v/2

panbuķ -4- [F.] pamuk.

p. 140r/4, 141r/2, 141v/9, 142r/1

parmak -3- [T.] parmak.

p.+ ların 019v/3, 022v/6

p.+ ın 082r/10

p.+ ının 082r/11

paşmaķçı -1- [T.] ayakkabıcı. bk. başmakçı

p.+ ların 073v/3

peder -2- [F.] baba.

p. 095r/11

p.+ in 095r/10

peksimāt -1- [Yun.] peksimet, tahinli ekmek.

p. 077v/6

penbe-diz -1- [F.] pembe renk.

p.+ lerin silsilesi 073v/10

pençşenbe -1- [F.] perşembe, haftanın beşinci günü.

p. 107r/9

perde -1- [F.] perde, örtü.

p.+ si 140r/3

perk -2- [T.] sağlam, muhkem. bk. berk

p. 012r/9, 012v/3

perverdigār -1- [F.] rızık veren.

p.+ ımızsın 007r/9

pes -35- [F.] artık, pes.

p. 001v/1, 024r/5, 068r/10, 077r/4, 077v/4, 079r/11, 091r/6, 098v/3, 099r/4,

099v/10, 107r/9, 126v/4, 132r/11,
133v/11, 134v/11, 135v/11, 138r/1,
139v/3, 140r/10, 140v/4, 141v/2,
143r/6, 143v/8, 144v/4, 145r/5,
146v/4, 147v/5, 148r/6, 148r/10,
148v/1, 148v/8, 149r/1, 150v/10,
151r/10, 151v/7

peş -2- [F.] arka.

p. 122v/9, 124r/8

peydāh -1- [F.] belli, açık. bk. **peydaḥ**

p. 135v/5

peydāh -2- [F.] belli, açık. bk. **peydaḥ**

p. oldu 120v/1

p. olmuştur 112r/11

peygamber -45- [F.] peygamber,
yalvaç.

p. 009v/10, 044r/6, 049v/10,
057r/7, 079r/1, 079r/4, 079r/10,
143r/5

hazreti p. 010r/3, 010r/7

p.+ den 070v/4, 144v/9

âdem p.+ den 114v/11

p.+ dir 011v/1, 044r/8

p.+ e 133r/8, 146r/11

şit p.+ e 141r/4

p.+ i 033r/5, 106r/8

p.+ imiz 028v/1, 044r/4, 044r/7,
047r/9

p.+ imiziñ 039v/4, 043v/11, 044r/9,
050r/1

p.+ iñ 056r/10, 141r/1

p.+ ler 080v/10, 092v/1, 151r/2

p.+ lere 018v/2, 036r/5

p.+ lerin 117r/11, 133v/3, 146v/1

p.+ lerine 024v/8, 032v/10, 033v/3

p.+ leriñ 033v/5, 033v/8, 044r/5

p.+ üm 027v/11

peyk -2- [F.] haber getiren.

p.+ i idi 065r/2

p.+ leriñ 065r/3

peymançe -1- [F.] Bektaşilikte niyazın
yere kadar eğilip secde etmekten ziyade
ayakta saygısını belirtir bir şekilde durmak
ve sadece başı öne eğmek.

p. 092v/3

pīr -28- [F.] yaşlı, ihtiyar.

p.- i kāmiliñ 121v/9

p.- i per 098v/4

p.- i perver 146r/3

p.- i perverlik 129r/2

p. 064v/8, 095v/2, 111r/1, 113r/1,

121r/7

üstād-ı p. mezīd demgāniye 120r/3

p.+ den 093v/9

p.+ dir 112v/11

p.+ e 129r/6

p.+ i 056v/4

p.+ idir 097v/7

p.+ im 097v/3

p.+ imiz 097v/5

p.+ in 093v/7, 094r/3, 096r/8,
112v/8, 122v/3

p.+ iñ 091v/1

p.+ ler 113r/10, 118v/10

p.+ lerin 091v/5, 122v/9

p.+ siz 124r/10

pīr-i kāmīl -1- [F.+ A.] kemale ermiş
ihtiyar.

p.+iñ 121v/09

pīr-i perver -2- [F.] yaşlıları seven,
onları koruyan.

p. 146r/03

p.dir 098v/04

pīr-i perverlik -1- [F.+T.] yaşlıları
sevmek, onları korumak.

p. 129r/02-03

pīrān -4- [F.] yaşlılar, ihtiyarlar.

ervāh-ı p.- ı hākīkāt 086v/9

p. 086v/3

vaşīyyet-i p. 095v/5

telkīn-i p. 095r/3

pīrān-ı ʔarīkāt -1- [F.+A.] tarikat
şeyhleri.

p. 086v/03

pişür - -3- [T.] pişirmek. bk. **bişür**-

b.- di 143v/10

p.- üb 138r/11, 143v/11

rabb -4- [A.] Allah, Tanrı.

r.+ i 028r/8, 053v/8, 053v/11,
054r/3

rabbenā leke'l-hamdü -1- [A.] şükür ve
övgü yalnızca her şeyi yoktan var eden
Allah'adır

l. 030r/07

r. 011r/09, 011r/10

rahım -1- [A.] rahim, döl yatağı.

r.+ inden 141r/7

raziya'llahu 'anhu -3- [A.] Allah ondan razı olsun. bk. **raziya'llahu 'anha**

rahmet -9- [A.] esirgeme, bağış, ihsan.

r. 011r/01, 011v/04-05,

r. 053v/8, 054r/6, 114v/5, 130v/2,

151v/07,

147r/10, 147r/11

r. eylesün 129v/8

raziya'llahu 'anhumā 'aleyhim ecma'in

r.+ in 054r/4

-1- [A.] Allahü teâlânın rızâsı

r.+ inden 036r/2

ikisinin de üzerine olsun.

rahmetlik -1- [A.+T.]

esirgenen,

r. 040r/06-07

bağışlanan, ihsanlık.

r. 054r/3

raziya'llahu te'ālā 'aleyhim ecma'in -1-

ramazān -4- [A.] Ramazan ayı.

[A.] Allahü teâlânın rızâsı onlar üzerine olsun.

r. 025r/11, 047r/5

r. 011r/06-07

r.+ da 049v/6

raziya'llahu te'ālā 'anhu -1- [A.]

r.+ in 107r/10

Allahü teâlâ ondan razı olsun.

rāzı -2- [A.] razı, rıza gösteren.

r. 039v/02

r. olmaz 034v/4

re'is -1- [A.] reis, başkan.

r. olur 034v/3

r.+ lerin 067v/10

raziya'llahu 'anha -2- [A.] Allah ondan razı olsun. bk. **raziya'llahu 'anhu**

ri'āyet-1- [A.] uyma.

r. 125v/4	resül -37- [A.] resul, peygamber.
recā -1- [A.] umma, dileme.	r.- i ekrem 047v/9
r. 148r/5	r. 037v/11, 061r/4, 079r/7
reh-nümā-i ḥaḳīḳat -1- [F.+A.] hakikat yolunu gösteren.	ḥazreti r. 060v/10, 061r/6, 062v/8, 063r/6,
r. 086v/04	077r/11, 107v/6
rek‘at -17- [A.] rekat.	ḥazreti r. ekrem 060r/6
r. 016r/7, 061r/10, 064r/11, 107r/8, 144v/3	r.+ ıdur 036v/6
r.+ da 015v/8, 016r/10, 016v/5, 016v/6	r.+ ini 132v/10
r.+ ı kıl- 014v/3, 014v/4, 015v/7, 015v/6, 016r/9	ḥazreti r.+ ü 060v/7, 084v/3, 107r/5, 111r/4
r.+ ında 029v/9	r.+ ü allāhun 028v/9
r.+ larında 029v/7, 030v/1	r.+ ü ekrem 060r/10
remiz -1- [A.] işaret, alamet.	ḥazreti r.+ ü ekrem 062v/4, 063r/10
r. 090r/2	ḥazreti r.+ ü ekrem aleyhi’s- selām 064r/3
remüz -1- [A.] işaret, alamet.	ḥazreti r.+ ü ekrem aleyhi’s-selām 110r/10, 116r/6
r. 089v/10	ḥazreti r.+ ü ekrem aleyhi’s-selāmın 120v/2
renc -1- [F.] eziyet, sıkıntı.	ḥazreti r.+ ü ekremin 116v/9
r.+ ler 126v/3	ḥazreti r.+ in 108r/4
	ḥazreti r.+ ün 065r/1, 065r/5, 065r/10, 107v/4, 109r/3
	ḥazreti r.+ ün 061r/3, 061r/9, 064r/10, 064v/7, 076v/2, 109r/1

resül-i ekrem -1- [A.] Allah'ın en şerefli ve değerli elçisi olan Hz. Muhammed.

r. 047v/09-10

resülullāh -28- [A.] 1. Allah'ın resulü. 2. Hz. Muhammed.

r. 007v/9, 044v/6, 062v/7, 084r/11, 099r/11, 108r/11, 109r/5, 141r/9, 142r/11, 144v/10, 145r/3

hazreti r. 088v/2, 088v/5, 099r/1, 100v/6, 102v/8, 123r/11, 125r/10

lā ilāhe illāllāh muḥammed r.

muḥammed r.

hazreti r. şallallāhü 'aleyhi vesellem 110r/4

r. şallallāhü te'ālā 'aleyhi vesellem 141r/6

r. şallallāhü 'aleyhi vesellem 107r/6
lā ilāhe illallāh muḥammed r. ve 145v/3

beyt-i r.+ a 078r/6

r.+ dır 097v/5

lā ilāhe illāllāh muḥammed r.+ dır 122v/6

r.+ u 098r/4

r.+ un 105v/1

r.+ uñ 088v/9

revā -2- [F.] 1. uygun, layık, yerinde.

r. 083r-08

revān -2- [F.] 1. giden, yürüyen. 2. ruh, can.

r. oldı 134v/1

r.+ ım 084r/5

revāne-9- [F.] giden, yürüyen.

r.- i çırāk 087v/11

r. 083r/1

r. eylemek 129r/4

r. itmek 081r/4, 081r/6

r. olan 088r/6, 090r/5

r. oldı-kim 093r/7

r. oldum 093v/5

revāne-i çırāk -1- [F.] bir ustanın yolundan giden çırak.

r. 087v/11

rey -1- [A.] rey, görüş, fikir.

r.+ dedir 069v/8

rızā -4- [A.] rıza, istek.

r.- i aşfiyā 087v/7

r.- i rahmān 087r/4

r. 105r/6, 116r/4

rızā-i aşfiyā -1- [A.] her türlü kötülükten arınmış kimselerin, ermişlerin rızası.

r. 087v/07

rızā-i raḥmān -1- [A.] tüm varlıklara rahmet eden Allah'ın rızası.

r. 087r/04

rızāullāh -2- [A.] Allah'ın rızası.

r. 019r/1

r. olur 019r/3

rızq -1- [A.] rızık, azık.

r.+ larıdur 136r/11

rızvānallahü te‘ālā ‘aleyhim ecma‘în -2- [A.] Allahü teâlânın rızâsı onlar üzerine olsun.

r. 040v/07-08, 045v/03

ri‘āyet-1- [A.] saygı gösterme, itibar etme.

r. itmekdir 089r/5

ricā -1- [A.] rica, dileme.

r. ider 081r/5

ridā -2- [A.] örtü.

r.+ sını 061v/1

r.+ yı 061v/4

rivāyet -6- [A.] rivayet, hikaye edilen.

r. ider 108v/4, 109r/2

r.+ de 141v/6

r.+ dür 102r/9, 118v/3, 133v/6

riyā -3- [A.] ikiyüzlülük.

r. 019r/2, 043v/7

r. olmaz 019r/4

rūḥ -4- [A.] ruh, tin.

r.- ile gider 009r/2

r.- u şultān veysel qarānī 086v/9

r.+ ına 092r/11

r.+ una 080v/9

rūḥ-u şultān veysel qarānī -1- [A.] Sultan Veysel Karani'nin ruhu.

r. 086v/10

rūḥullāh -1- [A.] İsa peygamberin lakabı.

‘isā r. 086r/8

rü-bā-būṭ -1- [F.] ...'den bağlı idi.

r. 114v/04

rücū' -2- [A.] geri dönme.

r. 017v/10

r. itdim 028r/11

rükñ -1- [A.] esas, şart.

r.+ i 030v/4

rükū' -2- [A.] rükû, namazda öne doğru eğilme. bk. **rükū'**

r. 030r/9

r.+ ı 012r/6

rükū' -1- [A.] rükû, namazda öne doğru eğilme. bk. **rükū'**

r. itmek 027r/8

rüyā -2- [A.] rüya.

r.+ sında 020r/9, 020v/1

şā'im -1- [A.] oruçlu.

ş. iken 049v/6

sā'ir -2- [A.] diğer.

s. 038r/9, 039r/3

sā'at -7- [T.] saat, vakit.

s. 013v/11, 107r/11, 110r/8, 121v/9,

134r/6, 141r/8, 142r/5

sāb -1- [A.] 1. Bir acı otun suyu. 2. zor, güç.

s. 122r/9

şabāḥ -1- [A.] sabah.

ş. 023r/7

şabān -2- [T.] saban.

ş. 137r/8, 137r/10

şabır -4- [A.] sabır, zorluğa katlanma.

ş. ide 053v/1

ş. iden 099v/7

ş. itmeyen 099v/7

ş. itse 099v/6

sābit -3- [A.] sabit.

s. 054r/2

s. olmuş ola 046r/11

s.+ dür 039r/7

şābūn -1- [A.] sabun.

ş. 124v/11

şābuncı -1- [A.+T.] sabuncu.

ş.+ lar 069r/8

şaç -4- [T.] saç.

ş. 109v/9

ş.+ ı 109r/6

ş.+ larına 117r/11

ş.+ larını 117r/7

şadaķa -1- [A.] sadaka, bağış.

ş. virmek 048r/5

sādāt -3- [A.] seyyitler, Hz. Peygamber'in soyundan gelenler.

s. 105r/8

seyyid-i s. 078v/11

seyyid-i s.+ lar 095v/10

şādır -1- [A.] meydana gelme.

ş. oldıysa 028r/9

şadr -1- [A.] 1.meclisin önü ve en muteber yeri. 2. reisin oturduğu yer.

ş.+ ında 079r/10

şadr-ı şin -1- [A.] (*şadr-nişin) Bir toplantıda baş sedirde oturan, toplantıya başkanlık eden kimse.

ş. ola 079r/1

şadri'ş-şerī'at -1- [A] şeriatin başkanı, reisi.

ş.+ de meşūr 053v/4

şafā -11- [A.] arılık, berraklık.

ş.- nażar itdügi 096r/9

ş. 091r/4, 105r/8, 112v/9, 115v/11, 123r/1, 147v/11

tekbīr-i ş. 058v/3

ş. nażardır 121r/5

şuffe'i ş.+ da 093v/1

ş.+ dan 146v/11

şafā-nażar -1- [A.] 1. Temiz ve garezsiz bakış. 2. Mevlevî dervişleri arasında "Hoş gör" yerinde kullanılan tâbir.

ş.+dır 096r/09

şafālğ -2- [A.+T.] arılık, berraklık.

ş.+ ına 080v/8, 092r/10

şafir -1- [A.] Hicri takvime göre safer

ayı

şāğ -1- [T.] sağ, esen.

ş 130v/12

ş. olanımızı 053v/11

şafi -3- [A.] halis, temiz. bk. **şāfi****sağāyir** -1- [A.] küçük günahlar.

ş. 135r/2

s.+ den 013v/5

ādem ş.+ den 056r/9

şāğır -1- [T.] sağır, kulağı duymayan.

hazreti ādem ş.+ niñ 112r/10

ş. ola 151r/7

şāfi -1- [A.] halis, temiz. bk. **şafi****şahābe**-1- [A.] sahabe.

ş. 085r/2

ş.+ leri 063r/3

şafiullāh -1- [A.] 1. Temiz yürekli. 2. Hz.**şahāf** -1- [A.] sahaf, kitapçı.

Âdem'in lakabı.

ādem ş. 086r/4

ş.+ larıñ 071v/7

şafiye -1- [A.] saf, temiz, arı.**şāhib** -5- [A.] sahip.

ş. 134r/9

ş.- i fütüvvet 150r/3, 151r/6

şāğ -7- [T.] sağ, sağ taraf. bk. **şāğ**

ş.- i seccāde olan 097v/1

ş. 019r/7, 030r/2, 097v/11, 101v/3,

ber-güzārı ş.+ ine 090r/10

103v/5, 108r/5

ş.+ ini 031r/11

ş.+ ıdır 126r/6

şāhib-fütüvvet -2- [A.] fütüvvet sahibi.**şāğ** -7- [T.] sağ, sağ taraf. bk. **şāğ**

s. 150r/03, 151r/06

ş. 014r/3, 016v/2, 061r/3, 062r/2,

şāhib-seccāde -1- [A.] Çok namaz kılan, takvâ sâhibi kişi.

082r/9, 082v/10

ş 097v/01

ş.+ ından 062r/10

şāhibān-ı şedd -1- [A.] şedd
sahipleri, beli bağlananlar.

ş. 087v/4

şahīh -4- [A.] gerçek, doğru.

ş. ola 002r/1

ş. olmaz 017v/8

ş.+ dir 045v/9

ş.+ dür 021v/5

saķā -2- [A.] 1. Evlere dışarıdan su taşıyan kimse. 2. sucu, meşrubatçı.

s. 059r/9

s.+ların 069v/6

şakın --5- [T.] sakınmak.

ş.- maķ 089r/9, 125v/8, 125v/9,
149r/3

ş.- maķdır 089r/10

sākin -1- [A.] sakin, durgun.

s. olduğdan 020r/6

şakla --8- [T.] saklamak, korumak.

ş. 091r/7

ş.- dılar 121v/4

ş.- maķ 112r/5

ş.- maķdan 147r/1

ş.- maķdır 122v/10, 147v/11

ş.- rlar 123r/9

s.- ya 149v/6

şaklan - -2- [T.] saklanmak.

ş.- duğı 123r/11, 123v/5

şal - -1- [T.] salmak.

ş.- dı 062r/3

şalavāt -7- [A.] Hz. Muhammed'e edilen dualar.

ş. 030v/2, 080v/11, 082v/7, 088r/2,
088r/5, 092v/2

du'ā-yı ş. 054v/10

şalavātullāhi te'ālā 'aleyhim ecma'in -2-
[A.] Allahü tealanın salâtı cümlesinin üzerine olsun.

ş. 033v/01, 086r/10-11

şal - -1- [T.] salmak.

ş.-ı virse 020v/5

sālifü'z-zikir -1- [A.] Bildirilen, zikri geçen, mezkûr. Yukarıda ismi geçen. Yukarıda, daha evvel söylenen.

s. 134r/07

şallallāhü ‘aleyhi vesellem -3- [A.] Allah
onun üzerine salât ve selâm eylesin.

ş. 060r/06-07, 123r/11-
123v/01, 125r/10-11

şallallāhü te‘ālā ‘aleyhi vesellem -8-
[A.] Allahü teala onun üzerine salât ve
selâm eylesin.

ş. 039v/06, 044v/06-07,
059v/09-10, 0100v/07, 099r/01-02,
099r/11-099v/01, 102v/08-09,
139r/01

şālih -4- [A.] günahsız kullar.

ş. olsun 045r/5, 045r/8

‘amel-i ş.+iñ 050r/07

şinā‘at-4- [A.] sanatlar.

ş.+ den 141v/3

ş.+ inde 146r/4

ş.+ larıñ 145r/6

ş.+ lerin 133v/4

şan‘at -8- [A.] sanat.

ş. 099r/7, 128v/9, 133v/7, 146r/8

ş. olursa olsun 139v/9

ş.+ ı 139v/5

ş.+ ının 124v/2

ş.+ i 146r/10

sancağ-1- [T.] sancak, bayrak.

s.+ ın 065v/1

s. 144v/8

sançağdār -1- [T.+F.] sancak
taşıyan.

s.+ ı 065r/11

s.+ larıñ 065v/2

şāni‘i-ḳādīm -1- [A.] Ezelden beri var
olan ve varlıkları sa'nathı bir şekilde
yaratan Cenâb-ı Allah.

ş. 004v/02

şap -2- [T.] sap, bir aracı tutmaya
yarayan bölüm.

ş.+ ı 117v/11

ş.+ ını 118r/10

şar - -3- [T.] sarmak, çepeçevre
dolamak.

ş. 143r/11

ş.- ub 141v/1, 144r/8

şarıl - -1- [T.] sarılmak.

s.+ ye 068r/3

ş.- miş 063v/3

s.+ yi 105r/9, 143v/1 , 144r/11

sarrāc -2- [A.] saraç, koşum ve eyer takımları yapan veya satan kimse.

secde -10- [A.] secde.

s. 059v/4

s. 014r/2, 014v/8, 015r/1, 015r/7

s.+ ları 073v/7

s. eyledi 107v/11

s. ide 014r/6

şat - -1- [T.] satmak.

s. idesin 014r/4

ş.- anların 069r/3

s. itdüklerinden 012r/11

şavm -1- [A.] oruç.

s. itmek 029r/11

ş.+ u 027v/2

s.+ ye 027r/9

sebeb -3- [A.] sebep, neden.

sed -1- [A.] engel.

s.+ dir 097r/5

s. 013r/7

seddretü'l- müntehā -1- [A.] arşın sağ yanında ötesine hiçbir varlığın geçemeyeceği ağaç.

s.+ i 031r/3

s.+ iyle 045r/10

s.+dan 105r/09-10

seccāde -13- [A.] seccade, namazlık.

sefer -2- [A.] yolculuk.

s. 061v/4, 105r/2, 141v/11, 142r/2,

s.+ de 019v/9, 046r/6

144v/2

şāhib-i s. 097v/1

segird - -1- [T.] seğırtmek, koşturmak.

s.+ si 061v/2

s.- irken 098r/11

s.+ sin 061r/9

s.+ sine 064r/5

sehāvet -3- [A.] cömertlik.

s. 090v/8, 126v/11

s.+ de 095r/8

sehiv -4- [A.] Kasten yapılmayan, yanılmaktan doğan yanlış, hata. bk. **sehiv**

s. 014v/8, 014v/11, 015r/6, 029r/11

sehiv -3- [A.] Kasten yapılmayan, yanılmaktan doğan yanlış, hata. bk. **sehiv**

s. 014r/4

fi's-sehvi's-secde s. 014r/2

s. ider 096r/2

sehven-1- [A.] yanlışlıkla, yanılarak.

s. 049r/11

sekiz -17- [T.] sekiz.

s. 105v/7

s.+ dir 025v/9

s.+ inci 027r/6, 029v/1, 030r/6, 045v/9, 051v/1, 066r/6, 069v/11, 071v/2, 073r/2, 074v/2, 076r/1, 089r/11, 112r/2, 121r/3,

125v/10

sekizen -1- [T.] seksen.

s. 068v/7

selām -37- [A.] selam.

s. 148v/5

aleyhi's- s. 006r/8, 057v/6, 059r/6, 063r/7,

64r/4, 115v/2, 118r/10

s. itdi 060r/1

s. virdi 148v/3

s. virdikde 014v/3

s. virdikden 014v/6

s. vire 014r/10, 052v/4, 053r/9, 080r/5,

129v/1

s. virmek 148v/4, 148v/6

s. virmeyüb 053r/7

s. virüb 014r/3, 014r/5

s.+ a 016v/1

aleyhi's- s.+ a 033r/4, 056v/5 , 058v/9, 059v/2, 059v/7

aleyhi's- s.+ dır 011v/3

s.+ ı 080r/6, 091v/6, 093r/4, 127v/5

s.+ ın 091v/9, 091v/10

s.+ ını 105v/1

s.+ lar 091v/11

selbūr -1- [T.] Lif ya da ince iplerle örülmüş ayakkabı üstlüğü.

s. 058v/11	senā -2- [A.] övme.
semerci -1- [T.] semerci, semer yapan veya satan kimse.	s. itmekdir 008r/6
s.+ ydi 058v/10	hamd-ı s.+ lar 057v/11
semi‘allāhü limen ḥamideh -1- [A.] Allah, kendisine hamd edenleri işitir.	sene -2- [A.] yıl, sene.
s. 030r/06	s. 130v/12
semi‘ün bi-semi‘ihi -1- sıfat-ı sebutiyyede yer alan “semi‘ sıfatı”. Yüce Allah'ın işitmesi, duyması demektir.	s.+ sinde 065v/5
s. 025v/11	senet -1- [A.] dayanak.
sen -26- [T.] sen.	s.+ in 124v/2
s. 005v/11, 007r/8, 063r/8, 064r/6, 068r/7, 085v/8, 094v/3, 094v/5, 135r/8, 135v/7	señ -3- [T.] sen.
s.+ a 092v/5, 095r/6, 095v/6, 096r/9	s.+ a 060r/1, 127r/7, 136r/9
s.+ de 090r/8	ser-ḥalīfe -1- [F.+A.] başhalife.
s.+ den 106v/8, 135v/5	s. 067v/6
s.+ in 028v/2, 061v/8, 135v/4	ser-tırāş -5- tıraş eden, berber.
s.+ iñ 106v/9	s. 101v/01, 106r/02, 108r/03, 116r/01
s.+ iñle 05v/11	s.+ larıñ 064v/02
s.+ ün 095r/1, 110r/6, 137v/11	serendīl -1- [A.] Hz. Adem'in cennetten kovulduğu yer.
s.+ üñle 105v/8	s.+ dedir 070v/7
	setr -4- [A.] örtme, gizleme.

s.- i ‘avret 141r/5, 141v/5

s. kıldı 134v/4

s.+ i 142v/11

setr-i ‘avret -2- [A.] namazda ve namaz dışında dinen örtülmesi gereken yerleri örtmek.

s. 141r/05, 141v/05

sev - -2- [T.] sevmek.

s.- er 034v/3

s.- mez 034v/4

sevāb -11- [A.] sevap.

s. 039r/1, 039r/3, 046v/1, 046v/9, 048r/1048r/8, , 048v/2, 107r/2

s.+ a 047v/1

s.+ dan 048r/3

s.+ ı 021v/6

seyis -1- [A.] seyis, at bakıcısı. bk.

seyyis

s.+ ler 066r/7

seyyid-i sādāt ve āl-i muḥammed -1-

Hz. Muhammed’e tâbi olan seyyidler.

s.+den 078v/11

seyyid-i sādāt -2- seyyidler.

s. 078v/11,

s.+lar 095v/10

seyyidi’l- ‘ālem -2- Âlemlerin seyyidi, efendisi olan Hz. Muhammed.

s. 102r/10, 102v/05

seyyis -1- [A.] seyis, at bakıcısı. bk. **seyis**

s.+ i 145r/8

şı - -3- [T.] (buyruk, emir vb. için) ihlal etmek, başkaldırmak.

ş.- ma 136v/9

ş.- mayasın 135r/11

ş.- yub 136r/7

şiddik -5- [A.] sözünün eri kişi, gerçek dost.

ş. 091r/4, 146v/11

ş.+ dır 033v/9, 034v/7

ş.+ dur 148r/3

şidir - -1- [T.] kırdırmak, bozdurmak.

ş.- ub 134r/4

şidk -1- [A.] doğruluk, gerçeklik.

ş. 147r/6

ş.+dur 148r/3

şifat -8- [A.] sıfat, hal, suret.

s.- ı zātiyye 025v/4

ş.+ a 012v/8

ş.+ ıdur 091r/10, 091r/11

ş.+ ımdır 006r/2

ş.+ iyle 032r/10

ş.+ larından 012v/8, 032r/11

şifat-ı ĩmān -3- [A.] imanın sıfatı,
niteliği. bk. **şifaṭ-ı ĩmān**

ş. 024r/09-10

ş.+ı 003r/07

ş.+ın 002r/05

şifaṭ-ı ĩmān -1- [A.] imanın sıfatı,
niteliği. bk. **şifaṭ-ı ĩmān**

ş.+ın 002v/05

şifaṭ-ı islām -2- [A.] İslam'ın sıfatı,
niteliği.

ş.+ın 002r/05, 002v/05

şifat-ı sübūtiyye -1- Allah'a mahsus
olan ve ondan ayrılmayan, ezelî ve ebedî
olan vâcib sıfatlar.

s. 025v/09

şifat-ı zātiyye -1- Zatî sıfatlar, hiç bir
sebebin eseri olmayan, Allah Teâlâ'nın
hakikatını ortaya koyan sıfatlardır.

ş. 025v/04-05

şıgın -2- [T.] sığınmak.

s.- mak 013r/8

ş.- makdır 013v/3

şındı -1- [T.] makas.

ş. 070v/3

sır(r) -3- [A.] sır, giz.

s.+ ıdur 079r/6

s.+ ım 142v/9

s.+ ı 142v/10

sidük -1- [T.] sidik, idrar.

s.+ inden 137v/6

silāḥşor -1- [A.+F.] silahlı adam,
savaşçı.

s.+ ların 066v/9

silsile -74- [A.] silsile, sıra.

s.+ si 056v/7, 064v/5, 065r/3,
065r/7, 065v/3, 065v/8, 065v/11,
066r/5, 066r/8, 066v/1, 066v/4,
066v/10, 067r/2, 067r/5, 067r/9,
067v/3, 067v/7, 067v/10, 068v/7,
068v/11, 069r/4, 069r/9, 069v/3,
069v/7, 069v/10, 070r/2, 070r/6,
070r/8, 070v/1, 070v/10, 071r/2,
071r/5, 071r/8, 071r/10, 071v/2,
071v/5, 071v/8, 071v/11, 072r/3,
072r/6, 072r/10, 072v/2, 072v/6,
072v/9, 073r/1, 073r/4, 073r/8,
073r/11, 073v/4, 073v/8, 073v/11,
074r/3, 074r/6, 074r/9, 074v/1,
074v/4, 074v/8, 074v/11, 075r/3,
075r/7, 075r/10, 075v/2, 075v/4,
075v/7, 075v/10, 076r/3, 076r/7,
076r/11, 1076v/3, 076v/6, 076v/9,
077r/1, 077r/3, 145r/2

silsilenāme -1- [A.] soy kütüğü,
şecere.

s. 056r/1

siper-diz -1- [F.] kalkancı.

s.+ leriñ 074v/4

sivās -1- [T.] Sivas.

s.+ da 066r/2

siz -13- [T.] siz.

s. 079v/2, 080r/1, 081r/4, 081r/5,
081r/8, 093r/5, 093v/1, 093v/2

s.+ in 109r/5

s.+ iñ 084v/10, 109r/11

s.+ iñle 123r/5

s.+ ler 081r/7

şofra -2- [A.] sofra.

ş. 144v/5

ş.+ sin 084v/1

şofrā -1- [A.] sofra.

ş.+ yı 083v/3

şohbet -2- [A.] sohbet.

ş. 105r/7

ş.+ idir 147r/10

şoķ - -4- [T.] sokmak.

ş.- arlar 115r/8, 115r/10

ş.- dı 062r/11, 062v/1

şol -12- [T.] sol.

ş. 019r/9, 030r/2, 082r/10, 082v/9,

088v/1, 098r/1, 098r/9, 101v/4,
103v/8

ş.+ a 016v/3

ş.+ ıdır 126r/7

ş.+ undan 062r/11

şonra -60- [T.] sonra.

ş.+ ra 002v/4, 008v/8, 011r/2,
011r/3, 011r/5, 014r/6, 014v/7,
015r/6, 015v/5, 015v/6, 019r/2,
020r/6, 020v/5, 023r/7, 023v/10,
027v/8, 029v/4, 043r/4, 043r/9,
043v/3, 049v/9, 052v/10, 053v/2,
056r/9, 056v/5, 056v/8, 056v/10,
058v/8, 058v/10, 059r/2, 059r/5,
059r/7, 059r/9, 059v/1, 059v/3,
059v/6, 060v/2, 068r/11, 077r/5,
077v/4, 080r/3, 083v/2, 088r/3,
092v/3, 093r/2, 100r/10, 102v/5,
103r/1, 105r/10, 106v/8, 107r/6,
108r/3, 109v/11, 123v/3, 124v/4,
143r/5, 143r/7, 144r/6, 145v/2,
145v/4

ş.+ ki 030r/11

söyle - -11- [T.] söylemek.

s.- di 116v/1, 116v/5, 149r/7

s.- diyse 050r/4

s.- dün 013v/8

s.- mekten 089r/9, 125v/8

s.- mekdir 050r/5

s.- mekdür 008r/8

s.- meyesin 094r/9

s.- r 079v/4

söz -4- [T.] söz, kelam.

s. 013v/4

s.+ ine 122r/3

s.+ iyle 038v/9

s.+ ün 085v/3

şu -23- [T.] su.

ş. 009v/1, 009v/4, 009v/5,
016v/11, 020r/7, 026v/3, 114r/9,
114v/5, 117r/8, 147v/2

ş.+ nuñ 017r/4, 017r/9, 017v/2

ş.+ ya 016v/12, 017r/5, 017r/10

ş.+ yı 026r/6, 026r/8, 114v/5,
122v/8, 147r/10

ş.+ yıdur 147r/11

ş.+ yla 114v/6

su'âl -122- [A.] soru, sual.

s. 119r/3

s. ideler 082r/3, 082r/6

s. itdiler 109r/4

s. itmeyinçe 093r/1

s. itse 005r/10, 006r/2, 011r/7,
012v/1, 038v/3, 041v/6

s. itseler 003v/11, 004r/3, 004v/6,
005v/5, 005v/10, 006r/5, 006r/9,
006v/1, 006v/5, 007r/1, 007r/10,
008v/4, 009v/7, 010v/1, 010v/3,
010v/6, 010v/10, 011r/11, 011v/4,
011v/11, 012r/5, 030v/3, 031r/2,
031r/6, 031r/9, 031v/4, 031v/8,
036v/11, 037r/6, 037r/11, 037v/5,
037v/9, 038r/4, 038r/11, 038v/10,
039r/5, 039v/3, 040r/8, 040v/3,
040v/9, 041r/1, 041r/6, 041r/10,
041v/2, 041v/9, 042r/3, 042r/8,
042r/11, 042v/2, 042v/4, 042v/7,
042v/10, 043r/2, 043r/7, 043v/5,
043v/10, 091r/11, 093r/4, 093r/7,
093r/9, 093v/6, 093v/10, 094r/2,
094r/6, 094v/2, 094v/8, 095r/1,
095r/5, 095r/9, 095v/2, 095v/6,
096r/4, 096r/8, 096v/3, 096v/6,
096v/11, 097r/6, 099v/3, 113r/8,
113v/1, 113v/11, 115r/3, 115r/7,
115v/9, 116v/2, 116v/11, 118r/7,
121v/4, 121v/7, 122r/1, 122r/4,
122r/10, 122v/1, 122v/4, 122v/7,
122v/11, 123r/3, 123r/8, 123v/8,
124r/11, 127r/2, 127r/6, 127r/11,
127v/4, 127v/9, 128r/10

s. kılsalar 148v/2

s.+e 093r/2

s.+ i 111r/10, 118v/8, 122v/5

şubuh -1- [A.] sabah, sabah vakti.

ş. 138v/4

suç -1- [T.] suç.

s.+ in 054r/5

şüffa -1- [A.] sofa, hol.

ş. 141v/1

şuffe'i-şafā -1- [A.] huzur sofası.

ş.+da 093v/1

sūfiyye -1- [A.] tasavvufçular.

s.+ ye 067v/6

şuhuf -5- [A.] sayfalar, yapraklar.

ş. 033r/1, 033r/7, 033r/8, 033r/10,

033r/11

şulehā -2- [A.] salihler, günah
işlemeyen insanlar.

ş.+ lar 095v/11

ş.+ ya 018v/3

şultān-ı enbiyā -1- [A.]

Peygamberlerin Sultanı Hz. Muhammed.

ş.+nın 037v/02

şūr-ı evvel -2- [A.] ilk sūr üfleme.

ş.+de 033v/11-034r/01

şūr-ı sâni -1- ikinci sūr üfleme.

ş.+de 034r/03

sūre -6- [A.] Kur'an'ın 114 bölümünden biri.

s. 035r/1

zamm-ı s. 018v/11, 029r/7, 029v/4

innā fetaḥnā leke s.+ si 102v/3

zamm-ı s.+ yi 014v/6

sūret -1- [A.] suret, şekil.

s.+ le 120v/5

şūret -2- [A.] suret, şekil.

ş. 022v/11

ş.+ de 112v/2

şuvar - -1- [T.] sulamak.

ş.- ırlar 147r/11

sübḥāneke -2- [A.] farz olan namazlarda tekbirden sonra okunan bir duadır.

s. okumağ 030r/3

s. okuya 051v/11

sücūd -2- [A.] secde etme.

s.+ ı 012r/6

s.+ larda 030r/9

sünnet-40- [A.] sünnet.

s.- i cebrā'ilü'l-meliki'l-celīl
115r/11

s.- i muḥammed 115v/1

s. 008v/5, 009r/6, 009v/8, 029v/8,

050r/11, 113r/2, 152r/4

s. eylemek 047v/6

s. idüb 141r/11

s. oldı 010r/5, 047v/1, 078r/8,
110v/9,

123v/4

s. oldur 010r/2

beyānū'l-s. 047r/9

s. olur 008v/8

alāmet-i ehl-i s. ve'l-cemā'at
044v/4

ehl-i s. ve'l-cemā'at 028r/3,
037v/10, 044v/9

ehl-i s. ve'l-cemā'atdenim 041r/5

ehl-i s. ve'l-cemā'atdır 037v/8

s.+ dir 008v/6, 021v/2, 022v/7

ehl-i s.+ dir 041r/1, 041r/10

ehl-i s.+ dirler 040v/2

s.+ dür 148v/5

s.+ i 028v/10, 112r/3, 121r/9,
122r/2, 145r/7

s.+ in 126r/5

s.+ ini 111v/2

s.+ leri 029v/10

sünnet-i cebrā'ilü'l-meliki'l-celil -1-

[A.] yüce melek Cebrail'in sünneti.

s.+dir 115r/11

sünnet-i muḥammed -1- [A.] Hz.

Muhammed'in sünneti.

s. 115v/1

sür - -9- [T.] 1. sürmek, bir maddeyi
bir yüzey üzerine ince bir tabaka olarak
yaymak. 2. (toprak, çift vb. için) sürmek. 3.
dokundurmak, değdirmek.

s.- di 137v/2, 138r/10

s.- erken 137v/3

s.- mek 022v/7, 124v/9, 125r/1

s.- üb 083r/8, 084v/5, 136r/6

sür'at -1- [A.] sürat, hız.

s. 098r/11

sürmele - -1- [T.] sürme çekmek.

s.- yüb 141r/11

sürül - -1- [T.] (toprak, çift vb. için)
sürülmek.

s.- ür 136v/11

şā'ir -1- [A.] şair, ozan.

ş.+ leriñ 071v/10

şād u ḥürrem -1- [F.] mutlu ve mesut.

ş. 062v/06

şāh-ı evliyā -1- [A.] velilerin, ermişlerin
şahı.

ş. 118v/06

şākird -10- [F.] öğrenci, talebe.

ş. 081r/3

ş.+ e 090v/6, 116v/3, 126v/6

ş.+ i 066v/8, 090v/4, 128v/8, 129r/3

ş.+ ler 080r/4

ş.+ leriñ 081v/2

şākirt -4- [F.] öğrenci, talebe.

ş. 083r/9, 094r/7

ş.+ lere 082r/5

ş.+ leriñüzden 082r/3

ş. 025r/07-08

şām -3- [A.] İslâm dünyasının önemli tarihi şehirlerinden biri, günümüzde Suriye'nin başşehri.

şāyi -1- [A.] duyulmuş, herkesçe bilinmiş.

ş.- ı şerīfdir 065r/8

ş.+ dir 013r/10

ş. 149r/10, 149r/11

şed -1- [A.] sıkı bağlama, sıkı bağlanma.

şām-ı şerīf -1- [A.] Şerefli, kutsal Şam şehri.

ş. 127r/3

ş.+dedir 065r/08

şedd -15- [A.] sıkı bağlama, sıkı bağlanma.

şarāb -1- [A.] şarap.

ş.- i şāh 095r/3, 095v/4

ş. 048v/6

ş. 087v/4, 095v/6

şart -12- [A.] şart.

ehl-i ş. 080v/5, 092r/7

ş.- ı ĩmān 031v/10

ş.+ i 081v/11, 082v/7, 088r/2, 096v/3, 096v/6

ş.- ı ĩmānı 003v/1

ş.+ in 096r/4

ş.- ı islām 025r/7

ş.+ in 096r/5

ş. 035r/11, 051r/3, 132v/4

ş.+ üñ 077v/2, 096v/11

ş.+ ı 002v/9, 035r/10, 049v/11, 050r/7, 145r/9

şedd-i şāh -2- [A.] şahın şeddi.

ş.+ ları 129v/5

ş. 095r/03, 095v/04

şart-ı ĩmān -2- [A.] imanın şartı.

şefā'at-5- [A.] şefaati, biri için af dileme.

ş. 003v/01-02, 031v/10-11

ş. kıla 060v/1

şart-ı islām -1- [A.] İslam'ın şartı.

ş.+ den 047v/3, 049r/1

ş.+ inden 099v/1

ş.+ iyle 060r/3

şehādet -8- [A.] 1. tanıklık, şahitlik. 2. şehit olma, şehitlik.

ş. 011v/7, 011v/9, 036r/8

ş. getürmek 025r/9

ş. getürmekdir 090r/3

ş. iderin 036r/10, 036v/4

ş.+ de 095r/7

shevāt -2- [A.] şehvetler, aşırı istekler.

ş. 090v/9, 127r/1

şehīd -2- [A.] şehit.

ş. eylemişdi 066r/9

ş. oldu 065v/5

şehir -1- [F.] şehir, büyük belde.bk.

şehīr

ş.+ de 096r/1

şehīr -4- [F.] şehir, büyük belde. bk.

şehir

ş.+ den 128v/3

ş.+ e 128v/4

ş.+ i 096r/2

ş.+ inde 039v/1

şehvet -6- [A.] şehvet, aşırı istek.

ş.+ den 089r/11, 125v/10

ş.+ i 020v/5

ş.+ le 020r/4, 020v/2

ş.+ siz 021r/10

şekk -3- [A.] şüphe, zan.

ş. 045v/7, 130r/6

ş. eylese 021v/8

şekl -1- [A.] şekil, biçim.

ş.+ inde 061v/3

şem‘-i tevfiḳ-i hidāyet -1- [A.] yol göstericinin nuru.

ş.+dir 085v/04

şeni -1- [A.] gerçek.

ş.+ dir 013v/4

şer -5- [A.] kötülük, fenalık.

ş. 025r/4, 034r/10, 045v/4

ş.+i 045v/11, 046r/3

şer‘ -1- [A.] şeriat, İslam kaideleri.

- ş.+ ine 132v/11
- şerā'it-i sitte** -1- [A.] altı şart(lar).
- ş. 145r/10
- şerbetçi** -1- [A.+T.] şerbetçi.
- ş. 059r/9
- şeref** -2- [A.] şeref, büyüklük.
- ş.+ i 126r/10
- ş.+ idür 126r/9
- şerh** -2- [A.] açıklama.
- ş. 129v/7
- ş.+ inde 021v/3
- şeri'at** -11- [A.] şeriat, din kaideleri. bk. **şerī'at**
- ş.- i muṭahhareye 046r/4
- ş. 037v/1, 037v/5, 041v/6, 043r/6
- ş.+ i 036v/9, 044r/9
- ş.+ idir 042r/7
- ş.+ imiz 042r/6
- ş.+ indenim 042r/6
- ş.+ indensin 042r/4
- şerī'at** -8- [A.] şeriat, din kaideleri. bk. **şeri'at**
- ş. 011v/4, 101r/4, 127v/6
- ehl-i ş. 080r/9, 083v/6, 092r/1
- ulemā-i ş. 086v/2
- ş.+ ı 010v/2
- şeri'at-i muṭahhare** -1- [A.] Maddî ve mânevî kirlerden temizlenmiş yol.
- ş.+ye 046r/04
- şerīf** -16- [A.] şerefli, kutsal.
- ş. 046r/3, 106v/2, 148v/10
- du'ā-yı ş. 023v/5, 052r/4
- ḥadīs-i ş. 133v/8, 152r/11
- iḥlās-ı ş. 083r/6
- ka'be-i ş. 028r/2
- ḳur'ān ş. 102v/2
- ḥadīs-i ş.+ de 023v/7
- şām-ı ş.+ dedir 065r/8
- yasin-i ş.+ dir 008r/3
- du'ā-yı ş.+ i 052r/4
- ḥuzūr-u ş.+ inde 098r/6
- zamān-ı ş.+ lerinde 047r/11
- şerik** -2- [A.] 1. ortak. 2. ders, mektep, medrese arkadaşı.
- ş. 028r/9

ş.+ den 043v/4

şerîk -4- [A.] 1. ortak. 2. ders, mektep, medrese arkadaşı.

ş.+ i 004r/9, 005r/7, 032r/8, 036v/1

şerr -1- [A.] kötülük, fenalık.

ş.+ i 034v/3

şey -14- [A.] şey, nesne.

ş.+ den 050v/8

ş.+ dir 005v/4, 031v/10, 044r/2, 044r/3

ş.+ e 043v/9

ş.+ i 020r/10

ş.+ in 126r/10

ş.+ le 122r/7

ş.+ ler 032r/4, 125r/1

ş.+ lerden 125v/9

ş.+ leri bilürse 101r/2

ş.+ lerin 034r/11

şey' -5- [A.] şey, nesne.

ş.+ i 016v/10, 090v/7, 105r/4, 126v/9,

146v/9

şeyh -24- [A.] 1. ihtiyar. 2. şeyh, bir

tekke veya zaviyede reislik eden ve müritleri bulunan kimse.

ş. 078v/9, 079r/9, 086v/11, 087r/6, 091v/1, 092v/4, 092v/7, 093v/4, 100r/6, 100r/11, 145v/10, 149r/7, 150r/2, 150r/7, 150v/4, 152r/3

ş. olan 100r/3

ş. olmaz 149r/1

ş.+ e 098v/7

ş.+i 152r/8

ş.+ in 042r/11

ş.+ lerden 100v/11

ş.+ ü 152r/7

ş.+ ün 091v/7

şeyhlik -3- [A.+T.] şeyhlik.

ş. 151r/10

ş.+ e 149r/4

ş.+ i 152r/1

şeyhü'n-nâkıb -1- [A.] Şeyh yardımcısı.

ş. 086v/5

şeytân -3- [A.] şeytan.

ş. 134r/3

ş.+ dur 152r/8

- ş.+ ı 150v/7
- şimden** -1- [T.] şimdiden.
- ş. 068r/11
- şimdi** -3- [T.] şimdi.
- ş. 103r/2, 136v/4, 143r/2
- şol** -10- [T.] şu.
- ş. 009r/4, 044v/7, 049r/10, 051v/9,
112v/3, 134r/11, 139v/4, 146v/9,
149r/5, 0152r/13
- şu** -2- [T.] şu.
- ş. 051v/10
- ş.+ nun 132v/3
- şübhe** -3- [A.] şüphe.
- ş. 130r/7
- ş. olmamakdır 045v/7
- ş.+ si olan 133v/9
- ş.+siz 046r/10
- şükrâne** -1- [A.] şükran alameti, iyilik bilme.
- ş.+ si 077v/3
- şükür** -2- [A.] şükür.
- ş. 004r/5
- ş. eylediler 110v/6
- şüphe** -1- [A.] şüphe.
- ş.+ li 046v/7
- tā** -12- [F.] kadar, dek, değin.
- t. 002r/1, 078r/4, 092v/4, 101r/7,
105v/7, 109v/5, 110v/10, 135r/9,
135v/7, 136r/10, 143r/6, 143v/1
- ṭā'ife** -1- [A.] tayfa.
- ṭ. 132v/3
- ṭa'ām** -7- [A.] yemek, yiyecek.
- ṭ. 047v/7, 083v/2, 083v/11, 084v/1,
144r/5
- ṭ.+ ı 084v/2, 084r/3
- tāb** -1- [A.] tabiat, huy.
- t. 122r/8
- ṭabaḳ** -2- [A.] tabak.
- ṭ.+ lar 109v/3
- ṭ.+ ları 105v/8
- ṭabbāḳ** -1- [A.] (ṭabbah) aşçı.
- ṭ.+ ları 070r/8

tābi‘ -3- [A.] tabi; birinin arkasından giden, ona uyan.

t. olurlar 012v/5

t.+ dir 015r/2

t.+ lerden 111r/3

ṭabi‘at-1- [A.] tabiat, yaradılış. bk.

ṭabī‘at

ṭ. 090v/10

ṭabī‘at-1- [A.] tabiat, yaradılış. bk.

ṭabi‘at-

ṭ. 127r/1

ṭabīb -1- [A.] hekim, doktor.

ṭ.+ lerin 065v/7

tāc -9- [A.] taç.

t. 063v/2, 103r/5, 103r/6, 109v/7,

110v/11, 131v/2, 133r/5, 133r/9, 134r/8

tāc-ı ‘anber -1- [A.] anber kokulu tac.

t.+ine 109v/7

tācū’l-muttaḳīn -1- İslam dini inançlarına göre takvaya uygun yaşayan, İslam'ın emirlerine uymaya ve günah

işlemekten kaçınmaya çalışan kişilerden önde gelen kimse.

t. 006v/03

tācir -1- [A.] tacir, ticaretle uğraşan.

t.+ lerin 073r/11

tāç -2- [A.] taç.

t. 056v/1, 105v/4

tafsil -1- [A.] açıklama, etraflı olarak bildirme.

t.- i īmān 027v/9

tafsil -1- [A.] açıklama, etraflı olarak bildirme.

t. 032r/4

tafsil-i īmān -1- [A.] Hz. Muhammed'in tebliğ ettiği şeylerin herbirini ayrı ayrı kabul ve tasdik etme.

t. 027v/09

ṭağ -1- [T.] dağ.

ṭ.+ ları 117v/6

tağayyür -1- [A.] değişme, başkalaşma.

t. 044v/1	t.+ ında 091r/9
tağı -1- [T.] daha, -da/-de, ve. bk. dahı	tağarrib -1- [A.] yaklaşma, yanaşma.
ı. 013r/9	t. 043v/8
tağıl - -1- [T.] dağılmak.	tağdır -3- [A.] takdir, yazgı.
ı.- mışdır 146v/8	t.+ iyle 025r/5, 034v/1, 045v/4
tağıyyāt -2- [A.] namazda okunan “Ettehiyyatü” duası.	ta‘kīb -1- [A.] takip, izleme.
t. okuyub 014r/7	t. 080r/4
t.+ ında 014r/10	takrır -1- [A.] ifade etme, anlatma, beyan etme.
tağkık -1- [A.] tahkik, doğru olmadığını araştırma.	t.+ ce 135r/1
t. itmek 079r/2	tağşırāt -3- [A.] kusurlar, günahlar.
tahlıl -1- [A.] tahlil, çözümleme.	t. eyledünüz 003v/9
t. 147r/8	t. iderse 003r/9
tahrık -1- [A.] kımıldatma, oynatma.	t. itse 002r/6
t.+ den 044v/1	tağva -1- [A.] takva.
taht -3- [F.] taht. bk. taht	t. 148r/1
t.+ ma 147v/2	tağyācı -1- [A.+T.] gizleyici, sakınıcı. bk. tağyeci
t.+ ında 147v/4, 148r/9	t. 059v/7
taht -1- [F.] taht. bk. taht	tağyeci -1- [A.+T.] gizleyici, sakınıcı. bk. tağyācı

t.+ leriñ 071r/1

t. oldı 027v/7, 138v/1

ṭaleb -1- [A.] isteme, dileme. bk.
ṭalep

ṭamar -2- [T.] damar.

ṭ. 088r/8

ṭ. 126r/6, 126r/7

ṭalep -2- [A.] isteme, dileme. bk.
ṭaleb

ṭaraf -3- [A.] taraf, yön.

ṭ.+ ina 014r/9

ṭ. eyledi 105v/5

ṭ.+ ından 108r/6, 113v/2

ṭ. itdügi 090r/6

ṭarak -2- [T.] tarak.

ṭalib -3- [A.] talip, istekli.

ṭ.+ ı 142v/1

ṭ. olmağı 132v/6

ṭ.+ ını 145v/10

ta‘līm -7- [A.] talim, öğretme, öğretim.

tārīḥ-i fütüvvet -1- [A.] Fütüvvet eserinin yazım tarihi.

t. eyledi 146r/11

ṭ. 130v/12

t. eyleye 090v/7, 126v/9

ṭarīḥ -10- [A.] yol, usul, yöntem.

t. idicek 146r/5

ṭ.- i aḥmeddenim 042r/10

t. itmişdir 118v/9

ṭ. 078r/10, 081r/3, 083v/10

t. oldı 141r/4

aṣḥāb-ü ṭ. 077v/9

t.+ iyle 058r/4

ṭ.+ de 124r/9

tamām -5- [A.] tamam, tam, tamamlanmış.

ṭ.+ e 099r/4

t. 077v/8

ṭ.+ i 129v/7, 151r/9

t. eyledikden 143r/7

ṭ.+ le 126r/11

t. ideler 053v/3

ṭarīḥ-i aḥmed-1- [A.] Ahmet tarikatı.

-  . +denim 042r/10
 t. ideriz 031r/2
 t. itdim 034v/5
 ar kat-28- [A.] belli ama lar i in kurulmu  topluluk.
  . 041v/10, 041v/11, 043r/5, 086v/3, 086v/8, 097v/7, 098v/9, 101r/5, 101r/10, 127v/7
 a        . 132r/11
 ehl-i  . 080r/11
 erk n-i  . 097v/9
 ehl-i  . 083v/7, 092r/2
 ferz nid-i ehl-i  . 086v/6
  . + da 116v/6, 126v/9
  . + de 099v/11, 100r/8, 124r/8, 128v/7,
 129r/1, 146v/6
  . + i 101r/8
  . + in 099v/3
  . + indensin 042r/9
  . + in  099v/4
 a arruf -1- [A.] malik ve sahip olma, kullanma.
 t. +   126v/1
 a dik -3- [A.] do rulama, onaylama.
 t. - i bi' -cin n ve 007v/1
 t. 014r/8, 052r/1
 t. + yi bile 014r/11
 a liye -1- [A.] “Sallallahu Aleyhi Vesellem” diyerek dua etmek. bk. ** a liye**
 t. 054r/11
 a  -51- [T.]  a .
  . 088r/3, 098v/1, 111r/10, 111v/4, 111v/7, 112r/6, 112r/9, 112v/2, 112v/3, 112v/6, 112v/11, 113r/5, 114r/4, 114v/2, 114v/8, 114v/10, 115r/3, 115v/1, 116r/8, 116v/2, 117r/1, 117v/2, 118v/2, 118v/4, 118v/11, 119r/1, 119r/3, 119r/5, 120v/6, 120v/9, 121r/2, 121r/4, 121r/8, 121r/10, 121v/2, 122r/11, 122v/4, 123r/8, 123r/10
  . + dan 112v/4, 117r/4
  . + dandır 120v/10

- t.+ ı 117r/3, 117v/2, 115r/9, 117v/4
- t.+ ı 117r/3
- t.+ ı 111v/1, 111v/6, 111v/9, 112v/7, 120v/11, 122v/1
- taşcı** -1- [T.] taşıcı.
- t.+ ları 075v/1
- taşra** -7- [T.] dışarı.
- t. 020v/4, 022r/6, 147r/3
- t.+ dan 129r/10
- t.+ sında 051r/3
- t.+ sından 041r/3
- t.+ sındanım 041r/4
- tatar han** -1- [A.] el-fetâva't-tatarhâniyye. Hindistanlı Hanefî fakihlerinden Âlim b. Alâ'nın (ö. 786/1384) fıkha dair Arapça eseri.
- t.+ da 139r/6
- tavâf** -1- [A.] tavaf.
- t. 027v/1
- taşlasân** -1- [Tr] Başa sarılan sarığın omuzlar üzerine salıverilen ucu.
- t.+ ı 063v/4
- tażarru'** -1- [A.] dua, yakarış.
- te'hîr** -1- [A.] erteleme.
- t. eylemek 019v/1
- te'lîf** -1- [A.] yazma.
- t. idüb 141r/2
- te'alâ** -121- [A.] Allah adı zikredilirken kullanılan deyim.
- allah t. 046v/7,
- allahü t. 007r/4, 009v/10, 012v/7, 027v/10, 046r/9
- allâhü t. 023r/10, 023v/3, 048r/11
- biiznillâhi t. 093v/2
- elhamdülillâhi t. 028r/7
- hak sübhâne vü t. 102v/10
- hak t. 058v/4, 060r/1, 063v/6, 105v/2, 106v/1, 109v/8, 114r/6, 114v/11, 117r/5, 117v/3, 118r/4, 129v/8, 133r/3, 133r/4, 135r/7, 135v/4, 135v/8, 136r/5, 136v/2, 136v/7, 137r/5, 139r/10, 140r/10
- illâllâhü t. 036v/1
- inşâ'allâhü t. 099v/2
- inşâllâh t. 023v/11
- ķavlühü t. 004v/9
- ķavlühü t. 035r/1

- kavluhü t. 152r/9
 kavluhü t. 139r/11
 kavluhü t. 115v/4
 minallāhi t. 032r/3, 034r/7
 minallāhü t. 025r/2
 ne‘uzu billāhi t. 030v/8, 030v/11
 ne‘üzubillāhi t. 130r/6
 şallallāhü t. 098r/5
 teğri t. 147r/4
 rızvānallāhi t. aleyh’üm-ecmain
 045v/2
 resülullāh şallallāhü t. ‘aleyhi
 044v/6
 muḥammedü’l-muştafā şallallāhü t.
 ‘aleyhi vesellem 139r/2
 resülullāh şallallāhü t. ‘aleyhi
 vesellem 141r/7
 şallallāhü t. ‘aleyhi vesellem
 059v/9, 099r/1,
 099r/11, 100v/7, 102v/8
 muḥammedü’l-muştafā şallallāhü t.
 ‘aleyhi vesellemdir 039v/6
 aḥsenü’l-mevcūdāt şalavātullāhi t.
 ‘aleyhim ecma‘ın 086r/11
 allahü t. ‘aleyhim ecma‘ın 040v/8
 rızvānallāhü t. ‘aleyhim ecma‘ın
 068r/4
 rażiya’llahu t. ‘aleyhim ecma‘ın
 011r/6
 şalavātullāhi t. ‘aleyhim ecma‘ın
 033v/1
 rażiya’llahu t. ‘anhu 039v/2
 illallāhü t. bilür 036r/6
 aleyhi’s-selām ḥaḳ t.+ dan 037r/5,
 037r/9
 ḥaḳ t.+ dan 083r/8, 118v/4
 teğrī t.+ dır 005r/4
 allāhü t.+ dur 005r/10
 allāhü t.+ nın 132r/7, 132r/9, 134r/6
 ḥaḳ t.+ nın 139v/11
 allahü t.+ nın 007v/2, 010r/11,
 013r/1, 013r/4, 024r/11, 024v/3,
 024v/5, 024v/8, 024v/11, 025r/5,
 032v/2, 032v/8, 033v/3, 036r/2,
 041v/4
 allāhü t.+ nın 035v/4, 035v/9
 ḥaḳ t.+ nın 004v/5, 042r/1, 130r/3,
 131v/11, 133r/8, 134r/1
 allāhü t.+ nun 132r/4
 t.+ nun 147v/1
 allahü t.+ nun 034r/8, 034v/1,
 132r/2
 allahü t.+ ya 004r/5, 008r/5, 010v/5,
 013r/8, 013v/8, 032r/7, 032v/6,
 043v/8, 110v/5

ḥaḳ t.+ ya 057r/4

t.+ yı 043r/4

allāhü t.+ yı 132v/9

ḥaḳ sübhāne vü t.+ yı 004r/6

teḡri t.+ yı 043r/1, 043r/11

tebārekte yā zü'l-celāli ve'l-ikrāmā zü'l-celāli ve'l-ikrām -1- [A.] azamet ve ikram sahibi olan Allah mübarek eylesin.

t. 021v/01

tebdīl -1- [A.] deęiřtirme.

t.+ den 044r/11

teberā -1- [A.] uzak durma. Sevmeyip yüz çevirme.

t. eyleye ola 129v/6

tebevül -1- [A.] idrar yapma, iřeme.

t. itmeden 020v/11

teblīę -1- [A.] bildirme.

t. eyleyüb 105v/2

tecdīd -2- [A.] yenileme.

t.- i īmān 028r/7

t.- i nikāh 028v/8

tecdīd-i īmān -1- [A.] İmanı yenileme, tazeleme.

t. 028r/07-08

tecdīd-i nikāh -1- [A.] nikah yenileme, tazeleme.

t 028v/08

tefe -1- [T.] dokuma tezgāhında tarağı tutan ve mekik ipliklerini sıkıştırmak için kullanılan araç.

t.+ sini 145v/9

teḡiyyāt -4- [A.] namazın birinci ve ikinci oturuşlarında okunan Etteḡiyyatü duası.

t.+ a 016r/10

t.+ da 019v/2,029r/9

t.+ da iken 019r/8

tehlīl -1- [A.] “La ilahe illallah” demek.

t. 144r/7

tekbīr -37- [A.] tekbir, “Allahu ekber” anlamında kullanılan tabir.

t.- i fenā 057v/3

t.- i şafā 058v/3

t.- i vefā 060r/9

t. 050v/6, 050v/7, 053r/6, 082v/6,

088r/1, 088r/4, 144r/7

t. ide 052r/2, 052v/4

t. idince 053r/11

t. idüb 053v/1

t. idüb 146r/2

t. itmek 027r/6, 029v/2

t. itmekdir 115r/6

t. itse 015v/5

t.+ de 053r/5, 052r/1,

t.+ den 052v/5, 052v/10

t.+ dir 121r/3, 122r/9

t.+ e 057v/3, 058v/2, 060r/9

t.+ i 057v/2, 131r/11, 131v/3

t.+ idir 112v/8

t.+ inde 030r/1

t.+ ler 104v/7

t.+ lerdir 051v/5

t.+ leri 053r/8, 104v/6

tekbīr-i fenā -1- [A.] fena tekbiri.

t. 057v/03

tekbīr-i şafā -1- [A.] sefa, huzur tekbiri.

t. 058v/03

tekbīr-i vefā -1- [A.] vefa tekbiri.

t. 060r/09

tekfir -1- [A.] tekfir, kafir sayma.

t. itmemekdir 045r/11

tekrār -3- [A.] tekrar.

t. 016v/7, 053r/11

t. kılmaları 049v/3

telkīn -4- [A.] telkin, aşılama.

t.- i pīrān 095r/3

t. 088v/10, 088v/11, 116v/10

telkīn-i pīrān -1- [A.+ F.] yaşlıların, ihtiyarların telkini.

t. 095r/03

temennā -2- [A.] temenna, el selamı.

t. iderim 080r/2

t. idüb 087r/5

temiz -1- [A.] temiz, pak.

t. iderler 126v/3

temmet -1- [A.] bitti, tamam oldu.

t. 130v/11

temmetü'l-mesā'il -1- [A.] meseleler bitti.

t. 023v/09

ten -2- [F.] ten, vücut.

t.+ i 007v/10

t.+ lerini 140r/7

tennūr-2- [A.] tandır.

t. 143v/5

t.+ da 143v/10

tennüre -1- [A.] tennure, giysi.

t.+ yle 140r/8

teḡri -5- [T.] Tanrı. bk. **teḡri**

t. 043r/4, 150v/10

t. te'ālā 147r/4

t. te'ālāyı 043r/1

teḡrī -3- [T.] Tanrı. bk. **teḡri**

t. te'ālādır 005r/4

t.+ dir 004v/3

t.+ niḡ 041v/7

terāvīḥ -1- [A.] teravīh.

t. 045r/2

tercümān -5- [A.] tercüman, çevirmen.

t. 129r/11

t.+ ı 084v/8

faḡr-ı t.+ ı 146r/1

t.+ ı okuya 086r/1

t.+ ı okuyalar 085v/1

tercüme -1- [A.] tercüme, çeviri.

t.+ yi 087r/8

terk -10- [A.] terk, vazgeçme.

t. idene 046v/2, 046v/10, 048r/2, 048v/2

t. iderse 047v/3

t. itmek 027v/4, 027v/5

t. itmiş olur 015v/3

t. itse 049v/2

t. kılmaktadır 150v/2

t.+m 027v/10

terkīn -1- [A.] yazılı bir şeyi bozma, çizme.

t. olanlar 085r/06

terzī -1- [F.] terzi, dikişçi.

t.+ lerin 070r/11

tesbîh -1- [A.] Allah'ı övme. bk.

t. 090v/9, 126v/11

tesbîh

t. itmek 030r/10

tevfîk -3- [A.] Allah'ın yardımına kavuşmak.

tesbîh -2- [A.] Allah'ı övme. bk.

şem'-i t.- i hidāyetdir 085v/4

tesbîh

t. 148r/1

t. iderler 112r/8

du'ā-yı t. 029r/3

t.+ i 120v/

tevḥîd -3- [A.] teklik.

teselli -1- [A.] avunma, avuntu.

t. 147r/8

t. eyleyeler 100v/4

kelime-i t. 025r/9

teslîm -2- [A.] teslim, hükmü altına girme.

ehl-i t.+ e 085v/5

t. olmağdır 096r/7

tevrât -1- [A.] Tevrat.

t. 033r/2

t. olub 046r/4

tevbe -9- [A.] tövbe.

teyemmüm -10- [A.] teyemmüm; su bulunmayan yerde su niyetiyle toprak, kum vb. şeylerle abdest alma.

t. 090v/8, 126v/10, 148r/1

t. ideler 020r/1, 020r/3

t. itdim 028r/10

t. ider 017r/6, 017r/11

t. itmek 050v/9

t. idüb 017v/7

t. virüb 126v/7

t. itmek 017r/1, 017v/3

t. virüb 090v/6

t.+ e 026v/5

t.+ yi 089r/6, 125v/5

t.+ i 017v/8

tevekkül -2- [A.] Allah'a teslim olma, kadere razı olma, tevekkül.

t.+ üñ 026v/5

tığ -13- [F.] kılıç.

t. 115v/10, 116r/1, 116r/4, 116r/8,
117r/1

t.+ a 116r/3

t.+ ı 116v/3

t.+ ıdur 115v/11, 116r/4

t.+ ın 121v/5, 122r/1, 122v/4

t.+ uñ 115r/4

tırāş -22- [F.] tıraş.

t. 101v/1, 110v/7, 118v/2, 122r/5

t. eyledi 110v/1, 113r/9,
113v/1, 124v/7

t. eylediler 110r/3

t. eyledügi 114r/3

t. eylemek 110v/10

t. eyleye 101r/3

t. eyleyem 103r/3, 103r/5

t. eyleyeni 106v/10

t. iderüz 110r/1

t. ideyim 110r/7

t. itdüreler 101r/9

t. itdüresin 106r/11

t. itmek 118r/6

t.+ ı 113r/7

t.+ ından 115r/2

tırāşte -1- [F.] tıraş olmuş, tıraş edilmiş.

t.+ ler 123r/7

tış -3- [T.] dış, dış taraf.

t.+ ı 127v/1, 127v/3

t.+ ını 043r/6

tilāvet -1- [A.] Kur'an'ı güzel ve yüksek sesle, usulünce okuma.

t. iderken 102v/2

timürçi -1- [T.] demirci.

t.+ lerin 072r/5

tīrendāz -1- [F.] okçu.

t.+ ların 075v/4

toğ -3- [T.] doğmak.

t.- an 002v/1

t.- ar 009r/5

t.- duğı 012r/3

toğrı -1- [T.] doğru.

t. 041v/5

toķı -2- [T.] dokumak. bk. **toķu**

ṭ. 141v/10, 142r/3

ṭoḳu - -4- [T.] dokumak. bk. **ṭoḳı**

ṭ.- dı 141r/5

ṭ.- sını 140v/3

ṭ.- yayım 142r/4

ṭ.- yub 143r/7

ṭoḳun --1- [T.] dokunmak, değmek, erişmek.

ṭ.- dı 107v/8

toḳuz -5- [T.] dokuz. bk. **ṭoḳuz**

t.+ uncı 029v/3, 066r/10, 071v/6,
076r/4, 121r/5

ṭoḳuz -11- [T.] dokuz. bk. **toḳuz**

ṭ. 050v/7

ṭ.+ uncı 027r/7, 030r/7, 046r/3,
051v/2, 070r/3, 073r/5, 074v/5,
089v/1, 112r/3, 125v/11

ṭol - -1- [T.] dolmak.

ṭ.- dı 108v/7

ṭolāyı -1- [T.] dolayı.

ṭ. 118r/2

ṭoldur - -1- [T.] doldurmak.

ṭ.- ub 105v/8

ṭolu -1- [T.] dolu.

ṭ. 109v/2

ṭopraḳ-2- [T.] toprak.

ṭ.+ a 026v/7, 026v/9

topuḳ -1- [T.] topuk.

t.+ ları 026r/11

tövbe -2- [A.] tövbe.

t. 013v/9

t. ideyim 013v/10

ṭubā -1- [A.] cennette bulunduğuna inanılan, kökü yukarıda, dalları aşağıda büyük bir ağaç. bk. **ṭubā**

ṭ. 117v/11

ṭubā -2- [A.] cennette bulunduğuna inanılan, kökü yukarıda, dalları aşağıda büyük bir ağaç. bk. **ṭubā**

ṭ. 106r/3, 137r/9

tūfan -1- [A.] tufan. bk. **ṭūfān**

- t.+ ındañ 143r/6
- ṭūfān** -1- [A.] tufan. bk. **ṭūfan**
- ṭ. 057r/11
- tūğ** -1- [T.] tuğ, sancak.
- t. 144v/8
- ṭur** - -11- [T.] 1. durmak. 2. yardımcı fiil.
- ṭ.- a 092v/4, 097v/10
- ṭ.- a 129v/2
- ṭ.- dı 061r/4, 064r/9
- ṭ.- duğı 097v/9
- ṭ.- ı geldi 077v/5
- ṭ.- u gelüb 144r/7
- ṭ.- maḵ 027r/7
- ṭ.- maḵdır 027v/2
- ṭ.- urlar 135v/3
- ṭurağ** -1- [T.] sığınmak.
- ṭ.+ ı 010v/7
- tut** -1- [T.] dut.
- t.+un 085r/1
- ṭut** - -17- [T.] tutmak. bk. **ṭuṭ**
- ṭ.- a 093r/3, 129v/11
- ṭ.- ar 009r/7
- ṭ.- dı 062r/9, 108r/9, 134v/4
- ṭ.- maḵ 013r/2, 013v/1, 013v/2
- ṭ.- maḵdır 008v/3, 025v/1, 090r/1
- ṭ.- mazsa 130r/2
- ṭ.- sa 022r/2
- ṭ.- ub 081v/3, 083r/11, 138v/3
- ṭuṭ** - -1- [T.] tutmak. bk. **ṭuṭ**
- ṭ.- ub 046r/1
- ṭutun** --2- [T.] tutunmak.
- ṭ.- maḵ 047v/5, 152r/3
- türkī** -1- [T] Türkçe
- t.+ ce okuyalar 053v/7
- uc** -3- [T.] uç.
- u.+ ın 062r/10, 062r/11
- u.+ ından 026r/7
- uc** -1- [T.] sebep, neden.
- u.+ undan 136v/3
- uç** - -1- [T.] uçmak.

u.- dı 134r/10	un -2- [T.] un.
uçmak -1- [T.] uçma.	u. idüb 138r/10
u.+ dan 134r/10	u.+ ından 143v/7
uğ - -1- [T.] (un vb. şeyleri) sertleşip kıvamını bulması için bastırmak.	unut - -4- [T.] unutmak.
u.- dı 077v/8	u.- sa 014v/11
	u.- ub 014v/6, 015r/5, 016v/4
ulaştır - -1- [T.] ulaştırmak.	ur - -4- [T.] vurmak.
u.- ur 098v/7	u.- a 100r/5
‘ulemā -9- [A.] ulema, bilginler.	u.- ub 026v/7, 026v/9
‘u.- i şerī‘at 086v/2	berk u.- ub 108v/5
‘u. 020v/6, 020v/7, 020v/8, 021r/1,	‘uryān -5- [A.] üryan, çıplak.
021r/2, 087v/2	‘u. 140r/2
‘u.+ lar 095v/10	‘u. oldu 134v/2
‘u.+ ya 146r/9	‘u.+ dı 140r/7, 140r/9
‘ulemā-i şerī‘at -1- [A.] şeriat alimleri, bilginleri.	‘u.+ dı 142v/8
‘u. 086v/02	usta -3- [F.] usta, üstat.
ulu -3- [T.] ulu, yüce.	u. 128r/6, 128v/8
u. 121v/10, 149r/6	u.+ ya 128r/6
ululuğ -1- [T.] ululuk, büyüklük.	ustura -23- [F.] ustura.
u.+ ı 010v/4	u. 111r/10, 114r/5, 114r/10, 114v/1,

115r/10, 117r/9, 117r/10, 118v/2,
118v/4,

118v/11, 119r/2, 119r/5, 120v/5,
122v/11,

123r/9, 123v/4

u.+ nın 120v/10, 123v/9

u.+ nın 123v/10

u.+ yı 114r/7, 114v/6, 114v/10,
115r/7

usturā -31- [F.] ustura.

u. 111v/5, 111v/8, 112r/7, 112r/10,

112v/1, 112v/4, 112v/5, 113v/11,
114v/8,

121r/8, 122r/11

u.+ nın 111v/1, 112v/7, 112v/11,
117v/10, 118r/7, 119r/3, 120v/11,
121r/4, 121r/6,

121r/11, 122v/2, 122v/7

u.+ nın 111v/6, 120v/6, 121r/2

u.+ nun 114v/3

u.+ yı 088r/4, 112r/5, 113r/5,
121v/3

uy - -5- [T.] uymak, birine bağlı
olmak.

u.- dum 051v/10

u.+ mağdır 122r/4

u.- mamağdır 089v/1, 125v/11

u.- ub 045r/5

uyan - -3- [T.] uyanmak.

u.- sa 015v/7, 015v/8

u.- ub 020r/10

uydur - -1- [T.] uymasını sağlamak,
uygun düşürmek, ayarlayıp denk getirmek.

u.- mağdur 050v/3

uyu - -2- [T.] uyumak.

u.- mağ 048r/9

u.- sa 015v/5

uzat - -1- [T.] uzatmak.

u.- salar 100r/1

üç -51- [T.] üç. bk. **üç**

ü. 014v/3, 040r/1, 096v/5, 109r/10,
134v/10

ü.+ dür 026v/2, 026v/5, 027r/11,
027v/3,

040v/10, 115v/11

ü.+ i 051v/5, 151r/11, 151v/8

ü.+ lerden 078v/8

ü.+ ünci 026r/9, 026v/4, 026v/8,
027r/3, 027v/1, 027v/4, 029r/7,
030r/3, 044r/8, 045r/6, 050r/4,
050v/1, 051r/7, 052v/9, 062r/8,
065r/4, 067r/3, 069r/1, 070v/11,
072r/7, 073v/9, 075r/8, 076v/7,
090v/9, 093v/8, 105r/6, 111v/7,
116r/4, 120v/4, 122r/8, 123r/7,
124v/9, 125v/5, 126v/11, 127v/7

ü.+ ünçi 025r/11

üç -30- [T.] üç. bk. **üç**

ü. 003v/3, 050r/7, 050v/6, 064v/9,
078v/7, 082v/8, 082v/11, 083r/6,
088r/5, 090r/2, 096v/7, 102v/1,
118r/3, 127r/4, 134v/2, 135r/4,
137v/9, 143r/5

ü.+ i 088r/9, 088r/10, 088r/11,
088v/1, 107v/1

ü.+ ler 095v/9

ü.+ ünci 006v/8, 024v/4, 032v/7,
035v/7, 089r/4

ülü'l-emr-1- [A.] Müslümanların yetkili
olduğu amirleri.

ü. + ine 046r/02

ümid -1- [F.] ümit, umut.

ü. itmekdir 043v/10

ümīd -1- [F.] ümit, umut.

ü.+ in 036r/3

ümmet -11- [A.] ümmet, nesil.

ü.- i muḥammeddenim 028r/6

ü.+ i 036v/8, 106v/7

ü.+ i olmanın 049v/10

ü.+ indenim 006r/11

ü.+ indensin 006r/9

ü.+ ine 060r/11, 139r/3

ü.+ inin 060r/2

ü.+ iyle 097v/4

ü.+ lerden 036v/9

ümmet-i muḥammed -1- [A.]
Hz.Muhammed'in ümmeti.

ü.+denim 028r/06

üst -6- [T.] üst.

ü.+ i 142r/9

ü.+ ünde 063v/3

ü.+ üne 082v/11, 117v/5, 142v/10,
143r/2

üstād -51- [F.] üstat, hoca, öğretmen.

ü.- ı beşīr kirmāniye 119v/1

ü.- ı çerkes derbendiye 119v/6

ü.- ı ḥabīb-i mışriye 119v/7

ü.- ı hâcî kalenderîye 120r/5

ü.- ı hâfız hârzemîye 120r/4

ü.- ı hasan-ı murâkkiye 120r/1

ü.- ı hürrem-i sebz-i vārîye 120r/7

ü.- ı hüsameddîn tibrîziye 119v/10

ü.- ı kızıl şultāniye 119v/2

ü.- ı kuṭba 120r/11

ü.- ı kuṭbüddîn şadriye 120r/8

ü.- ı maḥmūd-u kerhîye 119v/9

ü.- ı peldegiye 120r/10

ü.- ı pîr mezîd demgāniye 120r/2

ü.- ı yūsuf murākkiye 119v/4

ü. 090v/4, 091v/2, 094r/6, 098v/5,

116v/2, 146v/3, 146v/5

ü. olan 126v/6

ü. olub 139v/8

ü.+ a 101r/10

ü.+ ı 146v/2

ü.+ ı olub 133v/4

ü.+ ıdır 094v/11

ü.+ ım 127r/8

ü.+ ıma 127r/9

ü.+ ın 082v/9, 127r/6, 146v/5

ü.+ ından 129v/1

ü.+ ı 082v/8

ü.+ ında 088r/10

ü.+ lar 078r/10, 082r/4, 084r/7

ü.+ lara 082r/2

ü.+ lardan 100v/11

ü.+ ların 122r/3

ü.+ ları 091v/9

ü.+ ları 082r/6

ü.+ nı 089r/2

ü.+ sız 124r/10, 126v/5, 146r/7

ü.+ um 094v/11

ü.+ un 094v/9, 125v/2

üstādān -2- [F.+ A.] üstadlar.

ü. 087v/3

ervāḥ-ı ü. 086v/7

üstādhlık -1- [F.+ T.] Üstad olma durumu.

ü.+ lık 129r/2

üze -36- [T.] üzerine, üzerinde, üstüne. bk. üzre

ü.+ re 032r/4, 049r/5

ü.+ rinde 061v/2, 103r/7, 103v/3, 104r/11, 117v/8, 142r/10, 144v/2, 150r/1

ü.+ rinden 061v/5

ü.+ rine 009r/7, 028v/9, 028v/10,
028v/11, 030r/2, 031v/7, 038r/2,
046r/7, 054r/1, 060v/11, 061r/11,
082r/11, 083v/1, 092v/10, 097v/10,
098r/2, 106r/10, 115r/9, 130r/2,
131v/1, 133r/2

ü.+ dirler 040r/11

ü.+ rinedür 132v/3

ü.+ rineyim 038r/3

ü.+ rlerine 045r/7

üzre -2- [T.] üzere, üzerine,
üzerinde. bk. **üze**

ü. 019r/3

ü. olsun 022r/8

üzüm -1- [T.] üzüm.

ü. 057v/6

v'ey -1- [Tr] ve ey.

v. 085r/8

vācib -15- [A.] vacip, yapılması gerekli
olan.

v. 046v/11, 047r/2, 049v/4,
050r/11

beyānū'l-v. 046v/6

v.+ dir 014r/2, 032r/5, 050v/11,
152r/4

v.+ i 015v/2, 050v/5, 122v/2,
145r/7

v.+ ler 047r/8

v.+ leri 029r/5

vakit -21- [A.] vakit, zaman.

v. 007r/5, 007v/11, 045r/1, 058r/3,
060v/6, 106r/9, 114r/4, 116r/5,
139r/4, 142v/8

v.+ de 090r/5, 108v/7, 110v/8,
113v/3

v.+ den 007r/1

v.+ inde 094v/3

v.+ in 002v/11, 096r/10, 152r/1

v.+ inde kılmaktadır 051r/10

v.+ ini bilmekdir 027r/5

vāḳi' -1- [A.] olan, olmuş.

v.+ dir 148r/7

vālide -1- [A.] valide, anne.

v.+ sini 039v/11

vallāhü a'lem bi's-şavāb -1- [A.] işin
doğrusunu Allah daha iyi bilir.

v. 130v/01

var -18- [T.] varmak.

005r/7, 005r/8, 005v/1, 005v/2,
 005v/3, 007r/6, 007v/1, 007v/3,
 007v/4, 009v/3, 009v/8, 009v/10,
 010r/2, 010r/5, 010v/3, 011r/2,
 011r/3, 011r/5, 012r/6, 012v/2,
 012v/5, 012v/9, 013r/6, 013v/6,
 014r/4, 014r/7, 014r/8, 015v/1,
 015v/7, 015v/12, 016r/6, 016r/10,
 016v/3, 016v/11, 016v/12, 017r/5,
 017r/10, 017v/7, 017v/9, 018r/9,
 018v/2, 019r/8, 019v/10, 020r/1,
 020r/5, 020v/7, 022r/5, 022r/6,
 022v/2, 022v/5, 022v/8, 023r/11,
 023v/2, 023v/10, 024r/6, 024r/7,
 024r/9, 024r/11, 024v/1, 024v/2,
 024v/4, 024v/5, 024v/6, 024v/7,
 024v/9, 025r/1, 025r/2, 025r/3,
 025r/4, 024v/10, 025r/5, 025r/7,
 025r/9, 028v/5, 025v/7, 026r/5,
 027v/4, 027v/6, 027v/8, 028r/9,
 028r/11, 028v/4, 028v/6, 028v/8,
 029v/5, 029v/8, 030r/9, 030v/3,
 030v/7, 031r/1, 031r/2, 031r/6,
 031v/1, 031v/2, 031v/4, 031v/6,
 031v/7, 031r/9, 032r/1, 032r/2,
 032r/3, 032r/5, 032r/7, 032r/8,
 032r/9, 032r/10, 032r/11, 032v/1,
 032v/3, 032v/4, 032v/5, 032v/6,
 032v/8, 033v/2, 033v/3, 033v/10,
 034r/6, 034r/7, 034r/8, 034r/9,
 034r/10, 034v/2, 034v/3, 034v/4,
 034v/5, 034v/6, 034v/7, 034v/8,
 034v/9, 035r/9, 035v/1, 036r/4,
 036r/5, 036r/9, 036r/11, 036v/2,
 036v/3, 036v/6, 036v/7, 036v/8,
 036v/9, 036v/10, 036v/11, 037r/1,
 037r/3, 037r/5, 037r/6, 037r/7,
 037r/10, 037r/11, 037v/4, 037v/5,
 037v/9, 038r/1, 038r/4, 038r/11,
 038v/2, 038v/6, 038v/7, 038v/9,
 038v/10, 039r/4, 039r/11, 039v/3,
 039v/11, 040r/1, 040r/2, 040r/3,
 040r/4, 040r/5, 040r/7, 040r/10,
 040v/3, 040v/5, 040v/6, 040v/8,
 040v/11, 041r/1, 041r/3, 041r/5,
 041r/7, 041r/9, 041r/10, 041v/2,
 041v/6, 041v/9, 042r/2, 042r/6,
 042r/8, 042r/11, 042v/2, 042v/4,
 042v/7, 042v/10, 043r/2, 043r/3,
 043r/6, 043r/7, 043v/5, 043v/9,
 043v/10, 044r/7, 044v/1, 044v/3,
 044v/5, 045r/2, 045v/4, 045v/5,
 045v/7, 045v/8, 046r/4, 046r/6,
 046v/4, 047r/1, 047r/2, 047r/5,
 047r/6, 047v/2, 047v/4, 047v/5,
 047v/6, 047v/7, 047v/11, 048r/2,
 048r/5, 048r/7, 048r/8, 048r/9,
 048v/6, 048v/7, 048v/8, 049r/2,
 049r/8, 049r/11, 049v/4, 049v/7,
 049v/9, 050r/6, 050v/3, 050v/4,
 050v/8, 050v/10, 051r/1, 051r/6,
 051v/6, 052v/6, 052v/8, 052v/9,
 053r/3, 053r/4, 053r/8, 053r/10,
 053v/5, 053v/9, 053v/10, 053v/11,
 054r/2, 054r/4, 054r/6, 054r/7,
 054r/10, 056r/8, 056r/11, 056v/1,
 056v/5, 056v/8, 056v/10, 057r/1,
 057r/3, 057v/5, 057v/7, 057v/8,

057v/9, 057v/10, 057v/11, 058r/1,
 058r/5, 058r/6, 058r/7, 058r/8,
 058r/9, 058r/10, 058r/11, 058v/1,
 058v/8, 058v/10, 059r/1, 059r/2,
 059r/3, 059r/4, 059r/5, 059r/6,
 059r/7, 059r/9, 059r/11, 059v/1,
 059v/2, 059v/3, 059v/5, 059v/6,
 059v/8, 059v/10, 060r/4, 060v/4,
 060v/9, 061r/5, 061r/10, 061v/1,
 061v/4, 062r/1, 062r/3, 062r/4,
 062r/6, 062r/8, 062r/9, 062r/11,
 062v/4, 062v/10, 063r/1, 063r/2,
 063r/4, 063r/6, 063r/9, 063v/1,
 063v/4, 063v/10, 064r/8, 064v/1,
 064v/4, 064v/8, 066v/9, 067v/11,
 068r/2, 068r/3, 068r/5, 068v/2,
 068v/5, 068v/7, 068v/10, 069r/3,
 069r/4, 069r/9, 069v/7, 070v/1,
 070v/2, 070v/3, 070v/4, 070v/5,
 072r/9, 073r/8, 073v/4, 077v/2,
 077v/6, 077v/7, 078r/2, 078r/3,
 078r/5, 078v/2, 078v/4, 078v/6,
 078v/9, 078v/11, 079r/1, 079v/5,
 079v/7, 080r/1, 080r/2, 080r/4,
 080v/6, 080v/7, 081r/1, 081r/2,
 081r/4, 081v/1, 081v/11, 082r/2,
 082r/9, 082v/1, 082v/6, 082v/9,
 083r/1, 083r/3, 083r/4, 083r/6,
 083r/7, 083r/10, 083v/1, 083v/2,
 083v/3, 084r/6, 084r/9, 084r/11,
 084v/2, 084v/4, 084v/5, 084v/6,
 084v/7, 085r/11, 085v/1, 085v/11,
 086r/3, 086r/4, 086r/5, 086r/6,
 086r/7, 086r/8, 086r/9, 086r/10,
 086r/11, 086v/1, 086v/2, 086v/3,
 086v/4, 086v/5, 086v/6, 086v/7,
 086v/9, 086v/10, 086v/11, 087r/1,
 087r/2, 087r/3, 087r/5, 087r/6,
 087r/8, 087r/9, 087r/10, 087r/11,
 087v/1, 087v/2, 087v/3, 087v/4,
 087v/5, 088r/2, 088r/5, 088r/6,
 088v/7, 089r/1, 089r/5, 089v/3,
 089v/7, 089v/9, 089v/10, 089v/11,
 090r/2, 090r/4, 090r/5, 090r/9,
 090r/10, 090v/4, 090v/11, 091r/7,
 091r/11, 091v/2, 091v/4, 091v/6,
 091v/8, 092r/7, 092r/8, 092v/3,
 092v/11, 093r/2, 093r/4, 093r/7,
 093r/9, 093v/6, 093v/9, 094r/2,
 094r/6, 094r/9, 094r/10, 094v/1,
 094v/2, 094v/4, 094v/8, 095r/1,
 095r/3, 095r/4, 095r/9, 095v/1,
 095v/4, 095v/6, 095v/8, 095v/9,
 095v/10, 095v/11, 096r/2, 096r/3,
 096r/8, 096r/11, 096v/1, 096v/2,
 096v/4, 096v/5, 096v/9, 096v/10,
 096v/11, 097r/6, 097r/7, 097r/10,
 097v/11, 098v/5, 098v/9, 099r/9,
 099r/10, 099v/2, 099v/11, 100r/5,
 100r/7, 100r/10, 100v/3, 100v/9,
 100v/10, 100v/11, 101r/3, 101r/5,
 101r/6, 101r/8, 101r/9, 101r/11,
 102r/6, 102r/7, 102r/8, 102r/9,
 102r/11, 102v/1, 102v/4, 102v/5,
 102v/7, 103r/1, 103r/3, 103r/5,
 103r/6, 103v/2, 103v/5, 103v/8,
 103v/11, 104r/3, 104r/7, 104r/10,
 104v/6, 105r/2, 105r/5, 105r/6,

105r/7, 105r/8, 105r/10, 105v/4,
 105v/5, 105v/7, 105v/9, 106r/2,
 106r/3, 106r/4, 106r/5, 106r/6,
 106r/7, 106r/9, 106v/5, 106v/8,
 107r/1, 107r/2, 107r/4, 107r/6,
 107r/7, 107r/8, 107r/10, 107r/11,
 107v/2, 107v/5, 107v/7, 107v/10,
 107v/11, 108r/3, 108r/4, 108r/5,
 108r/8, 108r/11, 108v/3, 108v/6,
 108v/7, 108v/9, 108v/10, 108v/11,
 109r/2, 109r/4, 109r/7, 109v/1,
 109v/6, 109v/8, 109v/11, 110r/2,
 110r/3, 110v/1, 110v/5, 110v/6,
 110v/11, 111r/2, 111r/4, 111r/9,
 111r/10, 111r/11, 111v/1, 111v/2,
 111v/3, 111v/6, 112r/7, 112r/9,
 112v/3, 112v/7, 112v/9, 112v/10,
 112v/11, 113r/2, 113r/7, 113r/8,
 113v/1, 113v/10, 114r/1, 114r/4,
 114r/5, 114r/7, 114r/8, 114r/10,
 114v/3, 114v/4, 114v/5, 114v/6,
 114v/7, 114v/8, 114v/10, 115r/3,
 115r/6, 115r/9, 115v/9, 116r/2,
 116r/5, 116r/8, 116r/11, 116v/1,
 116v/5, 116v/11, 117r/1, 117r/2,
 117r/3, 117r/4, 117r/6, 117r/8,
 117v/3, 117v/4, 117v/5, 117v/6,
 117v/7, 117v/10, 118r/1, 118r/7,
 118r/10, 118v/1, 118v/2, 118v/4,
 118v/6, 118v/8, 118v/11, 119r/1,
 119r/5, 119r/7, 119r/8, 119r/10,
 119v/1, 119v/2, 119v/4, 119v/5,
 119v/7, 119v/9, 119v/10, 120r/1,
 120r/2, 120r/4, 120r/5, 120r/7,
 120r/8, 120r/10, 120r/11, 120v/1,
 120v/2, 120v/3, 120v/7, 121v/4,
 121v/7, 121v/11, 122r/4, 122r/10,
 122v/1, 122v/3, 122v/7, 122v/10,
 123r/1, 123r/2, 123r/6, 123r/8,
 123v/4, 123v/5, 123v/8, 124r/8,
 124r/10, 124r/11, 124v/4, 125r/1,
 125r/2, 125r/4, 125r/5, 125r/6,
 125r/7, 125r/8, 125v/4, 126r/1,
 126r/7, 126r/9, 126r/11, 126v/1,
 126v/3, 126v/6, 127r/2, 127r/5,
 127r/6, 127r/9, 127r/11, 127v/1,
 127v/3, 127v/4, 127v/9, 128r/1,
 128r/5, 128r/7, 128r/9, 128r/10,
 128r/11, 128v/1, 128v/2, 128v/5,
 128v/8, 128v/9, 128v/10, 128v/11,
 129r/1, 129r/2, 129r/3, 129r/4,
 129v/1, 129v/3, 129v/4, 129v/5,
 129v/6, 129v/11, 130r/1, 130r/2,
 130r/4, 130r/5, 130r/6, 130r/7,
 130r/8, 131r/2, 131v/2, 131v/3,
 131v/10, 131v/11, 132r/1, 132r/4,
 132v/1, 132v/2, 132v/4, 132v/5,
 132v/6, 132v/7, 132v/10, 132v/11,
 133r/1, 133r/4, 133r/6, 133r/10,
 133v/1, 133v/4, 133v/5, 134r/8,
 134r/10, 134v/2, 134v/4, 134v/5,
 134v/8, 134v/10, 135r/2, 135r/3,
 135r/5, 135r/8, 135r/11, 136r/3,
 136r/8, 136r/9, 136r/10, 137r/1,
 137r/7, 137r/8, 137r/9, 137r/10,
 137v/2, 137v/3, 137v/5, 137v/6,
 137v/7, 137v/11, 138r/5, 138r/7,
 138r/9, 138r/10, 138v/2, 138v/4,

138v/5, 138v/8, 138v/10, 138v/11,
 139r/3, 139r/6, 139r/8, 139r/9,
 139v/9, 140r/1, 140r/2, 140r/3,
 140r/4, 140r/6, 140r/7, 140v/2,
 140v/3, 140v/10, 141r/3, 141r/6,
 141r/11, 141v/5, 141v/8, 141v/10,
 141v/11, 142r/1, 142r/2, 142r/3,
 142r/9, 142v/1, 142v/3, 142v/4,
 142v/11, 143r/1, 143r/4, 143r/9,
 143r/11, 143v/1, 143v/11, 144r/1,
 144r/4, 144r/7, 144r/9, 144r/10,
 144r/11, 144v/6, 144v/7, 144v/8,
 145r/5, 145r/6, 145r/7, 145r/8,
 145v/3, 145v/4, 145v/5, 145v/8,
 145v/9, 145v/10, 145v/11, 146r/2,
 146r/4, 146v/2, 146v/5, 146v/6,
 146v/7, 146v/11, 147r/1, 147r/2,
 147r/5, 147r/6, 147r/7, 147r/8,
 147r/9, 147r/10, 147r/11, 147v/4,
 148r/1, 148r/2, 148r/3, 148r/4,
 148r/5, 148v/5, 148v/6, 148v/11,
 149r/4, 149r/9, 149v/1, 149v/2,
 149v/5, 149v/6, 149v/7, 150r/2,
 150r/5, 150r/7, 150v/3, 150v/4,
 150v/10, 151r/1, 151r/3, 151r/4,
 151r/5, 151r/6, 151r/7, 151r/8,
 151r/10, 151r/11, 151v/4, 151v/5,
 151v/6, 151v/8, 151v/10, 152r/3,
 152r/4

ve'l-yevmi'l-āḥiri -4- [A.] ve sonraki gün.

v. 005v/02, 024v/10, 032r/02,
 033v/09

vech -1- [A.] 1. yüz, suret. 2. yön, taraf.

v. 145v/4

vechile-1- [A.+T.] yönüyle.

v. 004v/7

vehullāh -1- [A.] allah'ın yüzü, çehresi.

v.+ a 099r/9

vefā -9- [A.] vefa, sebat etme.

v. 105r/7, 123r/2

tekbīr-i v. 060r/9

v. itmişdir 060r/11

v. kıla 149v/6

v. kılmakdır 149v/7

v.+ dır 096r/6

v.+ dur 147r/6

ahd-ı v.+ ya 096v/9

vefāt -7- [A.] vefat, ölüm.

v. eylemişdir 066r/2, 067r/11,
 068v/8

v. iderse 023r/9

v. itdi 069r/5

v. itse 019v/6, 019v/9

vekālet -1- [A.] vekillik.

v. 013v/8, 119r/2, 121v/10

v.+ iyle 029r/1

vilāyet-2- [A.] vilayet, il.

veled -2- [A.] velet, oğul, çocuk.

v.+ e 094v/4

v.- i zinā 002v/1

v.+ üñ 091v/7

v. 079r/6

vir - -184- [T.] vermek.

veled-i zinā -1- [A.] Meşru olmayan birleşmeden doğan çocuk, nikah dışı birleşmeden doğan çocuk.

v. 002v/01

velikin-4- [F.] ama, ancak.

v. 015v/2, 021v/6, 048r/1, 049r/1

vesā'ir-6- [A.] diğer.

v. 037v/4, 046v/4, 047r/7, 091v/8,
119r/5, 142v/1

vesīle -1- [A.] sebep, bahane.

v. oldı 146v/4

veya -9- [A.+F.] veya, yahut.

v. 013r/1, 014v/6, 018r/8, 047v/10,
111v/4, 111v/8, 114r/1, 129r/6,
150v/8

veyā -3- [A.+F.] veya, yahut.

v. 004r/1, 004r/4, 004r/7, 004v/7,
005r/11, 005v/6, 006r/1, 006r/4,
006r/7, 006r/10, 006v/2, 006v/6,
007r/2, 007r/11, 007v/7, 007v/11,
008r/2, 008r/5, 008r/7, 008r/9,
008v/1, 008v/2, 008v/5, 009r/7,
009v/9, 010r/11, 010v/2, 010v/5,
010v/8, 010v/11, 011r/9, 011v/2,
011v/5, 011v/8, 012r/3, 012r/8,
012v/4, 030v/4, 031r/4, 031r/7,
031r/11, 031v/5, 031v/9, 037r/1,
037r/7, 037v/2, 037v/7, 037v/11,
038r/6, 038v/2, 038v/4, 039r/1,
039r/6, 039v/5, 040r/9, 040v/4,
040v/10, 041r/4, 041r/8, 041v/1,
041v/3, 041v/7, 041v/11, 042r/4,
042r/10, 042v/1, 042v/6, 042v/9,
042v/11, 043r/3, 043r/10, 043v/6,
044r/3, 093r/11, 093v/8, 094r/1,
094r/4, 094r/8, 094v/6, 094v/10,
095r/2, 095v/3, 095v/7, 096v/1,
096v/5, 099v/4, 113r/10, 113v/3,
115r/10, 115v/10, 118r/9, 121v/6,
121v/8, 122r/2, 122r/6, 122v/3,
122v/5, 122v/8, 123r/1, 123r/4,

123r/10, 123v/10, 124v/4, 127r/4,
127r/8, 127v/2, 127v/6, 127v/10,
148v/4

cevāb v. 091v/1, 095r/7, 095r/11,
096r/5,

096v/8, 097r/3, 115r/5

v.- di 057v/1, 057v/9, 116v/5,
127r/7,

127r/9, 152r/2

cevāb v.- di 136v/6

haber v.- di 109r/9

icāzet v.- di 064v/4, 068r/2,
068r/10, 068v/2,

068v/5, 068v/10

naşīhat v.- di 095r/6

selām v.- di 148v/3

selām v.- dikde 014v/4

selām v.- dikden 014v/7

v.- diler 078r/4, 078r/6

cevāb v.- diler 007r/8, 084r/2,
084r/4

emek v.- dim 127r/10

v.- dim 029r/1

haber v.- diyse 028v/4

v.- dügi 022r/1, 116v/3

v.- e 084r/7, 090r/10, 091v/11

haber v.- e 018r/11

inşāf v.- e 150r/5

selām v.- e 014r/10, 052v/4, 053r/9,
080r/6,

129v/1

v.- ecek 016v/10

v.- eler 101r/11

cevāb v.- eler 081r/8

oldı-kim cevāb v.- esin 093r/8

cevāb v.- me 093r/1

icāzet v.- mege 146r/6

v.- mek 146r/2

fiṭre v.- mek 047r/6

şadaḳa v.- mek 048r/5

selām v.- mek 148v/5, 148v/7

zekāt v.- mek 027v/6

v.- mekdir 025v/3

haber v.- meye 018r/9

v.- meyecek olursa 090r/10

selām v.- meyüb 053r/7

cevāb v.- meyüb 097r/9

yol v.- miş 080v/5, 092r/7

icāzet v.- mişlerdir 145r/4

v.- seler 002v/3

selām v.- üb 014r/3, 014r/6

tevbe v.- üb 126v/7

v.- üb 082v/10, 088r/4	y. 005v/11, 022r/5, 022v/5,
destür v.- üb 092v/7	047v/11, 049v/7, 100r/5
icāzet v.- üb 133v/2	yā -28- [A.] ya, ey, hey
istimālet v.- üb 100v/4	anlamlarında seslenme sözü.
tevbe v.- üb 090v/6	y. 021v/1, 028r/8, 053v/8, 053v/11,
viril -1- [T.] verilmek.	054r/3, 059v/11, 061v/5, 062v/7,
v.- üb 138r/4	063r/7, 063v/5, 064r/6, 068r/7,
vitir -3- [A.] vitir namazı.	077v/1, 080r/9, 080r/10, 102v/9,
v. 015r/4, 047r/4	109r/5, 110r/5, 135r/6, 135v/2,
v.+ de 047r/7	136r/5, 136v/1, 136v/7, 143r/8,
vücūd -5- [A.] vücut, beden.	143v/6, 148r/11, 148v/1
v.- ı pāk 097v/1	yağ -2- [T.] yağ.
v.+ ını 099r/8	y. 077v/6
v.+ um 085r/2	y.+ ı 048v/7
v.+ uñ 085v/2, 089v/7	yağır -1- [T.] sırt.
vücūd-ı pāk -1- [A.] temiz vücut.	y.+ ı 082v/10
v. 097v/01	yahūdī -1- [A.] Yahudi.
vuzū-u namāz -1- [A.] namaz	y.+ yle 030v/10
abdesti.	yakın -1- [T.] yakın.
v.+a 024r/06	y. olmağdır 151r/3
yaḥud -6- [F.] veya, ya da.	yakīn -1- [T.] yakın.
	y. olmağdur 148r/4

ya'kūb -1- Yakup Peygamber.

y.+ ından 062r/2

hazreti y. aleyhi's-selāmdan
011v/10

yākūt -1- [A.] yakut.

y.+ dan 106r/1

yalan -1- [T.] yalan, doğru olmayan
söz.

y. 094r/8

yālūz -1- [T.] yalnız, kimsesiz. bk.
yālūz

y. 015r/3

yālūz -21- [T.] yalnız, kimsesiz.
bk. **yālūz**

y. 014r/4

y.+ dır 004r/8

yan -9- [T.] yan, taraf.

y.+ da 123r/9

y.+ ına 014r/3, 014r/5, 061r/3,
090r/5,

105v/9

y.+ ında 123v/5

y.nındaki 118r/2

ya'ni -34- [A.] yani.

y. 005v/4, 005v/9, 007v/2, 007r/3,
007v/8, 008v/6, 010v/9, 025r/3,
032r/1, 034r/9, 057r/7, 057v/4,
058v/3, 077r/10, 079r/6, 087v/8,
091v/7, 091v/10, 096r/6, 097v/10,
099r/3, 124v/3, 138r/3, 141v/11,
147v/10, 149r/5, 149r/11, 149v/10,
150r/6, 150r/11, 150v/3, 150v/7,
152r/7, 152r/12

yañ -1- [T.] yan, taraf, cihet.

y.+ a 107v/7

yap - -2- [T.] yapmak,
gerçekleştirmek, meydana getirmek.

y.- dı 058r/4, 118r/11

yapış --1- [T.] tutunmak, yapışmak.

y.- ub 020v/3

yaprağ -6- [T.] yaprak. bk. **yaprāk**

y. 142v/11

y.+ ı 134v/3, 140r/4

y.+ ıyla 134v/9

y.+ ları 134v/7, 147r/7

yaprāk -2- [T.] yaprak. bk. **yapraḳ**

y. 106r/4

y.+ dan 140r/8

yaramaz - -1- [T.] zararlı, fena.

y. 054r/5

yarat - -11- [T.] yaratmak, meydana getirmek.

y.- an 097v/3

cümle-i y.- an 005r/3

y.- dı 007r/6, 117v/4, 149r/10

y.- mış 005r/1

y.- mışdı 118r/5

y.- mışdır 114r/7, 115r/1, 117r/6

y.- ub 133r/4

yardım -2- [T.] yardım.

y. itmege 063v/6

y.+ dan 018r/10

yarı -2- [T.] yarı, nısıf.

y.+ sın 060r/3, 060r/4

yarlıḡa - -1- [T.] buyurmak, emretmek.

y.- dı 109v/10

yasın-i şerîf -1- [A.] Kur'ân'ın 36. sûresi olan Yâsin Sûresi.

y.- dir 008r/3

yaş -8- [T.] yaş, ömür.

y.+ ında 003r/4, 066r/1, 067r/11, 068v/8,

069r/5, 094r/3

y.+ ından 137v/5

y.+ ındaydı 064v/10

yat - -1- [T.] yatmak.

y.- ub 030r/8

yatsu -1- [T.] yatma vakti, yatsı.

y. 139r/1

yāvuz -2- [T.] kötü, fena. bk. **yāvuz**

y. 125v/7, 149v/5

yāvuz -1- [T.] kötü, fena. bk. **yāvuz**

y. 089r/8

yay - -1- [T.] yaymak.

y.- maḳ 144v/5

yaycı -3- [T.] yaycı, yay ile uğraşan, yapan veya satan.

y. 059r/6	yazılı -1- [T.] yazılı, yazıya geçirilmiş, muharrer.
y.+ ların 067r/2	
y.+ ların 075v/7	y.+ dır 142v/1
yaz - -27- [T.] yazmak, yazıya geçirmek.	ye - -24- [T.] yemek. bk. yi -
y.- am 107r/2	y.- di 003r/4, 023r/8, 056r/9, 057v/9, 064r/11, 064v/2, 078v/4, 083r/5, 117v/5, 134r/5, 138v/1, 144r/5, 147v/8, 148r/7
y.- ana 130v/4	y.- di 023v/1
y.- ar 015r/3, 015r/8, 015r/11, 015v/10, 016r/11, 016v/3, 016v/9, 017v/11, 018v/12, 018v/7, 019r/5, 019r/10, 019v/5, 019v/8, 020r/3, 020r/8, 020r/12, 020v/10, 021r/4, 021r/8, 021r/11, 021v/10, 022r/3, 023r/3, 023r/6	y.- dügi 090r/8, 100r/9, 101r/7, 128v/7, 129r/1, 130r/1
	y.- düğün 136r/7
	y.- mezler 032v/4
	y.- mişi 008v/2
yaz -1- [T.] yaz mevsimi.	yedi -23- [T.] yedi.
y. 019r/11	y. 091r/2
yazıcı -1- [T.] yazıcı, katip.	y.+ ler 095v/9
y.+ ların 071v/4	y.+ lerden 078v/6
yazıl - -9- [T.] yazılmak, yazıya geçmek.	y.+ nci 027r/6, 029v/1, 030r/6, 045v/6, 051r/11, 059v/8, 066r/3, 067v/8, 069v/8, 071r/11, 072v/10, 074r/10, 075v/8, 089r/9, 111v/11, 121r/1, 125v/9
y.- miş 103v/11	y.+ niñ 078v/5
y.- mışdır 103r/7, 103v/3, 103v/6, 103v/8, 104r/4, 104r/9, 104r/11, 105r/4	y.+ si öbir 051r/4
	y.+ yi 091r/6

yedür - -1- [T.] yedirmek.

y.- mek 047v/7

yegrek-1- [T.] daha iyi olan, yeğ, evla.

y.+ idir 077r/11

yemek -1- [T.] yemek.

y.+ i 027v/4

yemen -1- [A.] Yemen.

y.+ dedir 075v/11

yemîn -1- [A.] yemin, ant.

y.+ ine 129v/2

yemiş -3- [T.] meyve.

y. 069r/3

y.+ i 147r/9

y.+ leri 091r/10

yen - -1- [T.] yenmek, alt etmek. bk.

yeñ-

y.- dükden 144r/6

yeñ -2- [T.] elbise kolunun el üzerine gelen kısmı.

y.+ inde 103v/5, 103v/8

yeñ - -1- [T.] yenmek, alt etmek. bk.

yen-

y.- e 150v/10

yer -37- [T.] yer. bk. **yir**

y. 035v/8, 035v/11

y. olsa 017v/3

y.+ de 036r/4, 093r/10, 097v/9

y.+ den 026r/4, 090r/4, 094r/11, 117r/1, 117r/3

y.+ e 078v/1, 092v/9, 109r/4, 109r/6, 134v/7

y.+ i 009v/2, 009v/4

y.+ in 027r/3, 051r/8, 058r/9

y.+ inde 079r/2, 092v/3, 104r/8

y.+ inden 020v/3, 053v/3, 064r/9, 077v/5, 144r/6

y.+ ine 016r/5, 034r/4, 058v/5, 079r/9, 080r/3, 136v/10

y.+ ini 009r/6

y.+ leri 117v/6

yeryüzi -3- [T.] yeryüzü.

y.+ nde 057r/8

y.+ndeki 032v/9

y.+ ne 009r/5, 141r/9

yeşil -1- [T.] yeşil.

y. 093v/3

yet - -1- [T.] yetmek, erişmek, ulaşmak.

y.- mişdi 107v/3

yetiş - -27- [T.] yetişmek.

y.- di 058r/2, 078r/1, 095v/7,
119r/7, 119r/8, 119r/10, 119r/11,
119v/2, 119v/3, 119v/5, 119v/7,
119v/8, 119v/10, 119v/11, 120r/2,
120r/3, 120r/5, 120r/6, 120r/8,
120r/9, 120r/11, 120v/1, 132r/3,
132r/10

y.- mekdir 121v/11

y.- meyen 053r/5

y.- sin 136r/9

yetişdir - -5- [T.] yetiştirmek.

y.- di 132r/1, 132r/6, 132r/8

y.- dirdi-yse ben 064r/1

y.- direyim 064r/2

yetmiş -5- [T.] yetmiş.

y. 040v/10, 040v/11, 041r/2,
041r/6, 041r/8

yıl -10- [T.] yıl, sene.

y. 034r/2, 057r/2, 102v/1, 115r/1,

118r/4, 135r/4

y.+ da 025v/2

y.+ dan 060v/2

y.+ dır 117r/5

y.+ dur 114r/6

yırtıcı -1- [T.] yırtıcı.

y. 017r/4

yi - -4- [T.] yemek. bk. **ye-**

y.- mek 048v/8, 049r/8

y.- mesün 060r/2

y.- seydi 049v/7

yigid -2- [T.] yiğit, genç. bk. **yigit**

y. 091v/8

y.+ üñ 091r/8

yigirmi -16- [T.] yirmi.

y. 045v/1, 050v/6, 060v/2, 069r/5,

071v/11, 072r/3, 072r/7, 072r/11,

072v/3, 072v/6, 072v/9, 073r/1,

073r/5, 094r/4

y.+ nci 071v/8, 107r/11

yigit -11- [T.] yiğit, genç. bk. **yigid**

- y. 091r/6, 145v/11, 147v/6, 148v/10, 149r/2, 151v/9
- y.+ de 148r/6
- y.+ e 148r/10, 148v/7
- y.+ lerle 123r/6
- y.+ ün 147v/3
- yigitlik** -3- [T.] yiğitlik, gençlik.
- y. 148v/9, 151r/11
- y.+ de 149r/2
- yine** -5- [T.] yine, bir daha.
- y. 014r/7, 026v/8, 052r/1, 053r/11, 128r/9
- yir** -1- [T.] yer. bk. **yer**
- y.+ de 095v/7
- yitür** -4- [T.] yitirmek, kaybetmek.
- y.- dük 093r/6
- y.- dün 093r/5
- y.- e 091v/6
- y.- esin 091v/9
- yoğ** -1- [T.] 1. yok, mevcut olmayan. 2. hayır, değil. bk. **yoğ, yok**
- y.- dı 134v/6
- yoğur** -2- [T.] yoğurmak.
- y.- sin 143v/8
- y.- ub 143v/8
- yoh** -1- [T.] 1. yok, mevcut olmayan. 2. hayır, değil. bk. **yoğ, yok**
- y.+ sa 008v/10
- yoğsül** -1- [T.] yoksul, fakir.
- y.+ ı 063r/5
- yok** -22- [T.] 1. yok, mevcut olmayan. 2. hayır, değil. bk. **yoğ, yok**
- y. 020r/2, 098r/10, 143v/3
- y.+ dur 004r/9, 005r/8, 012r/2, 013r/7, 022v/9, 032r/9, 036r/11, 036v/2, 038r/9, 044r/6, 047r/3, 085r/10, 099r/7, 129r/3, 129r/4, 142r/5, 152r/7, 152r/12
- y.+ dur 152r/13
- yol** -17- [T.] yol.
- y. 058r/5, 058r/6, 080v/4, 083r/10, 088r/10, 088r/11, 088v/1, 092r/6, 150r/6
- y. virmiş 080v/5, 092r/6
- y.+ a 002v/9
- y.+ dan 128v/4

y.+ dur 041v/5, 041v/8, 042r/2	taslamak.
yoldaş -1- [T.] yoldaş, yol arkadaşı.	y.- ür 147v/4
y.+ ını 149v/5	yük -2- [T.] yük.
yoldaşlık -1- [T.] yoldaşlık.	y. 021r/9
y. ider 112v/6	y.+ ünde 017v/5
yönel --1- [T.] yönelmek, yüzünü belli bir yere çevirmek.	yüksük -1- [T.] yüksük, dikiş dikerken parmağa takılan koruyucu gereç.
y.- mekdir 027r/4	y. 070v/3
yu - -8- [T.] yıkamak. bk. yü -	yülü - -2- [T.] tıraş etmek, yülümek.
y.- mak 009r/9	y.- di 114r/11
y.- mak 019v/7, 125r/2	y.- mez 114v/1
y.- mağdır 026r/9, 026v/2, 026v/4	yüğ -4- [T.] yün.
y.- mağdır 026r/7	y.+ den 141v/8, 142r/2
y.- mağdur 026v/1	y.+ i 140v/7
yü - -2- [T.] yıkamak. bk. yu -	y.+ ünden 140v/1
y.- mak 009v/6	yürü - -4- [T.] yürümek, adım atarak ilerlemek.
y.- sun 009v/5	y.- mek 048r/9
yumuşaklık -1- [T.] yumuşaklık, mülayemet.	y.- meye 124r/10
y.+ ından 026r/6	y.- r 079v/3
yücelen - -1- [T.] büyüklük	y.- rlerdi 140r/9

yüz -13- [T.] sayı.

y. 032v/11, 045r/11, 057r/2,
064v/9, 066r/1, 067r/11, 069r/4,
094r/4, 106v/7, 109r/10, 118r/3,
135r/4

y.+ i 033r/1

yüz -10- [T.] surat, çehre.

y. 083r/7, 084v/5,

y.+ i 130r/5, 150v/10

y.+ in 016v/2

y.+ ine 026v/7

y.+ ini 026r/4

y.+ ün 085v/4, 085v/5

y.+ ündeki 032v/10

yüzinden -1- [T.] dolayı.

y. 016r/1

zâhir -1- [A.] ortaya çıkan, görünen.

z. 097r/1

zaḥmet -1- [A.] güçlük, sıkıntı.

z.+ ler 126v/3

zamān -10- [A.] zaman, vakit.

z.- ı şerīflerinde 047r/10

z. 012r/3, 019v/3, 033r/5, 116v/4,

143r/3

z.+ dan 004v/2, 143r/4

z.+ ına 140r/6

z.+ ında 144v/10

zamān-ı şerīf -1- [A.] şerefli, mübarek zaman.

z.+lerinde 47r/10-11

zamāne -1- [A.] içinde bulunulan zaman, süre.

z. 023r/3

zamm-ı sūre -4- [A.] Namaz kılınırken Fatiha'dan sonra okunan, kısa sureler.

z. 018v/10-11, 029r/07,
029v/04

z.+yi 014v/06

zarar -2- [A.] zarar, çıkar kaybı veya olumsuz sonuç.

z. 025r/4, 034r/10

zebīyullāh -1- [A.] Allah'ın kurbanı.

ismā'ıl z. 086r/6

zebūr -1- [A.] Zebur, Hz. Davut'a

gönderilen kutsal kitap.

z.+ de 018v/3

z. 033r/3

zi's-sehāb' -1- [A.] 1. bulut. 2. sarık adı.

zehr-i zaḳḳūm -1- [A.] zakkum zehri.

z. 063v/02

z.+dur 130r/01

zi'l-ḳa'ide -1- [A.] Arabî ayların şevval ile zilhicce arasında kalan on birincisi.

zekāt -3- [A.] zekat. bk. **zekūt**.

z. virmek 027v/6

z.+niḡ 060v/02

z.+ in 025v/2, 027v/5

zikir -22- [A.] zikir, anma, yad etme.

zekūt -1- [A.] zekat. bk. **zekāt**.

z.+ ine 022r/2

z. 024r/1, 049v/1, 054r/10, 054r/11, 068r/1, 080r/7, 088r/1, 090r/7, 101r/1, 106v/3, 116v/11, 130r/7, 133r/6, 134r/8, 145v/6

zeker -3- [A.] 1. erkek. 2. erkeklik organı.

z. ide 084v/9

z.+ i 020r/5

z. ideler 079v/1

z.+ inden 020r/6

z. itmekdir 010v/6

z.+ ine 020v/3

z. olunan 068v/1

z. olunur 023v/5, 052r/5

zencir -1- [F.] birbirine geçmiş madeni halkalardan oluşan bağ, zincir.

z.+ i 120v/7

z.+ inden 114v/4

zirkullāh -1- [A.] Allah'ı anmak.

zer -1- [F.] altın.

z. idüb 083r/5

z. 085r/3

zinā -3- [A.] zina.

zevācir -1- [A.] yasaklayanlar, önleyenler.

veled-i z. 002v/1

z. itmek 048v/6

z. kılmaya 150v/9	z.+ a 136r/2
zincir -1- [F.] birbirine geçmiş madeni halkalardan oluşan bağ, zincir.	zuḥūr -1- [A.] meydana çıkma, görünme. bk. zuḥūr
z.+ den 118r/1	z.+ a 135v/6
zīrā -20- [F.] çünkü, zira.	zulüm -1- [A.] zulüm, işkence.
z. 002v/8, 009r/8, 013r/9, 015r/1, 019r/4, 019v/7, 044v/11, 060r/10, 069r/11, 079r/3, 088v/5, 098v/10, 100v/5, 116v/6, 118v/1, 126r/10, 134v/6, 141v/4, 145r/3, 146r/7	z. itmiş 018v/3
ziyāfet -4- [A.] 1. misafir kabul etme ve misafire yedirip içirme. 2. şölen, ziyafet.	zühr-i āḥir -1- [A.] son, sonraki öğle. z.+in 018v/10
	zünnār -1- [A.] Hristiyan keşişlerin bedenlerine bağladığı kuşak. z.+ dır 130r/1
z. 143r/10	zürriyet -6- [A.] zürriyet, soy sop. bk. zürriyyet
z. eyleyüb 144r/1	z.+ in 136r/2
z. ideyin 143v/3	z.+ indenim 006r/5
z. itmek 144v/6	z.+ indensin 006r/3, 041r/11
ziyān -1- [F.] ziyan, zarar.	z.+ üne 135r/8
z.+ ı 151r/5	z.+ üni 135v/5
ziyāret -1- [A.] ziyaret, görüşme.	zürriyyet -2- [A.] zürriyet, soy sop.bk. zürriyet
z. itmek 027v/1	z.+ im 028r/5
zuḥūr -1- [A.] ortaya çıkma, görünme. bk. zuḥūr	z.+ in 001v/5

3.2.Kişi Adları Dizini

‘abdullāh bin ‘abbās -2-

Hz.Muhammed’in amcasının oğlu.

‘a.+dan 102r/08

‘a.+ııı 066v/03

‘abdullāh vāsııı-1-Şedbağlananlardan
biridir.Takyeciler silsilesinin başındaki
kişidir

‘a.+nin 070v/11

‘abdullāh bin ca‘fer-i tayyār -1-

Hz. Ali’nin yeğeni ve Habeşistan’da doğan
ilk sahâbîdir. Gazzaziler silsilesinin
başındaki kişidir. bkz. ca‘fer-i tayyār

‘a.+ı 073r/06

‘abdullāhü’l-bahri-1-Şed bağlananlardan
biridir. Gemiciler silsilesinin başındaki
kişidir.

‘a.+niı 076v/10

‘abdü’l- yetimj-1- Şed bağlananlardan
biridir. Kitapçılar silsilesinin başındaki
kişidir.

‘a.+niı 071v/06

‘abdülğaffārü’l-fehhār-1- Şed

bağlananlardan biridir.Çanakçılar
silsilesinin başındaki kişidir.

‘a.+niı 076r/5

‘addāy bin beyāsi-1-Şed bağlananlardan
biridir. Bakkalların silsilesinin başındaki
kişidir.

‘a.nin 069r/02

ādem -71- [A.] Hz. Adem.

ā. 013v/7, 017v/9, 028r/5, 030v/6,
030v/9, 035v/7, 035v/11, 048v/5,
053r/5, 053v/6, 057r/3, 099r/8,
135r/2, 135r/7, 136r/5, 136v/7,
136v/10, 138r/8, 138v/4,
140r/1, 140r/5, 143r/10, 144v/1

ā.+ den 118r/4, 136r/2, 139r/9

ā.+ e 137v/7, 137v/10, 138r/7,
139v/7, 144r/1, 146v/3

ā.+ i 114r/3, 113r/9, 124v/7

ā.+ ün 114r/8, 114r/10, 114v/1,
115r/2, 117r/7, 118r/5, 133r/9,
137r/4, 144r/2, 144r/8, 144r/11

ā. aleyhi’s- selāma 033r/11, 056v/4

ā. nebīnin 140v/10

ā. peygamberden 114v/11

ā. şafiden 056r/9

ā. şafiullāh 086r/4

- ā. şafiye 134r/8-9
- hazreti ā. 033v/5, 056v/2, 070v/5, 117r/6, 133r/8, 133v/11, 135v/1, 136v/1, 143r/9, 144r/5, 146v/2
- hazreti a.+ i 133r/3
- hazreti ā.+ ün 113r/7, 131r/1, 133v/6, 139v/5
- hazreti ā. aleyhi's-selām 006r/4
- hazreti ā. şafiniñ 112r/10
- ‘alī** -37- [A.] Hz. Ali.
- ‘a. 061v/5, 063r/7, 063v/5, 064r/6, 077v/1, 086v/1, 150v/5
- emīrū'l-mü'minīn hazreti ‘a. 108v/8, 151v/9
- emīrū'l-mü'minīn imām ‘a. ābī t̤alib kerremallāhū veche 116r/10
- emīrū'l-mü'minīn ‘a. ibn-i t̤alib 060v/10
- emīrū'l-mü'minīn ‘a. keremullāh veche 147v/7
- emīrū'l-mü'minīn hazreti ‘a. keremullāhi veche 110r/9
- emīrū'l-mü'minīn hazreti imām ‘a. kerremullāhi veche 118v/7
- emīrū'l-mü'minīn ‘a. kerremullāhū veche 102r/7
- hazreti ‘a. keremullāhi veche 151v/3
- hazreti ‘a. 061r/1, 061r/7, 064r/8, 068r/6, 068r/11, 077v/5, 116v/8, 145r/3
- hazreti ‘a. kerremullāhū veche 067v/11
- hazreti ‘a. resülullāhuñ 088v/8
- hazreti ‘a.+ den 127v/11
- ‘a.+ nin 063v/9
- hazreti ‘a.+ niñ 066v/8
- hazreti ‘a.+ nin 128r/2
- kanber ‘a.+ nin 066r/6
- murtaza-yı ‘a.+ nin 120v/4
- murtaza-yı ‘a.+ niñdir 094r/2
- ‘a.+ ye 119r/6
- hazreti ‘a.+ ye 152r/2
- hazreti ‘a.+ yi 064r/4, 110r/11
- ‘avn bin şaribū'l-rā'ī** -1- Şed bağlananlardan biridir. çobanlar silsilesinin başındaki kişidir.
- ‘a.+ niñ 076v/7
- ‘avn bin ‘umrān** -1- Şed bağlananlardan biridir. Hurda satıcılar silsilesinin başındaki kişidir.
- ‘a.+ niñ 076v/04-05
- ‘azrā'il** -2- [A.] azrail.

‘a. 086r/3, 132r/3

berīde’i eslemenī -1- Asıl adı Büride-i Eslemá’dır. sancaktarlar silsilesinin başında bulunan kişidir.

b.+nin 065r/09

bilāl ḥabeşī-1- Bilal bin Rabâh. İlk Müslüman olan altı kişiden biri ve İslâmın ilk müezzini.

b.+nin 065r/04

cābir enşārī -1- Cabir bin ‘Abdullah el-Ensârá. Sahabeden bir zattır.

c.+nin 067r/07

ca‘fer-i ṭayyār -1- Ca‘fer bin Ebū Tâlib. Hz. Muhammed’in amcasının oğlu. bkz. **abdullāh bin ca‘fer-i ṭayyār**

c.+ıñ 073r/6

cebrā’ıl -40- Cebrâ’il. bk. **cebrā’ıl**

c. 057r/10, 057v/5, 058r/7, 058v/6, 061v/7, 062r/7, 086r/3, 113r/11, 114r/2, 132r/10, 133r/7, 135r/6, 135v/2, 135v/3, 136v/1, 136v/6, 137r/3, 137v/7, 138r/7, 139v/11, 140v/4, 141r/8, 142v/5, 143r/8, 146r/11

aḥi c. 102v/9

ḥazreti c. 059v/10, 063v/11, 105r/9, 105r/11, 107v/10, 109r/8, 136r/3

c. aleyhi’s-selām 107v/3, 124v/6

ḥazreti c. aleyhi’s-selām 102v/7

ḥazreti c. aleyhi’s-selāmdır 121v/1

c. aleyhi’s-selāmın 123v/6

c.+ den 058r/2

c.+ ıñ 058r/4

cebrā’ıl -10- Cebrâ’il. bk. **cebrā’ıl**

c. 113r/4, 139v/8, 140r/10, 141v/6, 142r/6, 146v/3

ḥazreti c. 107r/3, 139v/7, 143v/4

c.+ e 105v/3

cömerd kaşşāb -3- Şed bağlananlardan biridir. Kasaplar silsilesinin başındaki kişidir.

c. 086v/10-11

c.+ın 067r/04

c.ındır 116r/05

dāvūd -6- Hz. Davud, hem peygamber hem de hükümdardır. Kendisine “Zebur” adında semavî kitap verilmiştir.

d. 033r/3, 070v/1

hazreti d. aleyhi's- selām 118r/9

d. aleyhi's-selām 059r/2

d. bin 'abdurrahmān 070r/9

d. halīfetullāh 086r/7

dāvūd bin 'abdurrahmān-ı berberī -1-

Şed bağlananlardan biridir. Terziler

silsolesinin başındaki kişidir.

d. 070r/09

ebūbekir -3- [A.] Hz. Ebubekir, dört halifeden birincisi.

e.- şiddik 151v/11

hazreti e. 086v/1

hazret-i e. şiddik rażiya'llahu 'anhu 011r/1

e.+ i 062v/9

ebū 'ubeyde-i hārezmī-1- Şed

bağlananlardan biridir. Reisler silsolesinin

başındaki kişidir.

e.+nin 067v/9

ebū 'ömer bin 'abdullāh naṭī -1- Şed

bağlananlardan biridir. Aşçılar silsolesinin

başındaki kişidir

e.+nin 069v/01-02

ebu'd-derdā -1- Şed bağlananlardan

biridir. Süfiyyeye ser-halife eylendiği ve

ehl-i riyazet silsolesinin başındaki kişidir.

Kıyamet günü meleklerin ilk olarak Ebū

Derdā ile el sıkışacakları peygamberden

rivayet edilmiştir. bk. **ebū'd-derdan bin**

'amirī

s. 063r/01

ebū'd-derdan bin 'amirī -1- Şed

bağlananlardan biridir. Süfiyyeye ser-

halife eylendiği ve ehl-i riyazet silsolesinin

başındaki kişidir. Kıyamet günü meleklerin

ilk olarak Ebū Derdā ile el sıkışacakları

peygamberden rivayet edilmiştir. bk.

ebu'd-derdā

e.+nin 067v/04-05

ebū feḥ-i bin 'abdullāh-i başrī -1-

Şed bağlananlardan biridir. Bıçakçılar

silsolesinin başındaki kişidir.

f.niṭ 074r/01

ebū ḥabīb-imuḥyiddīn neḥās -1- Şed

bağlananlardan biridir. Kazancılar

silsolesinin başındaki kişidir.

e. 072r/8

ebū'l- ḥasan -1- Hz. Hasan'ın babası (Hz.

Ali).

e. 110r/05-06

ebū'l-ḥüseyīn -1-Hz.Hüseyin'in babası
(Hz. Ali).

e.+ dir 151v/2

ebū'l-ḳāsim bin 'abdūlvāḥid necār -1-
Şed bağlananlardan biridir. Dülgerler
silsilesinin başındaki kişidir.

e.+ıñ 075r/04-05

ebū'l-ḳāsimū'l-ayyār -1- Şed
bağlananlardan biridir. Ekinciler
silsilesinin başındaki kişidir.

e.+ıñ 072v/01

ebū'l-ḳāsimū'l-bayṭār -1- Şed
bağlananlardan biridir. Nalbantlar
silsilesinin başındaki kişidir.

e.+ıñ 072v/04

ebu'l-mu'cize -1- Sahabi.

e.+den 068v/03

ebū 'umrāni'l-ḳavvās -1- Şed
bağlananlardan biridir. Yaycılar silsilesinin
başındaki kişidir.

'u.+ ıñ 075v/6

**ebū'z-zebīḥū ve'd-dīnū'ş-şahīḥū ve'l-
vechū'ş-şahīḥū ve ebū'l-mürselīn ve
imāmū'l-'ālemīn** -1- [Tr]

e. 151v/4-06

ebūzer ḡaffārī -2- Ebū Zer Cündeb
bin Cünâde bin Süfyân el-Gafârî. Zühd ve
takvası ile meşhur sahabe.

a.+den 102r/08

a.+nin 067r/10

ebū zeyd-i hindī-2-Şed bağlananlardan
biridir. Bahçıvanlar silsilesinin başındaki
kişidir. Hz Muhammed'in bahçıvanlığını
yapmıştır.

z.+niñ 076v/01, 70r/07

ebū zeyd-i müslim-iḥaddād -1- Şed
bağlananlardan biridir. Demirciler
silsilesinin başındaki kişidir.

e..+ ıñ 072r/4

emīne ḥātūn -1- [A] Emīne(Amīne)
bint Vehb. Hz. Muhammed'in annesi.

e.+dur 039v/11

enūşe -4- [A.] *Adem Peygamber'in
kızı.

e. 140v/10, 141r/2

e.+ den 070v/6

e.+ nün 141v/8

esîr-i hindî-i sebbâz-1-Şed bağlananlardan biridir. Kılıççılar silsilesinin başındaki kişidir.

e.+ıı 074r/04

eyyüb -1- Eyüp Peygamber.

e. 125r/2

fâtıma -2- Hz. Fatıma.

f. 040r/4

f.+ ya 078r/5

fuzayl ‘ayâz -1- Ebû Ali el Fuzayl bin İyâz bin Mes‘us et-Temîmî el-Yerbûî. Horasan’ın ilk büyük sufilerinden biri.

f. 149v/02

ğiyâs bin ‘ömerü’l-ğarrâf -1- Şed bağlananlardan biridir. Çakıcılar silsilesinin başındaki kişidir.

ğ. ıı 076r/9

hâbil -1- Adem Peygamber’in oğlu.

h. 140r/11

hadîce -1- Hz. Hatice.

hâzreti h. 011r/9

hamudâ’il -2- *Melek adı.

h. 131r/11, 131v/10

hamza bin yemenî -1- Şed bağlananlardan biridir. Mevlithânların başındaki kişidir..

h.+niı 072r/01

hasan basrî -1- Hasan bin Ebi’l-Hasan el-Basri. Pek çok hadis nakl ve rivayet etmiş olmakla birlikte sahabe-i kiram ile görüşmüş kişi. bk. **hasanü’l-başrî**

h.+nin 066r/03

hasan-ı kattâl-ı gâzî -1-Şed bağlananlardan biridir. Siper kazıcılar silsilesinin başındaki kişidir.

h.+niı 074v/03-04

hasanü’l-başrî -1- Hasan bin Ebi’l-Hasan el-Basri. Pek çok hadis nakl ve rivayet etmiş olmakla birlikte sahabe-i kiram ile görüşmüş kişi. bk. **hasan başrî**

h.+niı 072v/10

hassân bin şâbine -1- (Hassân bin Sâbit?). Şed bağlananlardan biridir. şairler silsilesinin başındaki kişidir.

h.+niı 071v/09

hâşim -1- Hz. Muhammed’in dedesi.

h.+ dir 039v/9

havvā -16- Hz. Havva.

h. 140r/2, 140r/6, 140v/9, 143r/9,
143v/7, 143v/8

hazreti h. 134v/8

h.+ nın 137v/11, 141v/7

h.+ ya 140v/2, 140v/7, 140v/9,
141v/10,

144r/1, 144r/9

h.+ yı 133r/4

heyyc -1- *Peygamber.

h. 070v/4

hoca ‘abdülmecîd baġdādî -1-Şed

baġlananlardan biridir. Saraçlar silsilesinin
başındaki kişidir.

h.+ye 119r/10-11

hürmüz -1- Sasani meliki olup
Ebu Hanife’nin dedesidir.

h.+ dür 039r/9

hüseyn -3- Hz. Hüseyin.

h. 086v/2,

imāmü’l ‘ālemîn emîrû’l mü’minîn

h. razıya’llahu ‘anhu 151v/7

imām hasan ve h. 078r/5

ibn-i hümām -2- Kemâlüddîn Muhammed
b. Abdilvâhid b. Abdilhamîd es-Sivâsî el-
İskenderî (ö. 861/1457). Hanefi fakihî,
usul ve kelam âlimi.

i. 021v/02

i.+da 015r/10

ibrâhîm -20- [Tr] Hz. İbrahim.

i. 016v/8, 018r/6, 018v/11, 019v/4,
020r/11, 021r/3, 021r/11, 040r/3,
058r/1, 058r/2, 058r/10, 106r/7,
138v/6

i. aleyhi’s-selām 107v/2

i. aleyhi’s-selāma 033r/10

i. hâlîl 058r/r

i. hâlîllullāhdan 124v/8

i. hâlîllullāh 006r/7, 086r/6

i.+ e 058v/4

i.+ in 058r/7

ibrâhîm-i halebî -4- Osmanlı âlimi
İbrâhîm b. Muhammed b. İbrâhîm el-
Halebî (ö. 956/1549).

i.+de 014v/08-09, 015r/07-08,
0020r/08, 022r/09-10

idrîs -4- Hz. İdris.

i. 033r/9

i. aleyhi's-selāma 056v/9, 070v/2

i. nebiyullāh 086r/5

ilyās -1- Hz. İlyas.

i. aleyhi's- selāma 059v/6

imām aḥmedü'l-ḥanbelī -1- Ebû Abdillâh Ahmed b. Muhammed b. Hanbel eş-Şeybânî el-Mervezî (ö. 241/855). Hanbelî mezhebinin imamı. bk. **imām ḥanbelī**

i. 006v/09

imam 'alī -1- Hz. Ali. bk. **imām 'alī ābī ṭālib**

i. 118v/07

imām 'alī ābī ṭālib -1- Hz. Ali. bk. **imam 'alī**

i. 116r/10

imām a'zam -6- Ebu hanide Numan bin Sabit. Hanefî mezhebinin imamı. Hanefî mezhebinin imamı. bk. **imām ebu ḥanīfe-i el-kūfī nu'mān bin sābid**

i. 028r/04, 038v/03, 038v/05, 40v/05

i.+dur 038v/02

i.+uḡ 039r/05

imām ebu ḥanīfe-i el-kūfī nu'mān bin sābid -1- İmâm A'zam olarak bilinen Ebu hanide Numan bin Sabit. Hanefî mezhebinin imamı. bk. **imām a'zam**

i. 006v/03

imām ḥanbelī-1- Ebû Abdillâh Ahmed b. Muhammed b. Hanbel eş-Şeybânî el-Mervezî (ö. 241/855). Hanbelî mezhebinin imamı. bk. **imām aḥmedü'l-ḥanbelī**

i. 040v/07

imām mālikī -2- Malik bin Enes. Mâlikî mezhebinin kurucusu.

i. 006v/10, 040v/06

imām secāvī -1- (İmām Sehāvî?). Fıkıh, hadîs, tefsîr ve târih âlimi.

i. 022r/11

imām şāfi -1- El-İmâm Ebu Abdillâh Muhammed bin İsrîs. Şafî'î mezhebinin kurucusu.

i. 06v/08, 040v/05

'İsā -5- Hz. İsa.

'İ. 138v/10

'İ. aleyhi's- selāma 033r/4, 059v/1

hazreti İ. 'aleyhi's-selām 011v/2

'İ. rūḥullāh 086r/8

ismā'īl-5- Hz. İsmail.

i. 058v/1, 058v/6

i. aleyhi's-selāmdan 124v/10

i. zebīyullāh 086r/6

i.+ e 140v/1

isrāfīl -3- Dört büyük melekten biri olup Kıyamet günü cesedlere nefh-i ruh etmeye ve Sur'u üfürmeye vazifelidir.

i. 058r/6, 132r/5

ma'a's-şābirīn i. 086r/2

kanber 'alī -1- Şed bağlananlardan biridir. Seyis, mükārī (binek hayvan kiralayan kimse) ve nakkâşlar silsilelerinin başındaki kişidir.

ķ.+nin 066r/06

ķāsım bin 'abdullāh kūfī-1-Şed bağlananlardan biridir. Kâtipler silsilesinin başındaki kişidir.

k.+niņ 071v/03

ķāsım bin ķasr -1- Şed bağlananlardan biridir. Taşçılar silsilesinin başındaki kişidir.

ķ.+iņ 075r/11

ķāvus -1- *Numan bin Sabit'in dedesinin adı.

k.+ dur 039r/8

ķayzī berberī -1- Şed bağlananlardan biridir. Sabuncular silsilesinin başındaki kişidir.

ķ.+nin 069r/07

ķāzī ḥan -1- Ebü'l-Mehâsin Fahrüddîn Hasen b. Mansûr b. Mahmûd el-Özkendî el-Fergânî (ö. 592/1196). Fetâvâ'sıyla tanınan Hanefî fakihidir.

ķ.+ da 139r/5

ķūhistān-1-Hanefî fakihi Şemsüddîn Muhammed b. Hüsâmiddîn el-Horasânî el-Kuhistânî

ķ.+ da 019r/10

ķūmeyl bin yād-1- (Kūmeyl bin Ziyād?). Şed bağlananlardan biridir. Bazı şeyhler silsilesinin başındaki kişidir.

k.+ı 066r/11

manşūr bin ķāsım-1-Şed bağlananlardan biridir. Bekçi, hizmetçiler silsilesinin başındaki kişidir.

m.+in 070r/03-04

manşūr bin mu‘āz-1-Şed bağlananlardan biridir. Muarrifler (Bir şey veya bir kimse hakkında etraflıca bilgi veren) silsilesinin başındaki kişidir.

m.+in 071r/11

menāf -1- Hz. Muhammed'in büyük dedesi ve Benî Hâşim'in atası.

m.+ dır 039v/10

mikā'il -2- Dört büyük melekten biri. Dünya işlerini düzenlemekle görevli.bk. **mikā'il**

m. 086r/3, 132r/7

mikā'il -1- Dört büyük melekten biri. Dünya işlerini düzenlemekle görevli. bk. **mikā'il**

m. 058r/5

muḥammed bin ebū bekir -1- Ebū'l-Kāsım Muhammed b. Ebî Bekr es-Sıddık Abdillâh b. Osmân el-Kureşî et-Teymî. Hz. Ebû Bekir'in oğlu, Mısır valisi.

m.+in 067r/01

muḥammed-i ekberü'l-yemenî -1- Evliyânın büyüklerinden Abdullah bin Abdurrahmân bin Osman bin el-Mu'terid

Ebû Muhammed.

m.+niñ 073v/02

muḥammedü'l-muşţafā -12- Hz. Muhammed.

m. 006r/10-11, 027v/06, 028v/02, 033r/06,

039v/05, 059v/08-09, 087r/10, 139r/01

m.+niñ 042r/07

m.+ya 080v/10-11, 092v/01-02, 118v/04

muḥsin bin 'osmān-1-Şed bağlananlardan biridir. Hamamcılar silsilesinin başındaki kişidir.

m.+in 069v/1- 070r/01

murtaza-yı 'alî -2- Hz Ali.

m.+nin 120v/03-04

m.+niñdir 094r/01

mūsā -4- [Tr] Hz. Musa.

m. 033r/2, 138v/8

m. aleyhi's-selāma 059r/10

m. kelīmullāh 086r/7

naşır bin ‘abdullāh -1- Şed bağlananlardan biridir. Kuyumcular silsilesinin başındaki kişidir.

n.+119 072v/07

naşır bin ‘abdullāh hayyām -1- Şed bağlananlardan biridir. Çadırcılar silsilesinin başındaki kişidir.

n.+119 074r/07-08

naşır-ı hāşim-i bağıdādī -1- Şed bağlananlardan biridir. Saraçlar silsilesinin başındaki kişidir.

n.+119 073v/6

naşır-ı hindī -1- Şed bağlananlardan biridir. Süpürgeciler silsilesinin başındaki kişidir.

n.+119 074r/11

naşrullāh bin semmāk -1- Şed bağlananlardan biridir. Balıkçılar silsilesinin başındaki kişidir.

n.+119 074v/09

nemrūd -1- Zālīm ve gaddar biri olarak tanınmış ve Allaha karşı kibir ve isyan ile büyüklük taslamış kral.

n. 106r/8

nūḥ -11- Hz. Nuh.

n. 057r/7, 057v/9, 143r/6

ḥazreti n. 011v/6

n. aleyhi’s-selām 057r/1, 057v/1, 118r/11

n. aleyhi’s-selāma 056v/10

n. neciyullāh 086r/5

n.+ a 057r/11, 057v/9

nu‘mān -2- Haneḫī mezhebinin imamı, İmam-ı Azam olarak bilinen Numan bin Sabit.

imām ebu ḥanīfe-i el-kūfī n. bin sābid 006v/4

n.+ dur 039r/6

nūşū’r-revān -1- İran’ın Sasani sülâlesine mensup bir hükümdar.

n.+dır 039r/10-11

‘osmān -3- Hz. Osman.

‘o. 086v/1

ḥazreti ‘o. zi’n-nüreyḅ 011r/4

‘o.+ ı 062v/10

‘ömer bin ḥaddā’ı -1-Şed bağlananlardan biridir. Çavuşlar silsilesinin başındaki kişidir.

‘ö.+niņ 074v/06

‘ömer bin naşırü’l-vettā mışrī -1-Şed bağlananlardan biridir. Kirişçiler silsilesinin başındaki kişidir.

‘ö.+niņ 076r/1

‘ömer bin zamīri-1-Şed bağlananlardan biridir. Hz. Muhammed’in peyki (Haber ve mektup getirip götüreren) idi. Peykler silsilesinin başındaki kişidir.

‘ö.+nin 064v/11

‘ömerü’l-farūk-1- Hz. Ömer.

hazreti ‘ö. 011r/02-03

ruḳiyye -1- [A.] Hz. Muhammed’in kızı.

r. 040r/5

sa‘idü’l-bādī -1- Şed bağlananlardan biridir. Keçeciler silsilesinin başındaki kişidir.

s.+ niņ 071r/6

sa‘id bin ‘ubeyde-i ḥarzecī-1-Şed bağlananlardan biridir. Tacirler silsilesinin başındaki kişidir.

s.+niņ 073r/10

selmān-ı fārisī -3- İslâmiyet’i kabul eden

İran asıllı ilk sahâbî. bk. **selmān-ı fārisī bālād, selmān-ü farīs, selmān-ü pāk**

ye 64v/06, 078r/03, 088v/03

s.+nin 064v/03, 116v/07

selmān-ı fārisī bālād -2- İslâmiyet’i kabul eden İran asıllı ilk sahâbî. bk. **selmān-ı fārisī, selmān-ü farīs, selmān-ü pāk**

s.+a 087v/11- 088r/01

selmān-ı kūfī -1- Şed bağlananlardan biridir. Sakâ(su dağıtıcı)lar silsilesinin başındaki kişidir.

s.+nin 069v/05

selmān-ü farīs -1- İslâmiyet’i kabul eden İran asıllı ilk sahâbî. **selmān-ı fārisī , selmān-ı fārisī bālād, selmān-ü pāk**

s.+e 119r/07-08

selmān-ü pāk -10- İslâmiyet’i kabul eden İran asıllı ilk sahâbî. **selmān-ı fārisī , selmān-ı fārisī bālād, selmān-ü farīs**

s. 080v/09, 092r/11, 108v/03

s.+a 068r/06, 116r/07, 118v/09, 125r/11

s.+dan 098r/03-04, 102r/08

s.+ııı 125r/06

semiyyā -1- semiyyā ifadesi “benzer” ve “eş” anlamına gelmektedir ve burada Yahyā’nın dindarlığı ve takvasının eşsizliği kastedilmektedir.

s. aleyhi’s-selām 058v/10

seyid vaḳḳāş -1- Sa’id bin Vakkas. Hz. Peygamber’in, kendilerine Cennetlik olduklarını müjdelediği sahabelerden biridir. İslamiyeti kabul edenlerin yedincisidir.

s.+ııı 075v/03

şuhā’il -1- Melek.

ş. 131v/11

şuheyb rûmî -1- Ebû Yahyâ Süheyb bin Sinân bin Mâlik er-Reb’i et Temrî. Sahabilerden bir zât.

ş.+nin 065v/09-10

şulṭān-āhî evrân -1- Ahîlik teşkilâtının Anadolu’daki kurucularından ve debbâğ esnafının pîri.

ş. 087r/01

süleymân -4- Hz. Süleyman.

s. 069r/9

s.+ a 085v/6, 085v/7

s.+ sını 085v/8

şeyh ebûbekir -1- fütüvvet sahibi bir âlim.

ş. rahmetullâhi 149v/08

şeyh ḥārit -1- [?] ?

h. 150r/2

şeyh muḥammed ekberü’l-yemenî -1- Evliyânın büyüklerinden Abdullah bin Abdurrahmân bin Osman bin el-Mu’terid Ebû Muhammed. bk. **muḥammed ekberü’l-yemenî**, **şeyh muḥammedü’l-yemenî**

ş. 086v/11

şeyh muḥammedü’l-yemenî -1- Evliyânın büyüklerinden Abdullah bin Abdurrahmân bin Osman bin el-Mu’terid Ebû Muhammed. bk. **muḥammed ekberü’l-yemenî**, **şeyh-muḥammed ekberü’l-yemenî**

ş. 086v/11

ş.+dür 091v/02

şeyḥü’l-ḥācı ‘alî mekki -1- ?

ş.+ye 119r/09

şeyhü'l-hâcî ismâ'îlani'l-hulefâ'i's-şeyh
sa'düddîn el-cibâvî eş-şeybânî -1-
 şeyh sa'düddîn el-cibâvî eş-şeybânî
 halifelerinden şeyhü'l-hâcî ismâ'îl.

ş. 130v/05-09

şit -25- [A.] Şit Peygamber. bk.
şitü'n-nebî

ş. 056v/6, 140r/9, 140v/3, 141r/1,
 142v/2, 142v/5, 142v/6, 142v/8,
 143r/6, 143r/8, 143v/2, 143v/6,
 143v/8, 144r/3, 144r/6, 144v/9

ş. aleyhi's-selâma 033r/7, 056v/7

ş. nebî 140r/6

ş. nebîye 141v/7

ş. nebiyullâh 145v/3

ş. nebiyyullâh 086r/4

ş. peygambere 141r/3

ş.+ den 143r/4

ş.+ e 144v/1

ş.ü'n- nebî 107v/1

şitü'n-nebî -1- Şit Peygamber. bk. şit

ş. 107v/01

şu'ayib -1- [A.] Şuayb Peygamber.

ş. aleyhi's- selâma 058v/8

talûb -1- Bir peygamber adı.

ş. aleyhi's-selâma 059v/3

'ubeyde-i mışrî -1- Şed
 bağlananlardan biridir. Dellâllar (çığırtkan,
 satıcı, tellal) silsilesi ona çıkar.

'u.+nin 069v/08

'ukeyl -1- -1- Şed bağlananlardan
 biridir. Hafızlar silsilesinin başındaki
 kişidir.

'u.+ in 071r/9

'ummâr bin yâsîr -1- Şed
 bağlananlardan biridir. Pamukçular
 silsilesinin başındaki kişidir.

'u.+in 073v/09

'umrân bin 'âmirü'l-ferâ -1- Şed
 bağlananlardan biridir. Çürükçüler,
 hurdacılar silsilesinin başındaki kişidir.

'u.+nin 071r/03

'umrân bin berberî -1- Şed
 bağlananlardan biridir. Ekmekçiler
 silsilesinin başındaki kişidir.

'u.+nin 068v/09

'umrân bin ceddü'l-ḥasan -2- Sahabi.
 Çulhacılar silsilesinin başındaki kişidir.

- ‘u. 144v/11
- ‘u.+nn068v/04
- ümmü gülşüm -1- Hz. Muhammed’in kızı.**
- ü.+dür 040r/6
- üstād-ı beşîr kirmāni -1- ?**
- ü.+ye 119v/01
- üstād-ı çerkes derbendi -1- ?**
- ü.+ye 119v/06
- üstād-ı habîb-i mışrî -1- ?**
- ü.+ye 119v/07-08
- üstād-ı hâcî kalenderî -1- ?**
- ü.+ye 120r/05-06
- üstād-ı hâfız hârzemî -1- ?**
- ü.+ye 120r/04
- üstād-ı hasan-ı murâkķi -1- ?**
- ü.+ye 120r/01
- üstād-ı hürrem-i sebz-i vārî -1- ?**
- ü.+ye 120r/07-08
- üstād-ı hüsâmeddîn tibrîzi -1- ?**
- ü.+ye 119v/10-11
- üstād-ı kızıl şulţāni -1- ?**
- ü.+ye 119v/02-03
- üstād-ı kuţb -1- ?**
- ü.+a 120r/11
- üstād-ı kuţbüddîn şadri -1- ?**
- ü.+ye 120r/08-09
- üstād-ı maĥmûd-u kerĥî -1- ?**
- ü.+ye 119v/09
- üstād-ı peldegi -1-**
- ü.+ye 120r/10
- üstād-ı pîr mezîd demġāni -1- ?**
- ü.+ye 120r/02-03
- üstād-ı yūsuf murākķi -1- ?**
- ü.+ye 119v/04-05
- yūnus -1- Yunus Peygamber.**
- y. aleyhi’s- selām 059r/5
- yūsuf perî -1- Şed bağlananlardan**

biridir. Semerciler, palancılar silsilesinin
başındaki

kişidir.

y.+nin 067v/01

zâhid-i kıttâ -1- Şed bağlananlardan
biridir. Hallâclar (Yüncüler) silsilesinin
başındaki

kişidir.

z.nın 070v/08

zeyneb-1- Hz. Muhammed'in dört
kızından biri.

z. 040r/5

zünnûn-u mışrî -1- Zünnûn Ebü'l-Feyz
Sevbân b. İbrâhîm el-Mısırî el-İhmîmî (ö.
245/859?). İlk dönem sûfîlerinden.

z.+nin 065v/05

DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

14-16. yüzyıllarda Anadolu halkı arasında bir gelenek haline gelen ve yüzyıllar geçtikçe gelişip yaygınlaşan ilmihâl, bu alanlarla ilgilenen âlimler vasıtasıyla dergâh, dernek veya ocak gibi ilgili kurumlarda usta-çırak ilişkisi ile yaygınlık kazanmıştır. Dolayısıyla kimi müellifler de bildiklerini daha fazla kesime aktarabilmek adına konu ile ilgili çeşitli eserler kaleme almışlardır. Elimizdeki eser Eski Anadolu Türkçesi'nde döneminde oldukça yaygın olan ilmihâlin konu edindiği bir eserdir. Eserde verilen sure, ayet veya duaların ardından işlenen konuların her biri çeşitli meselelerle pekiştirilerek ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. Böylece her bir konuya dönem halkının açıkça anlayabileceği bir açıklık getirilmiştir.

Eserde çoğunlukla yazıldığı dönemde kullanılan günlük dildeki Türkçe sözcükler kullanılırken bazı yerlerde Arapça veya Farsça terimler kullanılmış fakat hemen ardından bu terimler yine Türkçe sözcüklerle müellif tarafından meselelerle pekiştirilerek açıklanmıştır. Ayrıca eserde Yunanca(gümrük, kutu, küfe, lu'b, peksimat, vb.) ve Rusça kökenli alıntı (Rusçadan Kazakaçaya geçmiş bir sözcük) birtakım sözcüklerin kullanılması da dikkate değer bir durumdur. Eserde çok olmamakla birlikte Eski Türkçe eskicil sözcüklerin kullanılması eseri söz varlığı bakımından dönemin diğer ilmihâllerinden ayrıcalıklı kılmaktadır. Eser hacimli olmasa da kullanılan dinî terminolojisi bakımından özelliklibir söz varlığına sahiptir.

Ercilasun'un Arap harfli tarihî metinlerin zaman ve yer tespiti üzerine yaptığı çalışma(Ercilasun, 2019:1-9) göz önünde bulundurularak eser imlâ, ses ve şekil bilgisi bakımından incelendiğinde;

- Sözcüklerin çoğunlukla düzlük-yuvarlaklık uyumuna uymaması,

aķıdub

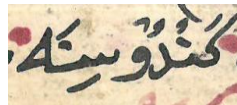
26r/4-7[yüzini baş kıllı bitdügi yerden çeñe altından ve kulaķlarının yumuşaklığından şuyı aķıdub yumaķdır.]

bilürsiñ

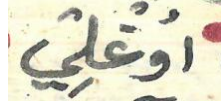
4r/6-7[mesele haķ sübħâne vü te'ālâ'yı nice *bilürsiñ*]

kendüsine

37r/6-11[su'âl itseler dġn ve millet nedir cevâb vir ki dġn ve millet birdir ikisi de ĥazreti muĥammed 'aleyhi's-selâm haķ te'ālâdan getürdigidür ki *kendüsine* dġn ve millet dirler]

oğlu

yetişdi..]

58r/1-2[ve oğlundan *oğlu* ibrāhīm ḥalīl

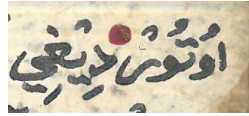
olduğına

kulların ihtiyārı ile olduğına inandım]

25r/5-6[allāhü te‘ālā’nın takdiriyle ve

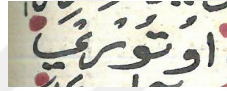
oturduğu

oturduğu zamān parmakların bir miqdār açık kıya ibrāhīm ḥalebî’de yazar.]

19v/2-5[mes’ele bir kimse teḥeyyātda

ötürü

iken anası veya babası çağırırsa ḥaber virmeye ve eger yardımdan *ötürü* çağırır-ise ḥaber vire dimişler. fetāva-i bezzāziyye’de meşṭürdur.]

18r/7-11[mes’ele bir kimse namāz kılar-

üçüncü

bölüküne mesh itmekdir.]

26r/9[*üçüncü* başının dört bölükde bir

- Söz başı /b-/>/m-/ değişmesinde hem /b-/ hem de /m-/ seslerinin kullanılması,

ben

tokuyayım ālāt yokdur didi.]

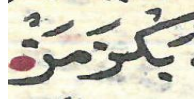
142r/3-5[ve bir ‘abātoķı diyicek *ben* neyle

men

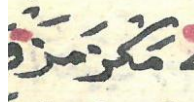

eger kaşden ve eger sehven namāzın zikir olunan farzlardan birin terk itse namāzı fāsīd olur]

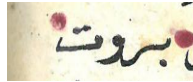
49r/10-49v/3 [şol *men* ki namāzda ēken

beḡzemezbiri birine *beḡzemez*]

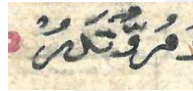
5r/1[cemi‘ eşyā kim vardur yaradılmış hic

meḡzemezbir nesneye *meḡzemez*.]

3v/11-4v/1[bı-mişāl bı-zevāl niteliksiz hiç

bürüvvet

91r/5[ت ځورځو. م ګرېم. هbürüvvet]

mürüvvetdür148r/4 [ahidāyet ve *mürüvvetdür*]

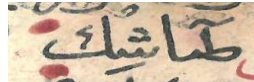
- Zamir n’sinin kullanılması,

göḡliyigidün *göḡli* tahtında bite]

91r/8-9[fütüvvet bir ağacdur

beliḡe

61v/9[beliḡe ځuşadayım didi]

taşın111v/1-3[evvelā bilgil kim *taşın* ve usturānın ve dellāklık farzını ve sünnetini ve ‘ilimlerini beyān idelüm.]

- nazal n(ḡ) eserde çoḡunlukla kullanılmasına karşı kim sözcüklerde kullanımı konusunda tutarsızlık olması,

aḡa

çıkar.]

65r/3-4[cemi‘ peyklerin silsilesi *aḡa*

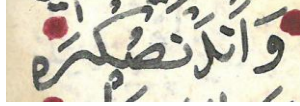
anlar

32v/3-4[ve anlar nürdan halk

olmuşdur yemezler ve içmezler]

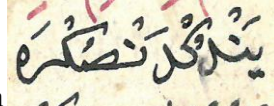
andan-şoḡra

58v/8-9[ve andan şoḡra şu‘ayib

‘aleyhi’s-selāma geldi.]

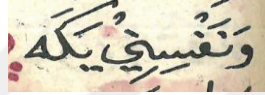
yendükden şoḡra

144r/6-9[ta‘ām yendükdenşoḡra şit

yerinden turu gelüb tekbir ve tehlil ile ādemün başına amāme ve kaftānı geydürdi]

nefsini yeḡe
yeḡe

150v/9-10[zinākılmaya ve nefsin

- Yinelme hal ekinin bir sözcükte /+kA/ şeklinde kullanılması,

başka çıkarmak

090v/4-7[ve eger üstād şākirdi

başka çıkarmak dilese lābud gerekdür ki şākirde tevbe virüb bu altı şey’i ta‘līm eyleye ḡaflet olunmaya]

başka çıkdıḡ

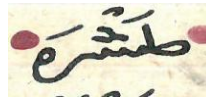

093r/9-093v-6[ve eger su‘āl

itseler ne yerde *başka çıkdıḡ* cevāb vir kim ol erenler anda siz erenler bunda şuffe’i şafāda biiznillāhi te‘ālā siz erenleriñhuzūrında yeşil kubenin altında şeyḡ muḡammed çırāḡı dibinde revāne oldum diyesin]

- Yön gösterme hal ekinin /+rA/ şeklinde kullanılması,

taşra

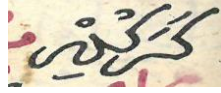
147r/2-5[edeb ve ḡayādan ve bu vaşf

itdügümüzen *taşra* olursa teḡri te‘ālā andan bî-zār olur dimişler]

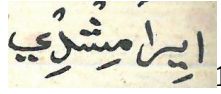
- Bazı eklerde ünsüz uyumundan kaynaklanan /t~/d/ değişiminin eserde bulunmaması,

bitdügi**026r/3-7**[abdestin farzı dördür yüzini

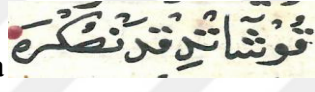
baş kılı *bitdügi* yerden çene altından ve kulaklarının yumuşaklığından suyu akıdub yumaktır.]

gerekdir**146v/7-9**[bu çulhālīkhod neslinden

tağılmışdır ki bunu böyle bilmek *gerekdir*]

ıramışdı**107v/1-3**[...şitü'l-nebî *ıramışdı* ve ibrahim

'aleyhi's-selām yetmişdi...]

kuşatdıktan**sonra****88r/2-4**[şeddi kuşatdıktan

sonra iline taş ile usturāyı virüb]

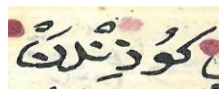
- Bulunma hal ekinin /+dA/ şeklinde; ayrılma hal ekinin de /+dAn/ şekliyle kullanılması,

cennetde**136r/3-11**[hazreti cebrā'il 'aleyhi's-

selām gelüp ayıtdı kim yāādem haq te'ālā buyurur kim çift sürüb *cennetde* buyruk şıyub yedüğün buğdāydan eküb ve biçüb ve döküb ve bişürüb ve yetişsin sanja ve evlādlarına tākıyāmete dek rızqlarıdur]

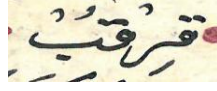
cennetden**140r/1-5**[dahı ādem ve havvā kim

cennetden çıkdı ve 'uryān idi ve öñünde perdesi incir yaprağı idi ve elinde panbuk çekirdegi ile bile çıkdı]

gözinden**134r/11-134v/1**[şol deñlü ağıladı ki iki

gözinden kan revān oldu.]

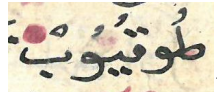
- Zarf fiil eki olan /(X)p/ ekinin sadece /(U)p/ şekliyle kullanılması,

ķırķub

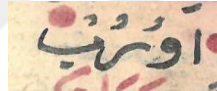
140v/4-10[pes cebrā'il allāhün emriyle cennete varub daķı bismillāhirrahmānirrahīm diyüb yünġi *ķırķub*ħavvāya ķıķrıķālātın getürübħavvāya gösterüb ħavvā daķı egirdi]

ķomayub

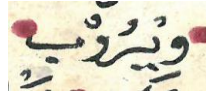
45v/10-46r/3[pādişāh dġn-i islām'a ķarşu *ķomayub* şer'i emrini tıttub ķılıc ķekmeyüb imāmetine inanub ulularına iķā'at itmekdir]

ķoķuyub

143r/6-8[pes şit *ķoķuyub* tamām eyledikden şonra cebrā'il gelüb ayıtdı]

urub

25v/6-10[niyyet eylemek ikinci iki ellerin pak topraķa *urub* yüzine mesh itmekdir üçünci yine iki ellerin pak topraķa *urub* kollarına mesh itmekdir]

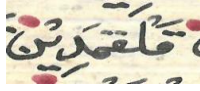
virüb

90v/4-7[ve eger üstād şākirdi başķa ķıkarmak dilese lābud gerekdür ki şākirde tevbe *virüb* bu altı şey'i ta'lim eyleye ğaflet olunmaya]

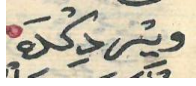
- /-mAdIn/ zarf-fiil ekinin yanında /-dıkda/ ekinin kullanılması,

didikde

137r/1-9[ol buĝdāy ķandadır bilmezin. diyicek amma emre muķı'yem didikde cebrā'il ħazreti 'izzet'e varup ādemün cevābın ħaķķ'a 'arz idüp ħaķ te'ālā buyurdu kim var cennetden bir ķift kıızıl öküz ve bir ķift aĝ inek ve şabān demüri ve tıbā aĝacından ögendire]

kalğmadın **053v/1-4**[anıñla tekbir idüb başlaya bākı kalanı şonra meyyit yerinden *kalğmadın* tamām ideler]

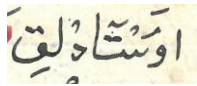
vardıkda **003v/1-4**[ve dahı bir kimse şart-ı imānı ve islāmı bilmese āhirete *vardıkda* üç kişıye katı berk-‘azāb olur dimişler]

virdikde **014v/2-9**[eger bir kimse imām ile ma‘an üç rek‘atı kılssa imām selām *virdikde* ol kimse bir rek‘atı kılmağa kalsa ol kimse fātihayı veya zamm-ı sūreyi unudub selām virdikden şonra hatırına gelse sehiv secde lāzım olur ibrahīm-i halebjı’de mestūrdur]

- Yapım eklerinden /+Ug/, /+IUg/, /+IUK)/, /sUz/ şeklinde yuvarlak yapılarının da bulunması,

gözsüz **130r/2-5**[bu kâ‘ide üzerine tutmazsa hāk te‘ālā’nın hışmına giriftār olur ve kıyāmet güninde yüzi kara ve *gözsüz*kopar]

kulluğında **043r/2-7**[ve eger su‘āl itseler hākıkat nedir ve neye dirler cevāb vir ki teñri te‘ālā’yı birledikden şonra *kulluğında*içini tarıkat ile ve tışını şeri‘at ile bezenmekdir]

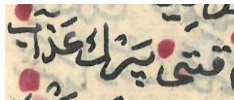
üstādlık **129r/2-4**[*üstādlık* isnāddır ve pır-i perverlik yokdur ve şākirdi revāne eylemek yokdur]

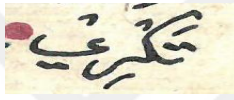
- Eski Türkçe sözcüklerin varlığını koruması,

ayruğ **135r/9-11**[nazar idesin ki tā ki *ayruğ* bi fermān olub buyruğ şımayasın ve ‘āsi olmayasın.]

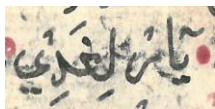
kanğı 050v/2-3[*kanğı* mezhebden isen mezhebini ve ‘ibâdetini uydurmağdur.]

kanğı 147r/6-7[*pes* imdi *kanğı* yigitde kim bu yedi harfun beyânı vâkı‘dir.]

katı perk 12r/8-10[*cevâb* vir ki ol kıyâmet güninde kâfirlere *katı perk*⁷⁷ ‘azâb iderler.]

teñri 43r/1[*teñri* te‘âlâ’yı bir bilüb birlemekdir.]

urub 25v/6-10[niyyet eylemek ikinci iki ellerin pak toprağa *urub* yüzine mesh itmekdir üçüncü yine iki ellerin pak toprağa *urub* kollarına mesh itmekdir]

yarlığadı 107v/8[düzdiler ve dahı haq te‘âlâ ol şac berekâtına ol melekleri *yarlığadı* didi.]

gibi fonetik, morfolojik ve semantik çerçevede sahip olduğu karakteristik özelliklerden dolayı eserin Oğuzca özelliklerinin yanı sıra Kıpçak özellikleri de taşıdığı görülür.

Çağatay Türkçesi üzerine mühim çalışmaları olan Janos Eckmann, Çağatay Türkçesindeki bu uyumsuzlukları birtakım nedenlere bağlamaktadır. Bunlardan ilki Arapça ve Farsçadan alınan sözcüklere kalın ünlülü eklerin getirilmesini bu dillerde bu sözcüklerin kalın ünlüyle telaffuz edilmesine bağlamaktadır ve bu durumu normal görmektedir. Türkçe sözcüklerde görülen uyumsuzlukların ise klasik devirde yazılan yazmalarda nispeten seyrek olduğunu ve bunların müellif hatasından ibaret olduğunu öne sürmektedir (Eckmann’dan akt. Yavi: 2019: 98).

- Her ne olursa olsun elimizde bulunan yazma nüsha, dini terminoloji bakımından geniş bir yelpazeye sahip olması, içerdği konuların her birini örneklerle açıklaması, eserde

bulunan Eski Türkçe sözcüklerin varlığını koruması ve Doğu Türkçesi dil özellikleri de taşımalarının yanında fonetik ve morfolojik özelliklerini yansıtması bakımından da dikkate değer bir yazmadır ve Türk din tarihî açısından özellik arz etmektedir. Yazma, döneminin diğer ilmi hâllerinden söz varlığı ve dillik özellikleri bakımından farklıdır. Bu da yazmayı dil tarihî açısından önemli, farklı ve ayrıcalıklı kılmaktadır.

KAYNAKÇA

- Açıkgöz, G. (1996). *İmâdu'l-İslâm İnceleme-Metin-Dizin*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Ahatlı, E. (2007). “Radiyallahu Anh”, *İslam Ansiklopedisi*. TDV Yay., İstanbul, 34, 386-387.
- Akdemir, Y. ve Kaya, İ. H. (2019). “Eski Anadolu Türkçesinde Birleşik Fiiller Üzerine”, *Jurnal of Social and Humanities Science Research*, 6(37), 1434-1456.
- Akın, B. (2020). “Alevilikte “Niyaz” Kavramı Ve Niyaz Merkezli Ritüeller”, *TÜRÜK Uluslararası Dil, Edebiyat ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisi*, Bolu, 8(22), 98-116.
- Alan, F. (2018). *Meryem Suresi Tefsiri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Diyarbakır.
- Albayrak, A. (2015). “Alevi-Bektaşî Ritüelleri ve Temel Kurumlarından Hareketle Sosyal Bütünleşme”. *Sufî Araştırmaları*, 6(12): 21-36.
- Algar, H. (2010). “Şed”. *İslam Ansiklopedisi*. TDV Yay., İstanbul, 38, 405-406.
- Anadol, C. (2001). *Türk-İslam Medeniyetinde Ahilik Kültürü ve Fütüvvetnâmeler II. baskı*. Halk Kültürlerini Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü Yay., Ankara.
- Arpağuş, H. K. (2000). “İlmihal”. *İslam Ansiklopedisi*. TDV Yay., İstanbul, 22, 139-141.
- Arpağuş, H. K. (2002). “Bir Telif Türü Olarak İlmihal Tarihî Geçmişi ve Fonksiyonu”. *Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 0(22), 25-56.
- Aslan, Ü. (2011). *14-16. yy. Çağatay ve Azeri Edebiyatı*. Kriter Yay., İstanbul.
- Atalay, B. (1970). *Abuşka Lûgatı veya Çağatay Sözlüğü*. Ayyıldız Matbaası, Ankara.
- Avcı, C. (2002). “Kûfe”, *İslam Ansiklopedisi*. TDV Yay., İstanbul, 26, 339-342.
- Ayazlı, Ö. (2012). *Altun Yaruk Sudur VI. Kitap: Karşılaştırmalı Metin Yayını*. TDK Yay., İstanbul.
- Aydemir, M. (2019). “Osmanlı Küçük İşletme Grupları Olarak Ahilik: Tarihsel Bir Değerlendirme”, *Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 20(2), 230-247.
- Aydınlı, O. (2010). “Bektâşî Fütüvvetnâmelerinde Mezhebî Unsurlar”. *I. Uluslararası Hacı Bektâş Velî Sempozyumu*, 07-09 Mayıs 2010, Çorum, II, 644-649.
- Aytekin, M. (2018). *Rabguzi'nin Kısasu'l-Enbiya'sı (Leningrad nüshası/146-279) İnceleme-metin-dizin*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Ayverdi, İ. (2008). *Asırlar Boyu Târihî Seyri İçinde Misalli Büyük Türkçe Sözlük*. Kubbealtı Lûgatı, İstanbul.

- Baltacı, C. (1993). “Osmanlı Eğitim Sistemi”. *Osmanlı Ansiklopedisi*. Yeni Türkiye Yay., Ankara, 11, 9-15.
- Bauman, R. (2005). “Halkbilimi’nin Farklı Kimliği ve Sosyal Tabanı”, (çev. F. Çotra), *Milli Folklor Dergisi*, 17(65), 152-159.
- Bekki, S. ve Yalçın, E. (2019). “Bazı Fütüvvetnâmeler ve Şecerenâmeler Işığında Hz. Ali”. *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Velî Araştırma Dergisi*, 0(90), 25-46.
- Bîbî, İ. (1956), *El-Evâmirü ’l-Alâiyye fi ’l-Umûri ’l-Alâiyye*, (çev. S. Erzi). TTK Yay., Ankara.
- Bilgin, O.(1992). *Şeyh Eşref B. Ahmed- Fütüvvet-nâme*. Yıldızlar Matbaası.İstanbul.
- Caferoğlu, A. (2015). *Eski Uygur Türkçesi Sözlüğü*. TDK Yay., Ankara.
- Caferoğlu, A. (2015). *Türk Dili Tarihi I-II*. Altınordu Yay., Ankara.
- Clauson, S. G. (1972). *An Etymological Dictionary of PreThirteenth Century Turkish*. Oxford University Press, Oxford.
- Çağbayır, Y. (2007). *Ötüken Türkçe Sözlük*. Ötüken Neşriyat, İstanbul.
- Çakan, İ. L. (1988). “Abdullah b. Büdeyl”. *İslam Ansiklopedisi*. TDV Yay., İstanbul, 1, 89.
- Çanga, M. (1999). *Kur’an-ı Kerim Lugatı*. Timaş Yay., İstanbul.
- Çelebi, İ. (2009). “Sıfat”. *İslam Ansiklopedisi*. TDV Yay., İstanbul, 37, 100-106.
- Çelik, Ö.F. (2018). *XVII. Yüzyıl Osmanlı Merkez Ve Taşrasında Fetva “Kitabu’s-Siyer Örneği”*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Darıverenli, A. U. (1939). “Sanatkârların Pirleri”, *İnanç*, 32(33), 21-23.
- Demir, A. (2002). “Fütüvvet Teşkilatının Kökeni, Teşekkülü Ve Türkiye Selçuklularındaki Durumu”. *Türkler Ansiklopedisi*. Yeni Türkiye Yay., Ankara.
- Demiral, A. (2012). *Harezm Türkçesinde Birleşik Fiiller*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Diyarbakır.
- Derman, M. U. (1988). “Âhar”. *İslam Ansiklopedisi*. TDV Yay., İstanbul, 1, 485.
- Deveci, S. (2021). “Ahilik Teşkilatı ve Esnaf Zümreleri”, *Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 5, 54-87.
- Devellioğlu, F. (2004). *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*. Aydın Kitabevi, Ankara.
- Dilaçar, A. (2016). *Kutadgu Bilig İncelemesi*. TDK Yay., Ankara.
- Duymaz, A. ve Şahin, H. İ. (2010). “Meslek Folkloru Kapsamında Geleneksel Mesleklerdeki Pir İnancı Ve Hikâyeleri Üzerine Bir Değerlendirme”, *Milli Folklor Dergisi*, 22(87), 101-112.
- Eker, Ö. (2015). *Kutadgu Bilig dizini*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.

- Eker, Ö. ve Kök, A. (2019). “Kültürel Dil Bilim Bağlamında Kutadgu Bilig Metaforları”, *Akdeniz Üniversitesi İnsani Bilimler Dergisi*, 9(2), 225-242.
- Eraslan, K. (2012). *Eski Uygur Türkçesi Grameri*. TDK Yay., Ankara.
- Ercilasun, A. B. ve Akkoyunlu, Z. (2018). *Kâşgarlı Mahmud - Dîvânü Lugâti't-Türk (Giriş - Metin - Çeviri - Notlar - Dizin)*. TDK Yay., Ankara.
- Ercilasun, Ahmet B.(2019).”Arap Harfli Türkçe Tarihî Metinlerde Zaman Ve Yer Tespiti-Metinler Nasıl Okunmalı?”. Ankara: Türk Kültürü Araştırma Dergisi.
- Ergin, M. (2004). *Türk Dil Bilgisi*. Bayrak, İstanbul.
- Ergin, M. (2018). *Dede Korkut Kitabı I-II (Giriş - Metin - İndeks - Gramer - Tıpkıbasım)*. TDK Yay., Ankara.
- Ergin, Muharrem (1992). *Edebiyat ve Eğitim Fakültelerinin Türk Dili ve Edebiyatı Bölümleri için Türk Dil Bilgisi*, Bayrak Yay. İstanbul.
- Erpolat, M. S. (2004). “Dünden Bugüne Ergani’deki Ziyaret Yerleri ve Bu Ziyaret Yerleri İçin Kullanılan Terimler”. *Uluslararası Türk Dünyası İnanç Merkezleri Kongresi Bildirileri*, 23-27 Eylül 2002, Mersin, 515-531.
- Erünsal, İ. E. (2007). “Reddâde”. *İslam Ansiklopedisi*. TDV Yay., İstanbul, 34, 515.
- Gabain, A. (1988). *Eski Türkçenin Grameri*, (çev. M. Akalın), TDK Yay., Ankara.
- Gökalp, Y. ve Teber, H. (2016). “Risâle-i Su‘âl-i Hırka, Risâle Der Beyân-ı Kemer ve Risâle-i Der Beyân-ı Post İsimli Bektâşî Metinlerinde Dinî-Tasavvufî Semboller”. *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 16(2), 77-91.
- Gölpınarlı, A. (1953). “Burgazi ve ‘Fütüvvetname’si”, *İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası*, 15(1-4), İstanbul.
- Gölpınarlı, A. (1956). “Şeyh Seyyid Gaybî oğlu Şeyh Seyyid Hüseyin’in Fütüvvetnamesi”. *İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası*, 17(1-4), İstanbul.
- Gölpınarlı, A. (2011). *İslam ve Türk İllerinde Fütüvvet Teşkilatı*. İstanbul Ticaret Odası Akademik Yay., İstanbul.
- Gömeç, S. Y. (2012). *Türk Kültürünün Ana Hatları*. Berikan Yay., Ankara.
- Gülsevin, G. (2017). *Eski Anadolu Türkçesinde Ekler*. TDK Yay., Ankara.
- Gülten, Y. ve Yılmaz, H. (2014). *Fütüvvet-nâme-i Kebîr*. Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yay., İstanbul.
- Güner, G. (Summer 2010). “Kıpçak Türkçesindeki Meslek Adları Üzerine İçerik Ve Yapı Bakımından Bir Sınıflandırma Denemesi” *Turkish Studies*, 5(3).
- Günşen, A. (2007). “Gizli Dil Açısından Alevilik-Bektaşilik Erkân ve Deyimlerine Bir Bakış”, *Türkoloji Araştırmaları*, 2(2), 328-350.

- Gürel, R. (1992). *Razavi'nin Fütüvvet-namesi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Güzel, F. (2017). "TTA'daki Bazı Kelimelerin Kökeni Üzerine", *Sosyal Bilimler Dergisi (SOBİDER)*, (16), 157-164.
- Hatiboğlu, İ. (2009). "Selmân-ı Fârisî" *İslam Ansiklopedisi*. TDV Yay., İstanbul, 36, 441-443.
- Kahraman, H., Bardakoğlu A. ve Apaydın A. (1998). *İlmihal I (İman ve İbadetler)*. TDV Yayınevi, Ankara.
- Kara, M. (1986). "Fütüvvet-Melamet Münasebeti". *XXI. Ahilik Bayramı Sempozyumu*. İstanbul.
- Karaağaç, H. (2013). "İlk Dönem Fütüvvetnâmelerine Göre Ahîliğin İtikâdî Temelleri", *Iğdır Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, (2), 41-70.
- Karahan, L. (2018). *Türkçede Söz Dizimi*. Akçağ Yay., Ankara.
- Karamağaralı, B. (1997). "Türk Kültüründe Sanatkar Üzerine", *Erdem (Atatürk Kültür Merkezi Dergisi)*, 9(27), 1153-1160.
- Kaya, E. S. (2007). "Nevâzîl", *İslam Ansiklopedisi*. TDV Yay., İstanbul, 33, 34-35.
- Keklik, M. (2021). "Razavî Fütüvvet-Nâmesi'nde Peygamberler ve İlk Şed Kuşananlar", *Vankulu Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 0(7), 9-34.
- Kırkıl, H. (2006). "Türk Edebiyatında Manzum İlmihal ve Flklh Kitapları ile Son Devre Ait Manzum Bir İlmihal: Manastırlı Mehmed Rıfat Bey ve Manzum İlmihali", *İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi*, (7), 433-476.
- Korkmaz, Z. (2017). *Türkiye Türkçesi Grameri: Şekil Bilgisi*. TDK Yay., Ankara.
- Kök, A. (2004). *Karahanlı Türkçesi satır-arası Kur'an tercümesi (TİEM 73 1v-235v/2) giriş-inceleme-metin-dizin*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kök, A. (2009). "Türk Dini Tarihine Katkı "Kırımçakça Bir Dua" Üzerine", *Turkish Studies*, 4(8), 1784-1809.
- Kök, A. (2010). "Hakaniye Müelliflerin Eserlerinde Peygamber", *Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi*, (188), 95-101.
- Kök, A. (2014). "Turan Ülküsü-Türklerde Alfabe ve Dil Birliği", *Türk Dünyası Tarih Kültür Dergisi*, (333), 15-21.
- Kök, A. ve Eker, Ö. (2016). "Pîr-i Türkistan'ın Tanıklığında Türkçe Deyimlerin Tarihi İzi". *2016 Hoca Ahmet Yesevi Yılı Anısına Uluslararası Türk Dünyası Eğitim Bilimleri ve Sosyal Bilimler Kongresi*, 01-04 Aralık 2016, Ankara, III, 35-54.

- Köksal, F. (2019). *Manzum Fütüvvetnâme (Tarsuslu Dâ'i)*. Türkiye Bilimler Akademisi Yay., Ankara.
- Köprülü, M.F. (1991). *Osmanlı Devleti'nin Kuruluşu*, TTK Yay., Ankara.
- Kuanışbayev, E. (2006). *Kitâb fi'l-fıkh (Giris – Metin – Dizin – Tıpkıbasım)*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul.
- Kurt, H. (2004). “Sa’diliğin Anadolu’ya Gelişi ve Bazı Sa’dî Tekkeleri”, *Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 13(13), 85-125.
- Küçük, S. (2014). *Kitâb-ı Güzîde - Akâidü'l-İslâm*, Kesit Yay., İstanbul.
- Maden, F. (2011). “Bektaşilikte Giysi ve Sembol Olarak Tac”, *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Velî Araştırma Dergisi*, (60), 65-84.
- Ocak, A.Y. (1996). “Fütüvvetnâme”. *İslam Ansiklopedisi*. TDV Yay., İstanbul, 13, 264-265.
- Okumuş, F. (2009). “Setr-i Avret”, *İslam Ansiklopedisi*. TDV Yay., İstanbul, 36, 576.
- Okumuş, N. (2007). “Panzehir”, *İslam Ansiklopedisi*. TDV Yay., İstanbul, 34, 159-160.
- Öğüt, S. (2009). “Sehiv Secdesi”, *İslam Ansiklopedisi*. TDV Yay., İstanbul, 36, 318-319.
- Özdemir, R. (2015). *Ahilikte Peygamber Tasavvuru*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Özdirek, R. (2016). “Hukukî İslâmiyye Ve Istılahatı Fıkhiye Kamusu'nun Kaynakları (Fetva Kitapları)”, *Oş Devlet Üniversitesi Araştıran Sosyal Bilimler Enstitüsü İlmi Dergisi*, 19(20), 117-144.
- Özel, A. (1990). *Hanefî Fıkıh Âlimleri*, TDV Yay., Ankara.
- Özel, A. (2001). “Kâdîhan”, *İslam Ansiklopedisi*. TDV Yay., İstanbul, 24, 121-123.
- Özsaray, M. (2019). “Osmanlı Belgelerinde Kullanılan Tarih Türleri”, *Hazine-i Evrak Arşiv ve Tarih Araştırmaları Dergisi*. 1, 28-41.
- Pekalin, M. Z. (1993). *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü I-II-III*. Milli Eğitim Bakanlığı Yay., İstanbul.
- Pişkin, H. N. (2019). “İbn Mâce Işığında Hz. Muhammed'in Gazve ve Seriyeleri”, *Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(2), 33-41.
- Saîdûnî, N. (1993). “Cezayir”. *İslam Ansiklopedisi*. TDV Yay., İstanbul, 7, 486-489.
- Sarıkaya, M.S. (2008). *Fütüvvetnâme-i Ca'fer-i Sâdık İnceleme-Metin*. Horasan Yay., İstanbul.
- Sarıkaya, M.S. (2010). “Bektaşî ve Alevi Kültürünün Yazılı Kaynaklarından Fütüvvetnameler”. *Anadolu'da Aleviliğin Dünü ve Bugünü*, Sakarya Üniversitesi Yay., Sakarya.
- Sayan, Y. (2004). “Merv”, *İslam Ansiklopedisi*. TDV Yay., İstanbul, 29, 223, 225.

- Şahin, İ. (1988). “Ahi Evran”, *İslam Ansiklopedisi*. TDV Yay., İstanbul, 1, 529-530.
- Tekin, T., Ölmez, M., Ceylan, E., Ölmez, Z. ve Eker, S. (hızl.). (1995). *Türkmence-Türkçe Sözlük*. Simurg Kitapçılık ve Yayıncılık, Ankara.
- Torun Öğretmen, Y. (2017). “Tanıklarıyla Tarama Sözlüğü Verilerine Göre Ur-/Vur- Fiilinin Deyimleşmiş Birleşik Fiillerdeki Kullanımları”, *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 6(3), 1316-1333.
- Türk Dil Kurumu.(2019). *Türkiye’de Halk Ağzından Derleme Sözlüğü(4. Baskı)*. TDK Yay.,Ankara.
- Türk Dil Kurumu.(1995). *Tarama Sözlüğü (3. Baskı)*. TDK Yay.,Ankara.
- Uludağ, S. (1996). “Fütüvvet”. *İslam Ansiklopedisi*. TDV Yay., İstanbul, 13, 195-214.
- Uzunpostalcı, M. (1994). “Ebü Hanife” *İslam Ansiklopedisi*. TDV Yay., İstanbul, 10, 131-138.
- Üstünoğlu, K. (2016). *Kutbe’-d-din İzniki Mukaddime Giriş İnceleme Metin Sözlük (Şahabe’-d-din Kudsi Nüshası)*. Sentez Yay., Bursa.
- Yalçın Akcan, B. (2013). *Eski Anadolu Türkçesi Satır-Arası Kur'an tercümesi (Giriş-Metin-Dizin)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.
- Yaman, A. (2002). “Kuhistânî”. *İslam Ansiklopedisi*. TDV Yay., İstanbul, 26, 348.
- Yaşaroğlu, M. K. (2008). “Safer”, *İslam Ansiklopedisi*. TDV Yay., İstanbul, 35, 450-451.
- Yavi, F. (2019). “Anonim Bir İlmihâl Ve Bu İlmihâlde Geçen Dil Uyumuna Aykırı Örnekler”, *Birey ve Toplum Dergisi*, 9(17), 97-120.
- Yavuz, Y. Ş. (1994). “Delil”. *İslam Ansiklopedisi*. TDV Yay., İstanbul, 9, 138-140.
- Yörükan, Y. Z.(1952). “İslâm İlm-i Hâli”, *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 1(1), 5-21.
- Zülfikar, H. (2018). *Söz Varlığı, Yazım ve Anlatım Açısından Türkçedeki Gelişmeler*. TDK Yay., Ankara.

İnternet:

- “Etimoloji Türkçe”. <https://www.etimolojiturkce.com> (erişim tarihi: 17.01.2020).
- Akalın, Ş. H., Argunşah, M., Demir, N., Gözaydın, N., Özyetgin, M., Toparlı, R., Zülfikar, H., Tezcan Aksu, B., Gültekin, B., Okkalı, B., Terzi, A., Mete, Ş., Kaya, Ö. ve Tekeli, S. (hızl.)., “Güncel Türkçe Sözlük”. <https://sozluk.gov.tr> (erişim tarihi: 16.01.2022)
- Ayverdi, İ., “Kubbealtı Lugatı”. <https://www.lugatim.com> (erişim tarihi: 17.01.2020).

ÖZGEÇMİŞ

Adı ve SOYADI	Zeynep TOPRAK
EĞİTİM DURUMU	
Mezun Olduğu Lise	Batman Ticaret Meslek Lisesi
Lisans Diploması	Akdeniz Üniversitesi Edebiyat Fakültesi
İŞ DENEYİMİ	
Stajlar	Gazi Anadolu Lisesi
Projeler	-
Çalıştığı Kurumlar	Üçgen Eğitim Kurumu Nuray ÖZER Eğitim Kurumları
SERTİFİKALAR	
Sertifikalar	2017-2018 Pedagojik Formasyon Sertifikası 2018 Osmanlıca Eğitim Sertifikası 2020 İlk Yardım Sertifikası 2021 TÖMER Sertifikası